

CAMIL BACIU

MAŞINA DESTINULUI

EDITURA TINERETULUI

CAMIL BACIU

Maşina destinului

Desenul copertei : H. Mavrodin

EDITURA TINERETULUI
1966

Soarele portocaliu.

Se întorcea mereu la Galaţi numai pentru străduţele acelea vechi acoperite cu iederă. În lumina strălucitoare a soarelui casele abia mai răsuflau, sprijinindu-se una pe alta. Se fereau să-şi arate streşinile ruginite şi temeliile umflate de ploi, dar Sebastian le privea cu lăcomie, neputând să se desprindă de ele. Ascultau cu toţii – vrăbiile, pereţii, omul – glasul răguşit al magnetofonului cântând cuplete de demult – aşa cum se obişnuia în toate muzeele vii ale marilor oraşe. Dar aici muzeul viu nu părea muzeu ci viaţă adevărată, şi cotcodăcitul vesel al găinilor te umplea de tristeţe. Pentru că toate erau la locul lor petuniile, oglinzile, caisele, până şi hainele, pantofii scâlciaţi, fotografiile – toate erau încă acolo, nepotrivite de nimeni, ci aşa cum rămăseseră după ce oamenii plecaseră agale la cimitirul din dealul oraşului. Şi magnetofonul se silea zadarnic să înveselească decorul care nu era decor, când nimic n-ar fi trebuit să fie înveselit cu tot dinadinsul – pentru că străzile erau şi aşa foarte omeneşti. Dar muzica le da un aer de tristeţe sfâșietoare.

Sebastian însă le cunoştea prea bine pentru a se lăsa covârşit de rumba în ritmul căreia ţopăi au numai vrăbiile. Şi se afunda încetişor pe vechile străzi, din ce în ce mai adânc, aşa cum te afunzi sub apă, uitând de lumea de deasupra. Ştia că aici trăiseră bunicii lui, şi bunicii bunicilor lui – într-una din casele vopsite în galben, cu cerdac, Cunoştea curtea lunguiaţă, zarzărul prăfuit, cuşca verde a câinelui. Cunoştea şi casa cenuşie pe fereastra căreia pătrundeau crengile unui salcâm şi care avea patru trepte înaintea uşii. Se oprise de multe ori în camera cu plafon crăpat în care odihneau două bufete din lemn de nuc,

având la mijloc o masă grea, gălbuie şi scaune cu spătar de piele prinsă în ţinte cu rozeta. Într-un colţ, alături de o teracotă mare, trona un godin şi un cuier cu braţe curbe. Patul avea o cuvertură roşie, destrămată, perdelele de borangic, dungate, cu negru, nu se spulberaseră doar pentru că nimeni nu îndrăznea să respire în apropierea lor şi covorul ţi se întindea la picioare, învins, numai noduri, rugându-te să nu calci pe el.

Sebastian păşea pe lângă covor, pe scândură. Privea ceasul de mult înţepenit, închipuind un castel, având sus cadranul şi jos un câine păzitor din argint. Apoi scutură de praf vechile mânuşi de box, răsfoia fotografiile; nu ştia pe cine înfăţişează – în afara unui om slab, de înălţime mijlocie, cu ochii adânci, cu sprâncene frumos desenate, cu mustaţă. Fusese o fantezie a tatălui său să-şi lase fotografia în casa-muzeu a străbunici lor. Avea o bărbie puţin prea mică şi un zâmbet senin, fruntea înaltă, ochi luminoşi. Dintre toate chipurile din lume, acesta îi era cel mai drag, căci nimeni nu-l iubise ca tatăl său şi nimeni nu i se păruse mai slab. Şi mai neajutorat la bătrâneţe. Murise departe, pe o planetă străină, victimă a unei ploi de meteoriţi. Murise înainte ca Sebastian să fi ajuns să-l vadă, să-l mai audă. Murise cu ochii deschişi, cu o îngheţată privire albastră, nespus de pură, păstrându-şi în moarte aerul său dintotdeauna, nervos, repezit, dar de o mare timiditate şi candoare.

Închizând albumul de fotografii, Sebastian ieşi din casă, coborî treptele sparte, trase poarta de ostreţe din lemn şi porni să se plimbe foarte încet pe lângă gardurile pitice. Vrăbiile îl urmăreau cerşindu-i firimituri de pâine şi el rupse cornul pe care-l adusese să li-l împartă, semănându-l prin praf. Pas cu pas vechile străzi îl acopereau cu iederă tot. Gherghine roşii şi mari îi atingeau tâmplă şi musculiţe bâzâiau fără încetare. Era multă moarte în jur, o moarte

plină de dor şi amintire, o moarte plină de visare – aşa cum niciodată cimitirele n-o au. Era o moarte copleşitoare, dar nu amară, ci plină de melodii şi mirosuri: era o moarte vie, ca o chemare de rădăcini şi de pământ proaspăt, pentru că totul mustea de viaţă, până şi amintirile cârc se ţeseau pe garduri ca nişte covoare. Şi Sebastian înainta foarte încet, fără să rupă păienjenişul ce-i împiedica paşii şi-i îngreuna umerii. Ridică alene mâna pentru a da deoparte amintirile ce se cerneau în jurul lui ca nişte valuri de plumb şi răsufla din greu, sfârşit de oboseală. Dar nu se oprea pentru că mai erau câteva curţi a căror istorie o cunoştea şi trebuia s-o retrăiască, ogrăzi cu păsăret şi nuci încovoiaţi, cu globuri japoneze înfipte în beţe verzi, de lemn.

Ascultase istoria acestor curţi în copilărie, când străbunicul său îl dusese să vadă muzeul viu. Abia deschis. Pentru ceilalţi era un muzeu, dar pentru bătrân era însăşi copilăria lui, şi Sebastian nu înţelesese atunci de ce un om se poate întrista privind un gard. După aceea revenise adeseori în spatele marelui perele de iederă ce despărţea muzeul de restul oraşului – se jucase şi chiar locuise într-una din vechile case. Astfel copilăria străbunicului făcuse loc propriei sale copilării şi el recunoştea, din ce în ce mai bine, trecutul care nu era al lui.

Dar erau şi locuri de care-şi amintea foarte bine – o curte părăsita, plină de bălării şi fiare vechi. Peste vârfurile firoase ale cânepii, libelule zburau în voie, speriind fluturii făinoşi. Erau libelulele purpurii, catifelate, enorme, cu cheotorii aurii şi ochi de sticlă neagră, din acelea numite „calu-popii-a-regelui” spre a se deosebi de libelulele cărora nu li se spune nici măcar „calu-popii”, fiindcă erau prea subţiri, ca nişte țânțari încopciaţi în verde şi albastru. Şi mai erau şi cai de popă, roşcaţi, împăroşaţi, cu toracele bombat, buni de ham – şi întreaga lume de libelule vibra ca văzută printr-un fuior de fum, făcând şi aerul să vibreze.

Curtea exista şi acum, şi Sebastian îi simţi aroma de fân cosit şi de lemn putred. Singur, sprijinit cu palmele de gard, ascultă bâzâitul libelulelor în vreme ce stradă murea încet la soare. Şi trecu mai departe, cu ochii pe jumătate închişi, vrând să se smulgă farmecului care-i părea atât de apăsător şi lăsându-se în voia lui din toată inima.

Urcă apoi drumul care ducea spre şcoală, pe sub stejarii foarte bătrâni. Rădăcinile arborilor săltaseră pietrele din pavaj şi crăpăturile se umpluseră de smocuri dese de iarbă. Gândăceii roşii numiţi „cap de mort” se legănau pe firele verzi şi Sebastian ridică unul şi-l puse în palmă – aşa cum făcea odinioară cu gărgăriţele – iar mica vietate rămase nemişcată, ca o minusculă mască de ceremonii. Dar picioarele îi zvâcneau şi, când teama îi pieri, porni să înainteze. Mergea clătinându-se, subţire, pergamentos, dar nespus de viu, şi Sebastian simţi că propria lui plimbare se apropie de sfârşit. Vioiul cap de mort rupea fără milă vălurile de visare, care se sfâşiau şi se topeau în aerul cald.

Îşi întoarse palma, lăsând să cadă gândăcelul care-şi desfăcu aripile şi zbură. Gherghine lenevoase îi ieşiră în întâmpinare, ascunzându-l între petalele lor înfoiate. În urma lor se aplecară îndulcindu-se în lumina gălbuie, trandafiri în plinul vestejirii şi crizanteme opulente şi cărnoase.

Era impudică grădina, despletită, descheiată, aromitoare în mijlocul pereţilor coşcoviţi. Şi prin dreptul tulpinilor verzi trecea un şirag de gândăcei roşii, înaintând în neştire peste bulgării de pământ.

Amintirile, regretele piereau. Deschise portiţa grădinii. Aracii trandafirilor făceau loc unei cişmele strâmbe, cu robinet de alamă. Dădu drumul cu putere apei şi bău, udându-şi toată faţa. Apoi plecă, fără să mai privească înapoi şi fără să mai asculte chemarea caselor gata să moară şi care mureau de câte ori le părăsea.

II.

Afară trotuarele rulante circulau alene. Era cald şl câţiva oameni picoteau sub umbrelele de soare.

Urcă pe trotuarul mobil şi îşi pironi privirea în jos pentru a nu fi orbit de vitrinele multicolore. Oamenii curgeau pe lângă el în sens invers, pe celălalt trotuar, şi roboţii care dirijau circulaţia mezopterelor se roteau, gesticulând. Se aruncă aproape în gura metroului şi platforma îl coborî lin prin dreptul pereţilor pictaţi. „Prea multă pictura – gândi – prea multe vitrine, prea multă mâncare.” Poale că şi asta îl făcea să caute vechile străzi bolovănoase.

Ieşi din metrou urcând scara. Urmele i se detaşau clare în praful fin ce acoperea treptele. De foarte mult timp nimeni nu mai urcase scară cu picioarele. Ajuns afară se lăsă purtat de trotuarul rulant ce cobora spre Dunăre, trecând pe sub blocurile ombelifere.

Îi era cald. Îi era somn. Ar fi vrut să doarmă la umbră, dar nu într-o cameră pastelată şi răcoroasă, ci în iarbă, ia umbra unui copac. Aţipise adesea în grădinile sălbăticite ale vechiului oraş, dar totdeauna somnul acolo nu-l odihnea. Melancolia se strecura până şi în vise. Ca să doarmă în voie ar fi trebuit să ajungă la insulă din faţa Galaţiului. Privi din înaltul malului puhoiul de glisoare şi vase cu pânze ce treceau de la un mal la altul. Ambarcaţiunile, înşirate cuminţi în coloane, păreau o prelungire a trotuarului rulant. „E prea mult, gândi. Prea multe glisoare, prea multe caiace". Porni de-a lungul malului, pe drumul îngust de pământ ce însoţea autostrada. Salcâmii proaspăt tunşi îl însoţeau de o parte şi de alta. Cineva avusese ideea să împodobească marginea potecii

cu un şirag de maci şi, oricât se silea să nu vadă linia roşu aprinsă, nu putea scăpa de obsesia ei. Traversă autostrada şi se lăsă în josul taluzului înverzit ce cobora spre apă. Îi era sete. Îi ora somn. Şi ar fi vrut să găsească o văgăună sălbăticită, înverzită, în care să se tolănească. Dar malul fusese netezit, acoperit de gazon şi de flori.

„O să găsesc totuşi o văgăună” – gândi. Mai existau, în amonte, acolo unde fuseseră râpile. Edilii oraşului nu-şi întinseseră puterea şi gusturile chiar pe tot malul, „O văgăună – repetă în gând. O văgăună. O peşteră. O râpă.” Ar fi putut s-o sape el însuşi, să excaveze taluzul insuportabil de neted şi decorativ, să-l acopere de smocuri de iarbă prăfuită, de ghimpi de salcâmi pitici şi strâmbi. Dar nu mai existau salcâmi pitici şi strâmbi. Fuseseră smulşi pentru a face loc pinilor-umbrelă.

Simţi cum îl cuprinde furia. Înfigându-şi mâna în stratul subţire de pământ, făcu un bulgăre de iarbă şi pansele şi-l aruncă spre apă. Dar bulgărele era sfărâmicios şi explodă în aer. Încercă din nou şi din nou şi din nou, până când cineva strigă:

— Nu ţi-e ruşine?

Se întoarse, dar, în spatele său, sus, pe marginea autostradei nu era nimeni.

— Ce glumă proastă mai e şi asta? urmă vocea. Eşti om în toată firea!

Atunci văzu ridicându-se din iarbă în apropierea apei chipul unei fete.

— Te rog să mă ierţi – spuse. Nu-mi închipuiam că există oameni pe-aici!

— Şi-ai găsit tocmai locul ăsta ca să arunci cu bulgări?

— E cam stupid – mărturisi Sebastian – dar căutam o văgăună să mă culc. Şi fiindcă n-o găseam am început s-o sap.

— E o treabă într-adevăr bărbătească – spuse fata. Văgăuna e chiar aici. Şi mai sunt destule aproape de apă. Dar dacă juri că dormi şi nu scoţi o vorbă poţi să stai puţin cu mine.

— Jur! strigă Sebastian.

Coborî în fugă câţiva metri, apoi sări pe fâşia foarte îngustă de plajă. Văgăuna arăta ca o nişă cu pereţii netezi, pe care erau prinse ştergare colorate şi poliţe. Fata era goală, culcată pe o saltea de spumă de mare şi-şi pusese ochelarii spre a-l privi. Părea foarte mică şi subţire şi, mai ales, foarte tânără.

— Stai, te rog – îi spuse – şi taci. Vreau să aud cum curge apa.

Sebastian îşi scoase haina şi se culcă pe nisip. Din cauza efortului braţul drept începuse să-i tremure şi şi-l ascunse sub corp. Apa clipocea foarte încet lângă urechea lui.

— O auzi? întrebă fata. Azi nu e prea grozavă. Nu sunt valuri. Dar când bate vântul dinspre munţii Dobrogei se umflă şi urcă pe mal.

— O aud – murmură Sebastian.

— Şi de ce nu te dezbraci? Eşti bolnav?

— Mi-e lene – spuse Sebastian şi se descălţă. Se dezbrăcă apoi în întregime şi se îngropă în nisipul fierbinte, încercând să-şi stăpânească tremurul braţului bolnav.

— Parcă spuneai că ţi-e dor de o peşteră – spuse fata. Nisip găseşti cât vrei de-a lungul ţărmului sau pe insulă.

— Voiam o peşteră. Dar dumneata ţi-ai construit aici un soi de apartament cu tot confortul.

— Aha, dumneata fugi de confort! Ești un primitiv! E o a doua trăsătură bărbătească!

— Mmda – mormăi Sebastian şi închise ochii. Apa clipocea puţin prea ordonat la urechea lui. Şi imaginea vechiului oraş se topea într-o lumină intensă, aurie.

— De fapt eşti la fel de plicticos – şopti fata. Când te-am văzut aruncând cu pământ, credeam că… poate…

— Poate ce?

— Că poale nu eşti unul din sportivii de pe-aici care ţipă că vor să se întoarcă la natură.

— Nu sunt sportiv – murmură Sebastian. Dar m-aş întoarce la natură.

— Şi cine te împiedică?

— Nimeni. Chiar asta şi fac.

— Acum?

— Mereu!

— Recunosc şi această trăsătură virilă – spuse fata. Pudoarea pentru gândurile intime ne face să fim ironici. Ah, doamne, cum i-ai croit pe toţi pe acelaşi calapod!

Sebastian râse şi se ridică într-un cot. Fata era în picioare potrivindu-şi o mare pălărie roşie. Avea sânii mici şi foarte rotunzi, iar şoldurile i se cambrau zvelte, copilăreşti. Ceea ce părea deosebit de voluptos în corpul ei subţire, erau coapsele foarte rotunde, pline, de culoarea mierii.

— Mă cheamă Olga – spuse. Şi te rog să nu sforăi dacă adormi.

— Olga! chemă Sebastian. Apropie-te !

— Este a patra trăsătură pe care o recunosc – spuse fata. Tonul de comandă care le impresiona odinioară pe bietele femei.

Se apropie totuşi de el – nu atât cât să-i atingă umărul cu coapsa, dar îndeajuns ca Sebastian s-o cuprindă pe după mijloc. Avea pielea foarte netedă şi foarte rece.

— Lasă-mă – spuse, posomorându-se.

Se trase înapoi şi se aşeză pe nisip.

— Era foarte bine aici înainte de a veni dumneata.

— De ce?

— Eram singură. Şi acum sunt mai singură. Ah, ce

plicticoase sunt toate astea!

Sări în picioare şi luă de pe una din poliţe o sticlă şi două pahare. Le umplu şi-i dădu unul şi lui Sebastian. Băură în tăcere, privindu-se îndelung.

— Oare nu mai exista nimic? întrebă fata. Nimic în afară de ceea ce se întâmplă în fiecare zi?

— Ba da – răspunse el. Cred că totul există numai în afară de ceea ce se întâmplă zilnic.

— Te joci cu vorbele.

— Acum nu. Pentru mine totul se întâmplă dincolo de ceea ce fac. Pentru că totul e foarte departe. Enorm de departe.

— Nu-nţeleg nimic. Dacă nu vrei să vorbeşti ca oamenii, taci!

— N-am mai vorbit de mult ca oamenii – spuse Sebastian. Trăiesc într-un fel de rai garnisit cu flori şi porumbei. Mi s-au strepezit dinţii de atâta dulce.

— Nu prea pari venit din rai – spuse fata. Dar, la urma urmei, dacă nu te simţi bine printre flori, cere să te trimită în iad.

— În iad? De ce nu? Ricană pipăindu-şi cicatricea şi un fior abia simţit îi urcă de-a lungul șirei spinării, înainte de a locui în rai, mi-am făcut stagiul în iad. Şi era destul de bine.

— Unde ai căpătat semnul de pe frunte?

— M-am ciocnit de o navă. Dar e foarte mult de atunci. Aproape două luni.

— E îngrozitor – spuse fata. Şi nu cred că glumeşti cu adevărat. Nu-mi place să aud vorbindu-se despre moarte.

— Nici mie – mormăi Sebastian.

…Iedera spânzura grea pe garduri. Musculiţele bâzâiau, roiuri nesfârşite de musculiţe arămii. Se lasă acoperit de ele, leneş, fără putere.

— Înţeleg – spuse fata foarte încet. Dacă aş veni şi eu

de acolo aş vorbi la fel.

— Nu ştii de unde vin – spuse Sebastian. Toate astea sunt numai vorbe. Dar îmi place să-mi umplu gura cu ele.

Îşi acoperi cu nisip fierbinte braţul bolnav şi-şi sprijini bărbia de mica movilă. Erau departe, departe, cupole cenuşii, tablouri de bord cu ochi electronici…

Departe, se roteau lent, legănându-l, purtându-l mereu mai departe.

— Poţi să dormi – spuse fata cu blândeţe. Te trezesc eu spre seară.

— Nici nu mă gândesc murmură. Dar m-am obişnuit să tac ore de-a rândul. O privi deşirând pe nisip un şirag de mărgele roşii, mari. Îmi place cum ştii să te joci – adăugă. Vrei să te sărut?

— Numai ca să nu vorbeşti.

Se aplecă deasupra lui, cuprinzându-i tâmplele între palme şi-l sărută. Avea buzele reci şi-l sărută copilăreşte, ferindu-se.

— Ţi-e puţin teamă – spuse Sebastian.

— Doar nu-ţi închipui că mă tem de dumneata

— Ţi-e teamă de ceva care nu se poate întâmpla. Şi, într-adevăr, nu se poate întâmpla fiindcă eu voi pleca mai departe.

— Toţi pleacă mai departe. Dar toţi vor să mai rămână. Şi mă roagă să-i însoţesc o bucată de drum.

— Eşti foarte mică – spuse Sebastian. Şi nu te pot lua cu mine. Acolo, unde plec eu, oamenii pleacă singuri.

— Ştiu. Am mai auzit asta de foarte multe ori. Dar după aceea veneau întrebările, reproşurile. Şi eu nu vreau să răspund la nicio întrebare.

— Cred că ai vrea grozav să răspunzi la întrebări. Şi ai dori ca cineva să le caute şi să te întrebe la nesfârșit. Să te destrame căutând în dumneata şi spunând că vrea să rămâi numai a lui. Dar eu voi pleca chiar azi. De aceea şi

sunt aici, pentru a-mi lua-rămas bun.

— Şi-ţi vei lua rămas bun zile de-a rândul până când o să-ţi spun să mă laşi în pace. Şi asta e îngrozitor de plicticos.

— Fiindcă aştepţi mereu. E înnebunitor să aştepţi mereu, să crezi că întâmplarea te va găsi aici, în văgăuna asta.

— Dar nu aştept nimic! Strigă fata. Am tot ce-mi trebuie! N-am nevoie de nimeni, înţelegi?

— Ţi-e frica să nu te îndrăgosteşti – spuse Sebastian, Am mai cunoscut fete ca dumneata. Ar fi dat orice ca să se îndrăgostească, dar nu puteau fiindcă transformaseră totul într-un joc.

— Îmi pare rău – spuse faţa calmă. Nu ai la dumneata biletul de papagal potrivit. Dar ai putea să-mi ghiceşti caracterul în măruntaiele unui iepure. Bătu cu palma în nisip şi adăugă: Nu-mi plac profeţii de ocazie.

— N-am încotro – mormăi Sebastian. Simţeam nevoia să te chinui, să te fac să vorbeşti. Sper că nu te-am supărat spunându-ţi adevărul?

— Taci – spuse fata întinzându-i paharul. Taci şi bea.

— Şi eşti grozav de drăguţă – spuse Sebastian, apucând-o de încheietura mâinii. Te aperi, te joci, mă alungi… Şi totul e atât de simplu… de idiot de complicat…

Îi curăţă palma de boabe de nisip şi i-o sărută.

— Lasă-mă – şopti fata. Nu vreau. Taci.

— Vorbesc numai pentru vorbe – şopti Sebastian. Ca şi cum te-aş fi cunoscut de foarte multă vreme şi acum m-ai recunoaşte după mormăit. Nu-ţi dai seama că nu spun nimic doar pentru că nu-i frumos să urli, aşa, deodată?

— Mai bine urlă – spuse fata retrăgându-se.

— Nu pot – spuse Sebastian. Asta cere o mare intimitate. Un spasm îi strânse degetele braţului bolnav, dar şi le descleştă, împroşcând nisipul. Nu vrei să vii mai

aproape? Întrebă aplecându-se şi sărutându-i sânii. Nu se feri şi atunci îşi lipi obrazul de pântecele ei mic şi foarte rotund, mângâindu-l.

— Acum du-te – şopti fata. Vreau să dorm.

— Dormi – spuse Sebastian.

— Du-te acum – spuse fata rugător. Du-te, altfel încep să vorbesc.

— Vorbeşte. Îmi place să te ascult.

— Dar mie nu-mi place! Şi, încet, în şoaptă, adăugă: Dragă, dragă, dragă, dragă. Dragă, dragă.

Sebastian îi resfiră părul pe salteaua albă de burete, şi-i luă mâna. Părea mult mai mică acum, cu gura uşor întredeschisă, amară.

— Dragă – şopti fata. Dragă, dragă.

Îi cuprinse degetul arătător în palma ei mică, strângându-l cu putere. Apoi se ridică scuturându-şi coatele de nisip şi-i surâse stânjenită.

— E prea cald – spuse. O să înot puţin.

Păşi peste el şi se aruncă în apă, iar Sebastian îi zâmbi. Îi plăcea carnea ei tare, foarte proaspătă, stângăcia ei puţin vicioasă, goliciunea amestecată cu tristeţe. O sărutase cutremurat de dorinţă şi-i era recunoscător pentru dorinţa pe care o născuse în el. Ar fi fost gata s-o alinte, pentru că peste câteva ore trebuia să plece, iar ea era pentru el ultima femeie a Pământului. Îi părea bine că ultima femeie fusese foarte tânără, stranie şi tristă. Dar nu putea alinta pe nimeni în afara fetei aceleia de foarte departe.

— Apa e caldă – spuse fata, stropindu-l. De ce nu te scalzi?

— Mi-e prea lene – răspunse.

— Şi când te întorci în oraş?

— Peste o oră.

— Dacă vrei poţi să treci şi mâine pe aici.

— Mâine voi fi departe – spuse. Undeva pe Mările Sudului. O să-ţi trimit de acolo un papagal cum n-ai mai văzut.

— Păstrează-l – spuse fata. Am câți papagali vreau.

— Te înşeli – spuse Sebastian. Eşti o fată foarte drăguţă, dar nu te pricepi la papagali. Dar dacă vrei o să-ţi spun ce fel de pasăre minunată am.

Fata ieşi din apă, scuturându-se ca o pisică. Îşi stoarse părul adunat în coadă de cal şi se aşeză pe pieptul lui. Privită de jos părea foarte buzată şi cu sânii mari.

— Taci, acum – spuse fata. Uneori trebuie să ştii să taci. Îi atinse buzele cu vârful degetelor, apoi îl întrebă: Nu eşti din oraşul ăsta, nu-i aşa?

— Nu. M-am născut foarte departe, pe una din staţiile intermediare.

— Bănuiam. Am mai cunoscut pe cineva născut pe una din staţiile de Centură. Nu vorbea serios niciodată. Şi rămânea ore de-a rândul în oraşul vechi. Ai fost vreodată pe acolo?

Totdeauna. Mi-am petrecut toată ziua în oraşul vechi.

— Dar de ce, de ce?

— Pentru că toţi oamenii au nevoie de o stradă a copilăriei. Şi eu n-am avut niciuna înainte de a vizita muzeul…

— Nu înţeleg de ce ai nevoie de asemenea stradă! Eu m-am născut într-unul din blocurile ombelifere de pe mal şi mă simt la fel de bine în oricare oraş din lume.

— Eu sunt mai bătrân – spuse Sebastian. Şi am crescut până la cincisprezece ani sub capsule transparente, în coridoare de oţel. Şi apoi am zburat ani de-a rândul.

— Eşti pilot de curse lungi? întrebă fata. Ai trecut vreodată dincolo de Centură?

— De nenumărate ori. În ochii fetei apărură şi se stinseră scântei cenuşii. Se culcă lângă el, cuprinzându-i

cotul, rugător. Şi cum e dincolo de Centură? Aş vrea să zbor odată

— Negru – răspunse Sebastian. Cerul e negru ca peste tot. Nu ştii pe unde plutesc norii de meteoriţi. Şi simţi mereu că se va întâmpla ceva, nebănuit, înfricoşător.

— Se va întâmpla ceva… repetă fata enigmatic. Îl sărută îndelung, nelăsându-l să-i cuprindă sânii. Nu, încă nu – spuse. Vreau să ştiu. Jur că vreau să ştiu.

— Şi eu vreau să ştiu – murmură Sebastian. De aceea zbor mereu.

— Şi acum?

— Acum?! Îi urmări privirile fixate pe braţul său, adunat la piept ca un animal bolnav. De ce nu? Întrebă grosolan. Îşi descleştă degetele slăbite, le strânse iar şi izbi cu pumnul în nisip: E Centura ! spuse agresiv. Centura ! Şi aici! Şi aici! Îi arătă cicatricile de pe tâmplă şi de pe piept. Aseară am fugit – spuse cu ironie rea. Am fugit din plin tratament. Nu-mi place când mi se umblă aici înăuntru… Aici… Îşi lovi tâmpla cu degetul. E primitiv, nu ! Idiot? Dar voiam să zbor după două luni de somn, vroiam să zbor ! Îţi spun toate astea pentru că nu te cunosc, pentru că în curând o să te uit, aşa cum o să faci şi tu ! Am fugit din tratament pentru că erau cu toţii prea blânzi, prea buni pentru mine! Şi eu voiam să zbor !

— Îmi pare rău că ai suferit – spuse fata, simplu.

— Îţi pare râu – repetă, descumpănit. Şi deodată se linişti şi surâse. Alţii plătesc mai scump trecerea Centurii. Nu numai cu câteva zgârieturi.

— Dacă zborurile n-ar dura mai mult de o zi aş zbura în fiecare săptămâna dincolo de Centură – spuse fata, visător. Măcar o zi.

— O zi! spuse el, tare. O zi!

O trase lângă el, înverşunat de candoarea ei dulce de efemeridă ce voia să consume Cosmosul într-o zi. Fata îşi

lipi obrazul de al său, apărându-se de această furie subită, şi atunci, domolindu-se, o luă în braţe, o culcă pe nisip, îmbrăţişând-o cu o duioşie fierbinte, dureroasă. O simţea topindu-se în el, această carne dulce, fremătând. Pierzându-se şi gemând uşor, gutural. Braţele subţiri cuprinzându-i ceafa, urechea roză cu boabe de nisip, dinţii sticlind şi sânii striviţi de pieptul lui, de coastele lui, plutind amândoi, tăcuţi, abia respirând.

Umbra falezei îi acoperea, încet, viorie, şi Sebastian simţea înstrăinându-se de corpul său, corpul subţire al fetei. Îi mângâia mecanic mâna, dar imaginea ei pierea sub aceea a crizantemelor vechiului oraş. Crizantemele putrede, galbene, roşii, crizanteme de came şi de parfum. Vrăbii ţopăind, praful, peretele alb coşcovit. Fotografiile unchilor – unchilor cui? — şi a multor mătuşi, uneori, poate, ciocnind, ospătând în familii. Dulapul. Ceasul cu câine de argint. Şi cuierul. Covoarele, oh, cât de vechi, pe care multe picioare le destrămaseră. Picioarele slabe ale bunicului, tatălui. Tatăl! Fizic simţind durerea despărţirii de acest om atât de slab, de tandru, de naiv. Tatăl cântând: „Oh, baiaderă, tararam – tam – tam – tam”. Lui, băiatului. Băiatul tatei. Şi pe cuier o pălărie veche de fetru, o pijama în dungi. Ale tatălui său. Ce mult praf în curte şi îngălbenite perdele, tăiate de vreme! Şi poarta galbenă, alături de viţa de vie purpurie-arzândă.

— Spune-mi – şopti fata. Unde eşti acum?

— Aici – răspunse Sebastian. Lângă tine.

Marginea oraşului vechi. Stradă urcând spre cimitir. Un lac albastru în dreapta, jos, ia capătul străzilor povârnite. Salcâmi. O uliţă acoperită de bălării. Cabluri argintii. Şine de monoraiuri deasupra. Poartă de cărămidă – o bucată de cărămidă spartă înnegrită rotindu-se o dată cu balamaua. Alei tăcute, părăginite. Odinioară convoaie mute, funerare, acoperite de ţârâitul greierilor. De ce oare

nu-şi ardeau morţii? De ce ridicau monumente deasupra scheletelor. (Şi, poate, acolo zăceau bunicii lui, unchii, mătuşile lui.) Marmură pleznită – flori în crăpături. Pământ negru, un mac roşu. Plutoane de monumente mărşăluind neobservate, împietrind la primă privire. Schimbându-şi locul. „Aici zace...” „Primeşte-l în sânul tău..." Alee pe sub sălcii şi stejari şi ia capătul aleii o vale imensă, largă, împărţită în dreptunghiuri galbene, verzi. Pe un ţărm al văii - cimitirul. Pe celălalt – cosmodromul cu ciocul lung al rampelor ridicate spre cer. Soare – medalion alb - stingându-şi scrumul în irizări. Umbre plutind, plutind, plutind, legând ţărmurile văii cu cerul. Adâncă linişte a mării de aer albăstrui-irizat. Şi a ogoarelor de pe fundul apelor de aer.

— Trezeşte-te – spuse fata înciudată.

— Sunt treaz – răspunse.

Şi era. Se topeau fuioare de fum. Se topeau garduri, salcâmi cu trunchi zaharat, vrăbii de cenuşă. Era cald – crizanteme de miere se scuturau luminos peste pleoapele lui. Acum, acolo, unde era el însuşi? Şi de ce pleca atât de greu? Totdeauna, atât de greu? Şi voia să ia totul cu el. Dar de ce numai vechile străzi, libelulele? Numai pentru că îşi petrecuse copilăria sub cupole transparente de plastic? De ce nu atunci şi marile blocuri cu mezoptere, forfota străzilor?

— Vorbeşte – spuse fata rugător. Sau ţi-e rău?

— Mi-e bine – spuse Sebastian. Mi-e foarte bine.

Ar fi vrut să doarmă. A dormi – a muri puţin. A pleca – a muri puţin. Să doarmă sau să plece. Îl aştepta acolo, departe, într-o altă lume, într-o lume de linişte. Poate de aceea îşi luase rămas bun de la vechiul oraş. Pentru că luându-şi rămas bun spunea „bine te-am găsit” unei lumi tăcute, asemănătoare celei spre care plecă.

— Ai vrea să mă îmbrac? întrebă fata.

— Nu. Rămâi aşa.

— Uneori bărbaţilor le place să te vadă îmbrăcata. Mai ales când sunt trişti.

— Eu nu sunt trist acum.

„Sunt îngrozitor de trist – gândi. Pentru că totul e atât de firesc, de viu aici. Şi fata asta. Totul în afară de mine.”

— Dacă vrei – urmă – îţi povestesc ceva foarte vesel. Cum se prind papagalii.

— Spune – îl îndemnă fata.

— Ai nevoie de o barcă pestriţă, cu mult galben şi roşu. Dacă, bineînţeles, cauţi papagali galbeni şi roşii. Pleci foarte devreme, în zori. (În zori avea să plece şi el. Într-o barcă de oţel argintiu.) Treci pe viteza maximă, ca să sări peste longitudini. Dacă le găseşti prea înalte, le ocoleşti. Dar, mare atenţie la paralele ! Sunt foarte multe mobile, mai ales în mijlocul oceanului. Tragi apoi barca la ţărm în Marea Caraibilor şi începi, să pălăvrăgeşti fără oprire. Papagalii îşi dau seama că eşti unul de-ai lor şi după vorbă şi după culoarea bărcii. Când se adună destui, alegi ce-ţi place şi-i goneşti pe ceilalţi. Asta e.

— Nu e prea veselă povestea – spuse fata. Fiindcă vrei să pari vesel şi nu eşti.

— Da. Azi nu sunt prea vesel. Iartă-mă. Nu-mi plac despărţirile.

— Pleci pentru mult timp?

— Pentru foarte mult.

— Cred că ai putea fi, totuşi, foarte amuzant, dacă ai vrea.

— Când vreau îi fac pe toţi să se tăvălească de râs.

— Şi ai putea să nu stai tot timpul încruntat. Chiar dacă ar trebui să faci un efort.

— Nu te supăra pe un biet evadat din rai.

— O să mă îmbrac totuşi.

Luă de pe un raft o pereche de pantaloni roşii-corai,

bătuţi în paiete aurii, şi şi-i îmbrăcă tăcută. Îşi puse o bluză neagră, o fustă colorată, apoi îşi vopsi pleoapele cu fard violet. Se apropie de el şi-l mângâie uşor pe obraz. Ochii ei îl priveau blând, miop fără ochelari.

— Eram foarte veselă acum câteva ore – spuse. Dar dumneata mă faci să mă simt de prisos.

— Eşti o fată bună şi caldă – spuse Sebastian. Dar nu înţelegi că eu plec mâine-noapte. Şi până atunci fiecare clipă e o clipă de despărţire. Nu pot să trec peste asta.

— Sunt oameni care râd până în cea din urmă clipă.

— Dar eu nu sunt unul dintr-ăia. Azi, cel puţin, nu sunt.

— Ah, Yorik – spuse ea – şi cum îi înveseleai odinioară pe toţi cu vorbele tale de duh!

Îi întoarse spatele spre a-i umple paharul pe care şi-l lăsase pe nisip.

— Să ciocnim, Yorik!

Bău până la fund, privind-o. Nu, nu semăna cu cealaltă. Era mai vioaie, mai directă, mai nerăbdătoare cea din faţa lui.

— Seamănă cu mine? Îl întrebă. E blondă?

— E blondă cu ochii verzi-cenuşii – spuse, posomorându-se. Simţea fantomele adormite gata să se trezească.

— Ştie că vii?

— Dacă trăieşte, da – murmură crispat – cred că da.

— Iartă-mă – spuse fata. Şi-l mângâie din nou. E bolnavă?

— E dincolo de Centură. Nimeni nu ştie unde.

— Nava LEAR…?!

— Da.

— Dar…

— Nu – spuse el aspru. Nu. N-au pierit. Au naufragiat undeva pe o mică planetă, trecând printr-un gol al norului

radiant. Nimeni nu poate ajunge la ei. Şi nu-mi place să vorbesc despre asta.

Se arătase rece până acum, dar nu mai putea.

— Îţi urez mult noroc – spuse fata din toată inima. Mi-ar fi plăcut să mai rămâi. Nu ştiu dacă vreau foarte tare să rămâi, dar parcă mi-ar fi plăcut să nu pleci chiar azi.

— La noapte mă duc să-l caut pe Gherasim – răspunse Sebastian. E robotul meu de bord.

— Spune-mi ceva drăguţ înainte de a pleca – şopti fata. Nu-mi place să rămân singură. Şi tristeţea te însingurează.

— Mi-ai plăcut foarte mult spuse Sebastian şi se opri. Ar fi putut să-i lase câteva vorbe care să nu se stingă o dată cu paşii lui. Dar avea foarte puţine cuvinte neuzate. Toate celelalte zburau către planeta de dincolo de Centură. Mi-ai plăcut foarte mult şi mi-ar fi plăcut şi mai mult să te iau cu mine. Dar, poate, voi reveni să-ţi povestesc despre papagali.

— În sfârşit, glumeşti – zâmbi fata. Poţi deci să fii şi vesel dacă vrei.

— Şi uneori – urmă Sebastian – când ai timp, du-te în oraşul vechi şi odihneşte-te într-una din curţile năpădite de viţă sălbatică.

— Asta n-ar mai fi veselie, ci o adevărată petrecea _ chicoti ea. Să mori de râs, nu alta!

- O să te chem înainte de a lua startul, adică mâine în zori, de pe una din micile insule ale Pacificului. Ce cod ai?

— A. G. A. D. o mie doi.

— A. G. A. D. o mie doi. Eu sunt S. R. T. opt. O să te chem peste douăzeci şi patru de ore cel mult. De pe cosmodromul din Tahiti.

— Te voi aştepta oricât. Chiar şi treizeci de ore. Mai ai să-mi spui ceva?

Se aplecă s-o sărute, dar ea se feri.

— Asta e cea mai frumoasă trăsătură a bărbăţiei – urmă: Austeritatea. A cincea trăsătură pe care o recunosc la dumneata şi care te fac să fii un adevărat bărbat. Niciun cuvânt care ar putea dovedi tandreţe, căldură, slăbiciune sufletească. La revedere, domnule pilot.

Făcu o piruetă încheind-o printr-o reverenţă.

Sebastian se înclină şi luându-i mâna mică îşi lipi buzele de ea. Urcă apoi faleza în fugă, împiedicându-se la fiecare pas.

III.

Peste apă rugineau în amurg munţii Dobrogei, bălţile, sălciile. Deasupra Dunării uleioase plutea un abur scămoşat, străpuns de luminile ambarcaţiunilor, şi în faţa lui sclipea asfaltul ud, înghiţit de botul mezopterului. Se ridicară în aer, la un pas de blocurile ce scânteiau din toate vitraliile. Dedesubt rămase o pânză deasă de lumini colorate, ca într-o supraimprimare fotografică.

O singură pantă cenuşie cu chenar negru – vechiul oraş. Apoi, turlele de lansare ale cosmodromului, rampele ciugulind norii, Mezopterul ocoli cu grijă marile ciocuri de metal şi ateriză neobservat lângă reactorul din Tahiti. Sebastian coborî inspirând adânc mirosul de metal încins şi ozon. Câţiva roboți-dispeceri, pe şenile, trecură pe lângă el semnalizând şi strigând cu vocile lor guturale pentru a acoperi urletul motoarelor. Reflectoarele smulgeau întunericului turnuri dantelate de oţel, cadrane uriaşe, capsule translucide. Nu mai era Pământul cu florile, în ciuda rondourilor palpitând cu petale aurii, ci Cosmosul orb şi rece, biciuit de flăcări. Şi simţi – ca de atâtea ori – senzaţia de foame şi teamă dinaintea plecării, senzaţia aceea de gol, de lipsă de pondere, dorinţa de a pătrunde adânc, nebuneşte în cerul negru, încleştat de manşă, nedezlipindu-

şi privirile de pe indicatoare – senzaţia aceea de salt nesfârşit. Abia păşind, obosit, somnoros se precipită să se dezlipească din nou de pământul atât de bun, atât de aproape de tălpile lui. Şi ca de atâtea ori se opri şi-şi înfipse palma în brazda ierboasă ce mărginea rondoul cu regina nopţii. Strânse un bulgăraş de humă umedă, îi dădu drumul în buzunar şi abia apoi urcă scara reactorului. "Penultima – gândi. Penultima decolare" Ultima avea să fie în zori.

Se opri la etajul doi al navei şi se aşeză într-unul din fotoliile-pat. O fetiţă mică, moale, blondă, dormea în faţa lui. O fetiţă foarte mică, încălzită de somn, ca un cozonăcel pus la cuptor. Respira cu gura rotunjită, cu buza de sus răsfrânta înafară, cu pumnii descleştându-se trandafirii. Se aplecă hoţeşte şi-i sărută piciorul grăsuliu cu miros de lapte şi sudoare apoi, lăsându-se pe spate, închise ochii.

Aştepta cu tot corpul vibraţia motoarelor şi când porniră se cufundă în trepidaţia lor. Îi era somn. Lungi, prăfoase, imaginile se rupeau ca nişte vreascuri: garduri de scândură, o cireaşă uleioasă lipită de farfurie, câinele de argint, cişmeaua, marginea trotuarului împâslită de iarbă, vitrinele cu păpuşi din masă plastică, sânii bronzaţi ai fetei, pântecul mic şi rotund, malul povârnit, cerul, cerul foarte albastru, înnălbit, alb, fumuriu, albastru-luminos. Prea albastru. Şi pământul cafeniu cu brazde verzui, cafeniu, negru, mustind, pământul proaspăt arat, cu gust de pâine, pământul. Macul roşu aprins, lespezile cimitirului, aleea tăcută înecată în soare, lespezile, valea inundată de roiuri de musculiţe arămii, lespezile albe acoperind morţii, alături unul de altul, mână în mână, figuri albe cu ochii negri, mâini albite cuprinzându-se în lanţ, o horă de oameni culcaţi, rotindu-se ascunşi sub brazda de iarbă măruntă, feriţi de lumina caldă de miere. Lumină irizată, ocean de lumină, cântece ascunse în frunză. Şi urcând dintre flori obrazul rotund, aburit de somn. Gura întredeschisă, genele

tremurând uşor.

Aceeaşi fetiţă. Dormind alături de el. Dormind cu pumnul desfăcut sub bărbie, răsuflând încet. O fetiţă blondă, fără apărare. O fetiţă moale, pe care-o simţi în căuşul palmei înainte de a o mângâia. „Fetiţo, fetiţo – murmură fără să deschidă gura. Fetiţă mică, parfumată, moale” I se înfăţişă ca în seara primei întâlniri în rochia ei coniac, în rochia ei turcoaz, în rochia el bleu de mireasă, cu mâinile puţin prea puternice, roşind. Roşind, roşind, aducându-i pateuri, plângând fiindcă pachetul s-a desfăcut, s-a murdărit. Odihnindu-se în fotolii scunde, adormind la poveşti. Tăind cu foarfecă pantofi spre a-i răscroi, temându-se de dojană şi oferindu-i flori de caprifoliu, culese de pe peretele casei. În jur arbori de fum topindu-se şi guri surâzătoare fără chip, foarte dragi.

Se sili să deschidă ochii, fiindcă simţea că adoarme şi nu voia. Dar bănuia că ştie asta doar în somn, înţelegând că nu ştie de fapt că doarme. Şi pleoapele îi deveneau din ce în ce mai grele. Aur roşu, topit, curgea în jurul perdelelor înflorate. Deschise şi cealaltă pleoapă simţind că s-a făcut frig. Era beznă dedesubt. Oraşul de vitralii dispăruse şi după semnalele ce străpungeau întunericul ghici ţărmul Golfului Persic şi adormi din nou.

Dar ascuţit, gândul aterizării apropiate sfâşie liniştea în care se înfăşurare. Pleoapele se ridicară într-un mare efort, zgrunţuroase. Mai era atât de puţin – câteva ore – de rămas pe Pământ. Câteva ore. Şi luciditatea izgoni cu lovituri seci, aproape fizice, somnul călduţ ce-l învăluia. Îşi mişcă greu umerii înţepeniţi, inspiră adânc aerul proaspăt cu miros de violete. Robotul de bord îl observă şi-i şopti în cască:

— Somnifer? Muzică? Băutură?

— Ţuică – murmură Sebastian.

Auzi sticla gâlgâind la barul din spate, apoi fâșiitul

şenilelor de plastic. Mâna înmănuşată în alb îi întinse paharul şi chipul vesel cu nas lung – închipuind un Pinocchio – se acoperi de zâmbet.

— Încă unul?

— Nu. Mulţumesc.

— Poate un sandviş?

— Nu, mulţumesc.

— O gheţadă?

— Cum? Îngheţată poate!

— Gheţadă…

— Îngheţată…

Figura lui Pinocchio se alungi. „Îl chinui zadarnic – gândi Sebastian. Gheţada trebuie să aparţină vreunuia din lingviştii de la programare.”

— O gheţadă de piersici – comandă – dar mai întâi un pui fript şi o sticlă de vin roşu.

Robotul se înclină şi porni spre bar. Semăna cu un centaur mecanizat şi urechile îi atârnau blegi. „Un centaur de comedie – gândi Sebastian. Dar e simpatic. Se înclină, râde. Pe când Gherasim… Ar fi trebuit să-i găsesc şi lui Gherasim o figură mai nostimă, mai caricaturală. Prea s-a umanizat în ultimul timp. E greu de suportat.”

— Puiul fript – cântă robotul, închizând ochii pe jumătate. Gheţada. Vinul.

— Mulţumesc.

Pinocchio se înclină şi porni înapoi, fâșiind şi zăngănind tava. Sebastian gustă micile blocuri de fulgi parfumaţi cu aromă de piersici. Erau aproape inconsistenţi, o zăpadă sosizată şi aromată. "Ce puţine cuvinte pentru plăceri" – gândi. A mânca, a bea, a gusta. La fel când ţi-e foame şi la fel când savurezi. Un milion de termeni pentru electronică. Douăzeci pentru mâncat. Douăzeci pentru dragoste: a săruta, a mângâia, a alinta… Şi chiar mai puţin, când „a dezmierda cu vârful degetelor" ar trebui să fie

cuvânt, „a atinge cu buzele pleoapa iubitei" alt cuvânt.

Aplecându-se deasupra fetiţei care dormea, susură: „Ssss… Şşş. Şşş.” ca şi cum ar fi chemat un pisoi. Dar fetiţa dormea netulburată fără să-l audă. Şi atunci el spuse: "Şşş… Şşş. Şşş.„ celeilalte fetiţe, fiindcă aşa o chema totdeauna când se trezea şi era supărată şi nu existau cuvinte prin care să se facă înţeles. O chemă astfel de câteva ori, cu ochii deschişi pe jumătate, pentru a o vedea mai bine. Ea răspunse întorcându-se spre el, ca întotdeauna, îmbufnată că trebuie să se trezească. Răspunse oftând: „Mai lasă-mă să dorm, mă” – ştiind că şi lui îi place s-o audă alintându-se şi aşteptând, resemnată, s-o înece sub un potop de sărutări. Dar Sebastian n-o sărută şi palmele i se răciră deodată. Pentru că plapuma fetiţei era scobită într-o carcasă de oţel, sfârtecată, şi mâna ei se chircea sub un bordaj de metal.

Deschise ochii, scăldându-i într-o lumină leşioasă. Deasupra celorlalte fotolii păleau pufuri de lumină.

— Răcoritoare, cafea, tranchilizante? întrebă robotul.

— Nu, mulţumesc – răspunse. „Visuri de cofetar – gândi. Fondante şi melodramă.” O cafea – comandă – şi o sticlă de vin. Mestecă alene puiul fript care mirosea a cimbru şi a usturoi.

Soarele încă nu se ridicase deasupra Asiei. Zori tulburi înecau Madrasul – îl ghicea după turlele de aur sclipind în reflectoare şi-şi aminti cu plăcere leneşă de templele străvechi, dantelate în piatră. I se făcu dor de junglele acestei ţări pe care n-o cunoştea decât prin drumurile cele mai bătute şi suprapuse cetăţii albicioase de jos imaginea unui şarpe legănându-se în cântec de flaut. Şarpele se legăna negru, lăcuit, mai brun, omenesc. Şolduri de şarpe, paftale, ochi alungiţi. Gură pictată în roşu, pată roşie în frunte, ochi codaţi, enigmatici. Dansatoarea rituală: Baiadera. „Oh, baiadera, tararam – tararam". Prelung fior

din inimă spre umeri. Era tatăl cel care-i cânta. Era tatăl slab, cu mustaţă neagră, colilie apoi, zâmbind cu ochii albaştri, foarte albaştri şi limpezi, râzând copilăreşte la glumele lui, tatăl topit de dor şi iubire, foarte slab, bătrân, îndreptându-se de spate şi zâmbind. Surâsul acela bun, deschis, ochii albaştri, mânioşi, neputincioşi, silueta firavă, adusă din umeri, pălăria maro de fetru cu panglica pătată. Surâsul blând, plin de dragoste, surâsul mirosind a tutun, pieptul îngust, scobit.

Dedesubt soarele muia în apă lungi fâşii de pânză roz. Ocean crescând prin ceaţă. Îndreptându-se unul spre altul – avionul şi Soarele – peste ţări adormite. Fugind el însuşi în faptul zilei spre micul atol, fără a fi spus nimic nimănui. Căci, poate, nu l-ar fi lăsat, sau ar fi vrut să-l însoţească şi alţii. Dar voise să plece singur. Singur, pentru a risca singur. Pentru a muri, poate, singur, cu toate că i-ar fi dorit alături de el pe toţi prietenii tinereţii lui. Cap sumbru, brun, sprâncenat, frumos, râzând cu ochii aproape închişi – Piticu. Blond, chel, echilibrat, ochelari – Jenel. Mulatru şaten, cu nasul turtit – Valea. Nas lung, ochi vii, mucalit – Ionel. Cap de ou, privire somnoroasă – Babu. Obraz prelung, gură speriată de puşti – Iordan. Loni – cap levantin de bob de cafea, dulce şi bun. Mustaţă – nas gros, beţivănesc, păr leonin, încărunţit.

Departe, adânc afundaţi în trecut, păzindu-l, râzându-i. Departe, acum, cufundaţi în viaţă – femei, copii; departe în Cosmos, calzi, vii, aşteptându-l.

Soarele roşu incendia nava. Motoarele vâjiiau puternic. Mirosea intens a violete – anestezic parfumat al vertijului. Nava ateriza, rotindu-se deasupra cosmodromului Insulei Tahiti.

IV.

Alb şi verde intens. Galben şi roşu aprins. În faţa

ochilor săi obosiţi culorile explodau. Grupuri de tineri trăgeau o plasă enormă pe faleză sub comanda unui bătrân adăpostit de o pălărie-clopot. Şiraguri de oameni culcaţi pe mici plute se legănau pe creasta valurilor. Sebastian pluti foarte încet deasupra falezei, aproape atingând corturile, umbrelele. Câţiva oameni jucau şah cu un robot, râzând şi înghiontindu-se. Alţii proiectau pe un mare ecran spectrul solar trecut prin caleidoscop, improvizând gălăgioase melodii optice. Sunetele născute de culori loveau aerul încins ca pe nişte timpane şi Sebastian luă înălţime, iritat că zgomotul îl smulgea reveriei. Ar fi vrut să călătorească până la Aram de-a lungul ţărmului, în nacela micului balon, dar era prea multă lumină şi prea multă gălăgie. Coborî în piaţa de păsări şi, făcându-şi loc printre roboţii ce ofereau papagali, pescăruşi, egrete, se urcă într-unui din landourile trase de cai mecanici. Comunică adresa şi robotul vizitiu, înfăşurat într-o manta de catifea verde, răspunse:

— Îl ducem pe domnul deîndată,

Precis la adresa indicată.

Se înclină ducând de trei ori mâna la chipiul cu fireturi şi cozoroc lucios şi dădu bice cailor ce nechezară de trei ori, mișcându-și capetele. Kilometrajul începu să funcţioneze o dată cu pornirea la trap. Copitele moi aproape nu se auzeau.

— Cum te cheamă? întrebă Sebastian.

— Şostrojojo – răspunse robotul. Zâmbi arătându-şi dinţii albi, apoi fluieră şi mai biciui o dată caii.

— Condu trăsura până la sanatoriu, prin junglă, Sostrojojo. Să nu treci prin oraş.

— Am înţeles. Voi conduce trăsura prin junglă, fără să mai trec prin oraş. Îl ducem pe domnul deîndată, precis la adresa indicată.

„Idioată idee – gândi Sebastian. Cap de metis şi manta de muscal. Şi mai şi cânta.”

Trecură prin faţa vilelor ce se roteau foarte încet pentru a întoarce spatele soarelui. Deasupra lor pluteau paraşute colorate şi o rachetă trăgea, desfăşurându-l ca pe un covor, un nor alburiu. Oraşul se apăra de soarele fierbinte.

Părăsiră apoi drumul şi se afundară în jungla cu grijă întreţinută. Lianele fuseseră tunse pentru a elibera potecile dintre palmieri. O pasăre-croitor ţipa ascuțit şi roiuri de şopârle dresate îşi scoteau limba, căţărate pe trunchii solzoşi. Corole imense, catifelate, luminoase sclipeau asemenea unor felinare. Jungla se transforma cuminte în grădină şi Sebastian blestemă orhideele care-l linguşeau, deschizându-se la trecerea lui. Speriată de foarfecele grădinarului, natura devenise cabotină.

Când şoseaua apăru printre arbori părea foarte la locul ei în luxurianţa domesticită. Vizitiul conduse trăsura până în faţa clădirii simple, scunde, şi-l ajută pe Sebastian să coboare, cântându-i:

Domnul a fost prompt servit,

Este domnul mulţumit?

— Mda – mârâi Sebastian, introducând o fisă în automatul de control. Vizitiul scutură hăţurile împodobite de canafuri şi atelajul porni la trap în marş-arier.

Înainte ca tropotul cailor să se fi stins, Sebastian se opri în faţa uşii principale şi răsuci mânerul de bronz.

Coridorul sorbi zgomotul respiraţiei sale, a paşilor săi. Trecu printr-un salon dormitând în penumbră şi păşi într-o cameră mare, albă, încărcată de fotolii şi covoare. Învelitori de brocart atârnau pe spetezele scaunelor, pe marginea paturilor. Scări conduceau sprintene spre cei de al doilea nivel ai odăii pe care se resfirau taburete, un pian, o harpă. Totul era lucrat în lemn cioplit, cu dantelării, cu spume de steluţe pierdute în spirale de flori. Culcat pe unul din paturi, un om citea, absorbit.

— Bună ziua, Aram – spuse tare Sebastian şi camera se întoarse leneşă spre el, cu toate goblenurile.

Omuleţul îşi ridică fruntea. În orbitele adânci scânteiau irişii cenuşii, pâlpâind de veselie. Coborî din fotoliul în care se cocoţase şi veni spre oaspete cu braţele larg desfăcute, râzând.

— Bine-ai venit ! Începusem să mă îngrijorez. Vrei să faci o baie sau să mănânci?

— Am mâncat pe bordul reactorului. Dar o să fac baie.

Aram bătu din palme şi robotul ca un balansoar cu braţe mobile apăru tăcut. În vreme ce-l ducea spre camera de baie, Sebastian se dezbrăcă, ajutat de mâinile metalice acoperite de plastic roz. Uşa glisă în perete şi robotul îl depuse grijuliu în apă călduţă, parfumată. O senzaţie de bună stare, de linişte îl cuprinse, aproape de bucurie.

Îşi afundă capul sub apă, ţinându-şi respiraţia. Nasul îl usturǎ, urechile vâjâiau stins. Marea, marea văzută prin vizor – plantele ierboase legănându-se în curenţii de fund, guvizi cu căpăţâni groase picotind sub bolovani, roiuri de scrumbii de argint. Suflă cu putere ieşind la suprafaţă. Robotul îi întinse halatul cu un aer prostesc de cămilă mecanică. Şi-l trase pe mâneci, în vreme ce automatul îi aduna pantofii, ciorapii şi-i păturea pantalonii.

Aram îl aştepta răsturnat într-un fotoliu adânc. Se aşeză şi el, lăsându-se în voia pernelor mari, răcoroase.

— Nicio ştire de acolo? întrebă.

— Niciuna – spuse Aram. Rămâne dincolo de Centură. Şi tu, cum te simţi după evadarea asta?

Îşi întinse braţul bolnav, cu degetele răsfirate. Îl simţea golit de carne, dar forţa începea să-i revină dinspre umăr, scurgându-se către podul palmei. Strânse şi desfăcu pumnul de câteva ori. Se ridică apoi din fotoliu, îşi scoase halatul şi sări pe balustradă ce mărginea nivelul superior al

odăii. Se caţără pe stinghia de lemn lustruit şi rămase în picioare, cu braţele larg desfăcute, inspirând adânc. Unu, doi, trei, patru. Reţinu aerul. Unu, doi, trei, patru, cinci, şase, şapte, opt. Expiră. Unu, doi, trei, patru. Şaisprezece secunde cu braţele larg desfăcute, în echilibru… Cilindrul de centrifugare rotindu-se, mut, plumbul scurgându-se sub plexul solar, tabloul de bord oscilând în faţa lui… Pipăi cu talpa goală balustrada, ca şi cum ar fi putut s-o apuce, sări căzând pe vine, corect, elastic.

— Bine – spuse Aram. Chiar foarte bine.

Se trânti înapoi în fotoliu, tremurând. Tabloul de bord oscilă o dală cu el, deveni difuz. Îi era greaţă şi foame. Inspiră din nou, numărând rar şi reţinând aerul. Ştia că senzaţia de ameţeală va dispare, că o va sili să dispară, că va face nava să se cabreze o dată cu el. Pipăind motoarele cu degetele lui, cu nervii lui.

— De două luni dorm ca un animal – spuse. Mă bag în somn ca într-o plapumă. Şi mi se pare că timpul s-a dus dracului, că nu mai există timp, că înţepenesc. A durat prea mult!

— Nu mai ai răbdare? întrebă Aram surâzând. Ştiu. E apăsător. Dar întreruperea e periculoasă. Nu pentru braţ. Ci pentru asta. Îi ciocăni tâmpla.

— Dimineaţa sunt vesel – spuse Sebastian. Ca atunci când eram mic. Exact ca atunci când aşteptam să se întâmple ceva grozav. Neliniştitor, dar plăcut. Simt asta în oase, până în vârful degetelor, ca şi cum m-aş da în leagăn. E la fel ca în primele decolări… Dar senzaţia durează doar câteva clipe… După aceea îmi amintesc… îmi amintesc amănunţit, obsedant totul. Încerc să nu mă gândesc, dar totul e bine înfipt aici! Şi înainte mă gândeam, dar mai puţin… Eram vesel toată ziua, înţelegi? Eram mulţumit, relaxat, chiar dacă nu o vedeam. Chiar dacă uneori mi se părea că-i place altcineva. Chiar dacă mă plictisea. Dar

acum mă obsedează, e ca un blestem. Tu mi-ai făcut asta?

— Şocul – spuse Aram. S-a suprapus peste şocul de atunci.

— Nu ştiu. Tot timpul mi se pare că ai umblat prea adânc în mine. E şi asta e obsesie, nu? Mi se pare că-mi ascunzi ceva, că mă dădăceşti. Şi, la urma urmelor, nu vreau să trăiesc fără ea! Îşi strânse maxilarele ca să nu strige şi întrebă încet: E penibil, nu? E idiot?

— E omenesc – spuse Aram fără convingere.

— E omenesc, dar e idiot. Aş vrea să uit. Poţi să mă faci să uit?

— Da. Dacă rămâi aici. Şi dacă vrei cu tot dinadinsul să uiţi. Altfel, după o vreme, ar reveni.

— Sunt sigur! Sunt sigur că ar țâșni de undeva, noaptea, mai ales noaptea.

Cuvintele zgândăreau neliniştea rece, insuportabilă din timpul nopţii, când se trezea şi n-o găsea lângă el. Neliniştea care-l cuprindea când, singur, în întuneric se ruga să se facă ziuă pentru a se ancora de obiectele din jur.

Ca şi noaptea, acum era aproape de el, cu fruntea bombată, de elevă sârguincioasa, cu buzele strânse, încăpăţânată şi rece. Era chipul pe câte i-l ura, privirea pe care ar fi vrut să i-o domesticească. Chipul ei cu buzele strânse, albite, privind drept înainte, şi el, alături, furios, simţindu-se mai slab în filipicele lui fierbinţi de cât era ea în tăcerea ei. Mergând alături, străini, izolaţi de restul oamenilor, zbătându-se să se despartă şi neputând accepta ideea despărţirii definitive. Chipul ei cu buze albite în faţa lăzilor cu mere, obrazul ei cu mică cicatrice, genele tremurânde, gura abia deschizându-se, mecanic, sec, pentru a spune "nu".

Părul de aur ţechin stins, păr de toamnă, cazând paj, pe gulerul bluzei albe. Şi depărtându-se cu coatele lipite de corp, cu picioarele apropiate copilăreşte în x, depărtându-

se fără să-şi mai întoarcă privirea spre el. Senzaţia de gol, de implacabil. Şi valul de căldură, fals bonom, jalnic, învăluindu-l la gândul că o va întâlni pe stradă, o va chema, se va opri s-o alinte. Nu era o femeie, ci o fetiţă cu picioarele în x, cu coatele lipite de corp, o fetiţă jignită, speriată, fetiţa lui, fetiţa care trezindu-se dimineaţa îşi freca ochii cu dosul palmelor. Se depărta neajutorată şi escalatorul i-o smulgea de sub ochi, deasupra grămezilor de fructe – o mică zâna bolnavă a merelor.

— Prostii – gemu. Numai prostii, Aram, Nu înţeleg nimic.

Nu să înţeleagă ar fi vrut, dar să se uşureze, vorbind despre ea. Şi n-o putea face decât cu Aram – ceilalţi erau prea departe. Cu Aram vorbise şi atunci, după accident. Vorbise parcă multe zile şi nopţi, după ce îşi revenise şi nu înţelesese că ea chiar a plecat. Simţea cum se umple de duioşie, cum i se umple gura, ochii. O ura şi o rechema în toate făpturile gingaşe şi puie, bucălate şi dulci. Pentru că ea le iubise şi erau toate ea însăşi şi de aceea, văzându-le, el le spunea: „Fetiţo”, Şi se simțea însiropat, penibil în beatitudinea lui lacrimogenă.

— Pentru că e un copil – şopti. Poate pentru că e un copil.

Era cea mai candidă femeie-copil din câte cunoscuse. Se apropiase de el cu neîncredere, curioasă, fascinată. O crezuse calculată, cu experienţă, pentru că tăcea enigmatic. O crezuse indiferentă, pentru că nimic nu părea s-o tulbure prea adânc. Şi era moartă de teamă şi curiozitate, vrăjită de cruditatea vorbelor lui.

— Am greşit însă îngrozitor. Nu, nu numai faţă de ea. Ci lăsând să treacă atâtea luni fără s-o caut. Ochii negri îl priviră iscoditor, aşteptând. Trebuia să fi plecat de mult dincolo de Centură. S-o caut. Să reîncepem. Fiindcă nu se poate altfel.

— Dar acolo, acum, nu mai e singură.

— Ştiu – răspunse. Dar fără mine, oriunde, rămâne singură. Şi nu pot suporta gândul ăsta.

— Nu poţi suporta gândul singurătăţii tale. Te laşi în voia obsesiei, aduni fetişuri. Ziua îţi aminteşti altfel legătura voastră – mai simplă, mai omenească... Noaptea e mai râu... Ştiu... Rămâi numai cu amintirile...

— Noaptea e mai rău – murmură Sebastian. Mă trezesc... Mi-e frică... Nu ştiu de ce mi-e frică... Dar tremur... Respir yoga... Respir... Dar nu pot scăpa de senzaţia asta blestemată... Poate era mai bine să-mi ştergi totul din cap... Toate ciocnirile... Exploziile... Am prea mulţi morţi aici.

— Nu pot să şterg totul o dată... Ai fi oribil, fără trecut... ca un copil bătrân. Şi eşti şi bolnav acum. Trebuie să mai aştepţi... Orice mic şoc ar putea da totul peste cap... Ar rupe echilibrul care a început să se refacă. Înţelegi, nu-i aşa?

— Da – murmură Sebastian. Dar să mai vorbim despre ea.

— E o femeie – spuse Aram. O femeie frumoasă, ponderată, visătoare. Ai iubit-o fără s-o cunoşti... Ţi-ai imaginat o fetiţă cu înfăţişarea ei...

O întrebase – chiar în seara când se cunoscuseră: E adevărat că nu-ţi place povestea cu Barbă-Albastră ?

Şi fiindcă îl privea uimită îi spuse că Barbă-Albastră era un vopsitor care-şi schimba mereu culoarea bărbii... Uruitul elicopterelor îi acoperea vocea şi continuase să-i povestească prin semne, din ce în ce mai învins de privirea ei uimită, amuzată. Era o fetiţă. Aram nu ştia. O fetiţă îngrozitor de mică. O fetiţă căreia i se strică mereu umbrelă, îi sar paharele din mână. Şi care trebuie sprijinită chiar când pare energică şi sigură de ea.

— Nu vreau să fac jocuri de cuvinte – spuse Aram –

dar a iubi înseamnă uneori a renunţa. Şi acum, pentru tine şi pentru ea mai ales, trebuie să renunţi.

— Nu – gemu Sebastian.

Spusese „nu” pentru că renunţarea nu exista. Pentru că moartea nu exista. Putea renunţa la orice pentru ea, dar nu la ea însăşi. Dragostea lui nu se ridica atât de sus. Dar numai o clipă se simţi el însuşi atât de sus, încât să recunoască renunţarea ca suprema treaptă a dragostei.

— Şi cu ce drept nu renunţi la ea? întrebă Aram.

— Cu niciun drept. Cu dreptul de a trăi eu. Dar cinismul nu putea înlocui sinceritatea. Şi răspunsese fals – cinic pentru a nu părea naiv, pentru a nu-şi repeta credinţa intimă: Era convins că e singură fără el oriunde. Şi repetă: Cu dreptul de a trăi eu.

Crezuse cu sălbăticie în toate visurile pe care şi le construia în nopţile de nesomn. Şi acum, ca în fiecare seară, speranţele se destrămau, făcând loc neliniştii. Simţea galopul fantomelor – un tropăit surd, ameninţător, crescând dinlăuntrul lui. Îl ascultă pierdut, fascinat, ca venind dintr-o lume străină ce sălăşluia în el. Şi spuse răguşit, numai pentru a vorbi, pentru a alunga vedeniile:

— Atunci, altfel, pentru ce?… Pentru ce totul…?

Gobelinurile se închideau de jur împrejurul lui ca nişte ferestre oarbe. Şi printre păsările galbene, încremenite, ochii negri scânteiau cu blândeţe neîndurătoare. Era judecătorul pe care singur şi-l alesese. Nu putea să-şi dicteze el însuşi sentinţa. Îl văzu cum se ridică, îl văzu limpede cum se apropie de el şi-i pune mâna pe frunte. Se cutremură. Voia oare să-i dicteze sentinţa, în loc de a-l convinge?

— Nu vreau decât să te conving – spuse Aram.

În ochii negri compasiunea alunga neîndurarea. Una câte una mobilele ieşeau din umbră, reluându-şi locul în jurul harfei şi pianului.

Te cunosc de foarte multă vreme, Sebastian. De când ai sosit pe Pământ pentru prima dată. Aveai cincisprezece ani, erai mai naiv decât ţăranii de pe vremuri veniţi la oraş. Te mişcai ca o barză, te speriai de mezoptere şi-i salutai pe roboţii de tip uman. Mi-ai plăcut grozav. De aceea te-am chemat la Tebriz, să locuieşti la noi. Ai călătorit apoi cu tatăl tău la Galaţi, să vezi locurile unde a trăit, odinioară, familia voastră. Te-ai întors bolnav de acolo. Casele acelea părăginite, grădinile îţi plăcuseră mai mult decât mările metropole. Şi când, după trei ani, staţia a fost distrusă şi te-ai trezit din lunga stare de comă ai fugit în vechiul oraş şi abia te-am adus înapoi. Am lucrat mult, foarte mult pe creierul tău atunci şi te-ai făcut bine. Ai învăţat apoi să zbori – îţi plăcea. Îţi plăceau măsurătorile de fizică pe care le făceai, dar adeseori mă întrebai: La ce bun? Şi nu puteam să-ţi explic pentru că rămâneai în afara lumii, ducând dorul micii staţii de metal distrusă şi neputând s-o înlocuieşti cu altceva. Pentru că fiecare dintre noi are o stradă a copilăriei, o limbă a copilăriei, poveştile copilăriei. Şi trebuie să se întoarcă mereu pe strada aceea când e bolnav şi obosit, ca să se simtă apărat. Unii dintre cei veniţi de pe Centură se refugiază în câte un cămin şi uită cerurile negre din care au coborât. Tu n-ai putut. N-ai putut să te opreşti nici măcar lângă fata care te-a iubit atât de mult, în urmă cu ani. Înaintea Ancăi…

Sebastian zâmbea. Zâmbi marilor ochi cafenii, vocii care-i spunea: „Băieţel, băieţel”. O mână brună, fierbinte, delicată îi cuprinse mâna. Mergeau tăcuţi prin spatele unei mici biserici albe. Tăcuţi şi trişti, şi el dorind din toată inima să spună ceva mângâietor şi adevărat.

— Fiindcă nu voiai să le opreşti. Nu voiai să prinzi rădăcini. Şi nu se poate trăi fără rădăcini. Chicoti, apoi continuă aspru: încă două luni, aici! Fără evadări în vechiul oraş! Fără tânguielile obsesiei. Două luni de somn şi de

stropit grădina. Asta nu e un joc, nu e duioşia mea. Sunt două luni grele, peste care nu se poate trece. Până o să-ţi revină vitalitatea ta de cal, de bivol. Pofta de a trăi, pofta de a te arunca pe rutele lungi. N-am crezut niciodată că optimismul e o trăsătură a proştilor.

— Pofta rutelor lungi mi-a venit. Şi m-aş simţi de zece ori mai bine zburând, decât aici. De ce vrei să mă opreşti două luni? Ce-mi ascunzi, Aram?

— Nu-ţi ascund nimic. Dar trebuie să rămâi până la sfârşitul verii.

— N-o să rămân. Ieri mi-am dat seama că n-o să mai rămân.

— Încă două luni – spuse Aram, rar. Dacă nu vrei să rămâi o să te opresc eu. Nu pot să te las să pleci, chiar dacă te-aş hipnotiza din nou. Dar trebuie să rămâi prin propria ta voinţă. Ţi-am pregătit benzi cu organişti, cu preorganişti, filme, cărţi. O să ieşim pe ocean la pescuit, amândoi. Şi după aceea n-ai decât să treci dincolo de Centură.

— O să trec mai curând. Îşi întinse braţul, scutură pumnul. Numai atunci o să-mi dispară angoasele! Când o să zbor!

— Poate că pe rutele acelea – spuse Aram liniştit - vei întâlni o femeie. O femeie tandră, bună, care va avea grijă de tine. Care n-o să se lase păcălită de duritatea ta aparentă. Fii mai stăpânit. Nu respinge mâna care o să ţi se întindă. Şi uită, uită restul.

„Voi uita totul, acolo", voi să spună. Dar se opri. Nu trebuia să-l întărite pe Aram. Ştia că sub blândețea cuvintelor se ascunde o hotărâre de nezdruncinat. Şi simţea copleşindu-l voinţa de metal a celuilalt.

— Mă voi gândi – spuse, minţindu-l. Mă voi gândi în noaptea asta. Poate că azi-noapte îmi voi aminti şi restul…

Spunea aşa, mereu, de două luni, silindu-se să-şi

amintească accidentul, silindu-se să-şi amintească despărţirea de Anca. Dar totul era mort – nicio imagine, nicio emoţie, decât cea născută de cuvintele lui Aram care-i povestise ce se întâmplase cu el… Plecaseră împreună – el şi Anca plecaseră… Şi, undeva… undeva… se certaseră, o jignise… Anca plecase mai departe şi la întoarcere… sub un cer negru… cerul negru nu însemna nimic, dar el era în faţa tabloului de comandă… „Stupid – spusese Aram. Ai fost rănit pe Cerra, de explozia unui motor…”

— Poate că azi-noapte îmi voi aminti – repetă enigmatic. Tabloul acela de comandă… Explozia… Flăcări la bord…

— Ai fost rănit pe sol – spuse Aram. Cu puţin înainte de a decola. Memoria îşi va reveni fără s-o brutalizezi.

— Poate că da – murmură, blajin, acum când hotărârea era luată. Dar mi-e foame. Mi-e grozav de foame.

— Bine – spuse Aram. Vino în grădina.

Îl luă de braţ, micşorându-se parcă în halatul lui fumuriu, şi-l purtă printre mobilele zvelte, printre scările ce zburau sub lampadare. Ieşiră în curtea luxuriantă, copleșită de agave. Trecură pe sub bambuşi înalţi de cincisprezece metri, printre care lumina se strecura într-un raster ameţitor, şi ajunseră la un mizer gărduleţ de nuiele. În spatele gardului se adăpostea o grădină de cinci parale, o grădină de roşii şi ardei – roşii grase, ardei bulgăreşti, lungi, ascuţiţi. Câţiva păpuşoi obosiţi de căldură se cocârjau, cu mustăţi pleoştite, lângă floarea soarelui. Şi la umbra unui salcâm se înşiruiau cepe, usturoi, morcovi, susan.

Sebastian se aplecă, smulse o ceapă, o scutură de pământ, îi reteză rădăcinile cu dinţii. Muşcă leguma toropită, era iute-dulce. Pământul mirosea a scorţişoară – era mai lânced, mai parfumat decât cel al vechiului oraş.

— La Galaţi cepele tinere sunt mai puţin dulci.

— Roboţii menţin aici condiţiile din Tebriz.

— Şi o să facem aici un caravanserai?

— Toată insulă e un caravanserai. Dacă vrei îţi aduc dansatoare şi cămile.

— Dansatoare… murmură Sebastian. Şi cămile…

Se silea să-şi amintească discuţia abia terminată, dar avea capul gol, gol. „S-ar putea trăi cu capul complet gol – gândi. E odihnitor. Aş putea să-mi îngrop picioarele în brazdă, roboţii m-ar stropi zilnic şi aş picoti sub salcâm. Aram ar găsi mijlocul să facă din mine o plantă folositoare.”

Pe furiş, ca şi cum s-ar fi ferit de el însuşi, îşi iscodi fantomele. Dar totul era inert, ca şi cum cineva i-ar fi netezit creierul, pregătindu-l pentru impresii noi. O bucurie adâncă îl cuprinse, o bucurie copilărească, un gust de a ţopăi, de a cânta. Dar se reţinu.

Un şarpe mic, purtând un lănţug auriu, se strecură printre bulgării de pământ, urmat de o mangustă jucăuşă cu botniţă.

— Habar n-am ce voiam să mai spun – mormăi Sebastian. Sunt gol ca o pungă goală.

Se opriră sub un umbrar în faţa unei mese de rafie, pitică, şi a unor scaune împletite, Robotul-balansoar îşi făcu apariţia, întorcând spre ei cornetul acustic.

— Ce avem pentru azi, Balu? întrebă Aram.

— Salată – răspunse robotul. De vinete, de praz, de sparanghel.

— Şi carne?

— Carne nu avem. Numai pui.

— Puiul e tot carne – spuse Aram. Ai o minte de rinocer. Adu totul aici.

— Să aducă şi vinul din valiza mea. Vin roşu.

— Balu, adu şi vinul din valiza lui Sebastian.

Robotul se întoarse şi plecă grăbit. De astă dată părea o femeie bătrână. Solidă, scurtă în picioare.

— Sunt obosit – spuse Aram.

În plină lumină pielea lui parcă galbenă, uscată, o piele străina şi puţin prea mare, trasă în grabă pe obraz şi care făcuse cute din cauza nepotrivirii în jurul ochilor şi a gurii. Numai ochii erau tineri, nefiresc de tineri, mobili.

— Sunt obosit – repetă, ştergându-şi buzele. M-aş întoarce înapoi, la Tebriz, pentru un an.

— De când n-ai mai fost acolo?

— Din o sută cincizeci. Am avut mult de lucru. Şi mi-au trimis filme, benzi, fructe. Vorbesc mereu cu ei şi-mi arată câte un colţişor din oraş, pe unde se plimbă seara.

— Dar nu ajunge numai atât, nu?

— Nu. Când îmbătrâneşti nu mai ajunge. Ai nevoie de câteva străzi, de câteva case pe care le ştiai din tinereţe. De câţiva oameni. Grădina de legume am săpat-o în primăvara asta. E singurul loc de care n-are voie să se apropie Balu. Îi e frică de napi şi de usturoi. Crede că sunt copiii mei.

— E un băiat simţitor Balu.

Robotul reapăru cu o tavă enormă şi puse pe masă salatele, sticlele de untdelemn, de vin, fiolele cu sedative şi stimulative, puiul fript.

Sebastian îşi umplu farfuria cu salata de vinete, adulmecând-o începu să o mănânce cu lingura, îndurerat de poftă şi de satisfacţie.

Departe, peste coroană copacilor două mici rachete târau un nor, ca pe un dragon prins în lanţ. Paraşutele colorate se zbăteau în ancorele lor invizibile. Norul, fluturând şi izbindu-şi coada, se opri gâfâind în dreptul soarelui ce apunea, însiropându-se cu licori roşi.

— E plicticos – spuse Sebastian – tot decorul ăsta mobil. Nu sunt pentru întoarcerea la natură în patru labe, dar nu-mi place când îmi tot trag ăștia stelele deasupra capului.

— N-au nicio treabă – spuse Aram, mestecând grijuliu

sparanghelul. Se oprea înaintea fiecărei înghiţituri, privind bucata de legumă sidefie, muiată în ulei. Dacă n-ar face ăsta ar trebui să doarmă tot timpul. Au prea puţin creier ca să se apuce de o treabă serioasă.

Sebastian destupă sticla şi umplu paharele cu vin rubiniu. Ciocniră. Aram îi întinse o fiolă, rupându-i gâtul cu un plesnet sec, O bău, abia simţind parfumul ei de scorţişoara.

— Ca să dorm?

— Nu. E un deconectant.

— Eram deconectat.

— Da, dar prin mine şi asta mă obosea. Trebuia să te supraveghez tot timpul. Şi toate porcăriile astea de psihotehnii te consumă. Balu, adu banane şi portocale. Sau vrei un pepene roşu? Rece? Eh?

— Un pepene.

— Banane şi pepene, Balu. Şi portocale.

Robul reveni numaidecât, strânse farfuriile, răsturnă fructele pe masă. Sebastian îşi opri o banană şi muşcă din ea, dar după aroma deconectantului fructul nu avea gust.

— N-ai vrea să rămâi aici măcar câteva zile încă?

— Nu.

O spaimă fugară îi strânsese plexul. Oare ora de linişte trecuse şi toate aveau să reînceapă? Nu voia nici să plece, nici să rămână acum. Voia să mănânce în tăcere, să se lase în voia zumzetului grădinii. Fantomele îl pândeau, le simţea ascunse chiar între coastele lui.

Mai ia una – spuse Aram întinzându-i o a doua fiolă decapitată. Desear[ă] putem merge să dansăm. O să fii strivit de măşti şi de artificii. Se dansează sub apă, printre schelete de corăbii scufundate. Se organizează o descoperire de comoară. Aur, pietre scumpe, şiraguri de perle…

Şiraguri de mărgele umplând un coșuleț de paie

colorate. Mărgele de pline, de fasole, de chihlimbar, de sâmburi de măslină, de sidef, de jad, de jasp, de criolit mereu scoase de pe şnururi şi înşirate la loc. Părul adunat după urechi în coc, ochii pironiţi în jos, buzele strânse, subţiate de concentrare, degetele solide, copilăreşti, potrivind cu grijă mărgeaua ce nu se supune. Şi, din când în când, întorcându-şi spre el figura fericită, înveselită de joc. Spaima îl săgeta brusc, îl posomori. Dacă acolo, dincolo de nordul radioactiv… Dacă acolo…

Era o spaimă difuză, îi amintea de ceva… De ceva foarte vechi… Se sili să nu se mai gândească, crispându-se, blestemă fantomele care nu mai aveau nicio ruşine.

Aram îl privea ţintă, concentrat. Îşi întinse mâna osoasă, şi o puse peste mâna lui.

— Asta e efectul răscolirii apelor de fund – spuse. Eu ţi-am tulburat toate fricile, toate neliniştile. După masa, o să te las să scrii o oră. Asta te va linişti complet. Ca atunci.

— Ştiu.

Luă cuţitul curbat, un soi de kriss şi tăie pepenele în două. Miezul roşu se acoperi ca de brumă.

— Pepeni de Tebriz – spuse Aram triumfător. Odinioară se plăteau cu greutatea lor în argint. Erau mai căutaţi decât bakirii, topotanii, ananaşii.

— E la fel cu pepenele dungat de pe malul Dunării spuse Sebastian. Îl recunosc şi în somn. Mai cresc şi acum în curţile orașului-muzeu şi cred că sunt singurul vizitator care-i mănâncă.

Miezul era foarte dulce, rece, nisipos. Sâmburii, puţini şi negri, se scuturau singuri din lăcaşurile lor, strălucind. Alături, robotul-balansoar păcănea din încheieturi, tot mișcându-și senila pentru a nu strivi micul şarpe.

— Gherasim e refăcut? întrebă Aram. Îmi plăcea grozav pe vremuri. Cred că s-a demodat. Aşa mi s-a părut ultima dată.

— L-am refăcut de atâtea ori că nu mai seamănă de loc cu cel de atunci, l-am păstrat numai obrazul şi toracele.

— Şi ai schimbat toate cristalele?

— E ultimul răcnet. Cu toate memoriile replantate. Trebuie doar să-i verific sursele energetice. L-am trimis încă de acum cinci săptămâni pe cosmodrom lui Sergiu să-l pregătească de drum.

Înghiţi ultima bucată de pepene şi servitorul-robot îi întinse un bol cu apă călduţă şi un şervet.

— Vrei să fumezi? Am tutun javanez.

— Nu. Aş încerca să scriu acum.

Casă îi aştepta bine înfăşurată în caprifoliu. Mirosul dulce-acrişor pătrundea şi înăuntru, în adieri abia simţite. Aram deschise o uşă. Lăsându-l să intre înaintea lui. Era o cameră placată cu mahon roşcat, cu aplice purtând mici domuri de sticlă verde-trandafirie, cu fotolii şi canapea de piele.

Nu-mi place lumina difuză – spuse Aram. Nu-mi plac interioarele moderne. Singurul lucru pe care mi-l permit e să ridic uneori casa pe arcade de molibden, imitând lemnul, şi să creez, temporar, un mic lac artificial în jurul ei. Asta mai ales când am de lucru intens.

Scoase dintr-o nişă un teanc de hârtii albe şi le puse pe masă. Îl privi îndelung în ochi, vorbind foarte rar, abia auzit.

— Scrie sau dictează. Aparatul e pregătit. Întinde-te… Relaxează-te. Şi vorbeşte… E aşa de plăcut să laşi fantomele să zboare! Ştiu că le spui aşa… O să te simţi mult mai bine după aceea… Chiar dacă o să tai ce n-o să-ţi convină. Şi o să înţelegem amândoi mult mai mult.

Îi trecu palma peste frunte, abia atingând-o şi ieşi.

Sebastian băgă întregul teanc de foi albe în aparat şi se culcă pe canapea, prinzându-şi pe tâmple polii buretoşi. Închise ochii… Umbre lungi, cafenii, oameni decupaţi în

cartoane se întorceau spre lumină. Bărbaţi în redingote şi joben se îndreptau către intrarea strălucindă a unei săli de spectacole. Un birjar pe capră unui „cab”, cu biciul în mâna stângă. Distinct, acum, cu nasturi lucitori, cizme răsfrânte, favoriţi groşi – John Bull. Pavaj din piatră cubică, smolită, picioare de femei, crinoline ridicate pentru a nu se stropi, bălţi răsfrângând becuri de gaz aprinde. Parisul impresioniștilor. Ramură groasă cu frunze pline, lucioase. Nu. Nu asta trebuia. Dar n-avea voie să hotărască el ce trebuia.

Acum era o femeie tambur-major. În kilt scoţian, bătând toba rotundă spânzurată de gât. Din clarobscur, crescând casa, cupola de metal a staţiei pe care se născuse, cupola translucidă, rotindu-se. Oglinda în ramă de nuc. Tata fredonând, cu capul dat pe spate, aranjându-şi cravata. Mama citind sub lumina prea albă a plafonului. Rugă de clavecin, coral de voci, Bach, Händel, transformând mica încăpere într-un templu cu plafonul pierdut în nori albi. „O baiaderă, tarara, tarara.” Ştia că acum îl va săruta, ridicându-i părul de pe frunte. Dar el voia să-şi simtă bretonul căzând până peste sprâncene. Dădu deoparte mâna tatălui, dar imediat o strânse puternic în mâna lui, o opri. Mâna însă aluneca uşor dintre degetele sale. Cu ochii în lacrimi tatăl pleca. Se opri în uşă, trist, speriat, chemându-l: „Băieţelule, baieţelule”… Apoi, drumul străvechi, bolovănos, pe sub gardurile de scândură negeluite, prin praf gros, care trecând alene, paie răzleţe, o poartă înaltă de zid, un câine. Monumente funerare în marmură neagră, lucioasă, alei. „Băieţelule, băieţelule…”

O fată cu ochii mari, luminoşi, cu mâini brune, fierbinţi. Chemându-l: „Băieţel, băieţel”… Dojenindu-l, reproşându-i cu nesfârşita tristeţe, cu nesfârşita durere. Căutându-l pe marginea unei bălţi înecată în stufăriş, mergând zdrenţuită, desculţă, legată la cap cu un batic

decolorat. Picioarele ei – vai, ce picioare proaste, mici – prin noroi, prin tulpinile retezate, ascuţite, de stuf. Singură depărtându-se, singură, desculţă sub cer de toamnă sfâşiat de cocori. Şi de departe vocea ei: „Băieţel, băietel…”

Ecoul se stingea, clipocind. Cerul – nori vineţi cu găuri aurite. Mănunchiuri de raze. Cu spatele, el, dedesubt. În adâncime. Singur, singur pe malul bălţii pustii, cu gulerul ridicat. În faţă, stepa în amurg. Ţipete scurte de păsări. Păsări zburând contra luminii. Detaşat, singur, pustiit, dar al lui, el însuşi. Mergând zadarnic prin stepa cu ierburi rare – tulpini lungi, fără frunze.

Nu, nu ăsta era drumul. Drumul spre ce? Spre el însuşi, mai adânc, undeva, sub imagini? Sau mai sus, mai la zi, drumul de fiecare zi? Dar nu era voie. Nu trebuia *să gândească*, ci să lase totul în voia curgerii…

Geam uriaş plesnind în ţăndări. Prin cuţitele de sticlă țâșnind un cap. Geamul prăbuşindu-se în fărâme, în ploaie de ace. Pumnul lui lovind în gol. Sărind peste cel căzut, călcându-l în picioare. Călcând, zdrobind, străpungând. Întoarsă spre el, o mutră grasă, groasă, cu neg pe obraz, o mutră obraznică, rea. Dicran. Dicran furând hrana expediţiei, fugind, ascunzându-se.

Nu, nu ăsta era drumul. Nu furia. Trebuia să revină, să continue… Arcadă de nor alb, curbată, mai groasă la bază, striată pe o parte, verticală. Arcade susţinând în centru o cupolă de nori. O cupolă de metal, uriaşa, uriaşă. Cupola lor! Antene, multe antene împodobind-o. Pereţi curbi, între arcade, transparenţi, scânteind de pulberi aurii. Oameni gonind pe mici tanchete, săpând, făcând să îngheţe coloane de apă, socluri de gheaţă diamantină, pilaştri pentru planşee. Sferoid enorm, greoi, la poalele unui deal vineţiu, sorbind solul, scuipând nori anemici. Acoperindu-se de norii ce nu vor să se ridice, bruftuindu-i, înjurându-i, bolborosind neîncetat, ca o babă, certând

turma de aburi moi, bolnavi, care îl acoperă. Şi alături, strigând, el însuşi, foarte mic. Speriat, spunându-i sferoidului „nene” pentru a-l îmbuna.

Nu. Nu. Nu! Nu era nici asta. Nu era pe drumul cel bun.

Un parc cu havuz de piatră, bănci şi chioşc de piatră. Pe o bancă amândoi. Ah, câte bănci, câte parcuri! Mâna puternică, mică în mâna lui. Spunându-i că vrea să plece, că-şi dă seama că nu se potrivesc. Gura palidă, cu buza de sus ieşită în afară, ca la copii. Gura vorbind, lăsând să cadă cuvintele în el ca într-o fântână secată, cu ecou prelung. El răspunzând scurt, dur, dar cu o duritate vizibil voită. Clocotind de furie neputincioasă. Ridicându-se şi plecând primul, repede. Până la marginea parcului. Apoi, oprindu-se brusc înecat de un val fierbinte: Fetițo, fetiţo, fetițo! Dar obrazul ei cu buze albe e o mască străină. Nu e fetiţa, fetiţa aceea foarte mică, ci o femeie palidă, antipatică, străină.

Sebastian deschise ochii. Camera aştepta serioasă, supusă. Imaginile fugiră de sub pleoape, se stinseră. Ştia că aceasta e una din trepte, dar nu mai voia. Aram avea să se descurce şi cu atât. Se ridică, deschise dulapul, îşi turnă un pahar de pulque şi porni să dicteze în şoaptă micului difuzor: „Aram, plec. Trebuie să zbor, să ajung acolo. O voi căuta. O voi găsi. Nu încerca să mă opreşti. Îmi voi aminti mereu de starea asta oribilă, jalnica, pe care trebuie s-o strivesc în picioare. Totdeauna am fost puternic, singur. Şi dacă acum nu sunt şi nu se va putea reface nimic, voi redeveni un lup de cursă lungă, un lup singuratic. O să te chem mereu din zbor.”

Nu mai putea să continue. Era ameţit. Şi nu voia să se mai gândească. Opri aparatul. Deschise fereastra. Sub pervaz şarpele şi mangusta se întinseseră să doarmă. Îşi umplu sacul de voiaj cu benzi, parfumuri, diapozitive colorate – toate sedaţive. Desenă pe o foaie de hârtie un

om înalt, cu ochii holbaţi, dând mâna cu un omuleţ cu ochii oblici. Scrise dedesubt: „Iartă-mă. Sebastian”. Sări pervazul ferestrei, ocoli animalele somnoroase şi făcu semn robotului încremenit sub palmier.

— În pădure, Balu. Să nu ne audă nimeni.

Se aşeza pe balansoarul mobil care se strecură cu el în braţe pe sub perdelele de caprifoliu, pe lângă bambuşii înalţi.

— Mai repede – şuieră – în port! Repede!

Robotul se repezi ca năuc pe potecile întortocheate, zguduindu-l şi strângându-l cu braţele elastice. Trecură marile bulevarde, prin mulţimea care se plimba desculţă, şi coborâră în port pe un drum mărginit de eucalipţi.

— Lasă-mă jos – spuse Sebastian. Şi aşteaptă-mă aici. Dacă nu viu până în trei ore, te întorci acasă. Ai înţeles, Balu?

— Aştept aici trei ore, după aceea mă duc acasă – spuse Balu.

Sebastian făcu semn unei pirogi conduse de un vâslaş-robot, al cărui cântec acoperea vâjâitul elicei, şi, aşezându-se la pupă, comandă: Cosmodromul.

V.

Piroga ocoli un promontoriu şi ţâşni spre larg. Sebastian îşi afundă mâna în apa neagră. Stropi reci îi săriră pe obraz, stropi mirosind a iod şi a iarbă de mare. Îi lăsa să se spargă pe piept şi pe ceafă, respirând adânc.

Vâslaşul schimbă melodia o singură dată, când o femeie în văluri albe se înălţa în nacela unui balon, şi atunci, repezindu-şi capul pe spate, cântă cu o voce complet schimbată, de tenor: Santaa Luciaaa…

Sebastian izbucni în râs şi robotul, încurajat, repetă refrenul. Navigau având în stânga luminaţia carnavalescă a insulei, iar în dreapta oceanul acoperit de lampioane. De

astă dată însă iluminaţia nu-l mai irită pe Sebastian. Se simţea cuprins de o bună dispoziţie de operetă, gata să valseze pe valuri, printre gondole şi pirogi. Auzea fragmente de melodii, clinchet de pahare, revedea obraji strâmbându-se de râs.

— Cosmodromul – anunţa vâslaşul. Acostăm la nord sau la sud?

— Sud. Şi întoarce-te la ţărm.

Piroga se lipi de malul înalt, ca de bordul unei nave. Un ascensor coborî şi-l urcă pe Sebastian pe platforma metalo-plastică. Brusc îl învălui vacarmul pistei de lansare. Cărucioare mobile se roteau ca într-un carusel, semnalizând cu faruri colorate. Roboţi platiformi cărau apărători de azbest pentru starturi. Scările telescopice se înşiruiau, săltându-şi capetele ca nişte girafe, urmărite de cirezi de automacarale şi curăţitoarele pneumatice păşteau hârtii, fructe, guițând în faţa obiectelor necunoscute, pierdute de călători.

Un surâs convulsiv încreţea buzele lui Sebastian. Un surâs pe care nu şi-l putea reţine, ca şi veselia melodramatică ce-i umplea pieptul. „Calm – îşi spuse. Calm.”

Îşi băgă în buzunar mâna bolnavă şi deschise cu cealaltă uşa hangarului.

Îl revăzu pe Sergiu ca întotdeauna, în halat alb, cu aparatele de ascultare spânzurându-i de gât, complet absent la ceea ce se petrecea în jur. Fruntea cu început de calviție era numai riduri, bărbia prognatică, gata de atac, dispărea în masa cristaloidă pe care o examina.

Se apropie de el în vârful picioarelor, tuşi. Sergiu se întoarse, nu-l recunoscu, îşi muşcă îngândurat buza de jos, apoi tresări, surâse, se lumină la faţă.

— Când ai venit? De mult?

— Acum – răspunse încet, pentru a nu-l tulbura pe

cercetătorul aflat la celălalt capăt al mesei şi care monta un circuit.

— Tot mai?… întrebă Sergiu.

Şi-i atinse braţul şi tâmpla.

— Da.

— Şi vrei să pleci? Unde?

— Pe Marte.

— Grozav aş pleca şi eu! Ce-ai zice despre o călătorie experimentală la mari adâncimi? Pentru verificarea maselor cristaloide sub apă? Sau pe Cerra? Aş vrea să lucrez în laboratorul morţii. Am nevoie de cazuri limită? Ce spui?

Nu vreau să studiez nimic acum. Nu vreau să mă opresc nicăieri. Vreau doar să zbor.

— Aram e de acord?

Nu. Dar sunt eu de acord. Am claustrofobie, pământofobie. Înţelegi?

— Ai sebastianofobie.

— Cea mai acută sebastianofobie. Dar Aram n-a vrut să-mi şteargă memoria. Aşa că trebuie să mă car peste tot, să mă suport.

— În locul tău nu mi-ar veni prea uşor. Ha-ha! Nu eşti un tip comod. Ţi-o spun eu, în calitate de „nebunolog”. Din cauza bancurilor tale toţi îmi spun aici „nebunolog”. Chiar şi Gherasim.

Sebastian izbucni în râs.

— Deci funcţionează bine?

— Uluitor. E marea mea operă. Şi, în oarecare măsură, şi opera ta. Îl vezi cum lucrează ?

— Unde?!

În clipa aceea îşi dădu seama că cercetătorul din capul mesei e Gherasim şi fluieră admirativ.

— Gherasim! strigă. Gherasim, vino aici!

Robotul îşi ridică fruntea şi atunci apăru obrazul său larg, caraghios, cu ochii foarte depărtaţi, cu pâlnia olfactivă

şi ghirlanda de mici antene asemeni buclişoarelor unui călugăr franciscan. Derma plastică îi fusese înnoită şi avea tenul bronzat proaspăt. Se mişca mai uşor decât cu două luni în urmă, mai mult alunecând decât săltând, şi braţele lungi îi pendulau firesc în ritmul mersului.

— Bine ai venit – îi spuse gros lui Sebastian. Noi doi te aşteptam. Şi se înclină.

„E stupid – gândi Sebastian – dar mă bucur totdeauna de parcă ar fi o fiinţă vie. Şi aştept mereu să se transforme într-o fiinţă.”

— Eşti obosit, Gherasim?

— Nu. Sunt odihnit. E bine. Şi tu, Sebastian?

— Eu sunt puţin bolnav.

— Te doare? Ai din nou astenie?

— Mă doare puţin înăuntru. Du-te şi vezi-ţi de treabă.

Gherasim se întoarse agale şi-şi reluă locul din capul mesei.

— E formidabil – şopti Sebastian. Uluitor! Entuziasmul îl copleşea, îl gâtuia. E cel mai bun robot pentru cursele lungi, cred. Nebunologule, jos pălăria.

Se înclină în faţa lui Sergiu, aşa cum Gherasim se înclinase în faţa lui.

— Da, e cel mai bun robot al bazei, acum. Să ştii însă că lanţurilor tale de cristal şi de A.D.N. nu le-am adăugat decât puţine circuite *vii*, biosinteze nervoase.

Desfăşură schema pe masă, preocupat, dar Sebastian o înfăşură la loc;

— Nu acum – spuse. Nu pot. O s-o iau cu mine.

Sergiu ridică din umeri.

— Vrei să bem ceva?

— Nu, spuse Sebastian. Sunt în tratament. Cel puţin câteva zile încă nu beau.

Atunci mă duc să mă culc. De când am aflat că ai fugit la Galaţi te aşteptam. Bănuiam că o să te întorci, să

zbori. Şi am rămas aici să pun totul la punct. Îmi place complicitatea la evadări.

Lucrezi continuu de trei zile?!

— De trei zile. Am un randament teribil când nu dorm şi mă droghez.

— Eşti nebun!

Umerii largi ai „nebunologului” păreau puţin căzuţi, faţa prelungă era palidă, însă ochii, înceţoşaţi, păstrau privirea inspirată a demiurgului.

Numai nebunii rezista la astfel de eforturi. Dacă n-aş fi dormit încă două nopţi ajungeam la o luciditate fantastică! Dar acum o să mă culc. Fii atent cu Gherasim: e labil. Şi primul efect al sintezei cu circuite vii e că devine maladiv de curios. Pune mii de întrebări. Aşa că retează-i-o scurt, sau trimite-l să se informeze în altă parte. În schimb reacţiile de pseudoataşament nu sunt decât o subliniere a fricii. Linişteşte-l şi va fi mai puţin drăgăstos. Căscă gata să-şi rupă fălcile. Îl îmbrăţişa, îi scutură mâna şi adăugă cu o blândeţe neaşteptată; Dacă ai nevoie de mine, cheamă-mă. Ştii că sunt gata oricând să zbor. Mi-ar părea rău să ţi se întâmple ceva pe acolo. Şi e foarte neplăcut să zbori numai cu robotul de bord.

Îşi dezbrăca halatul din mers şi ieşi, fără să mai spună nimic. De cealaltă parte a mesei Gherasim îşi ridică fruntea, privindu-l pe Sebastian. Aştepta.

— Peste câteva ore decolăm – spuse Sebastian. Plecăm într-o călătorie lungă. Verifică motoarele, combustibilul, hrana. Eşti încărcat?

— Am fost încărcat dimineaţa. Dar acum nu mai trebuie să fiu încărcat mereu dacă lucrez la lumină. Procesul se desfăşoară automat.

— Bine, Gherasim. Eu sunt puţin bolnav şi o să dorm mult. Tu o să ai grijă de tabloul de bord şi de toate automatele. Peste trei zile asolizăm pe Marte, pe

cosmodromul unu. Ce forţă ai la capătul braţului?

— Opt sute de kilograme.

— Şi putere totală?

— Două sute de kilovaţi.

— Când intri în faza maximă?

— Am intrat de acum două zile. Aşa a spus Sergiu.

— Aţi ascultat împreună şi muzica?

— Da. Dar eu ştiu numai notele.

— Muzica încă n-o auzi?

— O aud. Dar Sergiu spune că încă n-o ascult.

— Bine, du-te acum şi pregăteşte racheta.

Gherasim plecă spre uşă cu paşi mari, trăgându-şi puţin picioarele. Sebastian desfăşură schemă, privi liniile care se încâlceau labirintic şi o strânse facă să fi înţeles nimic. Se simţea deasupra tuturor acestor scheme, a acestor probleme fals complicate. Era sedativul poate sau vitalitatea pe care Aram i-o descătuşase, care se elibera de sub teroarea fantomelor… Sunt bolnav – îşi spuse. Sunt bolnav de ultima dintre boli, sindromul singurătăţii. Sunt bolnav – îşi repetă, parodiindu-se, pentru că acum totul îi părea un joc. O fericire naivă îl cuprindea – fericirea de a aştepta ceva plăcut, ca în copilărie, poate, seara de Crăciun. Am avut un şoc, dar câţi nu au, câţi nu se întorc pe jumătate nebuni de pe rutele lungi. Şi dorm. Şi sunt vindecaţi cu sedative, cu hipnoză. Nu. Eu sunt prea sănătos şi prea tonic, pentru că dragostea să mă fi putut dezechilibra. Şi nu e dragostea, e o teamă adâncă de singurătate. Pentru că n-am un loc al meu, un oraş al meu sub un cer adevărat, aşa cum îşi doresc toţi care s-au născut pe staţiile astea blestemate. Nu se poate trăi fără o stradă a copilăriei, fără o casă a copilăriei. Chiar dacă te naşti în cer. În plin cer.”

Albastru, albastru de jur împrejur. Albastru – palid, azuriu, pentru că aerul era puţin încă, subţire. Apoi cer

siniliu, albastru intens. Şi norii leneşi, abia născuţi, nori învăluindu-l. Lumea aceea se născuse o dată cu el. Nu scutece şi hârâitori aduseseră ursitoarele, ci un cor, un început de cer şi nori coloraţi. Credea atunci că e un zeu şi aştepta ziua când ei – tata şi mama – aveau să i-o spună. Accepta în tăcere convenţia: să se prefacă, asemeni lor, că e om, dar după aceea, când îi vor fi spus cine e, să-i răsplătească luându-i cu el pe Pământ şi dăruindu-le fiecăruia, pe alese, munţi şi mări. Dar ei păstrau discreţia originii lui şi numai din priviri, din mângâieri îşi dădea seama că e un zeu prefăcut în copil şi lăsat lor spre a-l îngriji.

De afară se auzi un uruit greu, intensificându-se, subţiindu-se. Gherasim verifica motoarele navei. Vuietul propulsoarelor îl făcu să-şi ridice privirea, instinctiv, ca şi cum ar fi stabilit traseul.

Zburase ani de-a rândul pe rutele lungi ca pilot, dar dintre toate cerurile îl alesese pe cel care se vedea acum prin acoperişul hangarului. Aşa cum lupii de mare, după ce au colindat oceanele în lung şi-n lat, îşi aleg o mare a lor. Cunoştea constelaţiile – nu aşa cum le ştiau alţii, care nu părăsiseră Pământul niciodată, sau nu ieşiseră din sistemul solar, ci din unghiuri insolite, din puncte atât de depărtate, încât îi părea uneori că le văzuse numai pe hărţile cereşti. Era de neînchipuit ca cineva care trecuse de linia Centurii, prin norii incandescenți, radioactivi, să tresară noaptea pentru că n-auzea pe altcineva scâncind lângă umărul lui.

În picioare, în mijlocul hangarului se ascultă pe el însuşi ca pe un ceas. Şi cu toată seninătatea bănuia că neliniştea îl pândea, cuibărită mai jos de plex, sub coaste. Era drogat acum? Foarte bine. Se va droga tot timpul. Va dormi luni de-a rândul. Va chefui pe Marte până la epuizare. Şi acolo, sub coaste, fantomă se va usca, va pieri. De ce oare nu-l adormise Aram, ca să-i smulgă sindromul ca pe o

măsea? Însemna că teamă era atât de profund legată de celulele lui, că avea rădăcini atât de adânci?

Un al doilea vuiet zgudui hangarul. După sunet, motorul părea cald, gata de pornire. Reflexul anilor de pilotaj îl făcu brusc atent, lucid. Scoase din dulap costumul de zbor, îl îmbrăcă, verificându-i, mecanic, încheieturile, rezerva de oxigen, motoraşele auxiliare. Controlă lungă listă de obiecte strict necesare la bord. Adună totul într-un mare sac de plastic şi porni spre uşă. Cineva ciocăni de trei ori.

— Intră, Gherasim – spuse.

Uşa se deschise şi apăru o femeie cu ochelari fumurii.

— Bună seara! spuse o voce cunoscută. Deci chiar eşti gata de plecare!

Îşi aminti cu greu unde o mai văzuse. Avea părul ridicat în coc, buzele fardate violent, gâtul înfăşurat în perle.

— Bună seara! răspunse.

— Ajută-mă, te rog.

Ieşi şi reapăru trăgând după ea o valiză bleu, pictată.

— Sunt nişte roboţi imposibili aici! Fiindcă nu ştiam cum te cheamă şi de unde pleci, n-a ştiut nimeni să mă conducă la dumneata. Abia când mi-am amintit codul s-au lămurit.

— Erai foarte drăguţă, pe plajă – spuse Sebastian. Acum semeni cu un idol de Hong-Kong, din aceia care se umplu cu arome.

Oh, te recunosc, dragul meu – spuse fata. O clipă crezusem că am greşit hangarul. Dar eşti tu, în forma ta cea mai duioasa.

Îi părea bine că o revedea. Dar felul în care se machiase şi se împodobise nu se potrivea cu obrazul ei vioi, puştesc.

— De ce n-ai spus că pleci în Tahiti? o întrebă.

Puteam face drumul împreună.

— Dar nici nu mă gândeam să plec în Tahiti.

— Totuşi, se pare că aici ai ajuns.

— Nu ţi-ai ales cosmodromul ăsta pentru decolare?

— Ba da, dar…

— Ieri păreai mai spontan. Acum ai o privire blânda, candidă. Să mă fi înşelat? Să fii o mamă travestită în cosmonaut?

— Sunt o văduvă travestită în cosmonaut.

Se apropie de el, se înaltă pe vârful picioarelor.

— Sărută-mă – spuse grav.

O sărută, aşa cum cerea regula jocului.

— Nu – şopti. Sărută-mă cu adevărat.

În ciuda perlelor, cocului argintat, a aerelor de doamnă părea destul de neajutorată. Poate datorită ochelarilor cu rame groase. Se apleca şi o sărută din nou, cu mai multă plăcere de astă dată, fiindcă-i simţea mai bine buzele.

— Pleci chiar dincolo de Centură?

Nu. Nu acum. Doar până pe Marte.

„N-am fost niciodată pe Marte. Câte ore sunt până acolo?

— Şase zile.

— Ah! Sper că ai o navă drăguţă!

— O navă experimentală. Pentru curse lungi, cu încărcătură mică.

— E drăguţ! Recunoaşte că totuşi e drăguţ! Şi dormi șase zile de-a rândul?

— Nu dorm do loc. Îmi revăd studiile, calculez, fac gimnastică.

— Şi pe rutele foarte lungi?

— Atunci dorm.

— Cât e până la Centură?

— O sută treizeci de zile cu viteză maximă.

— N-am putea să ne repezim până la Centură? Aş vrea să-mi pun la punct jurnalul personal. Ştii că-mi ţin un jurnal personal? Ultimul capitol e al tău. Se numeşte „nelinişte”. Cum îţi place?

— Mi se pare superb. Dar dă-mi voie să te servesc cu ceva. Ce bei?

— Şampanie sidefie.

— Îmi pară rău, dar am. Nu m-ai pus în încurcătură.

Acţionă uşile barului şi-i umplu un pahar-butoiaş cu şampanie în care aruncă o perlă.

— Poftim. Şi scuză-mă. O să revin peste o oră. Trebuie să verific nava.

— Cosmodromul n-are roboţi de serviciu?

— Ba da. Dar m-am obişnuit să fac şi eu lucrul ăsta, totdeauna înainte de zbor.

— Să mergem atunci spuse fata, luând într-o mână paharul şi în cealaltă valiza enormă. Vai ce slabă sunt!

— Dă-mi voie.

Îşi sălta valiza pe umăr şi porni înaintea ei. O auzi că se împiedica şi se întoarse tocmai bine pentru a fi stropit de sus pâna jos cu şampanie.

— Oh !... Sper că porţi un costum impermeabil, nu? îl întrebă.

Şi incasabil. Puteai să arunci şi paharul.

Dar îi păru rău pe loc de glumă făcută. În ciuda bravadei, arăta descumpănită. Singură, descumpănită, mioapă. Dacă se mai împiedică o dată – gândi Sebastian – o să trebuiască s-o iau pe sus. E mult mai greu de rezistat femeilor neajutorate decât celor frumoase.

— Te înduioşez? îl întrebă ea. Uzez de toate farmecele mele.

— Încotro să te conduc?

— Nu ştii unde ţi-ai lăsat nava?

— Nava e în urmă, în spatele hangarului.

— Şi atunci de ce am pornit în direcţia inversă?

— Ca să ajungem la pistele de călători. Nu te întorci pe continent?

— Da. Dar peste câteva luni.

— Şi acum?

— Plec cu tine. Am şovăit la început, dar până la urmă ţi-am acceptat invitaţia.

— Cu mine? Unde?!

— Pe Marte. Sau dincolo de Centură. Nu ştiu dacă mă înţelegi, dar am câteva săptămâni libere. Ca să nu spun câţiva ani. Şi vreau să-mi petrec timpul în mod plăcut.

— Vacanţă pe bordul unei nave?! Ştii ce înseamnă să rămâi închis în cabina o sută patruzeci şi cinci de ore?

— Trebuie să-ţi vină mult mai greu decât la o sută patruzeci.

— Spune-mi, care e cel mai lung drum pe care l-ai făcut?

— Ultimul.

— Până aici?

— Da.

— Dar drumul ăsta e un fleac, o plimbare cu mezopterul. Pentru rutele lungi sunt necesare antrenamente speciale. După treizeci de ore vrei să cobori. La o sută plângi să ţi se dea drumul în vid.

— Oh, eu sunt foarte cuminte! Dacă n-o să pot să rabd o să te rog să mă adormi.

— Şi, după aceea, cum o să te întorci? Navele expediţionare nu iau pasageri.

— N-o să mă întorc.

— Vrei să rămâi pe Marte?

— Nici nu mă gândesc. Vreau să vin cu tine.

— Nu se poate.

Din spatele hangarului motoarele chemară prelung.

— Oh, e foarte uşor – spuse ea.

— Nu se poate – repetă Sebastian. Eşti o fată foarte, foarte drăguţa. Îmi placi. Ai haz dar nu se poate să vii cu mine. Pentru că vreau să fiu singur.

— Cu mine eşti mai mult decât singur, eşti unic.

— Olga, spune-mi unde să te conduc?

— Cum se numeşte nava ta?

R. T. opt.

— Arată-mi-o.

Îşi urcă din nou valiza pe umăr şi se întoarseră pe acelaşi drum.

În spatele apărătorilor de azbest şi a amortizoarelor de zgomot nava se înalta abia luminată.

— Iat-o, spuse Sebastian. Şi acum spune-mi, totuşi, unde să le conduc?

— Pe R. T. opt.

— Olga!

Se apropie de el, își scoase ochelarii. Nu părea de loc veselă.

— Poate n-ai înţeles, dar m-am hotărât să plec cu tine. Vreau să te ajut s-o cauţi. Nu sunt geloasă, n-am capricii. Mă plictisesc fără tine.

— Cu mine n-o să te distrezi.

— O să încerc.

— Dar vreau să fiu singur ! Sunt morocănos, prost crescut, puţin nebun. Glumesc, fac dragoste, dar ceva, aici (îşi ciocăni tâmpla) nu funcţionează bine. Am un sindrom obsesiv. Şi acum fug ca să uit, ca să nu mă mai gândesc la nimic.

— Cred din toată inima că trăieşte – spuse fata. O vei găsi, acolo, după norul radiant. Te voi însoţi.

— Dar nu plec s-o caut! strigă înăbuşit. Plec pentru a o uita.

— O să te ajut s-o uiţi.

— Vreau să plec singur – spuse surd. Numai cu

Gherasim.

— Nu pot – spuse fata, încet.

— Ce nu poţi?

— Nu pot să rămân singură. Mi-am dat seama, ieri, că nu mai vreau să fiu singură.

Dar ai prieteni. Tu mi-ai spus-o.

— Am prieteni, dar sunt singură. De mulţi ani. Şi acum s-a întâmplat ceva, nu ştiu ce... Nu mă obliga să devin penibilă... N-am experienţă...

— Eşti foarte alintată – spuse. Înţeleg ce ţi s-a întâmplat. Dar asta trece. Nu-mi purta pică.

— Mi-ai mai spus-o şi atunci. Nu ştiu dacă trece sau nu, dar mi se pare atât de bizar, de nou... Sunt aici de zece ore, am plecat după tine cu următoarea cursă de Tahiti. Şi cum am aterizat mi s-a părut că recunosc totul. Pentru că ştiam că lucrezi aici. Îmi place cosmodromul ăsta, ştii?

Cuvintele aveau un tremur pasional, temător. Cunoştea tonul ăsta. Era tonul care chemă fantomele. I se părea stupid ca Olga să se fi îndrăgostit de el, să sufere. Ca să te îndrăgosteşti de cineva e nevoie de timp, de îndelungată intimitate. Asta era felul lui de a se îndrăgosti. Dar poate că ea se îndrăgostea la prima vedere.

— E un cosmodrom foarte modern – se bâlbâi. E cel mai bun cosmodrom al Pacificului.

Compasiunea i se transformă în nerăbdare. Simţea că, în ciuda dorinţei de a se purta delicat, va deveni dur, grosolan. Nu-i plăcea să aştearnă peste crisparea lui o glazură de vorbuliţe nostime sau crude, a căror falsitate o presimţea. Nu credea în tirania acestei stări născută peste noapte. Lui îi trebuiseră luni de zile pentru a se obişnui cu dragostea care creştea în el. Cum putea oare fata asta să creadă că dragostea ei va dura, înainte de a trece de prima disperare, de prima regăsire?

~ Nu vreau să te păcălesc – adăuga. Eşti o fată bună.

Dar eu iubesc pe altcineva. Vei suferi puţin, din orgoliu, dar în curând mă vei uita.

— Cred că n-ai înţeles – spuse ea încet. Eu nu vreau să te uit.

N-avea niciun rost s-o respingă în felul acesta. Nu făcea decât s-o întărâte.

— Olga, ascultă-mă – spuse blând. Am patruzeci de ani…

— Eu am şaizeci.

— Nu glumesc.

— Nici eu. Sunt o dată şi jumătate mai în vârstă decât tine. Sunt blazată, obosită. Nu-mi place nimic. Dansez, ascult muzică, mănânc. Dar la ce bun? Ştiu să lucrez cu automatele de chimie. Şi lucrez. Dar îmi mai rămân douăzeci de ore libere pe zi! Nu vreau să mă avânt în Cosmos. Nu vreau să cunosc tainele materiei. Vreau să mă îndrăgostesc puţin. Şi acum am reuşit. Înţelegi?

— Te înşeli.

— Am luat reactorul opt ore după tine pentru că nu era altă cursă mai curând. Şi am jurat să rămânem împreună măcar un an.

— Ai jurat… Erai sigură că voi accepta?

— Da!

Îl privea clipind din pleoape, exaltată.

— Când rămâi cu cineva trebuie ca şi el să fie de acord. Şi eu nu sunt.

— Când *te joci* cu cineva îl întrebi dacă vrea *să se joace*. Dar când îţi place cineva cu adevărat, când simţ *că nu se poate altfel*, nu trebuie să întrebi nimic. Tu trebuie să înţelegi cel mai bine.

— Că nu se poate altfel…?

Ce putea şti ea despre "nu se poate altfel” ! Ce ştia despre nopţile albe, zvârcolirile, singurătatea insuportabilă?

— Spune – întrebă – ai alintat vreodată pe cineva ?

— Pe tine. În noaptea asta. Şi în dimineaţa asta N-am mai vorbit cu nimeni când nu era de faţă să mă asculte. Dar cu tine am vorbit. Ţi-am spus: „Lunganule”, „Holbatule”, „Pilotule”. Am vorbit cu tine aşa cum se vorbeşte cu copiii mici. Te-am desenat. Uite.

Deschise valiză cu degetele tremurânde, aruncă deoparte rochii, coliere, alese un carnet. Îl deschise. Pe prima pagină era schiţat un bărbat înalt, deşirat. Pe a doua cineva scrisese cu caractere gotice şi latine: „Lunganule”, „Lun-lun-gan-gan-ule”. Îi luă carnetul, îl frunzări. Peste tot era numai el, desenat în culori, împodobit cu copaci, cu nave. Din câteva linii, cu părul în perie el era acela care ieşea din case strâmbe şi dansa cu o femeie liniară, despletită.

— De ce? o întrebă prosteşte.

— Fiindcă erai trist. Erai foarte trist, lunganule.

Eram doar plictisit.

— Nimeni nu se duce în vechiul oraş de plictiseală. Şi nimeni nu pune întrebări, nu vrea să pară crud, când e plictisit. Ştiu foarte bine, nu încerca să mă minţi. Mă pricep la minciuni.

— Şi ce să fac cu tine?

— Să mă iei cu tine, acolo.

— Dacă ai veni cu mine, aş fi mai trist decât ţi-am părut prima dată. Îmi placi. Îmi placi mai mult decât ieri. Şi încep să te respect puţin. Nu ştiu dacă pricepi, dar tocmai din cauza asta nu vreau să vii cu mine. Dacă erai o gâsculiţă îi spuneam lui Gherasim să te urce pe navă şi să te aşeze la bagaje. Dar din păcate eşti un soi de omuleţ. N-ai numai şoldurile şi sânii pe gustul meu, dar ai şi umor. Şi farmec. N-am nevoie de tine ! N-ai loc. Am pe cineva aici (îşi ciocni pe rând tâmplă, inima, plexul), aici, aici, în oase şi în nervi. Nu sunt îndrăgostit, sunt bolnav de cineva. Psihotehnicianul spune…

— Psihotehnicianul e un idiot.

— O, te rog! spuse iritat. Nu-ţi dau voie să vorbeşti aşa despre Aram! Aram e un băiat grozav! Şi mă cunoaşte de douăzeci şi cinci de ani. Înainte de a te naşte tu!

— E idiot, totuşi – repetă fata cu încăpăţinare. Psihotehnicienii nu ştiu nimic. Nu eşti bolnav. Şi, la urma urmei, nu sunt medic. Nu vreau să te vindec. Păstrează-ţi obsesiile. Dar lasă-mi-le pe ale mele!

— Ţi le las. La revedere. Rămâi cu bine.

Îl apucă de cot cu o forţă neaşteptată. Îl întoarse spre ea.

— Nu – gemu din adânc. Nu! Tu nu ştii nimic! Voi toţi habar n-aveţi. Fugiţi, călcaţi totul în picioare Vă opriţi când vă amuză ceva. Şi dacă suferiţi, urlaţi să se zguduie totul în jur. Dar când faceţi pe cineva să sufere… Când faceţi pe cineva să sufere… Îşi înghiţi lacrimile. Se sili să surâdă în definitiv, nu ştiu de ce discutăm atât. O să mă duci pe Marte şi o să mă laşi acolo.

Nu-i răspunse. Nu putea suferi s-o vadă chinuindu-se din cauza lui. Şi-i era penibil să asiste, dinafară, la frământarea ei. Era indecent.

— Ce faci? îl întrebă. Vrei să urc singură?

Tăcu posac. Demult, se despărţise de cineva pe un cosmodrom, noaptea. Fusese o despărţire absurdă, pe care nu şi-o explicase nici atunci, nici după aceea. Era o fată de o mare tandreţe, calină, copleşitoare în generozitatea ei. Îl iubise mai mult decât oricine, îl alintase – era mama şi iubita lui. Dar el simţise nevoia să fugă, să trăiască singur şi o făcuse, rupând legătura cu violenţă, într-o pornire nebunească. Plecase şi ea rămăsese pe loc – ochii mari, secaţi de lacrimi, halucinaţi. Murmurase, asemeni tatălui lui: „Băieţel, băieţel”, neînţelegând nimic, disperată. Ochi mari, mâini brune, reci. Singură, singură mergând pe lângă vechea catedrală a Sfântului Iosif, mergând mereu, singură,

mergând desculţă pe marginea unei bălţi pustii, desculţă printre tulpinile retezate, tăioase de stuf. Şi el neputându-se apropia. Nemaiputându-se niciodată apropia pentru a feri picioarele de noroiul rece, pentru a şterge lacrimile şiroind pe obraji.

— Vrei să urc singură? repetă Olga.

Dar fata asta cine era şi ce voia de la el?

— Nu respinge mâna întinsă – şopti ea. Ia-mă cu tine pe Marte.

VI.

Gherasim dispăru în navă, mobil ca o maimuţă, şi după o clipă escalatorul cobori. Autodirijându-se, stopa la picioarele lui Sebastian şi porni să-şi ruleze treptele. Vibra tăcut o dată cu nava.

— Lasă masca duzelor – ordonă Sebastian în microfon. O s-o ridicăm după aceea. Şi aprinde luminile de bord.

Ferestrele navei străluciră, duzele deveniră opace. Huruitul scăzu, înăbuşit. Aerul cald, ozonificat, care deforma imaginile, se împrăştie.

— Olga, poţi să vii! Strigă Sebastian.

Fata apăru, târându-şi valiza. Şiragul de perle i se desfăcuse, cocul îi tremura ameninţător.

— Unde eşti? întrebă. Nu te văd. Cred că nu ţi-ai ars motoarele.

Sebastian izbucni în râs. În fond toate erau atât de simple, de caraghioase. Suferinţa o inventase el.

— Lasă valiza – spuse. O să ţi-o aducă după aceea Gherasim. Urcă.

O luă de braţ, conducând-o spre escalator. Olga urcă primele două trepte şi el o urmă.

— Îmi place cum funcţionează escalatorul – spuse ea.

Sper că asta îţi măguleşte vanitatea tehnică.

— Mă ameţeşte – răspunse Sebastian.

Văzu uşa glisantă a navei şi se simţi cuprins de un fior de nerăbdare, un fior de nesiguranţă – o veche dulce plăcere, sensibilizându-i vârful degetelor, pocnindu-i stins în ureche, o plăcere difuză în sânge. Aproape de el, metalul albăstriu, metalul rece de spadă, crud ca o enormă spadă despicând spaţiul mort…Forţa arogantă a cilindrului opulent, implacabil, cuirasa lucioasă. Îşi lipi palma de suprafaţa metalică, privind amprenta cu chenar aburit. Intră apoi, în urma fetei, în camera de suspensie cardanică. Era ovoidă, ca o ghiulea, dar el o îmbrăcase în placat subţire imitând lemnul, adusese mobilă scundă, grea. Şi cineva scrisese alături de unul din tablourile de comandă, în ţesătură de arnici roşu:

„Iară hoaţa cea de moară
Când văzu atâtea cară
încărcate cu povară
Puse coadă pe spinare
Şi fugi în drumul mare…”

Literele erau rotunde, copilăreşti. Erau literele *ei* şi o durere ascuţită îi străpunse braţul bolnav. Întoarse privirea şi cercetă covoarele cu motive populare – romburi, flori stilizate. Pe jos, pe scrin, pe masă erau scoarţe, ştergare în culori vii, foarte multe cu fond alb, ca iile şi bundiţele. Camera părea gătită pentru horă, ostentativ muzeală. Se simţea mâna lui Gherasim care o împodobise pentru venirea stăpânului, conform programării.

— Îmi place arhiva ta de folclor – spuse Olga. În condiţiile astea o să-mi dai voie să-mi pun o fotă? Sau măcar opincile? Şi fiindcă Sebastian tăcea, adăugă: Am şi opinci cu mine. Din piele de viţel. Îţi mărturisesc că le-am adus ca să previn orice preferinţă.

— Dânsa e Olga, Gherasim – spuse Sebastian. Vine cu

noi pe Marte. Are şi opinci.

— Am înţeles – spuse Gherasim. Dânsa este Olga. Vine cu noi pe Marte. Bună ziua, Olga ! Ai opinci?

— Bună ziua, Gherasim. Am. Foarte frumoase.

— Ce înseamnă opinci?

— O să vezi.

— Gherasim – spuse Sebastian. Olga şi-a lăsat valiza jos, în faţa perdelei de azbest. Ad-o aici. Şi coboară apoi să verifici profundoarele. Şi tu dezbracă-te, spală-te. Peste o oră ne decuplăm de alimentările cosmodromului şi o să facem economie la apă. Mă duc să controlez motoarele.

Deschise chepengul culoarului central şi coborî cu ascensorul în camerele de ardere. Costumul îl stingherea, Şi era cald. Aruncă o privire aparatajului prin „fereastra" câmpului izolator, acţionă comenzile, deflectoarele de siguranţă, întrerupse şi contactă din nou. Nava se zgudui, se calmă, reîncepu să vibreze. Cercetă benzile, circuitele cristaline, releele prin ocularul mesei de comandă şi descoperi un bilei lipit sub lentilă: „Nu-ţi mai pierde timpul, băieţii au migălit totul de faţă cu mine. Dar dacă vrei să fii mai sigur, demontează motoarele şi examinează-le piesă cu piesă. Sergiu "? Începu să deşurubeze ocularul, dar se răzgândi. Bileţelul fusese special pus acolo pentru a-l avea sub ochi în tot cursul călătoriei.

Urcă înapoi în camera centrală a navei şi o găsi pe Olga în pantalonii roşu-corai, cu paiete, pe care i-i cunoştea, încălţată cu opinci ţuguiate. Îşi prinsese pe bluza fotografia lui pe care o descoperise scotocind prin sertare. Se încruntă; nu-i plăcea că devenise atât de repede de-a casei.

— Te rog să mă ierţi – spuse fata. Mă ierţi, nu-i aşa? Am căutat un loc în care să-mi ascund lucrurile şi am dat de poza asta.

— Mai erau şi altele?

— Nu. Jur că nu!

Nu părea stânjenită. Părea să se fi acomodat noului mediu, relaxată, calmă.

— Te simţi bine aici?

— Mă simt bine oriunde.

Gherasim intră cărând valiza albastră. Îi spuse să fixeze toate obiectele libere şi el pregăti baia de ulei. O ajută pe Olga să-şi pună capsula de plastic, o introduse în baia amortizoare, închise capacele etanşe.

— De ce te-ai posomorit deodată? îl întrebă.

— Când decolez sunt totdeauna aşa. Vezi, nu atinge pereţii băii cu mâinile ca să nu sesizezi accelerarea.

Gherasim, care pricepuse că totul e gata, se aşezase într-unul din cele două fotolii de sub tabloul de comandă şi braţele de prindere îi înconjurară picioarele şi trunchiul. Sebastian decupla legăturile de alimentare ale cosmodromului, se culcă în fotoliul de bord şi acţionă braţele curbe, moi, care-l cuprinseră şi-l întoarseră cu capul în jos. Înainte de a apăsa butonul de pornire simţi cu toată fiinţa senzaţia aceea de teamă, asemănătoare foamei, senzaţia de gol, de salt imens, de plutire. Aştepta cu oasele şi cu nervii trepidaţia motoarelor. Şi chiar în clipa când atinse butonul, sub navă izbucni un lătrat, un urlet scurt, un tunet. Al doilea, al treilea tunet se rostogoli, suprapunându-se, transformându-se într-un tunet neîntrerupt. Respiră adânc, închise ochii. Zguduitura navei se prefăcea într-un zgomot surd, care pornea parcă dinăuntrul său, din ureche, pătrunzând până la cerul gurii. Oasele picioarelor i se umplură de plumb, avea stomacul plin de un lichid gros. Vâscos, greu, gata să se spargă. Pete sângerii îi explodară sub pleoape, în jerbe. În jerbe roşii, violacee, verzi, din ce în ce albindu-se. Piciorul drept îşi reveni primul, tresări, stângul se răsuci în legătură, ca după anchiloză. Încercă să ridice pleoapele şi reuşi, dar pete negre pătau cadranul din

faţa lui.

— Ce faci, Olga? întrebă.

— Mulţumesc – şopti fata. Baia de u-ulei hră-hră-hrăneşte pppielea? Nu ştii?

Abia vorbea, gâtuită de şocul acceleraţiei. Sebastian zâmbi. Îl amuza bravada copilărească.

— Da. E foa-foarte bu-nă. Trebuie doar să-ţi scoţi capsula de plastic.

Motoarele uruiau. Întinse mâna, făcu fotoliul să revină în poziţia normală. În larga oglindă retrovizoare curgeau, ca într-o pâlnie, luminile Pământului. Şiruiau înnebunite spre centrul oglinzii, prefăcându-se în pulberi, dispărând fără urmă. Cinci sute, şase sute de kilometri. Inima începea să bată normal. Brăţara, care-i strângea încheietura, cu impulsuri tonifiante se descleştă. În oglindă creşteau spaţiile negre. Nouă sute de kilometri, o mie. Urechile se desfundară, după ce înghiţi de câteva ori. Gustul puţin sălciu dispăru şi reveni senzaţia de foame. Chingile se retrăgeau pe nesimţite, lăsându-l să plutească, dar fără să-i dea drumul complet, ca unui balon captiv. Undeva, deasupra lui, la patru secunde lumină se rotea cândva staţia pe care se născuse.

…Cupola, culoarele circulare, grădinile suspendate. Era alat de mică, încât, apropiindu-te, vedeai oameni stând în picioare la antipozi, ca muştele pe plafon. Se rotea destul de încet, cu spumă ei de nori şi pătura subţire de aer, planetuţa lui. N-ai fi crezut că poate fi distrusă de o ploaie de meteoriţi pentru că ţi-o închipuiai strecurându-se printre bolovanii metalici. În locul ei, acum, plutea o sondă albicioasă, luminiscentă, inutilă, după părerea lui, şi puţin cam melodramatică: Două mii cinci sute de kilometri. Se distingea dedesubt conturul albastru al Pământului, curb. Îşi desfăcu chingile şi se dădu peste cap, oprindu-se în mijlocul camerei. Se scălda ca în apă, îi plăcea

imponderabilitatea. Împinse unul din pereţi şi se opri deasupra băii de ulei.

Oh, ia-mă şi pe mine sus - spuse Olga. Nu-mi mai simt corpul, lichidul s-a transformai în mii de bile, ca nişte icre.

— Când ai avut prima oară senzaţia asta?

— La opt ani. Am zburat de foarte mică. Şi la şcoală făceam antrenamente mereu.

— Ai ieşit vreodată în afara navei?

— Niciodată.

— Deschizi hubloul camerei de trecere şi-ţi faci vânt. Te miri grozav că nu zbori ca din puşca. Şi aştepţi să simţi aerul şuierând pe lângă tine, rupându-te bucăţi: Dar nu se întâmpla nimic. De meteoriţi mi-e frică totuşi.

— I-ai văzut?

— Oh, da. Staţia pe care m-am născut a fost distrusă de meteoriţi.

— Şi oamenii…?

— Au murit. Foarte mulţi. Şi tatăl meu.

— Erai mic?

— Aveam cincisprezece ani.

— Şi nu ţi-e frică, de atunci?

— Uneori da.

Împinse iar peretele, căci plutea cu picioarele în sus, deasupra feţei şi o picătură de ulei, scăpata din baie. I se rotea ca un satelit în jurul capului. Se ghemui, ca pe o canapea, pe o parte. Îi părea râu că vorbise despre tatăl său. Era impudic să vorbeşti despre morţi dragi cu voce tare, în plină lumină, cuiva abia cunoscut.

— Nu mă laşi să ies de aici? îl întrebă.

— Nu înainte de a da drumul cabinei să se rotească. Dacă nu există gravitate, lichidul umple toată cabina.

— Te rog. Aş vrea să plutesc puţin cu tine.

— Nu - spuse scurt.

Asta era zborul lor. Primul lor zbor cosmic. Gherasim acţionase mecanismul de gravificare, deschisese baia de ulei şi Anca îşi dezbrăcase capsula. Apoi opriseră rotaţia navei şi imponderabilitatea revenise. Se jucaseră amândoi, zburând în arce lungi. Unul în jurul altuia, ea râzând cu lacrimi, el grav, romantic. Alunecaseră sub hublourile punctate de stele aurii, ca doi delfini, atingând scoarţele colorate, rostogolindu-se lent, avântându-se mână în mână. Zburaseră mult, de la un capăt la altul al cabinei, ducând-o în braţe, într-o simulare de galop celest şi apoi ea îl ademenise, răsfirându-şi părul şi unduind ca o sirenă. Plutiseră cu obrazul lipit de hublou, ascultându-şi respiraţiile, bătăile inimii şi se sărutaseră, strângându-se în braţe, fără alt sprijin decât gurile lor. Se oprise prima, ţinându-se de spătarul fotoliului de bord. Îi era rău, ameţise şi Gherasim pornise numaidecât mecanismul de rotire. Palidă, revenise pe podeaua cabinei.

— Vai ce greu e în cer spusese. Nu-mi place imponderabilitatea decât foarte puţin, câteva secunde.

— Am greşit recunoscuse Sebastian. Trebuia să-mi aleg altă femeie. O femeie puternică. Sănătoasă, O văzu roşind. Nu era foarte puternică. Nu-i plăcea când se glumea astfel cu dânsa.

— Te rog – răspunsese rece. N-ai decât să-ţi alegi alta.

Şi în următoarea călătorie plutiseră câteva secunde. Purta o rochie turcoaz, cu fir auriu, strânsă cu un cordon cu pafta. Şi rochia sclipea prin costumul de zbor. Dansase şi cântase în jurul lui. Dansa, când vroia, cu mult haz, burlesc. Şi el râdea cu lacrimi, uimit de comicăria mişcărilor extrem de precise, în stângăcia lor simulată.

— Scoate-mă de aici – spuse Olga. Te rog foarte mult.

— Imediat – murmură. Peste câteva minute.

Nestăpânite, fantomele se adunau în jurul său. Îşi

apăsă plexul care se zbătea, închizând ochii. Era iarăşi boala – plăcerea, neputinţa cu care întindea mâna fantomelor, avid să-şi amintească totul atunci când un fragment îi revenea în minte. Cu disperare se afundă, se lăsă târât spre trecut, înşelând viclean realitatea ce-l înconjura. Uruitul motorului se stingea acoperit de vocea falsă, copilărească. Cânta dansând ca un pinguin. Piciorul ridicat lateral, papucii pufoşi, zâmbetul, obrajii înroşiţi, părul de aur vechi cazând greu pe tâmple. Ochii mari, luminoşi, strălucind de veselie, jucându-se, simţindu-se privită cu dragoste. Uitând cerul negru din jurul navei, cerul negru şi rece. Râzând, înecându-se de râs la adăpostul cuirasei subţiri. Blondă, atât de fragilă.

Cuprinse rama hubloului, ca şi cum s-ar fi dat într-un scrânciob. Dorinţa de a o lua în braţe, de a o adăposti la pieptul său alintând-o îl înăbuşea. Dorinţa de a privi marii ochi luminoşi, încrezători, de a o auzi văicărindu-se. Dorinţa de a o vedea cum lucrează, ghemuită peste cărţi şi caiete, peste magnetofon, cu genunchii la gură, având alături un morman de mărgele desperecheate. O văzu întorcându-şi obrazul spre el speriată, cu fruntea palidă. Culcată pe spate, cu genunchii ascuţiţi, suferind. Singură, într-un pat imens, un pat alb, prost luminat, cu marginile pierdute în ceaţă. Îngrozită, fără putere, fetiţa lui, cea mai mică fetiţă a lui, chemându-l. „Gata – gemu fără cuvinte – Gata”. Dar fantomele chiuiau acum. Rânjeau, rotindu-se în jurul său şi el trebuia să-şi imagineze totul, până la capăt. Norii vineţi târându-se deasupra cearşafurilor. Patul, cu perne moi, pierdut sub norii de furtună, în noapte. Şi în colţul cel mai depărtat, cu pumnii la gură, fetiţa lui, îngrozitor de mică şi neajutorată, plângând. „Sunt aici” – urlă fără a deschide gura, convins că îl va auzi, pentru că trebuia să-l audă, trebuiau să-l audă cu toţii. „Sunt aici". Şi sparse peretele care despărţea cele două lumi, se năpusti alergând pe

nesfârşitul pat cu cearşafuri albe, o ajunse, o luă în braţe, ştergându-i lacrimile. În jurul lor se închiseră patru pereţi luminoşi, acoperiţi de împletituri de rafie, de pietricele colorate, de vechi tablouri cu rama în medalion şi ea zâmbi, privindu-l şi începu să cânte, strâmbându-se şi bătând din palme.

— Sebastian – îl strigă o voce.

Îşi desfăcu degetele albite de efort de pe rama hubloului. Era scăldat în sudoare şi picioarele îi tremurau.

— Sebastian – chemă Olga.

Se sili să n-audă vocea străină, vocea care alungă imaginea Ancăi. Ultimele frânturi de vis se amestecară caleidoscopic, monstruos, lungind braţe, umflând şolduri, deformând figurile. Îşi pierdură culoarea, se topiră în ape cenuşii. Încercă, încă o dată, jalnic, să le recheme, dar nu mai văzu nimic, sub pleoapele închise, decât guri de cilindri. Deschise ochii. Prin hubloul cilindric, adânc, scânteiau stele fără raze.

— Sebastian! Ţi-e rău? Ce ai?

— Nervii – răspunse. Uneori nervii… Emoţia decolării.

I se făcu frică, deodată. După tratamentul pe care Aram i-l făcuse în somn, după sedative, hipnoză, totul era ca şi mai înainte. Parcă mai intens.

— Ajută-mă să ies de aici – spuse Olga, rugător. Nu vreau să plutesc. Nu mă simt prea bine.

Coborî de pe hublou, alunecând de-a latul peretelui, acţiona gravificarea. Greutatea îi reveni numaidecât, dar pe jumătate. Deschise baia de ulei, îi desfăcu legăturile, capacele.

— Fii atentă – spuse. Cântărim de două ori mai puţin. Să nu te loveşti.

— Oh, n-avea grijă.

Se eliberă de faldurile capsulei de plastic şi, cu dezinvoltură simulată, porni să cerceteze îndeaproape

aparatajul navei. Se mişca neîndemânatic, lovindu-se. Sebastian vru s-o ajute, dar ea se feri, mulţumindu-i. O fată mioapă, jignită, supărându-se într-un joc serios, neavând măcar unde să se ascundă pentru a plânge. De abia îşi reţinea lacrimile, dar zâmbea cu deferenţă, parcă gata să caşte de plictiseală.

— Aş vrea să şuşotesc puţin cu Gherasim – spuse şi se apropie de fotoliul robotului, bătându-l pe umăr, ca şi cum ar fi avut de-a face cu un urs vorbitor. Şi Sebastian îl auzi pe Gherasim răspunzând cu voce scăzută, foşnitoare, ca de foiţa de staniol.

— Dacă ai terminat de gândit, pot să-ţi pregătesc masa – spuse Olga, îndreptându-se spre el. Ştiu să gătesc.

— Pe navă, draga mea, pe astfel de rute se înghit pilule şi se bea. Dar avem şi conserve de vată sosizată, de toate tipurile. Şi fructe şi pemmikan.

— Ce fructe avem?

— Mere, portocale, pepeni verzi.

— Oh, eu gătesc perfect. Gătesc şi vată. Fac cocteiluri din pilule de pepeni.

Zâmbea ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. „E îngrozitor – gândi Sebastian – cum a învăţat să rabde."

— Pregăteşte puţin pemmikan spuse. Şi să bem pulque.

— Şi Gherasim?

— Gherasim e pur. El bea lumină.

— Bine, o să gătesc numai pentru noi doi.

Deschise dulapul mascat în perete şi ţipă de admiraţie la vederea cănilor şi farfuriilor înflorate. Scoase toată vesela – era în mozaic pastelat – şi o aranja pe masă.

Se juca fredonând şi Sebastian se posomorî. Erau cănile şi farfuriile ei. Ea le adusese, una câte una, prezentându-i-le ca pe nişte descoperiri unice, alintându-le şi dându-le nume. Se adunaseră – mic Eden de lut ars – de

la castronul cu brâu roşu, la mica farfurioară albastră căreia ea îi spunea „little blue plate” – după numele farfurioarei unei poveşti. Era un altar dulapul, un altar cu fetişuri, căci toate erau ea, şi Sebastian nu putea suferi că cineva să le atingă în lipsa ei.

— Nu te teme că le sparg – spuse Olga. M-am gândit că-ţi place să le vezi. Sunt aşa de frumoase! Tu le-ai ales?

Tăcu, privindu-l speriată. Se înroşi. Le strânse, aşezându-le la loc în dulap, fără zgomot.

— Nu-ţi place când umblă cineva cu ele?

— Nu. Îmi pare rău. Dar… nu pot… Era totuşi pe nava lui. Era oaspetele lui. Iartă-mă – adăugă. Am nişte reacţii de nebun. Şi de sălbatic. Iartă-mă – repetă şi-i mângâie părul cu mâna crispată.

— N-am de ce să te iert – spuse Olga. Cred că şi eu aş face la fel. Dacă m-ai lăsa singură pe Marte, aş aduna toate obiectele tale şi le-aş ascunde. Cred că ţi-aş fura ceasul, stiloul, nasturii. Fiindcă ai un fel anume de a scrie, de a te uita la ceas. Ceilalţi n-aveau nimic anume.

— Nu i-ai văzut, Olga, Nu începi să vezi pe cineva decât după ce îţi place.

— Pe tine te-am văzut de cum ai aruncat bulgării. Ştiu cum îţi aşezi părui, cum clipeşti, cum tuşeşti înfundat. Tu ştii ce culoare au ochii mei?

— Ai… ochi… căprui.

— Habar n-ai! Îşi scoase ochelarii. Uite, am ochii verzi. Miopi, dar verzi. Şi miopia le sporeşte farmecul… Nu? Toţi mi-au spus aşa! Haide, Sebastian, spune-mi şi tu! Spune-mi ceva despre mine!

— Eşti o fată bună!

— Nu, nu despre bunătate.

— Ai o răbdare îngereasca. Şi multă căldură.

— Şi, şi, şi?… Şi-mi pare bine că eşti aici.

— Ai început să mă minţi. Sebastian! Încep să-ţi plac!

VII.

Soarele de foc plutea, fără raze, în dreptul hubloului. Îşi scoase braţul din sacul de dormit, desfăcu apărătoarea capului. Olga era trează, cu buzele umflate, rotunjite, aproape de gura lui. O sărută ca şi cum ar fi răspuns unei îndatoriri. Ar fi preferat s-o privească dormind fără a fi observat, căci rămânea mereu dator privirilor ei, „Mi-ar place, gândi, dacă n-ar avea aerul ăsta de fetişcană îndrăgostită, dacă n-aş ghici reproşurile în tot ce spune. Sau, măcar, dacă ar reuşi să pară indiferentă. Şi eu accept jocul, care e murdar, fiindcă nu dau nimic în schimb. O să devin un animal pofticios şi leneş, care se teme de noapte şi zburdă ziua. Şi ce gust aş avea să lucrez!”

Ieşi din sacul de dormit, inspiră larg în dreptul hubloului, ca şi cum s-ar fi aflat în faţa unei ferestre deschise. Şi brusc simţi cum liniştea şi mulţumirea de a fi sătul se spulberau. *Aici fusese*! *Aici fusese*.

Întoarse capul spre tabloul de bord. Un milion opt sute de mii de kilometri. Aprinse proiectoarele, le cuplă cu maserul. Cu ochii deodată uscaţi, fierbinţi, scrută vidul negru. Şi deodată o văzu apărând – un cilindru lucitor, gol, inutil, care marca locul cataclismului…

…Sirenele urlând, prima detunătură, şuierul aerului pierdut. Cupolele plesnind, desfăcându-se în emisfere zdrenţuite. Apoi oameni dansând prin văzduh, zburând ca nişte păsări cu aripi prea scurte. Zburau lent acoperişuri de plastic transparent, purtând în găoacea lor copii şi, de jur împrejur, oamenii agitau mâini boante. Foarte sus, ducând sub braţ ceasul vechi şi mănuşile de box, Sebastian continua să se înalţe, drept, rigid. Părea că e propulsat de jetul nevăzut al unui gheizer. Şi sub el ceilalţi se făceau din ce în ce mai mici. Ciori negre croncănind deasupra fabricii de nori şi a uzinei de aer. Urcă, urca gâtuit de teamă, aşteptând să explodeze în vid şi să îngheţe, apoi, sfâşiat în

lungi zdrenţe sticloase; Un trăsnet îl opri, îl nărui prin aerul rarefiat, norii artificiali îl învăluiră. Se strecură cu greu în afara lor, la căpătâiul tatălui care murise. Murise cu ochii albaştri, limpezi, larg deschişi.

— Sebastian, Sebastian, răspunde!

— Olga era lângă el. Îi puse palma pe frunte, apoi pe obraz.

— Aici a fost, nu-i aşa?

— Acolo unde se vede sonda luminoasă. Ca de obicei amintirile se topeau de cum încerca să vorbească.

Iartă-mă – spuse stingherit. Totdeauna mi se întâmpla la fel când trec pe aici. Mă reped la hublou, privesc, vreau să-mi amintesc ce-a fost. Şi nu pot! Nu pot ! Păstrez doar nişte imagini halucinante din timpul febrei de după accident. Ştii, cunosc staţia mai mult din descrierea altora staţia din ultimii ani înaintea cataclismului. Tot ce mi-a rămas în minte e din perioada primei copilării. Oh, totul de atunci mi-e foarte clar. Dar după aceea… Sfărâmături… Eu zburând ca un sfinţişor… Copiii plutind în carapace de plastic… Cred că eu am inventat toate scenele astea. Sunt ireale, inexplicabile. E adevărat că revăd mereu un ceas – o piesă de acum trei sute de ani – pe care mama îl păstra şi pe care l-am dăruit muzeului din Galaţi. E acum în casa în care a locuit străbunicul meu. Totul a început să ardă, să se dărâme. Am luat ceasul şi o pereche de mănuşi de box şi am fugit afară. Când m-au găsit le aveam la mine. Dar altceva nu ştiu, şi de fiecare dată, trecând pe-aici, aştept să-mi amintesc printr-o minune…

— La ce ţi-ar folosi? Sunt destule lucruri pe care nu le poţi uita.

Îl trase lângă ea, îl luă de mijloc. Sebastian se supuse cu bunăvoinţă. O lăsă să se joace cu el ca să n-o jignească, dar nu reuşea să-şi smulgă niciun gest de alintare, niciuna din vorbele pe care le spusese altădată, altcuiva. Greoi,

stângaci o urmă pe micul scrin ce adăpostea baia de ulei. Olga îşi sprijini capul de pieptul lui, aşa cum de mii de ani femeile îşi sprijineau capul pe pieptul bărbaţilor. Se supunea, se adăpostea. Pentru a se conforma ritualului, Sebastian o mângâia pe păr. O mângâia aşteptând să simtă căldura de altădată, duioşia pentru faţa slăbuţă de lângă el. Dar era numai blând şi stingherit.

Rămaseră astfel câteva ore, Olga reţinându-l de câte ori voia să se ridice. Când adormi, o culcă, grijuliu, învelind-o. Respiră foarte uşor, cu buzele întredeschise. Copilăreşte. Semăna cu Anca şi asta o apropia şi o depărta de el. Somnul cu obrajii îmbujoraţi, cu genele umbrind faţa, cu buza de sus scoasă în afară era al Ancăi, somnul mirosind a lapte şi miere, împodobit de pijamale dantelate. Pentru că Anca nu era doar iubita lui, era şi copilul lui. Şi nu-i plăcea ca cineva să doarmă somnul ei, aşa cum nu-i plăcea ca altcineva să-i atingă lucrurile, dovedindu-i că *ea* nu mai e. Şi-i plăcea totuşi obrazul îmbujorat de lângă el pentru că era copilăresc, încrezător, iar copiii puneau stăpânire pe el totdeauna.

Se apropie de Gherasim, care rămăsese nemişcat în fala tabloului de comandă.

— Deconectează-te – îi spuse. Automatele o să se descurce singure.

Robotul se întoarse către el, foarte încet.

Traseul este sigur – spuse.

— Foarte bine. Uite, după concentrarea asta ai reflexele îngreunate. De-abia te mişti.

— Da. Am reflexele îngreunate. Să pregătesc masa?

— Nu-i nevoie. O să mi-o prepar singur.

— Olga nu mănâncă?

— Îşi prepară şi ea masa singură.

— Şi Olga este bolnavă?

— Nu. De ce întrebi?

— Este la fel cu tine. Se uită, nu vorbeşte. Este palidă. Are cute pe frunte. Plânge.

— Când a plâns?

— Când tu te-ai dus la hublou. Când am trecut pe lângă sondă. De ce plâng oamenii, Sebastian?

— Pentru că sunt bolnavi.

— Plâng totdeauna când sunt bolnavi?

— Nu totdeauna. Numai când îi doare tare, când sunt foarte bolnavi.

— Eu nu sunt bolnav niciodată. Nu plâng. Sergiu m-a învăţat numai să râd. E mai bine să râzi decât să plângi?

— Mă cam plictiseşti – mormăi Sebastian. Ai un surplus de influx nervos şi vrei să-l consumi vorbind. Nu crezi că ar fi mai bine să dormi?

— Ba da – spuse Gherasim. Orice e bine. Să dormi, să te demonteze, să lipeşti două sârme. Pot să lipesc două sârme?

— N-ai nimic de lipit acum.

— O să mă duc la hublou să-mi amintesc.

— Să-ţi aminteşti?! Ce?!

— Olga a spus că tu-ţi aminteşti mereu despre cineva când stai la hublou. Fiindcă te simţi singur. Dar dacă sunteţi doi oameni pe bord înseamnă că nu eşti singur. Ce înseamnă „singur”?

— Singur… înseamnă… e o noţiune…

Robotul îl privea atent, gata să-şi însuşească noile cunoştinţe.

— Când nu poţi să comunici… Când fiecare nu se gândeşte decât la… E complicat, Gherasim, foarte complicat… Poţi să fii singur pe navă, fără alt om, fără robot de bord, dar dacă cineva te aşteaptă, undeva… Dacă…

— Înţeleg – spuse Gherasim. Este o noţiune contradictorie. Sergiu nu m-a învăţat ce înseamnă. Pentru

că sunt într-o stare labilă.

— Ce înţelegi prin asta?

— Nu știu. Sergiu a spus: Gherasim este într-o stare labilă. Pune mii de întrebări.

— Nu ţii minte tot. Sergiu a mai spus: Când Gherasim te plictiseşte, spune-i să tacă sau trimite-l să se informeze aiurea. Deconectează-te şi dormi.

Gherasim îşi duse mâna la ceafă, răsuci şi apăsa butonul de comandă. Încheieturile sale masive părură că se moaie, capul i se lăsă în piept. Ca un urs mare şi bun, un urs de jucărie căruia i s-au scos paiele, alunecă pe o parte. Era somnul lui, repaos în care cristalele se regenerau, derma de plastic se destindea, memoriile sortau datele acumulate, eliminându-le pe cele inutile.

VIII.

În a şasea zi de zbor, Sebastian se sculă foarte devreme. Îşi puse casca şi acționă omnifonul pentru a auzi cântat de cocoş. Rămase multă vreme aşezat la picioarele Olgăi, ascultând cucurigul şi cotcodăcelile unei ogrăzi de păsăret. Ascultă apoi mugete de vite, tropăitul vesel al viţeilor, bocănitul iezilor înecându-se în me-he-he-uri nazale. Cu ochii închişi se îmbăta de farmecul unor drumuri de ţară ce nu mai existau, a clinchetului galeţilor de mult arse de rugină – şi pe care le văzuse în muzeele săteşti de la poalele Carpaţilor şi de-a lungul Dunării. Îl calma, îl pacifica larma câmpenească a începutului de zi.

Sări în picioare; începu să-şi facă gimnastică de dimineaţă. În curând avea să se lumineze de ziuă, pentru că nu mai avea mult înainte de a pătrunde în atmosfera marţiană. Inspirând – unu, doi, trei, patru – se gândea că regretă încheierea acestei călătorii. O sută treizeci de ore se silise să nu se gândească la trecut – sau sedativele, efectul hipnozei îl împiedicaseră s-o facă. Trăise de la o oră

la alta, un început de destindere, ferindu-se de amintirile care-l pândeau prin colturile cabinei. Le gâtuise de cum începeau să prindă trup, blestemându-le, uneori, cu voce tare. Dar le simţea tot timpul desfăşurându-se în fresce enorme, în spatele unor văluri subţiri. Ici şi colo, ghicea prin transparenţă chipuri, auzea voci. Mersese o noapte întreagă pe o potecă de-a lungul vălului. Voci dulci îl chemau, suspine, plânsete. Ştia că nu are decât să întoarcă privirea pentru ca sfâşiind vălul cu gheare lungi, cu copitele şi colţii, fantomele să asmută asupra lui figurile dragi, de care nu se putea apăra. Şi cineva îl chema mereu „Băieţel, băieţel”. Tatăl său, fata brună cu figură de polineziană. Mersese ore de-a rândul, având în stânga o prăpastie verde, abruptă, semănată cu brazi şi bolovani, şi în dreapta vălul argintiu luminat de o rachetă sfărâmată. Dintre petalele de metal, răsucite, zdrobite îl chema şi altă voce, vocea *ei* fără cuvinte, numai cu gunguritul de dimineaţă, înaintea trezirii. Dar el nu se oprise, continuase să-şi mişte picioarele înţepenite şi imaginea rămăsese în urma lui, jos, ca pe dalele unui cosmodrom.

Îşi ţinu respiraţia – unu, doi, trei, patru, cinei, şase, şapte, opt – bucurându-se că scăpase de ameninţarea amintirilor. Mai avea şapte ore. Regreta că nu poate rămâne încă multă vreme în noaptea de pe bordul rachetei. Dormind mereu – chiar şi atunci când lua coordonatele traseului, când mânca. Vorbise după amieze şi nopţi cu Gherasim care îl întrebase tot ce se poate întreba, fără ca el să mai răspundă, căci îl copleşise. Şi se lăsase mângâiat de Olga – cu mereu mai multă inerţie, nu mai rece, dar mai lipsită de voinţă. Se observase pe el însuşi, iritat, jenat de dragostea revărsată asupra lui. Prima dragoste a unei femei, prima adevărata ei dragoste. Îi era milă de ea şi ura mila. Îi era dragă şi ura puţintica dragoste prietenească ce o avea pentru ea. Îi plăcea corpul ei şi ar fi vrut să-l

golească de suflet, pentru că sufletul era dornic de tandreţe, iar el avea pentru ea numai instincte. O căina când o vedea dormind şi o suspecta când era trează, îl umilea situaţia de bărbat ce suferă un asediu – fiindcă el era cel care totdeauna asedia. Şi după ce se convingea că a procedat bine luând-o cu el, fiindcă perseverenţa cu care o refuza trebuia s-o obosească, se dispreţuia pentru sentimentalismul idiot de care dădea dovadă. Dar, cel mai adesea, se simţea vinovat din cauza neputinţei de a răspunde acestei dragoste plină de gingăşie.

Expiră: unu, doi, trei, patru. Dar ăsta nu mai era exerciţiu yoga. Mintea nu-i era limpede, rece, detaşată de cele înconjurătoare. Zadarnic respira ritmic. Avea mereu în faţa ochilor figura puţin mioapă, dulce, voluptoasa a fetei care dormea pe scrin. Şi simţea că remuşcărilor, care-l fugăreau de un an de zile, li se mai adăugase una.

Îşi afundă faţa în apă rece. Ca şi cum s-ar fi afundat cu tot corpul. Ierburi de mare, crabi alunecară pe sub pleoapele lui închise. De-a lungul şirei spinării coborî o senzaţie de răcoare şi detaşare. Prelungi două minute reţinerea aerului în plămâni până când simţi că explodează.

— Înoţi? îl întrebă Olga.

— Vânez – bolborosi.

Îşi uscă faţa, se aşeză lângă ea. Tăcură ca şi ieri, ca şi alaltăieri. Se obişnuise s-o simtă aproape şi-i era recunoscător pentru răbdarea ei. Îi luă palma şi i-o strânse. Dar păstra în palmă forma altei mâini şi strânsoarea slăbi, istovită.

— Marte! Marte! exclamă Gherasim.

Ecranul maserului se lumină, comunica distanţa.

— Asta înseamnă… câte ore? întrebă Olga.

— Aproape şase – spuse Sebastian.

Se lipi de el, sălbatic. Şi, scoţându-şi ochelarii, îl privi. Era privirea pe care o evitase şase zile – privirea disperată,

hăituită. Era privirea fetei de mai de mult şi era privirea lui în nopţile de insomnie ale ultimului an.

Îşi înfipse mâna în braţul lui, strângându-l, smulgându-i-l. Gura i se schimonosi, paroxistic, apoi trăsăturile i se destinseră şi începu să plângă liniştit, cu obrazul imobil.

— Olga plânge – spuse Gherasim. De ce plânge?

— Gura! urlă Sebastian. Nu mai întreba nimic !

Robotul înţepeni, inhibat. Printre lacrimi, Olga surâse. Surâdea amar şi cald, ca după ani de suferinţă. Plecase o fetiţă îndrăgostită, capricioasa de pe Pământ, şi ajungea pe Marte, maturizată. „O femeie tânără, nu o fetiţă – gândi Sebastian. Pare mai calină, mai materna acum.”

O sărută pe frunte şi pe ochi, îi aranjă părul. Se simţea vinovat faţa de ea, însă împăcat cu el însuşi. Greşise luând-o pe navă. Şi acum nu mai puteau rămâne împreună nicio zi.

Acţionă comenzile lui Gherasim. Robotul însă rămase blocat, ca lovit de o schijă, şi abia după o oră îşi reveni.

— Credeam că ai murit – îi spuse Sebastian. Eşti cam sensibil.

— Eram deconectat – răspunse Gherasim. Sunt într-o stare labilă.

— Bine, ştiu – îl întrerupse Sebastian. Mi-ai spus de vreo trei mii de ori în drumul ăsta. Altădată să nu mai tragi cu urechea când vorbeşte Sergiu cu mine. Şi nu te inhiba când cineva vorbeşte tare! Ai înţeles?

— Am înţeles.

Dar părea să nu fi înregistrat ultima comandă. Îl puse să se aplece, să sară, să calculeze, vorbindu-i din ce în ce mai tare, alternând vocea tunătoare cu cea scăzută, insinuantă. Întrerupse exerciţiul când apărură balizele semnalizând stratosfera marţiană.

— L-ai reparat? întrebă Olga. Robotul şi-a revenit ?

— Da – răspunse Sebastian.

Atunci e foarte bine. E minunat. Să nu inhibăm roboţii!

Era într-adevăr monstruos ca, în vreme ce ea suferea, el să se ocupe de Gherasim. Dar pentru vindecarea robotului ajungea să apeşi câteva butoane, să-ţi modulezi vocea. Totuşi, *ce drept* avea el de a nu răspunde iubirii ei? O luase peste picior la început, fusese ferm convins că e un capriciu, dar acum, *ce drept* avea s-o respingă? Dreptul de a nu putea iubi? Nu exagerase, obsesiv, indisponibilitatea lui? Nu minţise, nevrând să-şi mărturisească goliciunea, uscăciunea? Se obişnuise în ultimele zile s-o oprească de câte ori voise să fie tandră, să-i mărturisească dragostea. Ca şi cum vorbele ei ar fi fost indecente pentru el. La început fusese convins că e foarte sincer. Dar după aceea, când începuse s-o audă, de ce căutase să strivească, cu ură rece, ecourile pe care tandrețea ei le năştea în el?

— Nu-ţi fă reproşuri – spuse Olga. E destinul. Rachetele nu ne pot smulge destinului.

Sună puţin retoric ceea ce spunea, dar Sebastian ştia că se sileşte să fie retorică pentru a nu părea tristă. Ar fi vrut s-o ia în braţe, să-i explice totul din nou, sărutând-o. Dar pojghiţa de gheaţă în care se învelise cu atâta trudă nu trebuia ruptă. Şi cu toate astea, foarte încet, întinse mâna spre ea, o adusese lângă el, rigidă, aproape tremurând de încordare. O conduse la scrinul pe care dormise cinci nopţi, se aşeză alături de ea.

— Am chinuit-o mult pe fata aceea de departe – spuse încet. Am chinuit-o cu firea mea nenorocită, sărind de la durităţi la duioşii.

Se opri. Cuvintele îi zgâriau gâtul.

Spune-mi – şopti Olga. Povesteşte-mi despre tine.

— Îţi povestesc despre tine – spuse el. O gheară lungă îi înţepa plexul. Auzea fantomele chicotind. Îţi

povestesc pentru că eşti prietena mea. Am rămas împreună doi ani. Apoi am plecat într-o călătorie şi, după o ceartă, eu am rămas, iar ea a plecat mai departe, dincolo de Centură, în zona aşa-numită „portocalie". Trecuse prin culoarul deschis într-un nor radioactiv. Şi culoarul s-a strâns, s-a gâtuit... Cred că... acolo... i-a plăcut cineva...

Se urcaseră – îşi amintea – *amândoi* într-o navă albă, strălucitoare, LEAR. Apoi, pe Cerva, se despărţiseră... Se despărţiseră parcă... El revenise...

— Am revenit pe altă rută. Un motor a explodat, m-a rănit. M-au dus la Aram. Am halucinat câteva zile...

...LEAR fusese prins de o furtună magnetică la o secundă lumină de Cerca. Zburau prin ceruri lăptoase, prin ploi de nisip. Anca nu îndrăznea să-şi mai deschidă ochii. Anca? Dar Anca plecase fără el, mai departe! Plângea de groază şi nava vibra, vibra...

— Halucinam – urmă. E bizar, dar nu-mi amintesc ce-am făcut la Aram în zilele acelea... ci numai imaginile de coşmar... Ca atunci, după distrugerea staţiei... De aceea...

Frisonă. Nu avea voie. Nu avea voie să reînvie mereu cerurile acelea lăptoase, vibraţia navei, atmosfera aprinzându-se în jurul lor. Erau halucinaţii, halucinaţii.

— Aram m-a pus pe picioare. Abia mai târziu, după o lună, am înţeles că Anca a plecat. Şi atunci, cum eram slăbit, am avut... un şoc... Mi s-a făcut frică... E o teamă difuză, care apare noaptea când n-o găsesc lângă mine... O teamă idioată... Nu pot s-o ştiu singură acolo... Nu a vorba numai de dragoste... sau de demnitate... E mai mult, e o obsesie... Trebuie s-o găsesc... Oricât ar încerca toţi să mă oprească... Din nou gheara îl împunse. Era prea mult întuneric în cerul mort. Nu mai sunt bolnav, fizic... Am verificat acum, în zborul ăsta. Reflexele mi-au revenit... Dar ştiam că voi zbura dincolo de Centură chiar atunci când halucinam, când aveam braţele paralizate. Fiindcă nu se

poate altfel…

— Nu se poate – repetă Olga. M-am jucat atâta timp! Niciodată nu m-am jucat aşa de mult! Îşi puse mâna rece pe mâna lui. De ce?… întrebă. De ce?!

— Nu plânge – spuse Sebastian. Şterge-ţi lacrimile. Şi fă-te frumoasă… E prima oară când vii pe Marte.

O lumină surdă, verzuie pătrunse prin hublouri. Nava se cabră.

— Decelerează, foarte încet – îi spuse lui Gherasim.

— E stratosfera – anunţă robotul.

— Ştiu. Treci pe orbite foarte largi, nu ne grăbim.

Olga se ridică, îşi deschise cutiile cu lapte vegetal.

Îşi curăţă obrazul, se fardă îndelung, pulverizându-şi urechile şi tâmplele cu argint violaceu, mirosind a ambră. Îşi adună părul greu într-un coc străpuns de ace diamantine. Alese un colier chihlimbariu în care sclipeau, vii, licurici venusieni. Pulverizatoarele îi urmăreau mişcările, azvârlind jeturi de parfum, ca nişte sclavi miniaturali. Îşi introduse sub pleoape, pe retină, lentile invizibile.

— Nu-mi place să le port de obicei – îi spuse lui Sebastian. Mă jenează. În schimb ochelarii mă amuză. Caraghios!

Îşi fardă cu albastru sânii şi-şi înfăşură glezna piciorului drept cu un lanţ foarte subţire, fosforescent. Arăta ca o mică regină biblică, pregătită pentru carnaval.

— Îmi lipseşte un papagal, nu?

— Cel pe care voiam să ţi-l dăruiesc. Ţi-l voi lua în prima piaţă de pe Marte.

Olga se înfăşură într-un foarte lung sari, acoperit de broderii grele, apoi scoţând o pipă o aprinse.

— Regina fumează – anunţă.

— Regina fumează pipă – consimţi Sebastian. Să ne pregătim pentru asolizare acum.

Se prinseră în chingi şi, urlând, motoarele de frânare

intrară în funcţie. De jur împrejur lumina se intensifică, mai albăstrie, de un albastru-verde, marin.

Decelerau foarte încet şi senzaţia era numai de oboseală, ca după multe nopţi nedormite, cu vâjâieli în urechi. Sebastian continuă să ţină ochii închişi. O sută patruzeci de ore, trecutul rămăsese departe.

IX.

Străzile din jurul cosmodromului păreau ca totdeauna proaspăt vopsite, spălate, sterilizate. Nouveau-Parisul arăta ca un oraş-decor în care figuranţii nu lăsaseră urme. Pe sub balcoanele închise circulau maşini pe pernă de aer în şiruri continue. Niciun om nu se vedea pe marele bulevard, pe sub palmierii aclimatizaţi.

Dar cum ajunseră în cartierul laboratoarelor fură învăluiţi de zumzetul fabricii de aer, a centralei de abur deasupra căreia se ridicau norii proaspăt creaţi şi-i văzură pe horticultori alergând prin marile grădini de aclimatizare. Pe fondul pastelat al laboratoarelor florile explodau roşii şi galbene, cu corole enorme, fără să se teamă de cerul străin. Erau trandafiri, crini, garoafe, hortensii, glicine spânzurând de estacade transparente, peluze de frezia. O antenă uriaşă se ridica în spatele grădinilor, o antenă cu două aripi strălucitoare întinse pe câţiva kilometri.

— Totul pare clădit pentru giganţi – spuse Olga. Florile n-au miros, dar sunt cât nişte copaci.

— Sunt foarte departe de noi – spuse Sebastian. Mirajul ni le aduce aproape, ca în deşert. Totdeauna se întâmpla aşa când se schimbă straturile de aer şi atmosfera nu e omogenă. Dar dacă ne-am apropia, ţi s-ar părea că am nimerit într-o furtună de parfumuri.

— Păsările cad şi mor – spuse Gherasim. Cad pe trandafiri.

— E adevărat – spuse Sebastian. Primii pescăruşi au

murit ameţiţi de parfumul trandafirilor, pentru că cercetătorii au stimulat la maximum aparatul odorifiant al florii.

— Vreau o floare de câmp – spuse Olga. Cu aparatul odorifiant nestimulat.

Trecură prin spatele soclului antenei apropiindu-se de o piaţă însorită, plină de larmă. Roboţi prezentau animale domesticite, mai ales maimuţe şi câini, dar erau şi delfini care jucau volei şi cântau pe două voci cântece hazlii. Pe mese lungi se ridicau piramide de fructe venusiene, foarte decorative, dar lipsite de gust, şi ierburi marţiene, fade şi hrănitoare. Caisele, bananele, roşcovele atârnau în pungi de plastic, pe sfori, ca să fie cât mai la îndemână.

— E ţara leneşilor – spuse Olga. Mai mult decât oriunde pe Pământ.

— E o ţară de şoc – spuse Sebastian. Şi e o gară deschisă spre Cosmos. Antena pe care ai văzut-o primeşte semnalele celor de dincolo de Centură, până departe, pe Tau-Ceti.

— Aş vrea o floare de câmp – spuse Olga. Cât de mică. O petală măcar.

— Se lucrează zi şi noapte – spuse Sebastian. După luni de zbor, oamenii vin să respire puţin pentru a pleca din nou. Oricât li s-ar oferi e prea puţin pentru viaţa austeră pe care o duc pe navă.

— Flori de câmp – spuse Gherasim oprindu-se. Albăstrele, cicoare, păpădii. Cu multe petale. Câte petale să aduc?

Într-un jgheab smălţuit, florile picoteau la picioarele lor.

— Albăstrele – şopti Olga, îngenunchind.

Le culese cu grijă, făcându-şi un buchet cu care îşi mângâie obrazul. Alese apoi una dintre ele şi o dădu lui Gherasim.

— Păstreaz-o – spuse. Şi să nu mă uiţi.

— O s-o păstrez – spuse robotul. N-o să te uit. Tu eşti Olga.

Aş vrea să-ţi arăt harpele – spuse Sebastian. Harpele solare.

— Nu – spuse Olga. Vreau să bem. Să dansăm.

— Cercetătorii au înregistrat semnalele venite dinspre Tau-Ceti, le-au transcris în serii matematice, în serii de sunete. N-ai vrea să auzi muzica sferelor?

— Vreau să ameţesc! Fără să mă hipnotizeze nimeni!

Trecură de centrul oraşului şi ajunseră la încrucişarea lui Champs-Elisee cu „boulevard des Capucienes" şi, de cum coborâră în rotondă ocolită de bulevardul Saint-Germain, fură izbiţi de vacarmul Oraşului minunilor. Estacade colorate, mobile, alunecau purtând platforme cu jocuri de apă, bazine, turnuri transparente. Cupole rotitoare lăsau să apară frânturi de spectacole. Coloane de dansatori mascaţi se strecurau printre suporţii palatelor de distracţii, nudiştii se încălzeau la soare în hamace atârnate de mici mezoptere.

— E uluitor – spuse Olga. E mai animat decât Parisul de pe Pământ!

— E un bâlci fioros – mormăi Sebastian. Mă sperie.

— Dar par să fie enorm de mulţi.

— Te înşeli. E tocmai iluzia pe care vor s-o creeze. Au nevoie de animaţie, de aglomerări. Sunt în total două, trei mii de oameni aici. Ceilalţi rămân în laboratoare, pe cosmodrom. Jumătate din dansatori sunt roboţi, cei mai mulţi dintre actori. Oamenii sunt culcaţi în hamace, la soare. Plutesc deasupra bâlciului, coboară foarte rar.

— Şi toţi fac plajă?

— Toţi. După săptămânile petrecute pe navă, simt nevoia să se perpelească la soare zi şi noapte. Peste zece ore părăsesc Oraşul minunilor şi zboară pe cealaltă

emisferă, în New-Tahiti, pe urmele soarelui.

— Nu e prea plăcut.

— Îmi plăcea, odată.

— Şi când vei pleca mai departe?

— Chiar azi, cred.

— Înainte de a pleca, să coborâm puţin, totuşi.

— Vrei să vezi bâlciul?

— Vreau să ameţesc.

Sebastian făcu semn unui robot ce plimba în jurul rotondei, ca pe un cal în manej, un balon captiv. Urcară la bord şi coborâră în mijlocul vacarmului. Dansatori de plastic îi înconjurară, legănând capete enorme, caraghioase, zmei cu ochi şi gură îşi târau sforile, scuturându-le pentru a fi apucate de mâna cuiva. Cutiile de muzică le veniră în întâmpinare, anunţându-şi noutăţile, şi mici ghivece cu flori le ieşiră în cale, clipind din fotocelulele verzui. Se strecurară cu greu printre soclurile de metal, de plastic, de sticlă, de marmură ce înălţau capete de ciuperci cu restaurante şi mici baruri.

— Urcă – porunci Sebastian.

Balonul urcă printre alte zeci de baloane în nacelele cărora perechi se îmbrăţişau, se sărutau. Un om cărunt călare pe un cal înaripat se silea să ţintească un vultur mecanic. Calul se clătina periculos şi călăreţul striga de plăcere.

— O să cadă – spuse Olga.

— Nu poate, chiar dacă ar vrea. E lipit pneumatic de jucăria asta umplută cu gaz uşor.

Până la urmă omul lovi vulturul care se dădu peste cap strigând „Cu-cu” „Cu-cu”.

— Prostii – spuse Sebastian, zâmbind. Şi deodată acţionă cârma balonului, se apropie de rastelul cu arme colorate şi smulse o puşcă – o flintă bătută cu semilune argintii. Duse arma la ochi, punând degetul pe trăgaci.

Braţul bolnav era lipsit de vlagă, dar îl controla, îi răspundea. Ochi vulturul care-și reluase zborul lent, semnalizând cu ochii rubinii.

— L-ai atins! strigă Olga. Din primul foc!

— Mda – mormăi, încălzit. Îşi strânse pumnul bolnav, ca să-l simtă mai bine, şi-l umplu de plăcere senzaţia palmei, netede, puternice, care-și revenea. „Să trag – se gândi. Să trag. Asta ar fi trebuit să fac tot timpul. Racheta. Arma. Motoarele.” Goli încărcătorul în vulturul care se rotea neîncetat, apoi aşeză arma în rastel şi făcu semn robotului să urce. Îmi place aici – spuse, urmărind mulţimea de forme colorate care se mişca dedesubt. Azi îmi place al dracului de mult. Aş trage tot timpul cu flinta.

În jurul lor se legănau hamacele. Oamenii purtau ochelari fumurii sau se adăposteau sub mici corturi transparente. Sebastian se ridică în picioare, îşi duse palmă la gură şi urlă:

— Ehe-he-hei!

Câteva capete se ridicară alene, privindu-l. Apoi două dintre hamace porniră spre el, ca nişte ambarcaţiuni cu vele.

— Sebastian! Strigă un bărbat brun, cu început de chelie, scoţându-şi picioarele din hamac şi lăsându-le să atârne în gol. Se întoarse pe jumătate şi strigă din toate puterile: A venit Sebastian!

Hamacele alunecară spre el, înconjurându-l, de jur împrejur, deasupra şi dedesubtul său. Îşi scoaseră ochelarii – capete de bărbaţi arse de soare, capete osoase, masive, dure, foarte puţine tinere de tot. Rând pe rând îşi scoteau picioarele din hamac, aşezându-se ca pe nişte scaune, făcându-şi loc mai aproape de el.

– Când ai venit? strigă primul, brunetul cu început de chelie şi-l abordă, violent, sărind în nacela lui.

– Loni – îl recomandă Sebastian. Ea e Olga.

— Când ai venit? întrebă din nou Loni, îmbrăţişându-l şi dând mâna cu Olga, Eu m-am întors azinoapte, după o lună de zbor. Nu mai știam nimic de tine. O să poţi pilota?

— De aceea am şi venit.

— Şi mâna?

Întinse braţul, îl roti, îi trase un pumn în umăr.

— Oho – gemu Loni, strâmbându-se.

— Bravo! strigă un bărbat cu umerii largi. Şi ceilalţi zâmbiră, tăcuţi, ca şi cum vorbele ar fi fast de prisos după ce-l văzuseră lovind.

— Ai condus până aici? întrebă Loni. Te concentrezi uşor?

— N-am condus bio – spuse. L-am avut pe Gherasim. Şi am acţionat prin tablou frânările.

— Şi te oboseşte?

— Deloc!

— Foarte bine, bătrâne – spuse Loni. Dormi la mine. Dormiţi la mine, adică. O să lucrezi din nou în echipele de salvare?

— Nu ştiu. Nu cred.

— Dar unde atunci?

— Habar n-am. Plec mai departe.

— Mai departe?

— Pe Cerra.

— Ce cauţi pe Cerra? întrebă cel cu umerii largi. E prea devreme. Ar trebui să mai râmai aici. Să-ţi faci antrenamentele.

— Plec – spuse. Plec deseară. Sau la noapte.

— Eu n-aş pleca – spuse un altul, scund, gros. Toţi sunt înnebuniţi acum de expediţia lui Kottlar.

— Kottlar pleacă spre Centură – spuse Loni grav.

— Norul lui Pabst – mormăi cel cu umerii largi. Pe mine m-au refuzat. Am mai fost actinizat odată.

— Kottlar caută oameni?! întrebă Sebastian.

— Kottlar respinge oameni – spuse cel scund. E cea mai grozavă selecţie pe care a făcut-o vreodată.

— Şi când pleacă?

— Peste opt zile.

— Am timp să ajung.

— N-are niciun rost să te omori – spuse cel scund. Pe mine m-a respins pentru că după zece şocuri comparativ-actinice n-am putut să stau într-un picior cu ochii închişi! Ce-o să faci cu braţul tău acolo?

— Braţul e acceptabil – spuse Sebastian sumbru. Şi nervii şi-au revenit.

— Lasă copilăriile – mormăi cel scund. Te înţeleg foarte bine, poate că aş face la fel în locul tău. Dar nu zbura degeaba până acolo.

– Are dreptate – spuse bărbatul cu umerii largi, apropiindu-se de ei. M-a respins pentru emotivitate. Ha-ha-ha! Hohoti cu poftă, deschis, molipsitor, încrucişându-şi braţele musculoase. Şi asta după toate probele, când nici n-am clipit, nu m-am mişcat. Bătrânul Kottlar credea că am murit – nu înregistra nimic, nimic. Dar la urmă m-am enervat pentru că unul din indicatoare se înţepenise. A spus că e prea mult. Că sunt emotiv. Ha-ha-ha! Râse bonom, nepăsător, culcându-se pe spate, acţionând cârma hamacului cu piciorul. Şi era lângă mine pe Centură – adăugă – atunci când meteoriţii ne-au retezat prova navei. Am lipit împreună o nouă chiulasă în vid. Anul trecut. La urma urmei, e treaba lui.

Căscă şi se întinse în soare, că pe nisip.

– E absurd – murmură cel scund. Bătrânul pare să nu creadă deloc în reuşita expediţiei. Noroc de ceilalţi, care sunt gata să zboare şi legaţi la ochi. Şi-a ales şi un echipaj care nu mai are nevoie de combustibil. Ca nişte petarde.

– Cine sunt?

— Nu-i cunoşti. Numai puşti de pe navele de şoc.

Îţi pierzi vremea zburând acolo. Şi o să se supere şi cei de la salvare, de-aici. Au nevoie de oameni.

Sebastian îşi strânse maxilarele şi îşi închise ochii pe jumătate. Clocotea de furie, o furie oarbă, animalică.

— O să zbor cu ei – spuse. Chiar dacă o să-l las jos pe Kottlar.

Smulse maneta din mâna robotului şi comandă coborârea. Trecură aproape cazând printre baloanele multicolore, printre jeturile cristaline, aproape de turnurile prismatice, care se roteau. Olga se rezemă de braţul lui, dar aproape n-o simţi. Îşi închipuiau că nu mai e în stare să zboare şi căutaseră să-l liniştească. Ghicise sub calmul lor compasiunea. Dar ştia că nimeni nu poate să-l oprească să zboare. Opri nacela pe marginea marelui "boulevard des Capucines”, ornat cu animale mitologice şi cu sfinţişori, o enormă autostradă conducând spre o cetăţuie albă – cosmodromul.

— Vino – îi spuse Olgăi. Să ne grăbim.

Vru să urce pe trotuarul rulant, dar cineva îl strigă de sus şi se opri. Era Loni, care se îmbrăcase şi-l urmărise cu hamacul. Sări alături de el, cu ochii rotunjiţi de mirare, ca o păpuşă levantină maturizată şi-l apucă de braţ.

— Nu-i spune nimic şefului – gâfâi.

— Cărui şef?

— Lui Jorge.

— De ce?

— O să te oprească.

Rânji. Nimeni nu putea să-l mai oprească acum. Trebuia să ajungă dincolo de norul lui Pabst, chiar şi singur. Simţea fantomele zbătându-se, dar acum erau prinse într-o colivie, în colivia coastelor lui şi aveau să piară acolo. Îl încânta, îl excita lupta pe care trebuia s-o dea cu cei dinăuntru şi cu cei dinafară lui. Ştia acum, cu nervii şi cu oasele, ştia că nimic nu-l poate convinge să se oprească.

Fiindcă nu existau argumente pentru el. Era surd şi orb, un mecanism înaintând spre Centură şi sfărâmând totul în drum.

— Jorge? întrebă. Dar cine îl întreabă pe Jorge ?

— Pleci fără voia comandantului?

— Cred că da.

Nu le-ar fi mărturisit niciodată că face asta pentru o femeie... Stând în profil, palidă, bolnavă, neajutorata. O fetiţă singură într-o vale pustie. Răspunzându-i monosilabic, de sub şuviţele umede, castanii. Luând-o pe după umeri, tăcând, privind-o, căutând să descopere în ochii aburiţi privirea cunoscută. În marii ochi trişti şi încrezători.

— E o nebunie, spuse Loni. Ar trebui să te mai gândeşti. Îl trase spre el, stingherit că trebuie să-i dea sfaturi, încruntându-se. Sebastian, rămâi la mine. Măcar azi-noapte. Să mai vorbim. Să te linişteşti.

— N-am fost niciodată mai liniştit ca acum.

— Aram ştie că vrei să zbori acolo?

— Nu. Am fugit de la Aram.

— Foarte rău – spuse Loni. Eu ştiu cum s-a chinuit cu tine. Şi într-o clipă de nebunie o să distrugi totul. Eşti mai puţin puternic decât crezi.

— Plec peste două ore.

— Să bem ceva mai întâi.

Îl conduse spre un bar foarte mic, tăcut. Era mobilat ca în urmă cu două sute de ani. Câteva lămpi mascate, o tejghea nichelată, sticle. Se aşezară pe scaunele înalte şi Loni se întoarse spre Olga:

— Te rog să mă ierţi, nu l-am mai văzut dinaintea accidentului. Şi el e fratele meu mai mare.

— Are fraţi peste tot. Şi Aram e fratele lui. Surorile nu mi le arată.

— Are şi surori – spuse Loni râzând. Făcea gropite şi se înroşea, dar avea braţele şi pieptul acoperite de păr

negru, des.

— E o pâinişoara – spuse Sebastian arătându-l. S-a aruncat odată în apă după mine, să mă salveze de la înec. Dar nu ştia să înoate şi abia l-am tras la mal. Făcea fel de fel de prostii din astea, de exaltare. Şi dacă e beat, lăcrimează când îşi aminteşte de prieteni.

— Minte – spuse Loni, roşindu-se. E un farseur.

— Ştiu – spuse Olga. Mi-a mărturisit-o. Dar eu o cred cu adevărat.

— Da, da – mormăi Sebastian, cuprins brusc da oboseală. Voi… Vă închipuiţi…

— E o sinucidere – îl întrerupse Loni aţâţat. De abia te ţii pe picioare. Şi înainte zburai luni de zile! Ca un robot! Rămâi măcar noaptea asta la mine!

— Nu mă bate la cap.

— Mă duc să vă pregătesc camera.

— Stai jos. Bea.

Loni se ridică.

— Vin să vă iau peste o jumătate de oră.

— Să-ţi ţii gura la bază! Nu cumva să mă torni lui Jorge!

— Jorge ştie că eşti aici.

— Bine, nu-i spune mai mult.

Loni ridică din umeri şi plecă în fugă, îmbujorat.

— Şi el te iubeşte? întreba Olga.

— Da. Şi habar n-are cu ce duioşie tâmpită îl privesc uneori. Dar dacă acum nu-şi ţine gura îl omor.

— Ai fi în stare?

— Aş fi în stare să omor pe oricine ar încerca să mă oprească acum. Vreau să hotărăsc singur ce am de făcut.

O văzu cum păleşte, continuând să surâdă. Îi luă mâna ducându-şi-o la buze. Era lipsită de apărare şi el îşi răsucea furia şi disperarea în ea ca un cuţit. Era singură, părăsita. O mică regină de carnaval abandonată pe o

planetă pustie. Ce blestem îl împingea să adune imagini de femei stinghere sub ceruri pustii ?

Îşi smulse mâna din mâna lui tremurând.

— Aş fi în stare să-ţi distrug motoarele! Îl privea cu ochi arzători, cu ură. Să distrug racheta asta ticăloasă! Nu trebuie să pleci mai departe. Eşti un nebun, un obsedat? Ar trebui să te închidă! Să te păzească!

În sfârşit, i-o spusese. Simţea că izbucnirea asta de dragoste şi ură îi apropie mai mult decât răbdarea ei de până acum.

— Eşti bolnav! Bolnav ! Nu-i adevărat că o iubeşti! Ştiu! Dar orgoliul… Orgoliul care te chinuie… Orgoliul…

— Nu e orgoliul – spuse încet. Nici măcar demnitatea. Ţi-am mai spus-o. Dar nu-l cred pe Aram! Nu cred pe nimeni! Dădu deoparte paharul, se ridică. Nu vreau să-l mai aştept pe Loni. Să mergem.

— O să te caute aici.

— Tocmai de aceea. Ar fi în stare să facă cine ştie ce prostie ca să mă oprească. Vino!

Se ridică şi ieşi cu fruntea plecată, îndărătnică, întoarsă pe jumătate spre el.

— E oribil, oribil să mă agăţ de tine, ca şi cum am fi trăit o viaţă întreagă împreună. Dar şase zile pe navă sunt şase ani. Te-am văzut cum dormi, cum respiri, cum mănânci, cum lucrezi! Să nu pleci mai departe de Cerra!

Cândva, demult, cineva îl conjurase la fel să nu plece. Şi plecase. Se îndepărtase lăsând-o mută de durere. Se îndepărtase cu paşi foarte rari. Simţind cum muşchii picioarelor îi înţepenesc, având senzaţia că face o crimă pentru care nu va fi pedepsit. Dar acum, în afară de milă, se simţea străin, uscat sub cuvintele fierbinţi, pline de dragoste. Era singură, singură, mică regină şi el nu mai putea s-o mintă, ca să n-o facă să sufere așteptându-l.

— Să nu pleci – îi șopti. Să nu pleci mai departe. Şi

acum, înainte de a decola, spune-mi, spune-mi ceva… Nu definitiv… Dar spune-mi ceva…

Tăcu privind întunericul albastru, dalele de piatră, turlele şi marii ochi verzi, miopi, înlăcrimaţi. Erau la milioane de kilometri de Pământ, aproape unul de altul, fără să se poată ajunge. Se vedea pe el însuşi, ciolănos, stingher în faţa fetei care-şi aştepta sentinţa, cunoscând-o dinainte, dar nevrând să o înţeleagă, pentru că, acum, acolo, sentinţa era moartea ei. Încercă, aşa cum o mai făcuse de multe ori, să descopere în el un elan sincer, nu milă, nu duioşie, ci dorul şi teama de a o pierde. Dar dorul şi teama de a pierde pe cineva erau zăgăzuite, paralizate. Se întrebă pentru a mia oară dacă n-ar fi trebuit s-o respingă de la început, s-o lase pe Pământ.

Şi pentru a mia oară îşi răspunse că l-ar fi urmat, aşa cum mai făcuse odată din Galaţi în Tahiti. Şi se gândi că nu ştie nimic, că nu înţelege cum trebuie să te porţi cu dragostea altcuiva când nu-l iubeşti.

— Nu poţi să-mi spui chiar nimic, nimic…?

…Nava în cerul negru, Gherasim supraveghind cadranele. Depărtându-se mereu. Şi jos, într-un con de lumină, o fată, o fată brună, cu bărbia în piept, păşind rar pe marginea unei bălţi. Paşi mișcându-se prin noroi. Tălpi rănindu-se în tulpinile de stuf. Paşi mișcându-se pe lespezi, pe lespezi sparte, năpădite de buruieni. Flori de piatră prăfuite, flori de câmp, romaniţe, mormântul cu inscripţie bizară înecat în flori. Alee lungă sub chiparoşi, sub măslini oprindu-se în marginea văii, imensa vale fără ţărmuri peste care plutesc norii vineţii. Şi jos pe fundul văii, într-un con de lumină, ea. Singură, speriată, în pijamaua de dantelă, împleticindu-se printre bulgării de pământ uscat. Ea în conul de lumină pe cosmodromul albăstrui, înconjurată de turlele negre. Şi la marginea conului de lumină prova sfârtecată a unei rachete… Închise ochii silindu-se să

alunge imaginea, dispreţuindu-se pentru egoismul feroce cu care se întorcea în lumea lui.

— Te gândeşti la mine? întrebă Olga. De aceea taci?

— Da – murmură. Totul s-a întâmplat prea repede, Olga. În ciuda aparenţelor, am nevoie de timp. Bărbaţii se culcă uşor cu femeile, dar le alintă greu. Femeile sunt mai omeneşti…

— Să nu pleci mai departe de Cerra – şopti Olga. Acum eşti tu obsesia mea. Când dormeai pe navă te priveam şi-mi era dor de tine. Erai gol, culcat lângă mine, dar mie îmi era dor. Nici nu ştii ce figură de băieţel ai când dormi. Şi mă trezeam ca să văd dacă n-ai dispărut, sau dacă nu te-ai schimbat la faţă. Chiar când eram împreună, voiam să-ţi scriu scrisori pe care să ţi le trimit prin Gherasim. N-am făcut-o din lene. N-am scris niciodată altceva decât bileţele. Dar cât o să lipseşti o să-ţi scriu în fiecare zi. Să te întorci să-ţi citeşti scrisorile.

— Mă voi întoarce – spuse. Dar între timp plimbă-te, dansează. Promite-mi că o să te distrezi.

— Oh, îţi promit – spuse. O să dansez zi şi noapte. Ce bine-mi pare că rămân puţin liberă! Să nu-l trimiţi pe Loni să mă supravegheze! O să mă mut în Oraşul Minunilor ca să nu pierd nicio clipă de distracţie!

— Olga…

— O să mă distrez ! strigă. Tot timpul. O să beau, o să dorm la soare! Ai încredere în mine! Ştiu să-mi petrec timpul aşteptând!

X.

Jos conul de lumină albă se stinse, înghiţit de jetul navei. Se culcă pe spate şi închise ochii în vreme ce acul injecţiei hipotermice îi pătrundea în piele. De obicei nu

dormea pe rutele scurte, dar acum, după ce decolase şi văzuse dispărând întinsul albastru al platoului, simţise că mica lui linişte s-a terminat. Avusese câteva clipe o senzaţie de libertate, de calm, rămânând singur, apoi înţelesese că dragostea Olgăi îl apărase opt zile de nelinişti. Şi iată, acum reapăreau, neînspăimântându-l ca înainte, dar solemne, vii, aproape pipăibile. Era un nesfârşit şir de fetiţe – era ca în toate ipostazele, glisând pe o şină infinită şi topindu-se cum ajungea în dreptul său. Erau nişte imagini reci de care se detaşa, dar care acopereau totul, în şiruri concentrice, de jur împrejurul său. Ea, foarte mică, cu un deget în gură, cu chiloţii căzându-i, o fetiţa de cinci parale, slăbuţă. În rochie de voal albastru, împreună cu el pe mică plută – simbolul căsniciei. Bolnavă, albă, ipohondrică, alungându-l. Elegantă în rochia turcoaz, însoţită de doi bărbaţi ce o ţineau de talie. Împreună pe mica plajă – numai ei doi, apăraţi de un perete de stuf în faţa mării. Păşind printre plantele ruginii de pe fund, printre scoici. Oprindu-se în faţa unui străvechi pod răsturnat, cu balustradele împungând cerul. Călătorind prin deltă pe o şalupă cu coviltir de trestii. Speriindu-se de o buturugă cu labe şi bot, ţipând, ţipând, cu ochii măriţi, adăpostindu-se sub braţul lui. Simţind cum ţipătul ei îl umple de căldură şi dragoste, dar şi de spaimă, căci dorul revenise, brusc, dureros, dorul de a o legăna în braţe, de a-şi lipi obrazul de obrazul ei, alintând-o.

Şi atunci lăsându-se pe spate îşi făcu injecţia şi tot ce-şi mai aminti în clipa următoare fu figura lui Gherasim privindu-l mirat. De aceea îl şi întrebă: „De ce te miri?”, dar Gherasim nu-l auzi, căci se afla în camera motoarelor, clipa fiind mai lungă de patruzeci de ore. Se îndreptă în fotoliu resimţind ca pe o oboseală fizică plăcută somnul îndelungat. Apoi, apropiindu-se de hublou, văzu Cerra.

Sfera gălbuie se rotea sub prova navei, întorcându-și

alene prin pătura subţire de aer fabricile de oxigen şi azot, fabrica de nori şi cupolele translucide, nervurate, ale locuinţelor. Îi amintea, prin imaginea de timp oprit în loc, uliţele vechiului oraş. Era melancolică Cerra – palidă şi depărtată de marile trasee, şi era lugubră pentru că la mai puţin de o secundă lumina scormonea ghearele norului radioactiv – norul lui Pabst.

Deceleră, trecând pe orbita minimă. Nava se cutremură sub acţiunea frânării şi se aşeză vibrând pe platforma elastică de asolizare. Când aburii se risipiră Sebastian sări jos, aspirând cu poftă aerul rar, alburiu, atât de asemănător celui de pe staţia unde se născuse. Tropăi pe solul planetei – căreia toţi îi spuneau? "tinicheaua” din cauza sonorităţii pistei de lansare – şi vru să intre în clădirea staţiei când se auzi strigat. Un om îşi bălăbănea picioarele, călărind pe un cilindru de presiune şi fumând. Îl recunoscu sub cască pe jumătate ridicată. Era Kottlar, bătrânul pilot de curse lungi.

— Sebastian! îl strigă, venind în întâmpinarea lui. Îl îmbrăţişă, apoi îi ridică viziera, privindu-l încântat cu micii săi ochi albaştri.

— Eşti sănătos? Conduci singur?

— Sunt ca un tigru. Îşi împreună palmele la spate, stăpânindu-şi zvâcnirea braţului bolnav. Am venit să zbor cu voi.

— Cu noi? Dincolo de norul lui Pabst?!

— Da.

— Am echipajul complet. Numai băieţi de pe navele de şoc.

— Dar eu trebuie să plec cu voi.

— Am refuzat mulţi piloţi. Pe Linde, pe Ceochis, pe Loni… în plin antrenament, viguroşi.

— Mă simt mai bine ca oricând. Trebuie să zbor cu voi!

Figură aspră, lemnoasă a lui Kottlar se întunecă.

Nu se poate - spuse. O să transmitem peste trei săptămâni şi atunci o să afli dacă se poate trece prin norul lui Pabst...

— Am trecut de mai multe ori ca oricine prin norul lui Pabst. Îi simt toate oscilaţiile, toate fisurile. Aş nimeri fără aparataj de bord traseul undelor, al mesajelor.

— Care mesaje?

— Mesajele din ultimele două luni.

— Primele mesaje s-au primit acum zece zile.

— Dar eu... Un şuier aspru îi străpunse urechile, inima. Dar eu am primit trei mesaje încă de acum o lună.

— Imposibil. Norul a izolat complet trecerea, a învăluit Soarele portocaliu. Atunci, după distrugerea navei, când v-aţi prăbuşit...

— Eu... Eu... am fost accidentat la sol... pe cosmodrom.

— La sol...?! Ochii albaştri ai celuilalt clipiră nesiguri. La sol...?! Credeam că eraţi pe LEAR împreună...

Un pocnet asurzitor îi străpunse urechea dreaptă, urechea părţii bolnave. Guri strivite, guri larg deschise urlând. Durere adâncă, sfâșietoare, guri pierzând aerul. Ceaţa albă arzândă, paraşute catapultate, guri urlând, urlând. Îl împinse înlături pe Kottlar, alergă înapoi la navă şi urcă treptele escalatorului.

Vânătă, ondulându-şi marginile ca prin apă, imaginea rachetei sfărâmate. Vânătă, prefăcându-se în pulberi în jurul unui chip fără obraz. Şi un răcnet surd, un răcnet nesfârşit făcând să trepideze racheta. Un geamăt nesfârşit, un suspin, obsedant, repetat: „Fetiţo... fetiţo... fetiţo.” Plătea, trebuia să plătească pentru tot, pentru fata părăsită, pentru Olga acum! Lumea nu era, nu exista în afara lui, era o iluzie fiindcă era o lume de vorbe, de chipuri străine. Era o iluzie, căci nimeni nu mai trimisese mesaje şi fetiţa

plângea, hohotea, sub părul de aur brumat hohotea de frica morţii şi el nu-şi putea aşeza corpul între moarte şi ea decât urlând, urlând.

Şi urlă, dându-l la o parte pe Gherasim, punând staţia tele pe maximum, cu toată energia, ceea ce era neîngăduit când te aflai pe sol şi ceru Pământul, Tahiti, casa lui Aram. Îl auzi tuşind uşor şi urlă:

— Aram, sunt pe Cerra! Abia ieri s-au primit primele semnale din regiunea Soarelui portocaliu! Cine mi-a trimis mesaje mie, vreme de două luni?

— Anca – spuse Aram. Cine ţi-a spus prostia cu semnalele?!

— Kottlar!

— Kottlar habar n-are. Întoarce-te, Sebastian…

— Aram! urlă. Cine mi-a trimis mesajele? Tu? Şi cine a inventat cearta cu Anca, despărţirea? Cine a inventat fuga ei?

— Sebastian, urcă-te pe navă şi vino aici. O să-ţi explic totul.

— Nu! răspunse. Ce mi-ai făcut atunci, după accident? De ce mi-ai ascuns totul? De ce m-ai lăsat să aştept? Era o fetiţă aşa de mică… Aram… era o fetiţa… Aram! Când a murit?!

— N-a murit – spuse Aram. Eşti nebun! E sănătoasă, acolo, dincolo de Centură.

— De unde ştii?!

— Din mesajele primite!

— N-ai primit nimic! Nimeni n-a primit nimic! M-ai minţit, Aram! Mi-ai şters memoria! Mi-ai făcut ceva aici, aici (îşi ciocăni tâmpla), dar asta nu se poate uita! L-ai pus şi pe Gherasim să mă mintă ! Ai vorbit cu cei de pe Marte să nu mă trimită pe Cerra… Aram !

— Sebastian, crede-mă…

Perturbată de transmisie, vocea nu mai era plină şi

insinuantă. Şi el n-o auzea… Fugea, abia respirând, pe un platou înzăpezit. Fugea pe un platou alb, acoperit de ceaţă. Fugea fără picioare, numai cu trunchiul.

— Sebastian – chemă vocea. Întoarce-te la mine! O să-ţi explic totul. Sebas… Închise receptorul. Picioarele îi atârnau grele, braţul stâng continua să i se mişte spasmodic…

— Gherasim – strigă.

Robotul se apropie de el, speriat, tremurând.

— Gherasim – întrebă – Aram ţi-a spus să nu-mi povesteşti despre Anca?

— Da – spuse robotul.

— De ce?

— Nu ştiu. A spus să nu vorbesc despre Anca.

— Şi cui i-a mai spus asta Aram?

— Lui Sergiu.

— Şi mai de parte? Ce-au spus?

— Nu ştiu.

— N-ai auzit?

— Nu. Mi-au spus să ies afară.

Un vuiet înfundat umplea cosmodromul, nava, oasele lui. Își astupă urechile, scăldat în sudoare. Din adânc, de acolo de unde sălăşluiau fantomele îşi făcu loc un val de ace fierbinţi, înţepându-i şira spinării, ceafa. Zâmbind cu ochii închişi se lăsă pradă acestei exaltări difuze. Simţea nava vibrând sub el, afundându-se în cerul negru. Singur, una cu nava, încordat, dur, afundându-se în cer. Trebuia să plece. *Acum*. Înaintea celorlalţi. Ca de obicei, deschizându-le drum. Singur, înaintea celorlalţi, simţind în tot corpul efortul motoarelor pulsând o dată cu el, străbătând cu voluptate, lucid, bezna rece din jur, străpungând-o cu propriul lui corp incendiat, cu palmele crispate pe manşă. Trebuia să plece acum, numaidecât, să străbată norul acela invizibil, ceaţa lăptoasă.

Fantomele urlau şi se zbăteau în valul de lavă ce urca în el bolborosind. Trebuia să ajungă. Putea să ajungă acolo.

Cineva se opri în spatele lui, tuşi.

— Pleacă, Gherasim! spuse.

— Nu e Gherasim – răspunse o voce gravă.

Se întoarse. Era Kottlar.

— Singuri pe o planetă pustie, fără hrană – şopti Sebastian. Mi-a ascuns totul… Mi-a şters memoria… Se temea că n-o să rezist şocului. Se temea că voi pleca singur să o caut.

— Au semnalizat totuşi – spuse Kottlar. Deci trăiesc.

— Trebuia să ajung atunci la ea. Când voi n-aţi îndrăznit!

— Decolăm peste trei ore.

— Nu, acum – şopti. *Acum*. Plec înaintea voastră.

— Pleeci? Unde?

— Acolo. Trebuie să ajung primul, acolo.

— Nu, Sebastian! Spuse Kottlar. Nimeni nu poate face drumul ăsta singur. E un traseu imens, şi tu eşti bolnav.

— Sunt la fel de bolnav ca oricare altul ! strigă. La fel de bolnav ca oricare alt om născut pe o staţie de tinichea. Şi la fel de nebun. O să zbor acolo, chiar dacă voi nimeri în plin norul lui Pabst.

— Ştiu că ai fi, în stare să o faci. Eşti un băiat bun, curajos. Dar ce rost are, Sebastian? Îi vorbea rar, serios. Avea şi timp şi răbdare să-i explice. Ce rost are, băiatule! Peste trei săptămâni vom transmite un mesaj complet. Vei afla totul.

— Peste trei săptămâni! ricană Sebastian. Peste optsprezece zile voi fi acolo! Decolez în cel mult o oră. Poimâine voi fi la limita Centurii şi încep traversarea. Trebuie să trec dincolo, înţelegi? Şi dumneata eşti născut pe o staţie, dar ai copii şi te-ai legat de lumea de pe Pământ. Eu n-am pe nimeni acolo! Sau – şopti răguşit –

poate nici acolo. Trebuie să pornesc. Coboară!

— Înţeleg. Dar nu vreau să te arunci orbeşte înainte fără nicio şansă.

— Gherasim – strigă Sebastian. Porneşte motoarele!

Robotul deschise chepengul sălii motoarelor. Coborî.

— Nu fă prostii – spuse Kottlar. N-am să te las.

— Să nu mă laşi? Dumneata? Crezi că există cineva care are dreptul să mă oprească? Şi care ar putea să mă oprească?

— Nimeni niciodată n-a zburat singur într-acolo – spuse Kottlar sec. Decât ca să moară.

— Vrei să mă sperii? chicoti Sebastian. Să mă sperii cu moartea?! Dar eu sunt mort. Mort! În loc să fi plecat atunci, imediat, am pierdut două luni zadarnic. Fiecare om are dreptul să moară când vrea! N-am nevoie de sentimentalismul vostru de babe! Motoarele porniră să uruie din ce în ce mai intens, mai ascuţit. Atunci! strigă Sebastian. Atunci trebuia să zbor, să ajung acolo! Şi aş fi ajuns! Există cineva care să susțină că nu mai era nicio şansă? Nicio şansă? Spune, te-ai născut pe o staţie, ai zburat cincizeci de ani, ce ai fi făcut în locul meu?

— Nu mai era nimic de făcut *atunci* – spuse Kottlar. Te-au cules pe tine şi pe încă unul, ceilalţi dispăruseră în ceaţa albă. Şi motoarele flotilei erau aproape blocate. Erau ultimele clipe.

— Pentru voi poate – spuse Sebastian. Pentru voi norul lui Pabst înseamnă moartea. Dar pentru mine nu. Du-te, Kottlar, vreau să închid uşile!

Kottlar rămase nemişcat. Figura lui arsă de soare, aspră, se împurpura. Îşi ridică mâna noduroasă, bronzată, şi i-o puse pe umăr.

— Ştiu că eşti în stare să o faci – spuse rar. De aceea te iau pe nava mea.

— Pe nava dumitale…?

Privi uluit ochii albaştri ai celuilalt, părul cărunt, gura fermă. Era prea surescitat ca să înţeleagă. Încerca să-l împiedice să ajungă acolo? Era o conspiraţie generală împotriva lui, uzând nu numai de minciuni, dar şi de viclenii? Toţi îl minţiseră, îi ascunseseră realitatea. Dar el nu mai voia să fie înşelat în numele grijii pentru viaţa lui!

— Nu te cred - şopti. E o cursă… Mi se pare stupid, dar nu te cred. Vrei doar să mă faci să cobor, să părăsesc nava…

— Sebastian – spuse dojenitor Kottlar. Te înţeleg. Sunt născut pe o mică staţie, ca şi dumneata. Noi vedem lumea altfel decât ceilalţi. Ne ataşam de femei sau de copii cu o mai mare furie, cu disperare. Ai încredere în ce-ţi spun. Vreau să te iau acolo cu mine.

— Am şi un robot – spuse Sebastian. Gherasim, cel mai bun universal de pe cosmodromul Tahiti. Vechime de zbor cinci ani.

Acţiona butoanele tabloului de comandă. Uruitul motoarelor se îngroşă, scăzu, se opri. Nava încremeni, mută.

Kottlar se îndreptă spre uşă, pregătindu-se să coboare.

— Vă aştept în treizeci de minute – spuse. Dacă ai vreun mesaj de trimis pe Pământ fă-o acum. Din drum voi transmite numai coordonatele traseului. Grăbește-te Sebastian!

Îl auzi că mai adaugă ceva în vreme ce cobora cu escalatorul, dar nu înţelese ce spunea. Îl puse pe Gherasim să umple câteva pungi cu fructe – portocale, pepeni verzi – apoi adună jucăriile – măgarul de catifea, iepurele, păpuşica de buret. Împachetă micul coşuleţ împletit, plin cu mărgele, şi farfuria albastră „the little blue plate”, în vreme ce fredona, încălzit, bine dispus. Stinse luminile, rând pe rând, ca într-o sală de spectacole şi, gata să coboare, îşi

aminti de cutia cu fotografii. Reveni grăbit, împiedicându-se în covoare. O clipă se gândi să ia şi câteva ştergare, dar nu voi să pară ridicol. Se mai opri o dată, căci uitase să scrie mesajele. Grăbit, înşirui pe o coală de hârtie; „Dragă Olga. Aş fi vrut să mă întorc, aşa cum ţi-am promis”. O revăzu. Despletită, singură, în conul de lumină. Singură, aşteptându-l pe cosmodromul străin. Adăugă: „S-ar putea să întârzii două sau trei luni. Mi-e dor de tine, Sebastian”. Îi întinse mesajul lui Gherasim.

— Transmite-l pe adresa lui Loni – spuse. Cosmodromul unu, Marte.

În vreme ce robotul făcea legătura, el continua să adune fotografii uitate prin colţurile navei, filmele făcute împreună cu ea. Era foarte tânără în toate şi avea să rămână întotdeauna aşa. Pentru că femeile îşi păstrează vârsta pe care au avut-o când le-ai cunoscut pentru prima dată. Şi el o cunoscuse înainte ca ea să fi împlinit nouăsprezece ani.

Îl auzi pe Gherasim dictând sfârşitul mesajului şi închizând aparatul. Apoi ieşiră amândoi, şi escalatorul, depunându-i la baza navei, se strânse ca un animal speriat şi se ascunse în nişa lui.

XI.

Ştia că zboară de mult, de foarte mult timp. Ştia, totdeauna, în somnul rece al traseelor lungi, că zboară. Şi visa. Se obişnuise să-şi dirijeze visele, alegându-le pe cele plăcute. De aceea se silea să viseze vrăbiile vechiului oraş, ţopăind, Dunărea oglindind sălciile, dealul oraşului susţinând ciupercile colorate ale blocurilor, casele suspendate plutind peste munţi. Îl înveseleau cel mai mult prietenii lui şi discuta cu ei la nesfârşit, râzând unul de

altul, luându-se peste picior.

Îl visă mai întâi pe Piticu, în halat alb, cu ochiul lipit de microscop. Îl invidia pe Sebastian că zboară tot timpul şi oftă: „Ce-aş zbura şi eu! Dar fără escală! Mereu”. Şi chiar se ridică puţin în aer, grav, trist, şi fluturându-şi poalele halatului făcu câteva tumbe.

Apăru apoi – parcă în ziua a treia – Valea, cu nasul lui de mulatru. Râzând, ducându-şi în braţe gemenii ca pe două haltere înfăşurate în scutece şi, în urma lui, Feria mânuind o păpuşă tăiată din ceapă. Îl visă pe Jenel aprinzându-şi ţigara de la un om care mânca seminţe, sărind o băltoacă ce se dovedea a fi numai o pată de soare şi luptându-se cu nişte semilune negre care voiau să-i smulgă ochelarii.

Şi prin somn Sebastian îi alinta pe toţi – sau i se părea că-i alintă, pentru că somnul hipotermic e adânc şi nu-ţi îngăduie să-ţi aminteşti ce-ai visat. Dar el recunoştea secvenţele de vis pentru că le mai văzuse în alte zboruri.

Visă apoi – parcă în ziua a opta – câteva capete de oameni, cu ceafa groasă, orbi şi surzi, cu buze subţiri, lătrând la el şi cerându-i să declare că a distrus staţia Cerra şi, pentru că refuza, îl ameninţară că-i dau drumul în vid. Dar Sebastian le argumentă că el nu putuse distruge Cerra fiind bolnav, şi atunci capetele se înmuiară, se desumflară şi rămaseră fleşcăite, toate la fel.

Îl visă pe Iordan, cu barbă şi anteriu. Desculţ, mergea şi predica pe malul unei ape, un fluviu larg, milos, ocolind o mare piramidă – şi în urma lui se înşiruiau copii negricioşi, schimonosindu-se şi batjocorindu-l. Îl strigau „Ali, Ali” şi Iordan se întorcea să-i fugărească, dar pentru că îi plăceau copiii, dojenile lui se transformau în jocuri şi porneau să danseze toţi ca nişte apucaţi.

Mereu, din adânc, fantomele încercau să tulbure lumea visurilor pe care o iubea. Dar erau lipsite de putere şi

se topeau umplându-l de mulţumire, de o plăcere fizică ce-l făcea să-şi deschidă palmele prin somn. Cel puţin aşa visa – că-şi desface palmele de plăcere şi că se afundă mai adânc în somn, dormind ca în patul bleu de pe staţia dispărută, patul primei copilării.

Visă – parcă în ziua a douăsprezecea – prima întâlnire cu Anca. Fantomele încercară să tulbure întâlnirea, aşezând în locul Universităţii nava sfârtecată, dar Sebastian le alungă, convins că se vor supune. Şi într-adevăr, traseră deoparte corpul fuziform al navei ciopârţit de explozie, lăsând să apară faţada patinată de vreme a vechii Universităţi. Şi Sebastian râse de bretonul Ancăi şi ea îl tachină pentru părul zburlit şi pentru barba nerasă de câteva zile.

Obosea dormind şi-şi schimba locul. Şi ştia prin somn că se mişcă, pentru că îşi petrecuse sute de ore astfel la bordul navei. Ştia, dormind, visând şi deschizându-și palmele de plăcere, că zboară şi se apropie de locul în care Anca îl aştepta. Şi se certa adesea cu Aram pentru că voia să-i şteargă memoria, căci Anca era însăşi memoria lui şi nu i-o putea smulge nimeni, decât arzându-i oasele, şi nervii, şi creierul. Şi o visă – credea că e în a cincisprezecea zi – cântând numai pentru el, puţin fals, şi pe Iordan, proaspăt; ras, râzând şi tachinând-o pentru că ea arăta ca un copil şi Iordan îi tachina pe copii totdeauna.

Visă apoi – în a treia săptămâna, aşa i se păru mai târziu, în clipa trezirii – că se joacă pe covor, acasă, şi că poartă haina tatălui său. Se încinsese cu o curea peste haină şi mâna caii, iar tata râdea şi-l săruta, înţepându-l cu mustăţile. Şi el simţi, ca pe o durere, prin somn, că tatăl nu mai era şi că n-avea să mai fie niciodată. Dar tatăl continua să râdă şi să spună: „Inghilescule"ce în limba lui, bănuia Sebastian, însemna băieţelule, năzdrăvanule. Iar mama râdea şi ea, împletind cu croşeta şi cânta.

Şi auzi prin vis un urlet prelung, un urlet nesfârşit care făcea imaginile să piară, un urlet gros, hârâit, şi atunci, ca să nu se trezească, îşi închipuie că aude motoarele navei. Dar urletul nu conteni zile şi nopţi şi în jurul lui se roteau oameni zgribuliţi, oameni mărunţei cât tichii de blană, fugărindu-se şi ţipând de zor.

Şi când deschise ochii văzu cerul negru şi auzi motoarele. Respiră rar – unu, doi, trei, patru. Reţinu aerul – unu, doi, trei, patru, cinci, şase, şapte, opt. Expiră – unu, doi, trei, patru. Respira totdeauna yoga când se trezea din îndelungatul somn hipotermic. Deasupra lui cronometrul navei arăta ziua a douăzecea şi, înainte de a înţelege bine că s-a trezit, simţi acul înţepându-l şi adormi din nou. Şi fu convins, după aceea, că trezirea se petrecuse în vis, ca toate celelalte, şi reîncepu să râdă cu Iordan şi cu Valea de Jenei care se silea să deschidă uşa acolo unde nu era decât perete.

Apoi urletul se auzi mai tare, dar se sili să nu se mai trezească. Urletul se intensifică, se îngroşă şi pricepu că nava frânează. O navă transparentă, de mari viteze, plină cu cadrane mobile. Întinse mâna după unul dintre ele, dar în clipa aceea cadranul se rotunji, se adânci. Era hubloul prin care străluceau punctele stelelor. Aşteptă înţepătura acului narcotizant, însă acul nu-l mai înţepă şi auzi în cască vocea lui Kottlar:

— Ne rotim pe orbita minimă. Dar nu putem frâna.

Tresări, se ridică atât cât îi permiteau curelele şi-i văzu şi pe ceilalţi cum îşi înalţă capetele şi ascultă urletul răguşit al motoarelor.

— Am ajuns? întrebă. E planeta albă?

Se simţea odihnit, relaxat, pradă unei uşoare senzaţii de beatitudine pe care i-o lăsa întotdeauna somnul hipotermic.

— Da – spuse Kottlar, fără să se întoarcă. Primele

rachete individuale au atins planeta încă acum cinci minute. Dar noi nu putem asoliza cu un singur motor.

— Folosiţi motoarele secundare, în planuri înclinate – spuse, desfăcându-şi curelele. Unde suntem, în ce zonă?

— În zona de origine a semnalelor recepţionate pe Cerra şi pe Marte. Acolo unde, acum două luni, s-a prăbuşit LEAR.

— Ştiu – spuse, înăbuşit, aşezându-se alături de Kottlar. E ramura estică a norului lui Pabst. O cunosc. Lăsaţi-mă să mă conectez la comanda navei.

Îşi prinse de tâmple bureţii metalici şi, în aceeaşi clipă, revăzu prova lui LEAR rotindu-se ameţitor, ca şi cum ar fi privit-o dinafara ei.

— Trebuie să evităm rotaţiile şuieră. Există un dezechilibru magnetic aici… aici… Îl depăşim.

Nava făcea corp comun cu el, ca un animal viu, puternic. Ferm, abia stăpânindu-şi bucuria triumfului, comandă motoarele secundare. *Simţea* cum ghearele norului se închid neputincioase în urma lor şi ar fi vrut să strige, să-l strige pe Aram pentru a-i arăta cum stăpâneşte sutele de mii de cai-putere, care galopau cu salve intermitente. În oglinda retrovizoare văzu figurile celorlalţi, urmărindu-l epuizaţi, calmi, tăcuţi. Înţelese că se luptaseră până atunci, rând pe rând, cu furtuna nevăzută care zguduia racheta şi-l treziseră abia în ultima clipă. Se concentra, încercând să îndepărteze nava de marea alburie care se desprinsese brusc din ceaţă şi se repezea spre ei. Apoi înţelese că motoarele secundare sunt prea slabe ca să poată frâna căderea.

XII.

În jur totul era alb. Şi totul ardea. Ar fi vrut să se cațere pe colina albă la poalele căreia se prăbuşiseră, numai pentru a privi arzătoarea ceaţă albă. Dar picioarele nu-l ascultau. Nu-şi simţea nici pieptul, nici umerii, nici mâinile. Încercase de nenumărate ori să se smulgă din praful moale şi spumos în care se afundase racheta, însă, ca într-un coşmar, rămânea nemişcat, în afara lui însuşi. Îşi ascultase corpul, aşa cum asculţi ecoul unei pietre zvârlite într-un puţ şi în adâncuri desluşise bătaia unei inimi. Dar parcă nu era inima lui – şi s-ar fi putut foarte bine să nu fie nicio inimă – ci doar unul din marile ceasuri ale navei îngropate sub el.

Ascultase încordat, până când sunetul se stinsese şi de acolo de jos nu mai răzbătea niciun zgomot. Oamenii tăceau. Ceasurile se opriseră. Şi gândul că pieriseră cu toţii, că se înşirau de-a lungul navei tăcuţi şi reci ca într-un imens mausoleu de metal îl îngrozea la fel de tare ca şi gândul apropiatei sale morţi. Căci nimeni nu mai putea cutreiera planeta căutând supravieţuitorii de atunci, şi el nu voia să moară înainte de a o revedea şi o chemă foarte încet, aşa cum făcuse şi în momentul prăbuşirii: „Fetiţo, fetiţo…”

Când puterile îi reveniră îşi lipi buzele de microfonul căştii, murmurând: „Sunt… treizeci şi unu… Sunt treizeci şi unu. Repetă chemarea de nenumărate ori, făcând pauze pentru primirea răspunsului, apoi porni să vorbească fără întrerupere: Sunt treizeci şi unu… Treizeci şi unu… Nu-mi mai simt picioarele şi braţele… Treizeci şi unu… Kottlar… Sunt eu, Sebastian… Kottlar, răspunde… Kottlar… Dacă microfonul e defect, bate în peretele navei… Sunt treizeci şi unu… Kottlar… Nu mă pot mişca”.

Adormea şi se trezea vorbind. Şi când, după multă vreme, auzi un glas răspunzându-i crezu că halucinează şi strigă: „Nu vreau! Încă nu!” Apoi zâmbi, nu era agonia, şi se

alintă ca în delirul unei boli din copilărie. „Nu, nu, nu, nu vreau”. Şi iar auzi vocea. Era un alt glas, nu al lui, pentru că el tăcea cu buzele strâns lipite.

— Kottlar, tu eşti? întrebă.

Şi vocea răspunse:

— Nu e Kottlar, sunt eu, patru, trăiesc, sunt patru.

Se gândi: „Patru? Care patru? Care patru, patru, patru?”

— Eşti patru – şopti. Al patrulea. Sunt treizeci şi unu.

— Treizeci şi unu? Fizicianul? Pilotul? Te ştiu. Eşti rănit?

— Sunt puţin rănit. Foarte puţin. Explozia m-a aruncat afară din navă. Tu unde eşti?

— Afară, aproape de tine.

— Ceilalţi trăiesc? Îi vezi?

— Nu ştiu – spuse vocea. Nu-i văd. Nu pot să mă mişc.

— Nici eu. Dar nu mă doare nimic. Cine eşti?

— Biologul. Patru. Biologul. Am urcat pe navă când toţi vă puseserăţi căştile.

— Eşti cel înalt cu barbă din spatele lui Kottlar?

— Nu. Nu port barbă. Sunt blondă şi am coc.

— Blondă?

Surâse cuprins de o adâncă sfârşeală. Uitase că pe navă erau şi femei. Ar fi vrut să adauge ceva, nepăsător, vesel, dar i se făcu deodată frig. Atât simţea din tot corpul său: o bucată de gheaţă din vârful picioarelor până sub furca pieptului.

— Sunt blondă – şopti vocea. Puţin arsă de soare. Şi am ochii verzi-cenuşii.

— Ochii – repetă el – ochii…

— Şi părul nu chiar blond, ci mai închis. Acum pare castaniu…

— Ca aurul vechi? întrebă jucându-se.

— Ca aurul – ţechin, foarte vechi – şopti vocea.

— Nu! gemu Sebastian. Nu se poate… Visez din nou… Şi nu vreau… Acum, nu… Acum, nu – gândi, rugându-se. Nu acum, nu aici. N-aveau voie acum să se joace cu el fantomele, halucinările, acum aici, pe planeta pustie, unde încă trăia, unde poate încă trăia, aşteptându-l.

— Ţi-e frică? întrebă vocea. Mie mi-e frică…

— Frică de ce? Încercă din nou să-şi ridice mâna, dar mâna nu mai era a lui. N-are de ce să-ţi fie frică. Sunt aici… Ai mai zburat pe rutele lungi?

— Niciodată.

— Totdeauna se întâmpla aşa la asolizări violente. Şocul te anesteziază. Halucinezi. Apoi adormi şi când te trezeşti te simţi ca după baie.

— Aş vrea să viu la dumneata – spuse vocea. M-aş simţi mult mai bine dacă am fi aproape. Dar nu mă pot mişca.

— Stai liniştită – spuse. Robotul meu a plecat să semnalizeze şi în curând vor veni să ne caute cei care au asolizat cu rachetele individuale şi ne vor găsi.

Ştia că nimeni nu va veni să-i caute. Decât, poate, peste câteva luni când vor fi demult mumificaţi în pulberea albă. Dar nu voia, nu voia să creadă.

— Şi când vor veni? întrebă vocea.

— Înainte de a se întuneca. Sau poate în zori. Habar n-am cât durează noaptea pe planeta asta blestemată.

Se sili să-şi amintească ruta, coordonatele, dar Aram îi ştersese amintirea accidentului de *atunci*. Şi poate că aproape, foarte aproape se înălţa mausoleul navei LEAR, cu prova despicată… „Nu! le strigă mut, terifiat, fantomelor. Nu acum!”

— Oricât ar dura – spuse vocea – va răsări soarele. N-am văzut niciodată Soarele portocaliu.

— O portocală portocalie – îngână. O portocală solară.

Era soarele pe care îl aştepta şi el, pe care şi-l dorise un an întreg.

— A fost odată o portocală – murmură. Era o portocală portocalie, dulce-acrişoară, singură într-un pom verde.

Un ţiuit scurt, argintiu îi găuri timpanul şi cerul gurii.

— Spune-mi – şopti vocea. Povesteşte-mi ceva. Când taci mi se face frică.

„Sunt cuvintele mele – gândi Sebastian. Sunt cuvintele *ei*. Sunt rostite fără ca eu să deschid gura, dar de atâtea ori, noaptea şi ziua, le-am auzit încât nu pot să ştiu dacă le aud cu adevărat sau e doar iluzia lor”. Şi spuse:

— N-are de ce să-ţi fie frică. Mâine o să vedem Soarele portocaliu şi o să mâncăm portocalele pe care le-am adus cu mine… Şi acum… Acum… Vino… Încearcă să te apropii… Ţi-am adus portocale şi păpuşi… Toate păpuşile… Mica farfurioară albastră… Fotografiile… Fetiţo… Fetiţo…

O săgeată de foc îi străpunse şira spinării, o săgeată nesfârşită arzându-i oasele şi muşchii, o suliţă arzătoare, răsucindu-se şi pătrunzând din ce în ce mai adânc.

— Gata! strigă. Ajunge! Aaaaaah!

— Dragul meu – şopti vocea. Sunt aici, lângă tine. ' Sebastian, sunt aici.

— Aaaaaaah! urlă din nou, silindu-se să fărâme fierul care-l străpungea, arzător, îngheţat, arzând, arzând. Nu vreau! Acum nu! Fetiţo, fetiţo!

Sunt aici – susură vocea. Sunt aici, lângă tine! Solul prăfos se muia sub el, se adâncea într-un vârtej lent. Îi venea să verse, dar nu voia s-o facă sub ochii ei. Şi frigul îi cuprindea pieptul şi umerii.

— E frig – murmură. Înveleşte-mă. Dă-mi mâna… Draga mea, draga mea…

O mână caldă o luă pe a lui. O recunoştea. Era mâna ei, o mână mică, speriată, caldă. Tremura de frig, dar mâna

care-l mângâia era caldă şi, simţind-o, îl cuprinse somnul.

— Mi-e somn – îngăimă. Sărută-mă. Sărută-mă, draga mea.

Şi-şi întinse buzele spre microfonul căştii.

XIII

O rază subţire îi lumină pieptul. Apoi o a doua rază îl cerceta şi se opri asupra vizorului. Greoi, masivi, doi roboţi se ridicară din praful albicios alături de el.

Dânsul e stăpânul meu spuse primul robot.

Se aplecă deasupra omului nemişcat, îşi fixă urechea de pieptul lui, ascultă.

— Stăpânul meu este mort – adăugă, Îl cheamă Sebastian. Mi-e frică.

— De ce ai vorbit ca o femeie, în loc să semnalizezi? întrebă al doilea robot. De ce ai spus: blondă, soare portocaliu, ochi verzi cenuşii?

— Ca să nu-i fie greu când moare. El m-a învăţat. Oamenilor nu le place să moară singuri. Mor prea tare când rămân singuri.

— De ce? întrebă cel de al doilea robot.

— Nu ştiu. Asta nu m-a învăţat niciodată. Dar spunea că nu-i place să trăiască singur. Şi căuta o fată blondă pe care o iubea.

— Îi plăcea, nu-i plăcea, o iubea – repetă al doilea robot. Dânşii mereu spun: „Îmi place, nu-mi place”. Şi acum de ce nu se mişcă?

— E mort – spuse primul robot. E foarte mort. Nu ştii ce înseamnă asta. Eu am călătorit cu el vreme de cinci ani. Pe tine abia te-au montat.

— Cât timp va fi mort? întrebă al doilea robot.

— Mult timp. Foarte mult timp. Mi-e frică.

— Ai vorbit exact ca o femeie blondă – spuse al doilea robot. Ca o femeie blondă cu ochi verzi-cenuşii. Şi el ţi-a spus: „Fetiţo” şi „Draga mea”. Şi ţi-a adus fotografii, o farfurioară albastră şi o portocală dulce acrişoară, singură într-un pom verde. Să-mi arăţi şi mie portocala dulce-acrişoară singură în pomul verde.

Maşina destinului.

Profesorul, înalt şi solid, zâmbea cu bonomie ascultând explicaţiile micului său asistent împodobit cu o chelie prematură.

— Are o viteză uluitoare – spuse asistentul gâtuit de emoţie. Reţelele acestea peliculare ne vor permite să epuizăm într-o lună toate lucrările în curs!

— Da, da – murmură profesorul. Îşi simţea gura plină de gustul icrelor de Manciuria şi al ginului băut la bufet. Are o viteză uriaşă!

— Straturile acestea submicronice au un marc avantaj faţă de reţelele polarizate – spuse asistentul, fluturându-şi cele două smocuri de păr ca pe nişte aripioare lipite de o parte şi de alta a capului. Îşi privi profesorul cu jenă şi întrebă: De azi înainte cum trebuie să vă spun în faţa salariaţilor: „Domnule profesor” sau „Tovarăşe director”?

— Eh, eh… Cum vrei! Cred că profesor e mai nimerit… Ţin mai mult la meseria mea decât la funcţie. Funcţia ştii cum e, dragă Sterian, azi director, mâine… He-he-he… Îi atinse obrazul cu vârful degetelor – semn de mare tandreţe – - şi adăugă: Dar tu? Ţi-ar place să te ocupi mai mult de facultate sau de cercetările noastre de aici?

— Oh, de cercetări, bineînţeles. De alaltăieri, de când am văzut maşina, nu-mi mai doresc altceva! În prima perioadă, mai ales, centrul nu va fi aglomerat şi voi putea programa datele lucrării… Ale lucrării de care v-am mai povestit…

— Lucrarea?! Ah, da! Nu optimizatorul profesional? Nu-i aşa?

— Nu, domnule profesor. Lucrarea de candidat în

ştiinţe.

— Da, da, da, Sterian! Dar dacă eşti atât de închis, spui un cuvânt o dată la câteva luni…

Îl dojenea cu bunăvoinţă, dar şi cu o uşoară, bruscă antipatie pentru gura pe care i-o vedea prea de aproape, o gură plină, roşie, de poet oriental, amintindu-i buzele lui Omar Khayam, pictate pe o ediţie a rubayadelor citită de curând.

Ca şi cum i-ar fi simţit privirea, asistentul îşi acoperi gura cu palma, tuşind.

E o lucrare la care ţin foarte mult şi la ale cărei principii mă gândesc de cincisprezece ani. Multora le pare utopică, dar eu cred că voi ajunge la rezultate, hm… interesante…

Voise să spună covârşitoare, dar bănuia că asta ar fi stricat bună dispoziţia profesorului şi nu voia s-o facă tocmai în această zi.

Mda – murmură profesorul, oglindindu-se într-unul din capacele nichelate ale maşinii. Dumneata ai toată viaţa înainte, ce-ţi pasă!

— Dar, dumneavoastră…dumneavoastră lucraţi din plin, nu-i aşa? Noua funcţie n-o să vă răpească prea mult timp?

— Depinde – oftă profesorul, mulţumit că oglinda de nichel îi ştergea ridurile şi guşa. Există totuşi o vârstă, sau poate numai o perioadă când simţi nevoia să fii director. E omenesc, nu?

– Cred că n-aţi ajuns încă acolo! Spuse asistentul. Dar după privirea profesorului înţelese că făcuse o gafă şi, înroşindu-se, adăugă: Şi nici nu veţi ajunge vreodată!

– Păreri – mormăi profesorul, înfricoşat de perseverenţa asistentului său de a trece dintr-o gafă într-alta.

— Un om ca dumneavoastră – spuse Sterian cu o

căldură care îngheţă inima profesorului – e tot atât de potrivit pentru treburile administrative ca o dansatoare pentru vânătoarea submarină. Aţi reforma totul atât de radical, încât nu s-ar mai înţelege nimic şi numai autoritatea de care vă bucuraţi ar putea menţine, formal, instituţia. De aceea cred că-l veţi folosi din plin pe inginerul-şef şi pe directorul tehnic, aşa cum la facultate îi folosiţi pe conferenţiari şi pe şefii de lucrări.

— Cum adică? îndrăzni să întrebe profesorul, privind cu neplăcere obrajii rumeni ai asistentului şi ochii săi sclipind de entuziasm.

— Adică... ei fac planurile tematice, ţin cursurile şi dumneavoastră patronaţi totul...

— Exagerezi – spuse, pălind, profesorul. Eşti cel mai vechi dintre asistenţii mei, Sterian, dar încă nu ţi-ai dat seama cum e organizat învăţământul superior !

— Mi se pare că v-am supărat – spuse asistentul, descumpănit. Bănuiam că aşa o să se întâmple. Am un fel idiot de a vorbi despre oameni, nu în sensul că adevărul supără, dar pentru că silindu-mă să spun esenţialul, îl uit.

— Uită-l ! Îl încuraja profesorul, simţind lupta pe care esenţialul o dădea pentru a ţâşni la lumină de sub ţeasta cu aripioare şaten.

— O să-l uit – se posomorî asistentul. Fiindcă esenţialul e că aveţi totuşi talent organizatoric. În orice caz, mai mult talent organizatoric decât...

— Stcrian! îl întrerupse speriat profesorul. Vrei să-ţi faci lucrarea la maşina asta?

— Oh, da! spuse asistentul. E cel mai teribil mecanism statistic pe care l-am văzut vreodată!

— Mda – murmură profesorul, prudent.

— Reprezintă o concentrare de creieri echivalentă cu zece mii de...

— Da, da – încuviinţă profesorul, înviorat, simţind că

se depărtează primejdia gafelor. „E totuşi un băiat bun – gândi – destinzându-se. Spune tot ce-i trece prin minte, dar e mai bine să-l las să se descarce acum ca să n-o facă deseară. S-a aprins, îmi dau seama, ochii îi strălucesc şi-şi îndreaptă mereu ochelarii. E cam nebărbierit, ar trebui să-l trimit la frizer…”

— … dacă această enormă forţă cibernetică… urmă asistentul.

„A spus *cibernetică*, înregistra profesorul. Dacă n-ar avea chelia asta roză şi buzele atât de bine desenate, ar fi un băiat drăguţ. Aşa însă, e prea efeminat. Oare i-o fi plăcând Marianei?” Imaginea soţiei, în capot lung de mătase vişinie, îi declanşă o senzaţie de plictiseală. „N-o cred – îşi spuse, spontan, fără să înţeleagă pe loc la ce se referea, dar, adăugând cu încăpăţânare: N-o cred, n-o cred. Cu gustul ei de acum i se pare desigur gingaş, drăgălaş.”

— Priviţi! spuse asistenul, desfăcând capacul unui cadran.

„Cam grăsuliu, grăsulii mâini – îşi spuse profesorul. Şi entuziasmul ăsta debordant, permanent. Nu, oricât aş vrea să-mi păstrez calmul, Sterian reuşeşte să mă agaseze. Şi măcar dacă aş bănui ce urmăreşte cu sporovăială asta! „ Ştia că peste o oră, sau chiar mai puţin, îşi va privi asistentul cu înţelegere, dacă nu chiar cu respect, aşa că se putea lăsa momentan în voia sentimentului de antipatie care-l copleşea, tumultuos. „Oricum, depăşeşte cele mai elementare cerinţe de bunăcreştere. Ce o fi vrut să spună înainte, când l-am întrerupt? Că am mai mult talent organizatoric decât ştiinţific? Şi asta după ce mi-a proorocit destrămarea instituţiei, dacă voi ajunge s-o conduc efectiv, fără sprijinul altora? !”

— Aşa că pentru această treabă nu-mi închipui un alt om mai nimerit decât dumneavoastră! conchise asistentul, înclinându-se. Tăcu, ştergându-şi ochelarii aburiţi, apoi

surâse stingherit. Dar cât pot să turui azi, înecându-vă în formule şi legi statistice, când ar fi trebuit să vă povestesc doar ultimele cancanuri! Şi… oh, mă iertaţi o clipă! Se răsuci pe călcâie şi porni atât de intempestiv, încât fu gata să se strivească de perete. Credeam că uşa e aici – se scuză, bâjbâind în căutarea clanţei. Şi chiar era prin apropiere!

Se mai lovi o dată de perete şi ieşi surâzând.

Profesorul respiră adânc, îndreptându-şi spatele. Simţea bine, sub tălpi, podeaua instituţiei pe care o conducea de câteva ore. Niciodată nu simţise atât de acut relieful unei podele, de parcă ar fi pipăit-o cu palma. Era puntea vasului a cărui comandă o luase şi care vibra sub el, zumzetul abia auzit al camerei maşinilor.

— Mă iertaţi – spuse asistenul reapărând. Vă păstrez de două zile ceva, un fleac…

— Un ac de cravată! exclamă plăcut surprins profesorul. E cel mai frumos ac de cravată pe care l-am văzut vreodată!

— Mi-era teamă că n-o să vă placă! Vă doresc să vă poarte mult noroc!

— E straşnic. Nici nu ştiu cum se prinde! Dar nu trebuia, Sterian!

— Îmi permiteţi – spuse asistentul, descheindu-i haina. Se apucă cele două capete ale cravatei şi se fixează… aşa… cu o mică străpungere…

— Dar, spune-mi, nu te supăra, Sterian… Vârful ăsta nu distruge cravata?

— Nu, fiindcă nu găureşte decât partea din spate, şi numai ca să se fixeze uşor.

— Ah, ingenios… Nu mă aşteptam să ai gusturi din astea… Eşti un dandy, domnule, pe-onoarea mea… E curios că tu nu porţi nici ac de cravată, nici butoni. Cum se face?

— Nu mi se potrivesc, domnule profesor. Aş arăta ca

o văduvă care a chelit de durere.

— O, ha-ha-ha – râse profesorul cu poftă. Eşti un original, Sterian! Nu bei, dar îţi place societatea beţivilor, nu joci cărţi, dar te oferi ca al patrulea la pocher… Faci asta ca să observi oamenii, nu-i aşa?

— Ca să mimez, mai mult, dacă vreţi să fiu sincer. Uneori mă amuză să mimez pasiuni, ca un actor. Şi le şi refac, mental, ca tehnică…

— E vechea ta marotă despre „tehnica interioară”?

— Da.

— Sunt convins, totuşi, Sterian, că în afară de mimări ai şi un viciu autentic! Nu discut chestiile astea niciodată cu tine, dar, acum, tu m-ai provocat! Femeile, Sterian… Este?

Îl întrebă surâzând, dar imaginea soţiei în capotul vişiniu reveni, indispunându-l din nou.

— Ah, nu – răspunse asistentul. De loc. Am vicii cerebral? Oribile. Ce n-aş da să fiu afemeiat! La urma urmei, viciul îţi conferă puţină picanterie, şi mulţi din marii noştri înaintaşi erau sensibili la farmecul feminin.

— Vorbeşti ca din carte, Sterian – spuse nemulţumit profesorul. Ai uneori un sistem învăluit, livresc de a te exprima. Semeni cu mine, dar nu cu cel de acum, ci cu cel care eram prin ’36, abia întors de la Sorbona! Construieşti fraze frumoase, oferi ace de cravată din smaragd, dar uneori arăţi de parcă ai dormi îmbrăcat. Haide, trebuia să ţi-o spun şi eu de la obraz! Tu mi le trânteşti mereu când nu mă aştept! Şi fiindcă tot a venit vorba, îţi spun că mi-am pierdut butonii ! Asta e! Sper că ştii care butoni?

— Butonii?! întrebă asistentul, rotunjindu-şi ochii

– Haide, haide, Sterian, nu sunt o mimoză ca s-o faci pe miratul în felul ăsta. Ştii foarte bine că-mi pare la fel de rău ca şi ţie. Erau splendizi ! îi purtam zilnic şi pot să spun că mă obişnuisem cu ei ! Dacă ai uitat, îţi reamintesc ziua în care mi i-ai dăruit: atunci când am fost numit şef de

catedră.

— Ah, da – spuse, evaziv, asistentul.

— Ei bine, mi-au purtat noroc. Nu ştiu dacă tu crezi în destin…

— În destin? repetă asistentul, privindu-l deodată drept în faţă cu ochii săi cafenii, luminoşi. Cred, domnule profesor.

— Şi eu – spuse profesorul. De aceea, acum o săptămână, când mi-au dispărut, am fost destul de prost dispus. Cu toate astea, soarta a fost milostivă cu mine, după cum vezi… He-he-he… Dar ai un bijutier personal, după cum am observat?

— Un bijutier de la care cumpăr o dată la cinci ani…

— No-no-no, domnule, n-o întoarce ! Ştii la ce mă refer ! Butonii erau din smaragde smălţuite cu verde. Ca şi acul, he-he-he ! Te-am prins, domnule oriental misterios! Sau… Nu cumva?! Ai fi în stare… Spune-mi, nu te-ai apucat să devalizezi cine ştie ce colecţie pe care ai moştenit-o?!

— Sunt nişte mici vestigii lăsate de un unchi fost giuvaergiu la Constanţa. Nu ştiu, domnule profesor, dacă vă amintiţi prăvăliile acelea ce coborau de la parc spre statuia lui Ovidiu, chiar pe strada Ovidiu. Mie mi-au rămas în minte că desprinse din o mie şi una de nopţi.

— Prăvăliile acelea de ciubuce şi narghilele…?

— Pline de tăvi de argint, brăţări, cercei…

— Cercei?! Imaginea soţiei reveni, în capotul lung, vişiniu. De sub părul roşcat, stins, atârnau două boabe verzui în carapace de argint. Spune-mi – întrebă – s-a întâmplat vreodată să vinzi vreuna din podoabele lăsate de unchiul dumitale?

— Da. O singură dată.

— Şi ce anume? Nu cumva o colecţie de tăvi bătute cu peruzele?

— Nu – spuse asistentul. Era o colecţie cu totul bizară,

formată din şase perechi de cercei de diferite mărimi. Le-a cumpărat un ofiţer de marină, un oarecare căpitan Lefescu.

— Lefescu! Tresări profesorul. Cel care s-a înecat?

— Da – încuviinţă asistentul. Era un om foarte cumsecade.

— Un porc – spuse profesorul, congestionat. Apoi îşi reveni, îşi redobândi aerul bonom şi surâse: E urât să vorbeşti astfel despre morţi, Sterian. Dar uneori omul nu se poate stăpâni. Mă miră însă că a cumpărat podoabe. De obicei i se făceau lui daruri de către femei.

— Ştiu – suspină asistentul. Unii îl credeau pe atunci un peşte. Da, arăta grozav de bine! N-am văzut niciodată o femeie pe care să n-o încerce o uşoară nelinişte în prezenţa lui.

— L-ai cunoscut destul de aproape, pe cât se pare?

— Demult, de foarte multă vreme, domnule profesor, când eram încă student.

— Asta înseamnă că între anii patruzeci şi trei, patruzeci şi patru şi patruzeci şi şapte, patruzeci şi opt?

— Chiar în patruzeci şi şapte.

— A fost perioada cea mai neagră din viaţa lui Lefescu. Nu-i aşa, Sterian?

— Da. Era dator vândut, îndrăgostit fără speranţă. Şi voia, voia grozav să facă ştiinţă.

— Era o pramatie. L-am cunoscut în patruzeci şi şase la Constanţa. Îmi făceam o ultimă concentrare ca ofiţer de marină. Nu, nu mi-a plăcut de loc Sterian. Era una dintre cele mai murdare pramatii pe care am cunoscut-o vreodată. Un personaj din Lermontov, afemeiat, beţiv, cartofor, dar fără nicio dimensiune tragică. Pur şi simplu o lichea.

— Mi-a vorbit adeseori despre dumneavoastră – spuse asistentul. De foarte multe ori.

— Palavre – spuse iritat profesorul. Palavre de beţiv.

Există oameni care, chiar când te laudă, te jignesc. Le curge din gură un soi de zeamă tulbure de cuvinte şi râgâieli care te pătează vrând, nevrând.

— Vorbea foarte frumos despre dumneavoastră, totdeauna.

— Mă îndoiesc. Ai fi în stare să mi-l descrii ca pe un suflet pur care s-a terfelit prin mocirlele din port fără să-şi piardă curăţenia.

— Da… cred că era un om deosebit. De aceea şi-a şi ratat cariera. Mi s-a părut chiar că are geniu.

— Geniu? ! Sterian, te rog! Ştiu că nu eşti un exaltat. Ba din contră, pari prea temperat uneori. Dacă însă vrei să-mi demonstrezi că avea ceva de geniu rău – dar nu, spun prea mult – poate doar o pornire animalică de a se tăvăli prin noroi şi a trage şi pe alţii după el, atunci, da, sunt de acord.

— Avea geniu matematic – spuse asistentul.

— Ge-niu ma-te-ma-tic! Sterian! „Est modus în rebus !”

— Era un foarte bun matematician – spuse asistentul. Era chinuit de nişte probleme pe care nu le putea rezolva.

— Numeşti „probleme” toate butadele acelea despre chiromanţie, astrologie, magie neagră? Mă uimeşti, domnule! Ar trebui să vorbim despre toate astea mai pe larg.Ha-a-pciu!

Profesorul strănută cu poftă, îşi scoase batistă şi strănută încă o dată.

— Aţi răcit – spuse asistentul. Bântuie din nou gripa. Deschise o nişă a dulapului, scoase o sticluţă şi un picurător. Vă rog să le luaţi, domnule profesor. E un amestec de gomenol cu sulfamidă, minunat!

— Mulţumesc, dădaco! ricană profesorul. Îmi faci daruri, mă tratezi de guturai… Şi mărturiseşti nişte preferinţe cu totul bizare pentru anume indivizi… Nu mă

privi astfel. Nu respect superstiţia care spune: „De mortuis nihil nisi bene”. Respect prea mult realitatea, ca să mă ascund în spatele unui dicton, oricât ar părea de uman!

Îi întoarse spatele asistentului, îngândurat, şovăind între aerul cinic pe care voia să-l abordeze şi curiozitatea de a cere noi amănunte în legătură cu Lefescu. Dacă Sterian ştia ceva, cinismul lui putea să pară deplasat.

— Şi… atunci… iartă-mă că insist… De ce a cumpărat şase perechi de cercei de la tine?

— A cumpărat e un fel de a spune. Eu i le-am dat, iar dânsul mi-a iscălit o poliţă în alb.

— O poliţă în alb! Ha-ha-ha! Sterian mă amuzi copios! Nu cumva ai fost şi cămătar?!

— Ah, nu, domnule profesor! Făceam totul în interesul ştiinţei, poate cu puţin prea multă duritate. Dar nu puteam să aleg.

— În alb… Hm… În alb… Şi, iartă-mă că revin mereu… Am o slăbiciune în legătură cu acest om… O slăbiciune răutăcioasă, crudă, pe care o recunosc… Şi ce poliţă în alb ţi-a semnat? Pentru ce sumă de bani?

— Oh, nu era vorba de bani! spuse asistentul. N-aveam nevoie de bani. Eram terorizat că n-o să-mi pot isprăvi lucrarea, nu cunoşteam îndeajuns de multă matematică. Era prin anul patru'şapte, nu uitaţi. Lucrările lui Wiener şi ale celorlalţi abia începuseră să se răspândească în lume. Dar Lefescu le cunoştea. Căpătase primele tratate de cibernetică de la nişte ofiţeri americani, şi tot ce a citit acolo răspundea atât de exact studiilor pe care le făcea, încât a putut trece mai departe, în domenii încă virgine ale stohasticii…

— Sterian – spuse profesorul pe care entuziasmul asistentului începea din nou să-l irite. Sper că nu te referi la calculele cu care îi zăpăcea pe toţi sublocotenenţii în stagiu, precizându-le câştiguri la ruletă şi la jocul de cărţi?!

Şi nici la diagramele în care ghicea soarta cucoanelor?!

— Nu, nu la asta. El studia atunci curbele evolutive ale diferitelor grupe sociale.

— Şi începuse cu hoţii şi prostituatele, nu-i aşa?

— Da. În mare măsură. Era un mediu de cercetare cu foarte puţini parametri, uşor de urmărit.

— Şi tu i-ai dăruit cerceii ca să te iniţieze în studiile lui?

— Oh, nu! Făcuse asta din proprie iniţiativă şi cu multă dragoste.

— Era un apostol?

— Era din neamul apostolilor. Dar nu l-a înţeles nimeni.

— Şi atunci, ţie, care l-ai înţeles, ce ţi-a dat în schimbul duzinei de cercei?

— Ah, pe el – spuse modest asistentul.

— Sufletul lui, adică? ricană profesorul.

— Da. E mai bine zis aşa. Cred că l-am cumpărat destul de ieftin.

— Eşti, deci, un Mefisto, domnule?

— Nu. Nici măcar un Sarsailă, un Nichipercea. Dar lucrarea mea nu putea fi dusă la bun sfârşit pe un cadavru, aveam nevoie de un om viu. O să vă explic toate astea mai pe larg în curând, domnule profesor.

— Foarte bine, foarte bine – spuse derutat profesorul. Dar îţi mai aminteşti cum arătau cerceii aceia? I-ai putea recunoaşte?

— Hm… asta nu cred. Sunt, totuşi, paisprezece ani de atunci şi am văzut multe podoabe asemănătoare. Erau la modă cerceii de peruzea, de rubin sau de smaragd, tăiaţi ca nişte picături de apă şi suspendaţi în capătul unor lănţişoare fine, aurite. Erau în vogă de fapt prin treizeci şi cinci, treizeci şi şase, dar multă lume îi mai avea şi-i purta.

— Curios! oftă profesorul, deodată îmbătrânit. O să

mai vorbim deseară. Nu, nu numai despre Lefescu, dar, în general, despre toate calculele astea în care crezi… toate ghicitorilc astea…

Se întrerupse şi strănută de câteva ori la rând, fără să se poată opri. Deschise gura să vorbească, dar un nou acces de strănuturi îl zgudui, înăbuşindu-l. Rămase câteva clipe sprijinit de maşina lucitoare, răcoroasă, apoi respiră adânc.

— E ca un acces provocat de praful acela de strănutat, nu? Sau poate guturaiul meu cronic… Îşi cuprinse faţa în palme şi strănută violent, cu ochii plini de lacrimi, congestionat. Discuţia asta m-a impresionat neplăcut, domnule. Dacă nu mă înşel, atunci, în ultimele lui zile, Lefescu strănuta îngrozitor?

— Poate, nu-mi amintesc – spuse asistentul.

— Da, da, da. Cu siguranţă! Idioată coincidenţă… Spune-mi, printre giuvaierurilc cu care l-ai cumpărat exista vreun ac de cravată?

— Ah, nu – spuse cu tărie asistentul. La ce vă gândiţi, domnule profesor?!

— Fleacuri, fleacuri… spuse profesorul, îndreptându-şi spinarea. Am pălăvrăgit amândoi ca două cumetre! E începutul bătrâneţii, Sterian! Mi-am pierdut butonii, îi bârfesc pe morţi… Şi tocmai azi ! Nu, n-ai nicio vină, nu trebuie să te scuzi. Eu sunt vinovatul principal! Te rog să nu întârzii deseară. Musafirii vin pe la opt. Haide, haide, lasă… Ce faci acum, mergi în oraş sau mai rămâi?

— Mai rămân puţin – spuse asistentul. Un sfert de oră.

Profesorul se îndreptă spre uşă, masiv, zâmbind mecanic, şi, ajuns în prag, mai strănută o dată. „Idiot”, murmură trântind uşa.

Asistentul rămase nemişcat, până auzi maşina profesorului îndepărtându-se, apoi reveni sub unul din ecranele luminiscente. Ridică un capac şi din nişa

întunecată scoase o cutie pe care o deschise.

Pe un pat de bureţi metalizaţi odihneau doi butoni de argint cu mari pietre de smaragd, smălţuite pe margine.

II

Vila se afla în cartierul Floreasca, în spatele stadionului Dinamo, în partea denumită cu ani în urmă „Parcul Doamna Oltea”. Se înşiruiau acolo multe străduţe înguste, bolovănoase, cu circulaţie aproape inexistentă, pe care copiii băteau mingea în voie. Casele, cele mai multe aparţinând unor ofiţeri pensionaţi, unor ingineri bătrâni sau foştilor magistraţi, erau înecate în iederă, în perdelele de bună-dimineaţa, în glicine. Edilii schimbaseră de zeci de ori numele străzilor, dar nu se atinseseră de profilul lor provincial şi paşnic. Cele mai multe clădiri aveau două caturi – parter şi etaj – şi ajungeau cu faţada până la trotuar, dar erau şi câteva retrase în fundul curţilor, cu scară masivă şi cu intrările adăpostite sub copertine de sticlă colorată.

Cea mai masivă şi mai somptuoasă părea vila profesorului Zane, şi asistentul, care venea aci de trei-patru ori pe an, fu surprins de iluminaţia ce îneca vechea clădire. Se atârnase un bec deasupra porţii pitice, altele două pe alee şi încă unul, foarte puternic, în mijlocul curţii, dezgolind, crud, taburete de pânză şi şezlonguri. Retrăgându-se în faţa acestei năvale de becuri, vila părea că se ascunde, învelită în glicină şi viţă de vie.

Mica stradă era înţesată de turisme, iar în faţa porţii trona un Mercedes negru, elegant. Asistentul îşi spuse că secretarul general al ministerului a şi sosit, aşa că deschise grăbit poarta şi urcă scările din fugă. Într-adevăr, secretarul venise – îi văzu din prag chelia adâncă, albă, o chelie severă, nu roză ca a lui, şi-l invidie că ştiuse să-şi piardă

părul cu mai multă decenţă şi gust decât el.

Se strecură printre invitaţii care sporovăiau, salutând în dreapta şi în stânga – el era printre cei mai mici în grad – şi decanii, şefii de catedră, rectorii îi răspunseră zâmbind.

Din mijlocul salonului, profesorul sărbătorit îl zări şi veni în întâmpinarea lui.

— Iartă-mă, Sterian – îi spuse, din nou bonom şi strălucind de plăcere. Ospitalitatea cere prezenţa gazdei în capul scării, dar băieţii ăştia – şi-i arătă doi bătrânei uscaţi, unul mustăcios, altul cu ochelari cu rame negre, amândoi purtând cravate în dungi ţipătoare – au venit tocmai de la Adjud, să mă vadă. Sunt cu câţiva ani mai mari ca mine, dar prieteni din tinereţe. Îmi daţi voie să vă prezint pe asistentul meu, o mare speranţă a statisticii matematice şi… he-he… un vrăjitor în devenire. E mâna mea dreaptă şi la facultate şi în nouă instituţie pe care o conduc.

Bătrâneii îi scuturară mâna asistentului şi spuseră, pe rând:

— Azi tineretul ajunge departe.

— Îmi pare bine că lucraţi împreună cu Zane. E o capacitate.

Asistentul se înclină, în vreme ce doamna Zane îi întinse mâna printre capetele celor doi prieteni din Adjud. Asistentul luă mâna îngustă, parfumată, uşoară şi o sărută, felicitând-o pentru noua funcţie a soţului şi comparând, neplăcut surprins, degetele sale scurte, grăsulii, cu degetele fine, spirituale ale doamnei.

— O să vi-l răpesc, totuşi – spuse doamna zâmbind. O să-mi permiteţi să-l recomand prietenelor mele care se interesează de lucrările lui.

— Vă rugăm – spuseră bătrâneii, socotind că asistentul îmbujorat şi chel nu poate constitui un pericol pentru căsnicia prietenului lor, înalt şi solid, cunoscut ca irezistibil pentru femeile de orice categorie.

— Îl alintăm – spuse profesorul în urma asistentului alungându-şi uşoara indispoziţie. E de-al casei.

Privi umerii vătuiţi, puţin prea drepţi ai asistentului şi cerceii lungi legănându-se voluptuos deasupra umerilor goi ai soţiei. Cu un gest mecanic, îşi apucă acul de cravată şi-l jucă între degete. Era solid, puţin prea greu chiar, şi, pipăindu-l, gândi că şi ieri: „Asemenea bijuterie o fi costat pe vremuri o avere”. Dintre invitaţi numai câţiva purtau ace de cravată, dar ace subţiri, aurii, jalnice faţă de bijuteria ce-i împodobea pieptul ca o decoraţie. „Există o mistică a pietrelor preţioase – gândi – pe care n-am înţeles-o niciodată. Dar nu simt acum decât jenă de a fi împodobit, ca un pom de crăciun. Cu toate că există o vârstă la care dacă n-ai Ordinul jartierei sau Steaua de cavaler cu briliante te încântă şi un frumos ac de cravată.”

— Oh, frumos, frumos – spuse unul din bătrânei, cel cu ochelari cu rame negre, aplecându-se să-i vadă bijuteria. Asta trebuie să te fi costat o avere! Numai la răposatul prinţ Marghiloman am mai văzut aşa ceva! Zane, duci o viaţa de prinţ!

— De prinţ consort – spuse celălalt bătrânel.

— De ce consort? întrebă iritat profesorul.

— Fiindcă ai o soţie superbă, regină a frumuseţii – răspunse bătrânelul încântat de jocul de cuvinte. Şi repetă: E o regină şi soţii reginelor devin prinţi consorţi! Sper că nu vezi nimic rău în asta, Zane? Nu e contrar convingerilor tale?

— Cu toate că e contrar convingerilor mele – spuse sentenţios profesorul, simulând o rigoare bonomă – nu mă opun. Am preferat însă totdeauna femeile din popor, aşa cum a fost mama mea şi mamele voastre şi cum sunt, de fapt, şi soţiile noastre.

— Exact – strigă unul din bătrânei.

— Excelentisim – afirmă al doilea şi izbucniră

amândoi în râs, căutând să nu-i supere pe cei din jur cu veselia lor şcolărească.

Din mijlocul grupului de doamne, unde era sechestrat, asistentul îi auzi şi-i privi în fugă. „Merge foarte bine – gândi. Totul merge de minune.” Privirea, după o clipă, îi redeveni blajină, curtenitoare.

— E foarte dificil – spuse. Totul e bazat pe matematicile superioare, şi anume pe domenii încă puţin studiate ale matematicilor.

În faţa lui, în afara Marianei Zane mai era o femeie brună, cu nările palpitânde, cu o gură mare şi plină. Ochii cenuşii, încercănaţi, erau acoperiţi de fard şi părul cu fire argintii masca vag urechile.

— În urmă cu cinci sau şase luni, când ne-am mai văzut aici, dumneata ai pomenit despre un oarecare Lefescu – spuse doamna brunetă. L-ai cunoscut personal?

— Da.

— Şi era chiar aşa de… grozav?

— Ca bărbat? întrebă asistentul.

— Eh… ca bărbat! Nu, domnule Sterian! Ca prezicător!

Celelalte doamne, puţin retrase de grup, râseră jenate.

— Ca prezicător era extraordinar – confirmă asistentul.

— Atunci de ce erai atât de misterios data trecută? Când te-am întrebat ai spus că nu vrei să vorbeşti despre el.

— Da – recunoscu asistentul. Data trecută nu puteam spune încă nimic despre el. Astă-seară însă mă pregătisem să vi-l reamintesc.

— Deci l-a cunoscut – spuse o altă doamnă, minionă, slabă, cu nasul ascuţit şi care respiră cu gura uşor întredeschisă, ca după fugă. Anette îl ştia foarte bine, eu îl

cunosc mai mult din poveştile ei.

— „Foarte bine”?! se apără doamna brună. Exagerezi, Ana-Luiza!

Ana-Luiza clipi repede din pleoape, murmură o scuză şi se întoarse spre asistent:

— Era totuşi un bărbat superb, domnule Sterian !

— Da, se pare că întrunea voturile tuturor vârstelor femeieşti. Era mai înalt decât mine, cam cât domnul profesor, mai subţire, cu ochii verzi şi foarte palid.

— Era periculos – spuse Anette. Dar cred că nu din cauza înfăţişării.

— Era tuberculos? întrebă o altă doamnă, cu sânii mari şi ochii rotunzi. Poate că suferea de o boală nemărturisită!

— Nu suferea de nicio boală – întrerupse Anette. Era doar puţin nebun. Nu-i aşa, domnule Sterian?

— Îmi pare rău, dar n-am observat niciodată la el cel mai mic semn de dezechilibru. Era foarte sănătos, foarte puternic şi înota foarte bine.

— Nu toţi oamenii palizi sunt nebuni – observă Ana-Luiza. Există nebuni şi printre înotători.

— Ca mine – spuse asistentul. Doamna Pop are dreptate.

— Vai, domnule Sterian – spuse Anette – dar dumneata eşti un model de bunăstare sufletească. E adevărat, Mariana?

Doamna profesor Zane zâmbi enigmatic.

— Îl cunosc atât de puţin pe domnul Sterian! spuse. În ciuda amabilităţii din seara asta bănui că e un anahoret. Cel puţin Jean mi-l prezintă ca pe o jertfă pe altarul ştiinţei!

— Spre deosebire de Lefescu, nu? Se spune că-şi biciuia femeile!

— Absurd – spuse asistentul. Era un om foarte decent şi dacă în jurul său se ţes atâtea legende asta se datoreşte

felului său de-a fi. Pur şi simplu nu-i plăcea să vorbească despre el. Răspundea în doi peri şi pentru că nimeni nu înţelegea de ce frecventează barurile de port cu asemenea asiduitate, se sileau toţi să inventeze fel de fel de istorii pe seama lui.

— E adevărat, totuşi, că la el acasă dormeau trei prostituate? întrebă Ana-Luiza. Asta e lucru sigur.

— E adevărat, însă el locuia în perioada aceea la un unchi al său. Le-a primit să doarmă în camera lui pentru că mureau de frig şi de foame.

— Domnul Lefescu a fost un profet, un sfânt – spuse Anette. V-am mai spus-o. Eu nu l-am văzut decât de trei ori, însă am fost profund mişcată, ca şi Mariana de altfel. L-am însoţit într-o noapte prin baruri şi i-am cunoscut şi prietenii. Cred că nu era apaş sau peşte de port pe care să nu-l ştie pe nume. Din cauza lui era să fiu luată drept târfa, şi încă una din acelea ieftine care lucrează prin ganguri.

— Anette! o admonestă Ana-Luiza. E penibil, chiar ca glumă!

— De ce, găseşti că distincţia mi se citeşte pe obraz? întrebă doamna brunetă, umflându-şi buzele.

— Anette! murmură în loc de orice altă explicaţie Ana-Luiza.

— Vă rog poftiţi în salon – spuse doamna Zane energic. Domnule Sterian, vă rog să conduceţi doamnele şi să le ţineţi de urât.

Se depărtă de grupul lor invitând lumea la masă şi, în mod spontan, schimbând ocheade, comunicându-şi prin tuse discretă ierarhia, musafirii se înşiruiră în spatele secretarului ministrului, care însă, curtenitor, trecu în ariergardă plutonului.

Sporovăielile şi râsetele se înteţiră pe măsură ce pătrundeau în salon. Aroma ţuicii, a măslinelor crea o stare de bună dispoziţie generală, de generozitate întru iertarea

păcatelor acumulate în lungile cariere universitare. Se aşezară cu toţii, pofticioşi, încălziţi, în faţa farfuriilor strălucitoare, cu chenar albastru aurit, şi a garniturii de pahare cristaline. Secretarul general al ministerului rosti toastul, foarte simplu şi cu haz, lăudând activitatea ştiinţifică a profesorului, probitatea sa profesională şi civilă, făcu un compliment doamnei, aminti dezvoltarea generală a ştiinţei în republică, ură succes noii instituţii de statistică socială şi se aşeză. Invitaţii aplaudară îndelung – mai ales decanii şi şefii de catedră – apoi silit de prietenii din Adjud şi de soţie, Zane se ridică, emoţionat. Ochii îi străluceau tinereşte şi începu prin a mărturisi că niciodată, înainte, un cercetător cu originea lui umilă n-ar fi ajuns la o asemenea cinste. Aminti de satul copilăriei, de oraşul liceului, concretizat prin cei doi bătrânei cu cravate ţipătoare, apoi pomeni de facultate, de lipsurile îndurate la Paris, de deruta filosofică ce-l stăpânea înaintea războiului şi de fermitatea pe care i-o dăduse marxismul. Vorbi de şcoala românească de matematică, veche de mai bine de un secol, şi de marile ei cuceriri moderne, de institutele în care lucrează sute de cercetători, de cadre didactice – din care mulţi erau de faţă – şi sublinie că nimeni nu poate înţelege mai bine ce datorează oamenii de ştiinţă noii orânduiri decât chiar oamenii de ştiinţă care se bucură de condiţii nevisate. Mulţumi apoi oaspeţilor care-i onorau cu prezenţa lor şi închină paharul pentru ei şi pentru soţia lui care-l ajutase cu devotament în toţi aceşti ani.

Aşezându-se, îşi pipăi instinctiv acul de cravată care-l stingherise în tot timpul discursului, iar doamna Zane, cu ochii înlăcrimaţi, îşi trecu palma, ca o adiere, pe deasupra cercelului urechii drepte. Aşezat înspre capătul mesei, asistentul zâmbise înţelegător, cald, tot timpul, iar doamnele, care cu jumătate de oră înainte îl asaltaseră întrebându-l despre Lefescu, aveau ochii strălucitori, obrajii

încinşi şi păreau lacome în continuare de discursuri emoţionante.

Jupâneasa, ajutată de o servitoare tânără, turnă Rislingul în paharele mai înalte, apoi, după măsline, sardele, salam de Sibiu, servi ciupercile în aspic şi după ciuperci, pieptul de curcan, piftia de curcan, puii fripţi, împingând la îndemâna musafirilor castronaşele cu mujdei de usturoi, castroanele cu pepeni muraţi, castraveţi, gogonele; înlocui Rislingul cu Cabernet când fură aduse roquefortul, caşcavalul, camembertul, turnând vinul negru în pahare mai scunde şi privind ameninţător mâinile tremurânde ce-l lăsau să picure pe faţa de masă.

Profesorul, 'mâncând foarte puţin, glumea cu reprezentantul ministerului, care, înveselit, prietenos, îi spuse de câteva ori pe numele de botez. Doamna Zane râdea discret, dar cu poftă la toate glumele şi aluziile, semnalizând jupânesei dorinţele oaspeţilor numai din colţul buzelor şi al ochilor. Asistentul, binevoitor, candid, vorbea cu vecina sa de masă, doamna cu sânii mari şi ochi rotunzi, care venise singură, şi care găsea că meniul fusese împărătesc, mult mai bine servit decât la Capşa sau chiar la Athénée Palace.

— Ceea ce mă încântă sunt paharele – îi spuse asistentului. Ascultă-le cum sună!

Şi lovi cu tăişul cuţitului paharul cel mai înalt din care se băuse Rislingul. Fruntea i se roşise din cauza vinului şi-şi răcorea faţa fluturând şervetul alb, imaculat, nedesfăşurat.

— E delicios, nu-i aşa, domnule Sterian?

— E foarte frumos – recunoscu asistentul.

— Şi dumneata, e adevărat că ştii să ghiceşti?

— Ah, nu! E o eroare, doamnă Baboian!

— Dar Mariana mi-a spus că ştii! Că ai învăţat de la Lefescu şi că ai ajuns chiar să-l întreci! Ai încercat să-i ghiceşti viitorul!

— Exagerează.

— Sau măcar trecutul. Mariana nu exagerează niciodată. Şi oricare ar fi motivul pentru care numele lui Lefescu îl indispune pe profesor, nu văd de ce m-ar indispune şi pe mine. Dumneata ghiceşti în palmă?

— Nu ghicesc deloc.

— Vai, domnule Sterian – exclamă doamnă, descumpănită. Îl privi fix fără să-l vadă, ca o bibilică speriată. Îţi promit că n-o să spun nimic, nimănui. Nu vrei să-ţi arăt palma?

Îşi puse mâna pe masă, lângă farfuria lui – o mână puternică, dar nu prea groasă, cu încheieturile pline, cu degete albe, rotunde, cu unghii lunguieţe.

— Nu vreau să ştiu totul – spuse. Mă cunosc prea bine. Dar măcar viitorul… Uite – şi-şi deschise palma – linia vieţii nu ţi se pare prea scurtă? Adică prima parte a ei, căci, după cum se vede, voi avea încă o viaţă, după vârsta de patruzeci de ani. Un accident… sau o boală… Nu ştiu. Dar aici coteşte, se subţiază… Şi linia inimii are o mulţime de dunguliţe laterale… Le vezi, domnule Sterian? Unii cred că asta înseamnă uşurinţă, dar astea sunt griji, numai griji.

Îşi sprijini sânii plini de umărul lui, parcă gata să-l îmbrăţişeze şi spuse precipitat:

— Viaţa mea e un roman. Şi ce roman! Nimeni nu ştie. Nici Mariana, căreia îi povestesc totul. Femeile, oricât de bine s-ar cunoaşte, nu devin prietene, ca bărbaţii. N-am părere proastă despre nimeni, dar aşa e...

Linia asta, a minţii, nu spune oare că sunt intuitivă? Ba da, ştiu că e aşa… Şi sufăr şi pentru asta… Dumneata eşti un om care înţelegi multe, mi-a spus Mariana… Oh, dacă ţi-aş povesti viaţa mea!

— Vă rog – spuse asistentul. Vă ascult, doamnă Baboian.

— Nu, nu aici! Asta în niciun caz. În oraş dacă vrei,

într-un parc. Nici nu ştii de când nu m-am mai plimbat, domnule Sterian! Oftă, îşi aranjă părul, se schimonosi. Cred că am băut prea mult – zise. Am băut foarte repede. Atmosfera asta mă predispune. Şi pe dumneata?

— Da. Totdeauna.

— Şi… nu vrei să-mi spui nimic? Nimic despre viitor? Nici despre trecut? Sau vezi ceva neplăcut aici? ! Spune-mi ! Spune-mi adevărul, domnule Sterian !

— Nu văd nimic – spuse asistentul. Nu ştiu să ghicesc în palmă. Sunt statistician.

— Daaaa? Nu mă minţi, domnule Sterian!

— Vă asigur că e adevărul adevărat.

Doamna Zane îi făcu semn din celălalt capăt al mesei şi el îi răspunse, închizând pleoapele foarte lent, aşa cum fac oamenii când se sărută. Era îngreunat de mâncare, obosit de gălăgia din jur.

— Dar Lefescu… Lefescu chiar s-a sinucis? Întrebă doamna Baboian. Fiindcă unii spuneau, atunci…

— Ce spuneau? întrebă sever, deodată rece, asistentul.

— Că a fost un accident. Toată lumea vorbea…

— Accident, ce fel? întrebă asistentul.

— Că făcuse o invenţie, sau cam aşa ceva – spuse doamna Baboian. O invenţie… scumpă… Şi spionajul străin îl urmărea…

— Cine ştie – murmură asistentul. Totul e aşa de vechi, încât toată lumea a uitat despre ce e vorba. Eu, cel puţin, nu-mi mai amintesc nimic. Dac-aţi vrea să-mi povestiţi despre el…

III.

Camera doamnei Zane era foarte mică şi foarte cochetă – un budoar în lemn alb, împodobit cu mici acuarele şi cu foarte multe sticle purtând etichete Lanvin,

Christian-Dior, Castillo. Doamnele se aşezaseră pe pat şi pe două fotolii mici, iar un bărbat de treizeci de ani, blond, bronzat rămăsese în picioare lângă uşă.

Pe o mică tablă neagră aşezată pe toaletă rococo, asistentul desenă cu creta puncte şi cerculeţe, vorbind:

— Pe măsură ce cunoaştem mai bine statistica şi generalizăm, concentrăm legile statisticii, înţelegem că viaţa particulei e din ce în ce mai determinată. A afla destinul particulei înseamnă a studia toate cauzalităţile care-i determină traiectul şi totodată a afla unde se găseşte la un moment dat, ceea ce e imposibil…

— De ce? întrebă Anette, palpitând de curiozitate.

Era atât de voluptuoasă chiar când nu înţelegea nimic, încât asistentul simţi în întrebarea ei o chemare irezistibilă.

— Pentru că, vorbind foarte simplu, particulele cele mai infime sunt interdependente între ele şi dependente de tot ce le înconjoară. Dacă aş vrea să studiez viaţa unora, ar trebui să ţin seama de viaţa celorlalte. Şi atunci, de unde să încep? Să presupunem că vreau să cunosc traseul unei molecule de aer. Ar trebui, pentru început, să fixez poziţia în care se află. Dar asta nu se poate dacă nu cunosc poziţia tuturor celorlalte cincizeci de milioane de molecule surori, care se mişcă de colo până colo fără încetare. Şi asta, acum, nu se poate rezolva decât statistic, spunând: Sunt cu atât mai multe şanse ca cele cincizeci de milioane de molecule să se afle, la un moment dat, pe fundul vasului, decât să se afle în jumătatea lui stângă…

— E obositor – spuse Ana-Luiza. Nu mi-aş fi închipuit că fizică e aşa de grea şi de imprecisă. Eu nu înţeleg, pur şi simplu, ce se studiază de ani de zile, dacă nu se cunoaşte poziţia unei firimituri de aer?

— E pasionant – spuse Anette. Îţi dă o senzaţie de zbor, de libertate. Şi de anonimat… Să nu ştie nimeni unde

eşti şi ce faci…

— Eu vorbesc foarte serios – spuse Ana-Luiza. Ce mai rămâne sigur, ferm în jurul nostru dacă totul e în mişcare, la voia întâmplării?

— Oh, rămân încă foarte multe – surâse bărbatul din uşă. Rămân lectură, dansul, dragostea. Şi în lipsă de altceva, vă rămân eu.

— Cu oamenii e altfel – spuse asistentul. Dumnealui are foarte multă dreptate. Vă propusesem să discutăm despre altceva decât…

— Nu! îl întrerupse vijelios Anette. Oricât am fi de gâşte, cred că există o metodă de a ne face să pricepem. Fie şi intuitiv.

— Să lăsăm atunci aerul – spuse asistentul. Pare, totuşi, puţin prea inconstant şi e şi invizibil…

— Să nu-l uităm pe Corot – surâse doamna Zane. În aerul lui fluid am putea determina totul, în amănunţime.

— Te rog! spuse impacientată Anette. Nu ne strivi sub cultura ta plastică! Şi dumneata, domnule Sterian, continuă, te rog.

— Dacă am vrea să aflăm soarta unui om – spuse asistentul – fără să-i ghicim în palmă, în cafea, în bobi, în fizionomie, ar trebui să cunoaştem foarte bine mediul în care evoluează, cât şi pe el însuşi. Mediul pare uşor de cunoscut iniţial – câţiva prieteni, serviciul, familia. Dar imediat ne dăm seama că mediul e enorm, infinit – mediul e ploaia, trotuarul alunecos, parcul din centru. Mediul e scrisoarea venită de peste ocean, e cântecul auzit la radio, e o explozie într-un sat pierdut din Vietnam. Totul influenţează totul, indestructibil. Ceea ce am putea face ar fi să afectăm coeficienţii tuturor acestor cauzalităţi şi să spunem: Profesiunea are, pentru noi, coeficientul unu, ca şi familia, ca şi prietenii. Iar vânătorul polar, pe care nu-l cunoaştem, are coeficientul unu pe un miliard şi numai

reducând totul la absurd ne-ar putea influenţa viaţa. Dar oricât de mici coeficienţi am da unor influenţe, eliminându-le aproape complet, găsim imediat altele, importante. Şi trebuie să ţinem seama de toate. Să presupunem însă că am catalogat, inventariat tot ceea ce ne poate determina soarta şi mediul, şi pe noi înşine. Dar acest tot e însăşi lumea, Universul. N-am făcut altceva decât să construim un Univers paralel cu al nostru, identic în elementele care ne sunt foarte aproape şi difuz, sărac în elementele ce ne influenţează foarte puţin. Am putea, construind acest Univers, să-l ducem la laborator, să-l facem să evolueze mai repede, şi, cunoscând evoluţia lui, să o cunoaştem pe a noastră. E evident, o siluire a realităţii, căci nimeni nu poale viola continuumul spaţiu-timp.

Dar, aşa cum se face în probele de îmbătrânire artificială a cauciucului, vom crea condiţii pentru îmbătrânirea artificială a omului. În modelul redus al Universului pe care-l studiez lipseşte însă ceva. Şi anume, lipseşte modelul redus al modelului redus.

— Nu înţeleg – spuse doamna Baboian, înghiţindu-şi saliva. Nu înţeleg nimic.

— Nimic e cam puţin – observă, suav, Anette.

— Să ne închipuim că am încerca să reproducem Universul într-o machetă – spuse asistentul. Am făuri munţi, păduri, oameni, case în miniatură, după modelul celor reale. Teoretic nimeni nu poate infirma posibilitatea de a reproduce Universul, oricât de amănunţit am dori s-o facem. Ceva lipseşte totuşi în acest model ce reproduce totul, de la ocean la fiinţele macromoleculare. Şi anume, lipseşte o miniatură a însăşi machetei care trebuie să existe şi ea în micul Univers, de laborator. Dar această nouă machetă trebuie să conţină întregul Univers în ea, mai mic de astă dată, cât şi o nouă machetă, infimă, a ei înşişi. Imposibilul apare aci sub forma unei serii infinite,

divergente…

— Suficient – spuse Anette. Am înţeles că nu ni se poate determina riguros destinul… Îmi pare rău… În tinereţe credeam într-o maşină a destinului în care, urcându-mă, aş putea să-mi trăiesc întreaga viaţă în câteva minute… ca apoi să revin pe îndelete…

— Nu – spuse asistentul. Nimeni nu s-ar putea plimba în viitor cu ajutorul statisticii… Sau, cum aţi spus, într-o maşină a destinului… După un traseu absolut… Dar pe un traseu foarte apropiat de cel real, da… Asta, da… Chiar cu mai multă precizie decât vă închipuiţi…

— Lefescu ar fi găsit traseul riguros ! spuse Ana-Luiza. El nu s-ar fi jucat cu aproximaţii!

— Într-adevăr. Aşa credea la un moment dat – spuse asistentul, plecându-și ochii. Dar pot să vă spun că depăşise acest stadiu, orientându-şi cercetările în alt sens… Pentru că dacă e imposibil să aflăm soarta unui om, putem cu o probabilitate destul de ridicată să cunoaştem soarta unor grupuri sociale mari. E adevărat că asta nu ne-ar spune prea mult despre fiecare individ luat în parte. Dar cercetătorul de care aţi amintit îşi închipuise un alt mecanism, la fel de util, cred. Dacă omul îşi alege un anume ţel, i se pot arăta, pe bază statistică, cele mai sigure căi pentru a-şi atinge scopul propus. Calea optimă, chiar.

— „Munceşte şi vei obţine totul„ – spuse Anette. Sau: „Perseverează şi vei învinge”.

— Nu – surâse asistentul. Nu aşa. Ci amănunţit, pas cu pas, oră cu oră. Dar „optimizatorul” nu era ultima sa teorie. Investigând traseele a mii de vieţi omeneşte el ajunsese la anumite curbe statistice care, prin afectarea unor coeficienţi, în funcţie de schimbările de mediu, pot fi oricând reactualizate. Fişând două mii de trasee a unor intelectuali medii – ingineri, medici, profesori – de origini şi vârste diferite, am reverificat calculele sale de atunci.

— Ale lui Lefescu – şopti Anette. Şi?

— Şi legile pe care le-a stabilit în patruzeci şi şapte sunt cu totul confirmate de destinele oamenilor din jurul nostru. Ceea ce e mai bizar, doamnelor, e că nu mediul opune rezistenţă în a fi tradus în formule, ci individul. Fiindcă nimeni nu vrea să se arate aşa cum este! Şi cea mai mică deturnare a realităţii conduce pe o cale greşită, la trasarea unui destin inexistent. Fiindcă posesorul destinului e inventat, e fals, e el însuşi inexistent.

— Da – spuse doamna Baboian. Oricât ai căuta să te arăţi aşa cum eşti, altcuiva, nu spui niciodată totul.

— Dar calculele – întrebă Ana-Luiza – calculele nu pot descoperi adevărul? Medicul care te consultă află boala chiar dacă nu ştii să i-o descrii, chiar dacă îl minţi. E oribilă ambiguitatea asta! Mediul curge şi nu putem să-l prindem şi pe noi înşine de asemenea!

— Doar n-ai vrea să i te înfăţişezi, disecată, pe o planşetă de lemn – spuse Anette. Şi astea toate le-a descoperit Lefescu?

— Termină! spuse Ana-Luiza. L-ai pomenit de atâtea ori că mă simt ca la un parastas.

— Dacă e cineva aici care să refuze să mai audă numele ăsta, aceea sunt eu – spuse Anette.

— Ai băut – şopti doamna Baboian, cuprinzând-o pe după umeri. Ai băut şi acum eşti enervată.

— N-aţi vrea să trecem dincolo? întrebă doamna Zane. Aici e prea cald, atmosferă a devenit irespirabilă.

— Şi la ce-ar folosi toate calculele astea? întrebă bărbatul blond. Destinul ni-l facem singuri. Dacă l-am cunoaşte dinainte oare n-am deveni fatalişti?

— Dacă am reuşi să-l cunoaştem întocmai ar fi îngrozitor – spuse asistentul. Din fericire, asta nu se va întâmpla niciodată. Vor mai rămâne porţiuni obscure pe care va trebui să le depăşim singuri. Dar interesul prezentat

de maşină e considerabil în determinarea profesiunii celei mai potrivite, în elucidarea unor conflicte, în cunoașterea propriului nostru caracter.

— Nu-mi place – spuse bărbatul blond. M-aş simţi ca într-o cuşcă. Aş vrea tot timpul s-o sparg, să respir.

— Oh, ce minunat ar fi – spuse Ana-Luiza. Ce siguranţă mi-ar da!

— Totuşi, v-aş ruga să trecem dincolo – spuse doamna Zane.

Era palidă şi frumoasă doamnă Zane şi asistentul se supuse primul, îndreptându-se spre uşă.

— Vai, Mariana! spuse Anette. Ce vrei să facem dincolo? Nici măcar nu se dansează! Toţi stau de vorbă prin colţuri şi beau! Sau joacă bridge!

Asistentul deschise uşa, dar nu ieşi, căci în prag apăruse domnul Zane, însoţit de cei doi bătrânei.

— V-aţi retras cu ghicitorul, fetelor? întrebă profesorul. Veneam tocmai să vă invităm la dans. Au rămas prea puţine femei frumoase dincolo. Ei, băieţi !le spuse celor doi bătrânei. Voi pe cine invitaţi?

— Dar aici e o şcoală – spuse unul din cei doi prieteni din Adjud. E o şcoală în toată regula!

— Ce e asta? întrebă profesorul, posomorându-se. Ce sunt punctele şi cercurile astea?

— Maşina destinului! spuse Ana-Luiza cu buzele tremurânde. De ani de zile o caut

— Maşina destinului ?! Repetă profesorul, făcându-le loc să iasă. Vă rog, vă rog, poftiţi ! Şi voi, băieţi, şi dumneata – îi spuse bărbatului blond. Vin şi eu îndată. Mai rămâi o clipă, Sterian.

Închise uşa în urma lor, apoi se aşeză greoi într-unui din micile fotolii albe împodobite cu trandafiri auriţi. Strănută de câteva ori, apoi îşi privi asistentul, micul său asistent chel.

— E… expresia ta, Sterian? întrebă. Maşina destinului?

— Oh, nu! Doamna Torinopol a folosit-o în seara asta pentru prima oară.

— Anette?! Anette Torinopol? ! Chipul profesorului se crispă, pungile de sub ochi îi atârnau flasce. L-ai cunoscut deci foarte bine pe Lefescu ! spuse privind gura roşie, insuportabilă a asistentului Nu numai că l-ai cunoscut, dar ai învăţat foarte multe de la el.

— Da… Se pare că dânsul şi-a denumit atunci ansamblul de teorii şi calculele stohastice „Maşina destinului”.

Nu la asta mă refer – spuse profesorul. Dar ţi-ai însuşit tehnica lui faţă de femei. Eşti tăcut, retras, dar când vine vorba de ştiinţă demonstrezi, te încălzeşti ! Zâmbi larg, apoi continuă, patern: Şi mie, Sterian, nu-mi spui nimic ! Nu scapi o vorbă ! De ce?

— Eram convins că o asemenea discuţie v-ar irita. Vă cunoşteam părerea despre el şi ce rost avea să polemizăm în legătură cu un om pe care toţi l-au uitat!

— Nu cred – spuse profesorul. Nu cred! Din păcate nu l-a uitat nimeni. Indivizii de felul lui se uită foarte greu. De pildă, pentru dumneata e un idol. Nu numai că-i venerezi memoria, dar o şi aperi cu îndârjire. Sunt convins că mai păstrezi scrisorile de dragoste, însemnările despre prostituate, despre vagabonzi.

— Da – mărturisi jenat asistentul. Şi calculele. Primele lui încercări de a determina destinele unor oameni.

— Calculele?! Profesorul încercă să pară indiferent, dar era prea obosit ca să mimeze. Ai calculele lui de stohastică aplicate la grupuri sociale?

— O parte. O mică parte doar.

— M-ar Interesa să le văd şi eu. Te-ar deranja să mi le arăţi odată?

— Le aduc luni sau marţi la laborator – spuse asistentul. Lucrarea mea se inspiră din ele, încerc să le continui. Dar n-o să mă pot ridica la nivelul lui, chiar cu ajutorul maşinilor de azi. M-ar dispreţui dacă m-ar vedea ce neîndemânatic sunt, în ciuda tehnicii folosite.

— Îmi închipui – spuse profesorul. Era îngrozitor ca om, oricât geniu ar fi avut. Eu n-am putut să-l suport, cu toate că am fost prieteni o vreme. În prezenţa lui mă simţeam murdar, decăzut, inutil. Avea marele talent de a te face să-ţi fie greaţă de tine însuţi.

— Nu mi se părea de loc îngrozitor – spuse asistentul. Şi-mi pare rău că amintirea lui vă indispune tocmai azi! Sunt sigur că ar fi fost bucuros să ştie că aţi ajuns aici, pe această treaptă socială, în luna iunie din anul o mie nouă sute şaizeci şi unu. În douăzeci şi două iunie…

— În luna iunie – repetă, răguşit, profesorul. Ce… ce vrei să spui cu asta? De ce tocmai?… De unde…?

Îl privi de aproape, ochi în ochi, cu maxilarele strânse, clocotind de furie neputincioasă, apoi sorbi aerul cu gura larg deschisă, şi-i zâmbi blajin, aproape bătrâneşte:

— Când beau, mă gândesc la tot soiul de prostii, Sterian! Devin iritabil, fără motiv, urlu… Hai, haide dincolo. Sunt sătul de statistică şi de stafiile ei până peste cap.

IV.

Aşezată, Anette părea mai mică şi mai puţin voluptuoasă. Gâtul şi umerii îi străluceau în corsajul negru, foarte puri, şi doar gura rămânea fascinantă, mișcându-se tot timpul.

Asistentul, aşezat alături de ea, sorbea prin pai o oranjadă, ascultând-o cuviincios.

— Încep să mă îndoiesc de bunăstarea dumitale sufletească – spuse Anette. Până acum un sfert de oră aş fi jurat că eşti un copil mare, specializat în statistică. Dar nu,

domnule Sterian, nu eşti!

— Numai felul meu de a vă privi vă face să renunţaţi la convingerile dumneavoastră ferme până acum un sfert de oră?

— Nu, nu privirile! Cu tot calmul dumitale, ai ceva de fiară la pândă. Iartă-mă, dar aşa simt.

— Sunt cel mai nevinovat asistent dintre toţi cei de faţă. Sunt acuzat de ani de zile că am accese de blândeţe, de indiferenţă, mi se spune că sunt un papălapte, un bleg…

— Mi-e chiar puţină frică de dumneata…

— De pe acum! suspină asistentul. Îşi întoarse spre ea figura de Buda adolescentin, pe care ardeau mocnit ochii cafenii foarte mari. Şi eu care voiam să vă povestesc o istorioară nostimă. Chiar foarte nostimă ! Dar nu e oare nepoliticos să vă reţin atât de mult?

Asistentul privi perechile care dansau cha-cha, fără graţie, dar cu veselie şi cu multă tenacitate. În celălalt capăt al salonului, la barul improvizat, cei doi bătrânei ciocneau, râzând şi bătându-se pe umeri.

— Nepoliticos?! întrebă Anette. Dar toată lumea ştie că dumneata eşti un vrăjitor şi eu te trag de limbă să-mi aflu viitorul!

— Viitorul dumneavoastră e la mine – spuse maliţios asistentul. Dar încă nu vi-l pot dărui.

— De ce, domnule Sterian? Şi când îmi spui istorioara nostimă de care ai pomenit?

— Nu vi-l pot dărui tocmai din cauza istorioarei. Aţi vrea să dansăm?

— Nu! Adică nu acum! Te rog! Nu ştiu dacă asta e tactica dumitale la femei, dar te asigur că e fără greş. Sunt numai urechi.

Îl privi stăruitor şi asistentul simţi dorinţa năvalnică de a o îmbrăţişa acolo, pe micul recamier, muşcându-i buzele care aveau o viaţă a lor, insuportabilă.

— Te ascult – şopti Anette şi şoapta transformă istorioara ce avea să urmeze într-un secret numai al lor.

Totul s-a întâmplat demult, foarte demult – spuse asistentul. Mai bine zis nici nu cred că s-a întâmplat ceva deosebit, dar când suntem tineri totul ni se pare misterios şi căutăm explicaţiile cele mai complicate. Eram la Constanţa…

— Da – şopti Anette şi figura ovală, albă i se răci, iar gura se strânse.

— La Constanţa – repetă asistentul. În o mie nouă sute patruzeci şi şapte, când l-am cunoscut pe Lefescu, în vacanţa de primăvară…

— Era o primăvară urâtă.

— Era frig. L-am cunoscut la unchii mei, unde locuia şi unde lucra. Avea atunci patruzeci de ani, iar eu douăzeci şi doi… Ne-am împrietenit. Mi-a arătat lucrările lui. Mi s-au părut formidabile… Am cerut voie să-l ajut şi… De-atunci nu m-am mai ocupat decât de ele… Am revenit vara şi adeseori serile mă lua cu el prin port pentru a culege date… Se amuza, ghicind prostituatelor, marinarilor, docherilor pe baza unor calcule aproximative, şi apoi se ducea să urmărească eventuala confirmare a prevederilor sale… Îl iubeau… Aproape îi divinizau, cu toate că unora le era teamă de el. Îl credeau agent – prea ştia multe lucruri. Şi, ce era mai îngrozitor, foarte multe se întâmplau după cum prezisese el. În afară de geniu matematic, avea un talent înnăscut, o intuiţie formidabilă de a întrevedea destinul oamenilor. Dar mi se pare că ştiţi toate acestea? L-aţi cunoscut destul de bine…

— L-am văzut de câteva ori, cum spuneam şi înainte. Mă fascina şi pe mine, dar îmi era frică de el. Groaznic de frică.

— V-a iubit foarte mult – spuse asistentul visător.

— Domnule Sterian!

— Mult – repetă asistentul, trist. Eu nu vă cunoscusem. Nu mi-a vorbit niciodată de dumneavoastră, dar zilele acestea, răsfoindu-i caietele, v-am găsit numele acolo.

— Deci te-ai jucat acum cu mine, domnule Sterian ! După cum vezi, am simţit că stai la pândă, că-ţi aştepţi victima. N-am bănuit însă că victima voi fi eu ! Ai putea să-mi dai mie caietul acela?

— Nu. A fost dorinţa lui. Spusă şi scrisă. Pe fiecare filă pe care a trecut numele dumneavoastră e consemnat: „Să nu afle decât foarte târziu, în seara aceea…”

— În seara aceea…?

— „…În seara în care Sterian îi va dărui, din partea mea, broşa…”

— Sunt mai romanţioasă şi mai slabă decât îţi închipui, domnule Sterian.

— Ştiu – spuse asistentul. Nu-mi închipui nimic. De când l-am cunoscut pe Lefescu, m-am mulţumit că ştiu totul exact sau măcar într-un înalt grad de probabilitate. Mi-a rămas foarte puţin loc pentru imaginaţie.

— Din păcate, cred tot ce-mi spui. L-am cunoscut foarte bine pe Lefescu, foarte bine! E aşa de bizar, de neaşteptat, că astă-seară, aici… După ce s-a vorbit aşa de mult despre el, îmi aduci o ştire… Am încredere în discreţia dumitale, domnule Sterian, nu în ceea ce priveşte mărturisirile mele, dar ale lui… Şi e foarte drăguţ din partea dumitale că mi-ai spus-o…

— Era datoria mea – spuse blând asistentul. Şi chiar menirea mea. Azi, aici, aşa cum o consemnase.

— O consemnase?

— Cu ocazia sărbătoririi domnului profesor ca director al Centrului de statistică teoretică.

— Dar atunci… atunci… Acum paisprezece ani… Nu există asemenea instituţie?

— El o ştia. O prevăzuse. În caietul anului o mie nouă sute şaizeci şi unu e trecută această serată... Şi întâlnirea noastră e prevăzută pentru astă-seară, aici sau în biroul domnului profesor, în ziua următoare...

— E o glumă, nu? întrebă Anette crispată. Nu se poate... Până într-atât, oră cu oră, după paisprezece ani... Asta contravine teoriei...

— Riguros matematic, da. Dar, cu intuiţia lui neobişnuită... Se juca deseori intersectând destine, desigur eliminând factorii minori şi cu totul incidentali: o cărămidă căzând de sus, o maşină cu frâne defecte... Nu v-a mirat niciodată curiozitatea lui enormă, tendinţa de a nota totul, a clasifica, a căuta cauze, caracteristici?

— Ba da – spuse Anette. Eram atât de tânără atunci! Dar de ce dumneata, care ştii toate astea de atâţia ani, n-ai venit să mi le spui?... Numai pentru că îţi era interzis, fiindcă juraseşi?

— Şi pentru că dacă n-aş fi tăcut totul ar fi fost compromis. Dacă aţi fi cunoscut aceste calcule, maşina destinului ar fi pătruns în viaţa dumneavoastră, influenţând-o în asemenea măsură, încât baza teoretică a previziunii ar fi fost afectată!

— Şi... în caietul anului şaizeci şi unu scrie că îmi vei spune asta?

— Da – spuse asistentul. Conversaţia noastră e cunoscută şi nu facem altceva decât să ne conformăm marelui regizor care a fost Lefescu.

— Nu-mi dau seama dacă vorbeşti serios, domnule Sterian, sau te joci, folosind ceea ce ştii despre mine de la alţii. Dar dacă ai vorbi serios ar însemna că din această clipă toate previziunile lui Lefescu îşi pierd puterea asupra mea.

— Chiar în această clipă se adevereşte previziunea lui Lefescu în legătură cu întâlnirea noastră şi, împreună,

urcăm panta curbelor pe care ni le-a trasat.

— Oh, ăsta e cu siguranţă un joc ! Vrei să mă impresionezi! Pentru că, aşa cum ai explicat chiar dumneata înainte, o dată ce ştiu că există o maşină a destinului meu, apare acea serie infinită sau... imposibilitatea aceea... absurdul...

— Ah, nu, nu! se apără zâmbind asistentul. Am fost confuz eu. Şirul infinit, absurdul şi toate celelalte se referă la imposibilitatea construirii unui Univers similar cu al nostru în laborator. E pur şi simplu o particularizare a spaţiului laplace-ian... Vă rog să-mi scuzaţi terminologia barbar-filozofică... Iar faptul că aţi aflat de existenţa previziunii nu înseamnă că o şi cunoaşteţi. Ar fi fost cu totul altceva dacă v-aş fi arătat curba vieţii dumneavoastră, cotiturile ei... pe care aţi fi încercat apoi să le urmaţi sau să le evitaţi... După cum v-ar fi convenit...

— Nu cred în supranatural – murmură Anette. Dar lucrurile astea m-au îngrozit întotdeauna. Răsuflă adânc, încercând să se stăpânească, dar urmă să vorbească întretăiat şi foarte încet. Atunci... când îmi cerea toate datele acelea, când mi-am dat seama că le notează... la început, credeam că face farmece... ca să rămânem împreună... Muream de teamă... Dar după aceea, când am înţeles că studiază, într-adevăr, că ecuaţiile lui sunt la fel de implacabile ca blestemele, teama mi s-a transformat în resemnare... Ştiam că se pierduseră caietele, dar, chiar pierdute, ele aveau ceva din mine... E femeiesc ce spun, nu? Fără noimă, înapoiat... Dar ani de zile am căutat să găsesc însemnările lui... Nu pentru altceva, îţi jur, ci numai pentru a vedea ce se va întâmpla cu mine, pentru a încerca să distrug păienjenişul ăsta... Ar fi fost de ajuns o singură faptă care să nu corespundă cu cele prevăzute de el – una singură, importantă – pentru a mă elibera de obsesia propriei mele vieţi, prinsă în ace ca într-un insectar. Ştiam

că a avut un prieten student, ştiam de numele dumitale, numai numele mic, dar te uitasem.,. Şi nu bănuiam că-i păstrezi însemnările…

— A fost silit să mi le dea – spuse asistentul. Erau mulţi care le căutau. Prieteni de ai lui şi alţi vreo trei, patru oameni cu destine bizare, pitoreşti. Erau „cazurile lui”. În afara zecilor de mici…„previziuni”, pe care le făcuse, întocmise câteva studii serioase.

— Sunt printre „cazurile lui”, da? întrebă Anette.

— Oarecum, spuse asistentul.

— Şi crezi... dumneata crezi, într-adevăr, că dacă aş cunoaşte şi eu destinul pe care mi l-a trasat studiul lui ar fi compromis? Nu mi l-ai arăta în nicio condiţie? Nici măcar dacă l-aş răsfoi o oră, două în prezenţa dumitale?

— Nu mi-e îngăduit – spuse asistentul.

— Totuşi, mi-ai pomenit de acest studiu, mi-ai spus că e trecută întâlnirea noastră de azi. Dacă nu mi-l arăţi, înseamnă că într-adevăr pot să mă tem. Calculele îşi păstrează încă valabilitatea pentru mine?

— Asta e una din ipoteze – murmură asistentul. Dar mai e încă una.

— Care?!

— Să vă dau întâi broşa.

Scoase din buzunarul interior al hainei o cutie mică, decolorată şi o deschise. Pe un pat de catifea galbenă strălucea un smaragd pătrat, chenăruit de o dantelă argintie.

— Vă rog, luaţi-o! Dorinţa lui a fost să o purtaţi zilnic. Şi pentru orice explicaţii cerute de prieteni, sau de familie, e suficient să spuneţi că aţi găsit-o la Consignaţia, în pasaj. Dacă însă cineva insistă şi devine supărător, vă voi da adresa unei bătrâne, o turcoaică din Constanţa stabilită acum la Bucureşti şi care mai păstrează o colecţie de bijuterii asemănătoare, vânzând uneori câte o piesă…

— Dar e foarte scumpă, domnule Sterian! Smaragdul…

— Nu e smaragd. Piatra nu e veritabilă, şi un cunoscător şi-ar da seama numaidecât că are de-a face cu un compus metalifer frumos făţuit. Fiţi fără grijă!

Anette luă broşa, şi cutia, le strânse în palmă, apoi le lăsă să cadă în poşetă.

— Şi a doua ipoteză, domnule Sterian?

Zâmbea, dar buzele îi tremurau, privirea îşi accentuase uşorul strabism ce o făcea enigmatică, provocatoare.

— Ipoteza opririi calculelor din lipsă de date.

— Din lipsă de date? repetă Anette. Date despre viitor?… Nu! Nu-mi răspunde!

Îşi duse mâna la gât, ca şi cum s-ar fi înăbuşit, apoi se ridică îndreptându-se cu paşi mari, felini, către barul improvizat, străjuit de cei doi bătrânei. Asistentul o văzu golind un pahar şi umplându-şi-l pe al doilea sub privirile curtenitoare, consternate ale celor doi. Reveni strecurându-se printre dansatori, legănându-şi şoldurile. Se aşeză alături de el şi asistentul simţi mirosul ginului care umplea paharul.

— Moartea? îl întrebă, zâmbind, cu ochii reci. Numai viitorul morţilor e lipsit de date.

— Nu – răspunse asistentul, cutremurându-se. Nu voia ca femeia aceasta albă şi voluptuoasa, rece să moară. Părea gata să se dezbrace, să rămână goală pe recamierul trandafiriu, dar nu pentru a face dragoste, ci pentru a se lepăda de totul, a batjocori totul. Simţea cum arde, amară, disperată alături de el, întocmai cum se aşteptase că se va întâmpla, dar realitatea era mai zguduitoare decât cifrele.

— Nu moartea – spuse rar. Pur şi simplu lipsa de fapte. V-a cunoscut prea puţin.

— Ei ! Prea puţin!

Bău ginul, înroşindu-se. Fruntea bombată, foarte albă i se acoperi de picături de sudoare. Îi luă din nou mâna apăsându-i-o cu palma ei fierbinte, uscată.

— Nimeni nu m-a cunoscut atât de bine, domnule Sterian. Şi sunt moartă de atâta timp, încât ştirea pe care mi-o aduci…

— Să nu dramatizăm – spuse asistentul. Şi, mai dur, adăugă: Să nu melodramatizăm!

— Nu, nu poţi să mă trezeşti astfel! spuse Anette. Capul i se legăna abia simţit, o roşeaţă uşoară îi acoperea pieptul şi gâtul.

— V-a iubit foarte mult – spuse asistentul grav.

— Ştiu – spuse Anette. Ştiu totul. De mult. Dar mă plimb, dansez, beau, joc bridge. De ce nu? Pentru ce altfel?! Eu nu l-am iubit. Înţelegi? Nu! Nu l-am iubit ! Nu mi-au plăcut niciodată nebunii de felul lui. Ce-mi pasă că mă aude cineva? Că-i jignesc memoria? Aveam douăzeci de ani, atunci! Era un nebun, un profet, un…

Îşi lipi privirea ochilor înceţoşaţi de ochii asistentului. Buzele pline îi tremurau spasmodic.

— Am băut prea mult. Toţi au băut prea mult astă seară. Şi Mariana, şi profesorul, şi Ana-Luiza. Spui că m-a iubit? O ştiu! Oh, ce bine o ştiu. Ei şi? Dacă m-a iubit, de ce… de ce ?...

— Vă e rău? întrebă asistentul.

— Încă nu – murmură Anette. Mai am toată noaptea înaintea mea. Sper că destinul meu nu se opreşte azi, în zori! Stai. Mă duc să-mi umplu paharul. Se ridică foarte palidă, clătinându-se. Broşa asta – spuse – broşa asta… după paisprezece ani… e macabră, nu? E macabră, domnule Sterian, recunoaşte!… E… macabră!

Asistentul se ridică s-o însoţească la bar, dar ea îi făcu semn să se aşeze.

— Stai, te rog. Mă duc singură.

Porni de astă dată nu printre dansatori, ci de-a lungul peretelui şi se încrucişa cu profesorul, care venea din camera de alături unde se juca bridge.

— Iat-o şi pe Anette – spuse profesorul, retoric, bărbatului blond care-l însoţea tăcut. Anette, regina balului. Frumoasa Anette. Încotro, frumoaso?

— La bar – spuse Anette, încercând să-l ocolească. Se sprijini de el, se aplecă şi-i văzu acul de cravată.

— Smaragd… metalifer – exclamă. Ac de cravată cu smaragd.

Îl privi, schimonosindu-se într-un râs mut, ca inundată de o veselie copleşitoare, apoi izbucni în hohote spasmodice, vorbind şi râzând, cu unghiile înfipte în braţul lui.

— Ha-ha… Şi tu… Ha-ha… Şi tu… şi tu… şi tu!

— Anette! spuse dezolat profesorul. Ce-i cu tine, draga mea?

— Şi tu! Spuse răguşit Anette, privindu-l cu ochii tulburi, strivindu-şi ultimele hohote de râs ca pe nişte gemete. Şi tu, Zane! Dar când?

V.

Reprezentantul ministerului plecase, plecaseră şi ceilalţi invitaţi oficiali. Musafirii rămaşi îşi scoseseră hainele, cravatele, pentru a se răcori în noaptea târzie de iunie. Cei mai agitaţi erau bătrâneii care fugeau mereu pe scări să ajute la scoaterea meselor, la transportul tăvilor, înviorați de schimbarea de decor, încântaţi că pot fi utili şi simţindu-se mai la îndemână în curtea înverzită, provincială, decât în casa cu mobile grele, cu draperii, cu vitrine şi busturi de marmoră.

Picioarele îngreunate de vin îşi recăpătaseră uşurinţa şi tropăiau printre musafiri, chicotind, invitându-i să bea la noul bar improvizat în curte dintr-o masă şi o etajeră

demontabilă. Cel care purta ochelari cu rame negre se opri în faţa asistentului, îşi ciocni tocurile milităreşte şi-l invită să guste Cotnarul.

— Încântat – spuse asistentul, pocnind şi el din tocuri, milităreşte, şi urmându-l.

Barul fusese aşezat în dreapta scării de la intrare, chiar pe colţul clădirii, pe care o lumină cu scânteierea sticlelor sale colorate.

„E într-adevăr frumos – gândi asistentul. Trec ani de-a rândul şi uit de culori, de catifele, de măsuţele empire, aurite. Şi deodată mă trezesc în mijlocul unor case muzeu.” Mângâie sticlele ce păreau umplute cu licori stranii, nu cu vin, toate negru-rubinii, negru-verzi, galben-cenuşii, tăinuind petreceri tăcute, străvechi.

— E foarte bun – le spuse bătrâneilor care-l urmăreau încântaţi, apoi cel cu ochelari care părea mai dezgheţat, îi şopti:

— Şi tocmai acum îi e rău! Săracu Zane!

— I-e rău domnului profesor?

— Nu, doamnei. Şi o veghează.

Asistentul puse jos paharul şi zâmbind se retrase, făcu un ocol pe aleea pietruită, apoi urcă scările degajat, dar foarte repede, şi se opri în mijlocul salonului golit de lume. De jur împrejurul pereţilor naufragiaseră canapele îmbrăcate în catifea verde, un mic recamier auriu, demodat, două oglinzi cu ape livide şi rame grele şi, pe capacul pianului, o batistă albă. Asistentul trecu foarte încet prin salon şi se opri în sufragerie, unde masa nestrânsa părea încă îmbelşugată, sticlindu-şi paharele, argintăria, oferind, ca pe inima ei, curcanul neconsumat. Două gheridoane întrerupte în cursă aşteptau să fie chemate spre a-şi servi cremele rozalii şi bleu-pal, confecţionate parcă pentru un film cu zaharicale.

Asistentul gustă din crema roză, uşoară şi aeriană,

mai puţin consistentă chiar decât cremele de albuş de ou, apoi luă din crema bleu, aşteptându-se să-i descopere gust de anilină. Dar era dulce, picantă, rece şi densă. „E plină de farmec – gândi asistentul. Voi trece de azi înainte cel puţin de două ori pe săptămână pe la Capşa. Mâine o să-mi cumpăr stofă pentru un costum de zi şi o să scriu să-mi trimită covoarele şi argintăria din Constanţa.” Ştia că va face întocmai căci nu fantastica decât cu lucrurile serioase. Şi se bucură la gândul că în şapte zile va avea alt interior.

Trecu printr-un hol întunecat şi bătu la uşa camerei doamnei, acolo unde explicase cu trei ore mai devreme teoriile lui Lefescu. Îi deschise Anette, încercănată, cu pleoape plumburii. Doamna Zane era culcată, acoperită până la bărbie, şi la picioarele ei moţăia Ana-Luiza.

— A avut o criză – îi şopti Anette, ieşind cu el pe hol. Profesorul a plecat să aducă un medic, un prieten.

— Inima? întrebă asistentul.

— Nu. Nervii. Pare destul de bolnavă. Şi o indispune prezenţa Anei-Luiza.

— Da? întrebă vag asistentul.

— Ana-Luiza e o exaltată – spuse Anette. Dumneata nu eşti numai amic de-al casei, dar şi un vizionar. Aşa că, oricum, vei afla totul până la urmă. Zâmbea ironic, dar binevoitor. După ce a băut, Ana-Luiza şi-a reamintit de Lefescu. Şi-a reamintit că Lefescu avea un fel anume de a înclina capul, de a-şi duce mâna la frunte, aşa… Foarte încet… ca şi cum şi-ar fi amintit ceva…

— Da, parcă…

— Şi nu e adevărat că avea ochii verzi, aşa cum l-ai descris dumneata. Avea ochii cafenii. Ca ai dumitale.

— Nu erau verzi? Aş fi jurat că erau de un verde intens, ca algele.

— Nu, n-ai fi jurat – spuse Anette. Mi-e teamă de dumneata, dar sunt sigură că n-ai fi jurat. Acum ai minţit.

Nu te apăra ! Am o intuiţie fără greş a minciunii. Dar ştiu că nu faci asta din cabotinism. De aceea mi-e teamă.

— Îmi pare rău – spuse asistentul, înclinându-şi capul şi ducându-și mâna la frunte. Îmi pare foarte rău. Dar dumneata ai o vitalitate deosebită, periculoasă.

— Sunt mult mai slabă decât crezi! Şi foarte singură… Derutată… Pe când dumneata, care taci, care observi, te-ai aprins atât de tare când ai explicat, înainte…aproape tremurai vorbind despre maşina destinului. Asta l-a izbit şi pe profesor, nu-i aşa?

— Da. E o slăbiciune a mea. Ruşinoasă… Nu mă pot stăpâni.

— Îmi amintesc de Lefescu. De felul său de a se purta, tăcut, dur, fals-amabil şi, deodată, exaltat... Ana-Luiza…Ana-Luiza… evident, ea e o mistică… Toate astea au zguduit-o…

— Dar bine, ea nici nu-l cunoscuse.

— Ba da. Cred că a şi fost îndrăgostită de el.

— Sunteţi toate din Constanţa?

— Nu. Ne-am întâlnit atunci la mare, în vara lui patruzeci şi şapte. Mariana era căsătorită. Eu şi cu Ana-Luiza nu. Şi mai era Felicia Baboian, doamna rotunjoară care voia să-i ghiceşti în palmă. Pe toate ne-a impresionat felul în care ai copiat gesturile lui, felul lui de a vorbi… Până şi meseria lui.

— Eu sunt chel – spuse zâmbind asistentul. Sunt rumen, bucălat, scund.

— Niciodată nu mi-a fost atât de teamă de Lefescu pe cât îmi e de dumneata.

Tăcu şi-şi apropie obrazul de al lui. Asistentul simţi aroma parfumului şi a pudrei, căldura buzelor voluptuoase, proaspăt rujate. Rămase nemişcat, aşteptând.

— Profesorul e un naiv – şuieră Anette, aproape atingându-i buzele cu buzele ei. Şi eu la fel, domnule

Sterian. Îşi lipi buzele de ale lui, fără să-l sărute, fără să răsufle. Înţelegi? întrebă desprinzându-se de el, cu gura fremătând, cu ochii pe jumătate închişi.

— Da – murmură asistentul gâtuit. Înţeleg orice mi se explică foarte clar. O privi tăcut, câteva clipe, apoi adăugă blând: Te-a iubit foarte mult, Anette!

— Ştiu – strigă înăbuşit Anette. Ştiu! Dar dumneata… tuu… de ce-mi spui asta? Ce vrei să afli de la mine? Aştept de aseară să mă întrebi!

— Nu, nu – se apără asistentul. De ce să te chinui cu întrebările dacă îmi vei povesti totul singură?

— Nu-ţi voi povesti nimic!

— Poate că, după noaptea asta, mergând spre casă vei simţi nevoia să te destăinui… Dimineaţa, totdeauna, suntem mai buni, mai curaţi… Şi dorim să fim puri ca în prima tinereţe. De ce nu, Anette, la ora cinci, în zori, când ceilalţi dorm şi abia primele raze…

— Termină – gemu Anette. Termină, George!

— Mă cheamă Cezar – spuse asistentul. Cezar, pe numele mic.

— Cezar, pe numele mic – repetă Anette.

Îşi închisese ochii şi respira ca după fugă, cu nările palpitânde, rezemându-se de perete.

— Îmi pare foarte rău – spuse asistentul. N-aş fi vrut să te aduc în starea asta. Dar toate s-au precipitat deodată.

— Ca într-un blestem – spuse Anette. Du-te acum, domnule Sterian. O să te chem mâine seară la telefon.

Asistentul se înclină, îi sărută mâna şi reveni în salon. Deasupra gheridonului cu cremă roz era aplecată doamna cu sânii mari, lingându-şi degetele.

— Vai, Dumnezeule ! strigă, întorcându-se spre el. Îşi şterse, jenată, mână murdară de cremă şi aruncă şerveţelul de hârtie pe jos.

— E acolo?... I-e rău?

— Da – spuse asistentul, ducându-şi mâna la frunte.

— Ce noapte, domnule Sterian, ce noapte ! E ca în filme. Toată petrecerea asta, amintirea lui Lefescu şi acum criza Marianei ! Şi dumneata vorbeşti la fel ca George!

Se înfoie în mătasea neagră a rochiei şi, mecanic, apucă o linguriţă înfundând-o în crema roz. Ochii de bibilică i se roteau speriaţi, descumpăniţi, sub sprâncenele subţiri.

— E foarte bună! Aţi gustat-o?... Ţi se topeşte în gură... Nici acum, domnule Sterian, n-aţi vrea?... N-aţi vrea să-mi vedeţi palma? Pot să vă ajut... Să răspund la întrebări... Viaţa mea e un roman... Lefescu era aşa de drăguţ... Aşa de amabil... de cald... când îmi vorbea de viitorul meu!

— L-aţi iubit, duduie Felicia?

— Da... Cred că da, domnule Sterian. N-am secrete faţă de dumneata, niciun secret... Toate l-am iubit... Toate femeile... Şi-mi ghicea atât de bine... Numai lucruri bune... şi triste...cum trebuia... Îşi umplu gura cu cremă şi adăugă peltic, înlăcrimată: Da, domnule Sterian... L-am iubit...dar viaţa asta...

— Trebuie să-mi povestiţi odată totul.

— Dar nu acum... Sunt aşa de obosită ca şi dumneata de altfel.

— Am avut o zi grea azi – spuse asistentul. O să mă retrag pe furiş, ca să mă duc să mă culc, fiindcă abia mai respir de oboseală.

VI.

Asistentul auzi soneria prin somn şi, ridicând receptorul, hârâi buimac „alo” de câteva ori. Dar fiindcă nu-i răspundea nimeni trânti telefonul înjurând şi cum soneria nu contenea înţelese că e cineva la uşă şi fără să se scoale din pat urlă:

— Cine e?

Auzi un răspuns, mai mult îl ghici şi, desculţ, împleticindu-se, se duse să deschidă, lovind, din mers, cu ură, butonul veieuzei. Era încă năuc de somn când doamna se strecură în apartament – o femeie palidă, cu nas ascuţit, voalată.

— Te rog să mă ierţi – spuse doamna, dar trebuia, trebuia să vin.

— Am un cap de sticlă – spuse lipicios asistentul. Vă rog, intraţi!

Îşi puse halatul, înghiţi un antinevralgic, apoi se duse în baie lăsând apă să-i curgă pe frunte şi pe obraji.

— E dră-drăguţ... aici – spuse doamna, ridicându-şi voaleta.

Asistentul privi mahmur biblioteca din rafturi simple, banca de stejar grea, folosită şi ca ladă, stampele prinse pe mici rogojini de orez şi mormăi:

— Da, mulţumesc.

— Sunt Ana-Luiza Pop – spuse doamna, ducându-şi la bărbie mâinile împreunate a rugăciune. Mâinile îi tremurau şi se gâtuiau una pe alta.

— Da, da, da – spuse asistentul, trezit de-a binelea. Serviţi o cafea?

Ana-Luiza încuviinţă, înclinându-şi capul, şi asistentul văzu că are pupilele dilatate, fixe, enorme. Îl privea cu figura împietrită şi nu vorbi de loc în timp ce el aşeză pe masă aparatul transparent cu retortele suprapuse, în care apa şi începuse să fiarbă.

— E drăguţ aici – spuse Ana-Luiza, neîndrăznind să-şi atingă ceşcuţa. Stampele astea... Era o dată şi un cap de păpuşă... O mască voiam să spun... O mască verde, de păpuşă.

— Aici? Niciodată – spuse blajin asistentul.

— Ba da. O mască... Şi o oglindă cu ramă de lemn... Vopsită în bronz, patinată... Acolo!

Ana-Luiza îşi întinse degetul către peretele din faţa ei, dar şi-l trase repede înapoi, încercând să-i stăpânească tremurul.

— Un carbaxin? întrebă asistentul. Iau şi eu, totdeauna după ce beau. E miraculos.

— Da… da – şopti Ana-Luiza. Masca aceea de păpuşă… Te rog, domnule Sterian, te rog să mă ierţi… Dar toate astea… toate…

Îşi duse mâinile la gât, le apăsă pe obraji, îşi strivi gura cu palma, apoi îşi adună pumnii sub masă şi rămase încordată, scuturată de fiori.

— Carbaxinul – spuse asistentul. Şi, dacă vreţi, puţină muzică.

— Nu, nu! gemu Ana-Luiza. Nu muzică. Am auzit toată noaptea… E… e de acum ziuă?

— E ora patru – spuse asistentul. De abia mă culcasem. În curând o să se lumineze.

— E îngrozitor – spuse Ana-Luiza, luându-şi paharul de la gură. Dar dumneata… dumneata o să mă înţelegi, nu? Plasa… colivia asta în care suntem prinşi cu toţii… Plasa asta care ne leagă, ne ţine… I-o spuneam şi lui totdeauna… Râdea… Şi aseară, în budoarul Marianei, când am pomenit de colivie ai zâmbit. Pentru că eu o simt, o simt! Vocea i se ridicase, se subţiase. Există oameni care nu cred în asta… Dar îmi pasă prea puţin… Care trebuie să pipăie totul ca să creadă… Dar eu ştiu! Ştiu! Din clipa în care ţi-ai aplecat capul şi ţi-ai dus mâna la frunte… Nu aşa cum fac ceilalţi, dar cu dosul mâinii…

Cu unghiile… ca şi cum ai vrea să alungi ceva… Nu m-ai văzut, nu te uitai la mine… Dar Mariana a înţeles… I-am transmis şi ei starea mea… E… cum să spun… totul… toată fuga asta… sub o lupă… pe un traseu bine marcat… El spunea aşa: „Traseul e bine marcat”… Şi o ştiu! Ştiu ! Am văzut… Erau femeile acelea…prostituatele… Le-am

cunoscut, domnule…domnule…şi pe cei doi hoţi, pe marinari… Tot ce a urmat s-a petrecut întocmai după curbele stabilite de George…n-a avut nimeni nicio vină… Spune, dumneata eşti credincios?

— Nu.

— Nu?… Ei da, şi el spunea aşa. Dar în sufletul lui… Sufletul…

— Materialismul este sublim – şopti asistentul.

— Materialismul este…?!

Tresări ca electrocutată, apoi se reaşeză.

— …„Este sublim” ! Am ştiut! Am ştiuuut! I-am spus-o şi Marianei până şi profesorului, care s-a enervat…pentru că… Dar toată încâlceala asta… Vorbesc fără şir…pentru că şi dumneata ştii! Nu numai gesturile, dar căldura cu care ai vorbit despre statistică… N-ai spus „maşina destinului”, dar i-ai transmis termenul Anettei… Şi atunci am înţeles… Am văzut… Erai încă acolo, în camera albă, cu multe rogojini, cu perne…cu automatele acelea, calculatoarele… Sigur că mai frumos, dar ochii…ochii erau aceiaşi… Oh, George! Ana-Luiza gemu şi îşi acoperi faţa cu palmele. Doamne, doamne – murmură – de când, de când… Şi mereu, fără să-mi pierd credinţa… Spune-mi – îşi descoperi faţa – dumneata crezi în metempsihoză?!

— Nu.

— Atunci în ce crezi?

— În…oameni… În…ştiinţă – spuse jenat asistentul.

— Dar dincolo, dincolo de astea, dincolo…

— Dincolo e tăcere. O mare linişte.

— Nu! Nu! Dincolo abia începe totul, se corectează totul! Nici eu n-aş fi crezut că sufletul unui om poate trece într-altul, decât de la un mort la un nou-născut… Cu toate că am citit că se întâmplă şi altfel, se poate întâmpla… Spune-mi un om poate moşteni firea, gândurile altui om? Ştiinţa crede în aşa ceva?

— Ştiinţa nu respinge asta…în viitor – spuse asistentul. E o utopie realizabilă.

— Atunci, crezi, crezi? Crezi şi dumneata? Aş fi jurat… când veneam încoace, pe drum…singură…şi-mi închipuiam cum o să fie… Bănuiam că nu-mi vei spune deodată… pentru că nici atunci nu spuneai…nu-ţi plăcea să vorbeşti despre asta…dar acum, când totul devine limpede, poţi să-mi mărturiseşti… Dacă vrei o să încep eu! Se ridică, se duse la fereastră şi rămase tăcută, în vreme ce asistentul îşi aprinse pe furiş o ţigară. Atunci, în seara aceea, după ploaie – spuse Ana-Luiza, întorcându-se spre el cu faţa scăldată în lacrimi – am venit la ora şase fiindcă ştiam că eşti plecat în port, la prostituatele acelea. Am găsit uşa închisă şi am intrat pe fereastră, eram sigură că n-ai să mă cerţi… Totul era răscolit, groaznic, murdar… Se tăvăliseră prin pat şi pe covor, ca nişte iepe în călduri… Ştiu că nu cu tine, dar în camera noastră. Nu… Nu… N-am să cred nimic altceva decât ceea ce am văzut… Poliţia…descinderea…nu mă interesează…le urăsc… şi acum… Pe masa de lângă fereastră era maşina, calculatorul acela şi totul era plin de diagrame. N-aveau niciun nume… Ţii minte, mi-ai explicat că nu le pui nume ca oamenii să nu se recunoască, să nu se sperie de implacabil… Credeam că ţi-e milă de ei, dar tu nu voiai să-ţi turburi experienţele. Erau cinci dosare mari. Cinci, George ! Le-am deschis, nu înţelegeam nimic din încâlceala aceea… Dar domnul m-a ajutat… Şi am *văzut*, am *ştiut*. Era dosarul lui Zane şi cel al Marianei, al meu, şi al Anettei. Şi mai era dosarul tău ! Ştiam ce faci, clipă de clipă, în fiecare zi…din noaptea de revelion…şi am putut să descopăr totul, intersectând traseele curbelor. În noaptea de douăzeci iunie, atunci când mi-ai spus că eşti de gardă, pe şalupă, diagrama era asemeni celei din dosarul al doilea, al Anettei! În noaptea aceea ai fost cu ea!

— Sau cu Felicia – şopti asistentul. Pentru mine

rămâne un mister până azi.

— Cu Anette – spuse pătimaş Ana-Luiza. Felicia nu exista. Era o prostituată de serie, de servici pe lângă popota ofiţerilor.

— Şi cu toate astea – murmură asistentul.

— Era Anette ! Anette! gemu Ana-Luiza. O recunoşteam, o vedeam cu gura ei mare şi roşie, oribilă, o bucată de carne cuprinsă de pofte… Trăgându-te după ea, pe plajă, noaptea… Acolo, în dreptul vilei, pe faleză… A doua zi ţi-am scuturat pantofii, erau plini de nisip… Şi ai ei, i-am răscolit tot garderobul, pantofii negri de lac aveau tocurile roase… Acelaşi semn pe curbele destinelor noastre, pentru ea şi pentru mine, în zilele când erai cu noi, cu una sau cu alta… Acelaşi semn… Acelaşi în dosarul Marianei… Ştiu, ea te-a căutat… Ea a vrut… Înaintea noastră, înainte de a se mărita cu Zane, dar tu, după aceea de ce ai primit-o pe Anette? De ce n-ai aruncat-o în stradă? De ce n-ai lăsat-o să doarmă singură la tine, dacă îţi era milă ca de celelalte prostituate?! Când te-am întrebat n-ai recunoscut nimic… Dar îmi spuseseşi că din principiu nu mărturiseşti oamenilor apropiaţi ce faci, ca să nu tulburi intersecţia destinului tău cu destinele lor. De aceea…de aceea… Ana-Luiza se opri, înăbuşindu-se, se aplecă peste umărul asistentului şi-i respira şuierător în ureche: De aceea…a treia zi…a treia zi… am fugit… Am luat trenul şi am fugit… Înainte de a te scoate din apă… I-am lăsat acolo pe toţi… Pe Mariana şi pe Zane… şi pe ea… Şi ea era în barcă, în întuneric, despletită…

— N-ai fi renunţat la el niciodată? întrebă asistentul.

— Nuu! Nuuu!

— Şi atunci ai smuls tubul… Ai tras foarte puţin… şi s-a desprins…?

— Eu?! strigă, reaşezându-se şi ducându-şi mâinile la beregată. Nuuu – hârâi. Nu. Cum ai putut…cum ai putut să

crezi? Atunci nu mai ştiam nimic… Nu mai ştiam ce e cu mine… dar nu… nu…

— Bine, Ana-Luiza – spuse asistentul, ridicându-se. Linişteşte-te.

Răsuci comutatorul şi camera se umplu de lumină. Redeschise bibliotecă cu geamuri de cristal, scoase un dosar gros şi câteva caiete.

— Asta e dosarul dumitale? întrebă.

— Da – şopti Ana-Luiza.

— Şi aici? întrebă asistentul, indicând un şir de cercuri. Asta… înseamnă „dragoste cu George”? Aşa ai crezut că înseamnă?

— Da! Şi o cred şi acum!

— Nu, Ana-Luiza, nu. Ştiu că l-ai iubit, şi dragostea te-a îmbolnăvit aproape. Ai avut un şoc în seara aceea…

— Nu mă minţi!

— Nu te mint, Ana-Luiza. Dumneata m-ai minţit acum pe mine. Nu mi-ai povestit totul…

— Ba da! Îţi jur! Îşi făcu o cruce mare, murmurând: Pe tot ce am mai sfânt, pe amintirea ta, jur. Pe regăsirea ta!

— Şi brăţara? întrebă foarte încet asistentul.

— Brăţara?

— Atunci, în seara aceea, când eram de serviciu pe şalupă, atunci când ai descoperit că diagramele voastre semănau în anumite locuri, atunci… îţi aminteşti…?

— Daaa!

— Atunci, Ana-Luiza, când ai intrat singură în cameră şi ai răsfoit dosarele… ai luat cu tine o brăţară din sertarul mesei! Numai o brăţară! Şi mai erau cercei, butoni, ace de cravată. De ce ai luat brăţara aceea?

— Fiindcă nu voiam să i-o las ei – gemu Ana-Luiza. Purta un colier de smaragde, dat de tine, cel mai frumos colier… şi mie nu-mi dăruiseşi nimic, nimic…

— Nici Feliciei.

— Feliciei?! Dar cine era Felicia? O prostituată din aceea de duzină să merite daruri? Ai putut vreodată să o compari cu mine? Oh, doamne, dumnezeule! Dar nu… Nu voi lăsa nimic să piară!… Nimic din ce a fost frumos atunci… pentru că e trecutul meu… al meu! Spune-mi, spune-mi că atunci, cu Anette, a fost un capriciu, că te-a urmărit, că n-ai putut să scapi de ea… Spune-mi adevărul…!

— Lefescu a iubit-o pe Anette – spuse asistentul. Dar era un om atât de complicat!

— George, nu te juca cu mine, nu-ţi bate joc!… Sunt o exaltată, ştiu, o mistică, dar nu-ţi bate joc de mine… Nu vreau să reîncep nimic… Nu se mai poate… Dar lasă-mi trecutul!

— Ana-Luiza, Ana-Luiza – spuse melodios asistentul. Mă ştii de doi ani în preajma profesorului. Cum ai putut să rabzi până azi? De ce ai tăcut?

Pentru că nu *văzusem*. Eram oarbă, George! Şi azi-noapte, când ai vorbit, când te-ai aprins…când ţi-ai dus mâna la frunte…am ştiut… A fost ca o lumină mare, dinăuntrul meu. Am înţeles de ce în ultimele zile mă aştepţi…mă urmăreşti…încerci să-mi forţezi uşa…şi în seara asta, când mi-am găsit poşeta răsturnată …în budoarul Marianei…am presimţit că eşti tu… Căutai… nu te acuz…

— Căutam ce? întrebă asistentul încordat.

— Poate ultimele tale scrisori… sau poate…

— Spune, Ana-Luiza – şopti asistentul. Ştiu că eşti totdeauna sinceră cu mine.

— Brăţara – murmură Ana-Luiza. Brăţara pe care o simţeam ca o parte din trupul tău… din sufletul tău… Eu cred în magia obiectelor… în puterea lor…

— Când ţi-ai găsit poşeta, astă-seară, în budoarul Marianei, brăţara mai era înăuntru?

— Da – spuse Ana-Luiza. Ai fost bun cu mine... Mi-ai lăsat-o.

Deschise poşeta, febril, şi scoase o brăţară grea, verde, dintr-o bucată.

— E ca o podoabă scită – spuse asistentul, luând-o. Încă mai păstrează răceala ta, Ana-Luiza!

— Răceala mea, răceala inimii mele – spuse Ana-Luiza, întinzând mâna după brăţară.

— Nu, mai lasă-mi-o – spuse asistentul, jucând-o în palmă. Câteva zile doar.

— Nu. George, nu! Te implor, nu!

— Două zile - spuse asistentul. Nu e mult. Mi-e atât de dor de ea !

— Să n-o dăruieşti nimănui – spuse Ana-Luiza cu buzele uscate. Nu-mi lua ultimul lucru frumos pe care mi l-a dat viaţa!

— E un fetiş. Ai dreptate – spuse asistentul. Pentru mine. Pentru dumneata e mult mai mult. Lefescu a fost idolul tinereţii mele. Dar nu l-am iubit ca dumneata... Ana-Luiza, te simţi mai bine acum? Eşti acum mai uşurată, mai calmă... Te rog, intră în baie, clăteşte-ţi obrazul, fardează-te. Baia e alături... Vrei să-ţi aprind lumina?

— Nu, mulţumesc!

Îi zâmbi mecanic şi, ţeapănă, intră în baie. Cu un salt moale asistentul se repezi la biblioteca mohorâtă cu geamuri de cristal, deschise o uşă largă, lăsând să apară un vraf de inele şi brăţări. Alese o brăţară groasă, dintr-o bucată, asemeni celeilalte, apoi aprinse veieuza de deasupra biroului, cercetă brăţările cu lupa şi gravă două litere cu un stilet foarte fân pe brăţara scoasă din dulap. Ascunse tristul suvenir al Anei-Luiza în bibliotecă şi aşeză facsimilul său pe masă. Apoi se relaxă, îşi zburli pămătufurile de păr cu mână şi-şi aprinse o ţigară. De departe, dinspre lacuri, se auzi un sforăit metalic, gros.

— Iartă-mă – şopti Ana-Luiza, revenind din baie.

Ţinea privirea plecată, ca şi umerii, îndurerată şi pocăită.

— Nu-i aşa, nu crezi cu adevărat că eu sunt George? întrebă blând asistentul. A fost un moment, o clipă de criză…

— Nu ştiu… Nu ştiu ce să mai spun…

Îl privi cu aceiaşi ochi măriţi, cu pupilele fixe.

— Mereu, de atunci, mereu… Dar azi a fost mai rău ca totdeauna.

— Dar eu sunt Sterian, nu-i aşa? Sunt Sterian, asistentul profesorului ? Spune, Ana-Luiza! Vezi, eu te înţeleg, înţeleg chiar foarte bine… Sunt încă atâtea mistere… atâtea lucruri bizare în lumea asta, încât noi, bieţi muritori, nu le putem pătrunde. Dacă o să vrei odată, poate destul de curând, o să-ţi povestesc despre Lefescu… Nu, nu aşa, te rog, Ana-Luiza… Dacă tremuri, dacă asta îţi face rău renunţ… Dar dacă o să mă asculţi în linişte, calmă, o să-ţi arăt că Anette n-a fost marea lui dragoste!

— N-a fost. Nu, n-a fost!

— Şi ia-ţi brăţara înapoi! Într-un loc, pe curba destinului tău există o mică îndoială… Semnul matematic al îndoielii. Nu crezuse că i-ai luat-o. Apoi, a înţeles că pentru dumneata înseamnă dragostea şi răzbunarea… Nu mi-a vorbit niciodată despre asta, a calculat însă totul… Uite! Asistentul deschise unul din caiete, indică o pagină acoperită de o reţea de linii. Brăţara e aici – spuse asistentul. Totul e limpede. Până în ultima clipă l-a chinuit ideea că sufereai din pricina lui.

— George – murmură Ana-Luiza. George!

Ridică brăţara la înălţimea ochilor privind-o cu adoraţie ca pe o icoană, apoi o sărută şi o băgă în poşetă.

— Plec – şopti. Nu mai ştiu nimic. Sunt frântă de oboseală. Şi din nou simt calculele astea adunându-se în

jurul meu că o plasă, ca o colivie... Nu ştiu, nu mai ştiu cine eşti... Iartă-mă, domnule Sterian, iartă-mă...

Îi surâse din prag şi ieşi, cu pasul rigid, cu umerii drepţi, ascuţiţi.

VII.

Asistentul stinse luminile, dar nu se mai culcă, ci, lăsându-se în patru labe, ieşi pe balcon. Ghemuindu-se în spatele parapetului de beton străpuns de pătrăţele şi triunghiuri, privi în stradă şi o văzu pe Ana-Luiza coborând treptele intrării şi oprindu-se în faţa blocului. Peste drum, în desişul fumuriu al parcului scânteia vârful unei ţigări. Ana-Luiza traversă strada aproape în fugă şi se afundă sub arcadele cu trandafiri, ce pluteau într-un întuneric ceţos. Asistentul o auzi vorbind şuierător, cu patimă, cuiva care nu-i răspundea, apoi vocea i se stinse într-un oftat şi nu se mai deosebi decât scârţâitul pietrişului sub paşii a doi oameni. Ţigara sclipi într-un arc scurt şi dispăru.

Asistentul mai ascultă, crispat, câteva minute, dar nu mai distinse nimic altceva decât foşnetul frunzelor. Reveni în cameră, aproape târându-se, şi, pe bâjbâite luă un dosar din bibliotecă. Aprinse lampa de pat, camuflând-o cu un ziar, şi porni să răsfoiască paginile acoperite de un scris mărunt, ordonat. Din loc în loc, deasupra unor diagrame cineva notase cu cerneală roşie „exact”, „idiot”, „se revine”.

Curbele erau dublate sau şterse cu trăsături dese, meticuloase, şi refăcute cu negru. În două locuri fusese folosită acuarela pentru a trasa o coroniţă aurie şi un cap de mort.

Asistentul zâmbi răsfoind dosarul, şi se încruntă abia la ultima pagină. Desenul înfăţişa o linie ascendentă, pornind din colţul de jos – stânga al foii, având de o parte şi de alta nenumărate semne de întrebare. Două săgeţi se

încrucişau, fiecare purtând alt. Număr, iar dedesubt fusese notat „0,9234” şi „0,9468”. Luând o foaie de hârtie asistentul scrise o ecuaţie foarte lungă, în care cele două numere apăreau foarte des. Completă pagina dosarului cu numărul „0,820” pe care-l introduse în ecuaţie, apoi rămase nemişcat, ascultând. Dinspre lacuri, unde cu două ore înainte uruise motorul, se auziră dangăte de clopot. La al cincilea dangăt asistentul se ridică, îşi scoase pijamaua şi-şi îmbrăcă pantalonii de doc şi o cămaşă uşoară. Puse ventilatorul în priză, spălă ceaşca de cafea din care băuse Ana-Luiza şi o repuse pe masă, împreună cu o a doua ceaşcă. Auzi liftul oprindu-se şi, înainte de a răsuna soneria, deschise uşa apartamentului.

— Bună dimineaţa, Anette – spuse încântat. Te aşteptam.

— Eşti un monstru – spuse Anette intrând. Sper să fii un monstru bun. Se opri în faţa oglinzii din hol şi îşi aranja părul. E minunat afară – spuse. Nu era niciun om pe stradă. Câţiva măturători şi atâta. Se poate intra în dormitorul dumitale? Adulmecă aerul, oprindu-se în pragul camerei, şi surâse. A mai fost cineva pe aici?

— Oh, nu! Spuse asistentul. Sunt hainele mele. Am dansat aseară cu toate doamnele şi am devenit poliflor, ca mierea.

— Dosarul e al meu?

— Da.

— E undeva o coroniţă, nu-i aşa?

— O coroniţa de aur.

— De bronz – spune Anette, aşezându-se. Eu îi dăruisem culorile. Câţi ani aveai dumneata atunci?

— Douăzeci şi trei. Ca şi duduia Felicia.

— Ai cunoscut-o la George? Sau te purta cu el prin baruri?

— Am cunoscut-o numai din ecuaţii, Anette.

— Ca şi pe noi, celelalte, nu-i aşa?
— Da.
— Şi ţi-am plăcut vreodată, domnule Sterian?
— Dintotdeauna. Şi te-am aşteptat, cu uşa larg deschisă.
— Dar n-am nimic de povestit. O să te deziluzionez !
— Oh, câte lacune sunt de completat – spuse asistentul, deschizând dosarul. Iulie, o mie nouă sute patruzeci şi şase…august, patruzeci şi şapte…iulie… patruzeci şi opt… Vara… Toate neclarificate – vara ! Iarna curbele sunt clare, chiar dacă au întreruperi. Ce se întâmpla vara cu dumneata?
— Influenţa mării – spuse Anette. Marea mă făcea să nu mai fiu eu însămi. Şi George ştia asta.
— Verile dumitale sunt marcate cu linii duble. Una roşie, obişnuită. Şi una verde. Se juca reprezentând timpul pe care-l petreci pe ţărm cu linii verzi… Îţi aminteşti prăvăliile de pe strada ce ducea la mare, nu-i aşa?
— Prăvăliile cu argintării? Cu narghilele?
— Cu narghilele, cu tăvi. Şi cu safire, rubine, smaragde. Obişnuia vara să dăruiască smaragde prietenilor. Era un simbol al mării.
— Da – spuse Anette. Dăruia smaragde tuturor. Cumpărase un cufăr de pietre preţioase de la un turc bătrân şi le împărţea în dreapta şi-n stânga.
— Şi dumitale îţi dăruise atunci tot o broşă – spuse aproape trist asistentul, ridicând dosarul şi indicând un desen de pe copertă. E aceeaşi broşă, nu, în chenar de argint?
— Aceeaşi. Mariana căpătase cercei şi Zane un inel pe care nu voia să-l poarte.
— Inel – repetă asistentul, zâmbind. Şi Ana-Luiza?
— Habar n-am. Sau… poate… un colier…
— Ana-Luiza, Ana-Luiza – fredona asistentul. Biata

fericită, credincioasă, îndrăgostită Ana-Luiza. Nu te iubea, nu-i aşa, Anette?

— Nu mă iubea deloc.

— Şi Felicia?

— Eh, Felicia! Era o… o curvuliţă, ştii prea bine…

— Picantă, nu-i aşa?

— Deloc. Avea sânii prea mari ca şi acum. Şi vorbea… şi vorbea…

— Felicia, o mărgică – spuse încet asistentul. Cucurigu, boieri mari, daţi punguţa cu doi bani. Şi când se uitară moşul şi babă, găina ouase o mărgică… Mi-ai plăcut dintotdeauna foarte mult, Anette. Dar ai băut îngrozitor aseară. De ce?

— Pentru că îmi era frică!

— Da – spuse asistentul. Toate dosarele au desene pe copertă, ca şi cum ar fi reclamele unui magazin de giuvaere. Şi pe toate diagramele e însemnată teama. Până şi pe aceea cu mărgică. Pe un laţ lung, gros, de duble, o piatră ovală, frumoasă.

— Nu ştiu – spuse Anette – şi jocul ăsta mă sperie.

— Vezi, Anette – spuse asistentul ridicându-se şi începând să se plimbe prin cameră – oamenii se joacă de-a ghicitul de mii de ani. Dau în bobi, citesc în măruntaiele găinilor, înjunghie miei… Şi când greşesc li se taie capul… Anul trecut era la Mamaia un englez, ghicitor în talpă. Cum au aflat, femeile s-au adunat în jurul lui şi au început să facă plajă numai pe burtă. De-abia a scăpat nebătut, după ce câteva şi-au ars umerii. Şi Lefescu ştia că e riscant să cercetezi destinele oamenilor. Dar nu pentru că ar fi putut greşi, ci, din contră, pentru că putea stabili nişte curbe exacte. Oamenii vin la tine şi te întreabă: „Spune-mi, vreau să ajung în locul cutare, pe care drum să apuc?” „Spune-mi cine eşti – îl întrebi. Spune-mi totul despre tine, fără să ascunzi nimic. Astfel maşina va trasa un drum care nu e al

tău, un drum al nimănui. Căci omul care vrei să pari nu s-a născut.” Şi există ambiţioşi, gata de orice, gata să se dezgolească în faţa ta, cu toate că ştiu că sunt oribili. Dar ambiţia e mai puternică decât pudoarea… Şi oamenii se urcă în maşina pe care le-o oferi. Şi trec anii…călătorii ajung unde au vrut… Nimeni nu ştie pe ce drum au mers, în afara ta, care ai stat la volan! Şoferii cunosc totdeauna secretele directorilor!

— Şi Zane a…

— Nu! o întrerupse asistentul. Fără nume. Să nu scrii niciodată numele dracului pe perete, dacă nu vrei să apară cu adevărat.

— Dar Zane…

— Te rog, Anette! porunci înăbuşit asistentul, ducându-şi mâna la frunte. Eu am plecat la ora unu de acolo. Tu ai mai rămas. Ce ai mai făcut înainte de a veni aici?

— Am vorbit cu fetele. Despre tine.

— Şi le-ai arătat broşa? întrebă asistentul, pălind.

— Nu. Dar Felicia a văzut-o. Şi a început să mă tachineze. Mă scoate din sărite.

— Nu ştiam că sunteţi aşa de intime. Ce-a spus?

— Că-mi admiră fidelitatea.

— Deci n-ai mai vorbit nimănui despre broşă?

— Nu! Sau…mi se pare că Marianei… Dar de ce insişti? Spune-mi! Nu sunt fricoasă, să ştii, dar noaptea asta…

— Noaptea de alaltăieri…

— Noaptea… de… alaltăieri?!

— Noaptea de douăzeci iunie.

Anette se cabră, sprijinindu-se de spătarul scaunului. Rămase nemişcată câteva secunde, apoi îşi muşcă buza de jos cu o furie aproape teatrală şi asistentului îi păru că vede sângele țâșnind de sub dinţii albi, puternici.

— Ce doreşti, domnule Sterian? întrebă cu faţa imobilă. Cine eşti, la urma urmei?

— Nu mă înţelegi, Anette – spuse trist asistentul. Şi din toţi care l-au cunoscut pe Lefescu ar trebui să mă înţelegi cel mai bine.

— De ce, eu? întrebă Anette, sprijinindu-se, încovoiată, cu palmele pe masă. Ce mărturie cauţi să-mi smulgi? Şi de ce aerul ăsta misterios, insuportabil?

Asistentul deschise dosarul care avea pe copertă desenul unei broşe şi îl împinse spre ea. Răsfoi cu mari pauze foile, oprindu-se la o pagină aproape albă pe care, deasupra unor şiruri de litere şi cifre, cineva schiţase o coroană aurie.

— N-a mai completat-o niciodată – spuse asistentul. Era exigent cu el însuşi până la nebunie.

Anette îl privea fără să răspundă, mişcându-şi neîncetat buzele şi nările.

— De obicei folosea numai elementele cheie. Cu mijloacele de atunci ar fi fost supraomenesc să încerc altceva. Dar la câteva persoane, pe care le cunoştea foarte bine, introdusese totul în ecuaţii. Totul! Asistentul îşi deschise palma şi cuprinse cu putere palma Anettei. Anette – spuse foarte cald. Trebuie să mă ajuţi. El a refuzat să completeze pagină pentru că nu voia să facă supoziţii, ci să determine. A reluat destinul dumitale, l-a dus mai departe cu două curbe care se interferează.

Anette se cutremură şi-şi trase mâna din mâna asistentului.

— Apoi a tăiat una dintre ele – spuse asistentul. A suspendat-o. Nu credea în ea. N-ar fi făcut asta pentru niciun alt om.

— Lasă-mă – gemu Anette. E monstruos.

— Mi se pare extraordinar – şopti asistentul. Dar sunt poate prea subiectiv. A fost idolul meu din tinereţe! Oftă

abia auzit şi reluă, monoton: Atunci, în douăzeci şi unu iunie, dimineaţa, revenind pe faleză purtai un taior cenuşiu, pălărie cu voaletă şi pantofi de lac. Anette păli din nou şi se crispă. V-aţi plimbat vreme îndelungată. Aţi ajuns sub vila de lemn căreia el îi spunea „cottage”. Acolo ţi-a cerut mâna. I se părea absurd lui însuşi, dar a făcut-o. Şi i-ai spus că nu vrei să-l mai vezi.

— Nu – gemu Anette. Nu…pentru, că el…avea…era cu altcineva… Şi nu voiam… Privi hăituită în jur şi murmură: De unde… de unde toate astea? George… E posibil…?!

— Şi-a notat plimbarea voastră în jurnalul lui. Jurnalul îl ajuta la traducerea matematică a faptelor de viaţă. Dar n-a înţeles niciodată că ţi-e frică de el.

— Mă îngrozea – şopti Anette. Mă simţeam ca o marionetă. Eram toţi ca nişte marionete şi el trăgea sforile… Mi-a arătat, o dată, ce aveam să fac peste o lună. Mi-a spus ziua şi locul… Şi totul s-a petrecut întocmai… sau aproape… aproape cum calculase el. Aveam douăzeci şi unu de ani… Era primul bărbat de care mă îndrăgostisem serios… Visam să ajung departe, foarte departe… Credeam în prorociri, în ghicitoare…până şi în acelea cu ghiocul… Mi se făcuse frică… Era prea nebun pentru mine…

— Avea geniu – spuse asistentul. Era un geniu plin de farmec.

— Voiam un bărbat cu picioarele pe pământ, puternic, vesel.

— Era foarte vesel şi puternic.

— Dar avea dosarele astea… Îmi urmărea fiece mişcare… fiecare vorbă…

— S-a chinuit groaznic, Anette! Îţi calcula destinul şi voia să-şi distrugă calculele. Ştia că te va pierde, cunoscându-ţi viaţa dinainte, pentru că totul se transformă într-o experienţă lucidă. Şi, de câte ori îl tulburai, îl făceai să-şi piardă nopţile gândindu-se la tine, se jura că va

renunţa la studiile lui, că te va iubi orb, pasional... Şi dimineaţa relua totul de la capăt – erai experienţa lui fundamentală, îl mistuiai.

— Era oribil să mă ştiu cântărita clipă de clipă... Mă obseda... Fiind împreună mă sileam să vorbesc alandala pentru a înşela ecuaţia care determină clipele acelea. Făceam tot ce-mi trăsnea prin cap, ceea ce mi se părea mai stupid, ca să dejoc previziunile lui. Şi eram sigură, adeseori, că am reuşit, şi că între noi apare neprevăzutul. Dar, odată, chiar la începutul lunii iunie, când eram numai noi doi în faţa cazinoului... pe stâncile acelea, coborâsem...acolo unde se sparg valurile... Era ora două după amiază... Marea era rece... L-am văzut cum scrie ceva pe un bolovan şi-l întoarce cu scrisul dedesubt... Mă jucam. Luam spuma, o lăsam să se spulbere în palmă, să redevină apă. Mi-a spus că sunt numai opt ore până în Turcia şi că ar vrea să petreacă o săptămână acolo... Şi mi-a vorbit de Istanbul, de Cornul de Aur... La ora patru – au trecut paisprezece ani de atunci – domnule Sterian, l-am întrerupt şi i-am spus: „Să trecem pe la Zane. Nu l-am văzut de mult.” George a început să râdă – ştii cum râdea... Te simţeai ca un animal, ca un gândac... A ridicat bolovanul şi mi l-a adus. Scrisese: „Nu vrei să trecem pe la Zane? N-am mai fost de mult, ora 16”. M-am cutremurat. E un fleac, nu? Sau, poate părea pentru oricine, care nu l-a cunoscut... Dar pe mine m-a îngrozit... Eram din nou ca un fluture prins în ace... Şi mă iubea! Ştiu! Ştiu! Ştiu, domnule Sterian!

— Şi Zane te iubea – spuse foarte încet asistentul.

— Da. E adevărat – răspunse Anette, privindu-l drept în ochi. N-am ascuns-o niciodată! Şi mie... îmi plăcea... îmi plăcuse... Dar se căsătorise cu Mariana.

— De aceea l-ai respins pe Lefescu? Credeai că Zane va reveni?

— Nuuu! Oh, nu! Niciodată nu m-aş fi căsătorit cu

Lefescu! Ţi-am spus-o de atâtea ori. Îmi era frică de el.

— Frică… Frică… Frică – fredonă asistentul. Frică. Şi acum, Anette, te mai temi de Lefescu?

— Da! Spuse Anette. Pentru că şi după moarte mă obsedează… Caietele astea… darurile lui… dumneata…

— E copilăresc – spuse asistentul. Ne spunem ba „dumneata”, ba „tu” după gravitatea celor discutate. Dar e o gravitate închipuită. Sunt la fel de nebun ca şi George, Anette. Spune-mi „tu” aşa cum mi-ai spus şi aseară… azi-noapte… Sunt un mic şofer al destinului, care a preluat maşinile voastre şi le conduce în locul lui George, fiindcă drumurile trebuie străbătute până la capăt, ca să se poată trage concluziile ştiinţifice. A fost cea mai mare dorinţă a lui.

— Drumurile…puţin îmi pasă de ele. Drumurile! Am treizeci şi cinci de ani! Şi simt că sunt singură, tristă, plictisită!

— Coroniţa de logodnă a rămas aici! spuse asistentul, mângâind dosarul. Zane nu ştia nimic, nu-i aşa?

— Nu ştiu – spuse Anette. Bănuia, poate.

— Nu. Nu ştia nimic – spuse asistentul. Şi erai îngrozită, nu atât de calculele lui Lefescu, cât de faptul că Zane ar fi putut să le citească… Era statistician, ca şi George… Credeai că lucrează împreună, pentru că discutau mereu despre asta… Îl iubeai pe Zane!

— Nu! Strigă Anette… Ba da! Îl… îl iubeam! M-am îndrăgostit de el de cum l-am văzut… Dar nimeni nu ştia nimic… Nici…nici George…o perioadă…până când… ecuaţiile acelea ticăloase, cu care scormonea totul. Iartă-mă, domnule Sterian… Cezar… eram foarte tânără. Şi Zane era un om cu picioarele pe pământ… un bărbat. Era un bărbat alături de care te simţeai fericită, sigură…

— Lefescu nu te-ar fi împiedecat niciodată să rămâi cu el.

— Ba da, ar fi făcut orice pentru a mă depărta de Zane! Şi eu n-aveam nevoie de un zeu, voiam un om!

— Niciodată n-a ştiut – spuse asistentul blajin – că înainte de a veni să-l vezi pe plajă, în dimineaţa zilei de douăzeci şi unu, te-ai plimbat cu Zane aproape toată noaptea. Erau limitele lui. Se juca scriind pe bolovani ce-o să spui peste două ore, dar nu putea concepe că-l iubeşti cu adevărat pe Zane.

— Limitele lui! murmură Anette, ridicând din umeri. Eram cobai, noi, ceilalţi. Ce drept avea să se amestece în viaţa noastră, să cotrobăiască prin ea?

— Nu se amestecă de loc în viaţa nimănui. Vă observa doar.

— Dar noi ştiam… ştiam cu toţii… Pentru că pornise dintr-un joc. Dar desigur că ştii asta!

— Nu. Ţi-am spus că ştiu numai ce a însemnat în jurnalul său. Eraţi la cazinou când a început?

— Da. Eram toţi: Mariana, Zane, Ana-Luiza, George şi cu mine. Zane juca la ruletă de obicei, dar George a jucat pentru prima dată în seara aceea şi a făcut să sară banca A discutat cu Zane până dimineaţa despre calculele făcute… Ruleta nu era… cum să spun… perfectă… şi el calculase când… când ai şanse, pe ce numere…

— Probabilităţile. Cazurile probabile.

— Da… Şi a spus că asta se poate face cu orice dacă ai date suficiente, chiar şi cu viaţa oamenilor. Zane pleca atunci la un examen de ofiţer specialist… A fost ridicat în grad după aceea… şi a pariat cu George că n-o să-i poată calcula şansele de a trece examenele şi de a fi făcut locotenent-colonel… De fapt, voia să iasă din armată să se reapuce de statistică. George a primit, cu condiţia să-i povestească viaţa, exact, sub cuvântul de onoare al păstrării secretului. Şi au început de a doua zi. George i-a dăruit un inel ca legământ şi i-a indicat oră cu oră ce e bine

să facă… După aceea am vrut şi noi… Toate… Ştiam că se ocupă cu destinul… cu studii despre destin… Dar ne refuza întotdeauna… Era prietenul nostru… prietenul Marianei…

— Şi aţi insistat, nu-i aşa?

— Eu, mai puţin.

— Şi nu te-a mirat că a primit atât de uşor, totuşi?

— Credeam că a făcut-o pentru mine. Ca să afle dacă-l iubesc.

— Eşti foarte aproape – spuse asistentul. Eraţi cinci oameni ale căror destine se legau între ele. Pentru cercetător era o ocazie unică! Zeci de prilejuri de a controla un destin prin altul, de a stabili intersecţiile! Depindeaţi unul de altul, organic aproape… Îl înţelegi, nu?

— Da, dar îl detest ! Pentru că el… din cauza lui…

— Îl urăşti? întrebă stupefiat asistentul.

— Nu – spuse obosită Anette. Nu l-am urât niciodată… Şi nu mai ştiu… E atât de mult de atunci… atât de mult. Totul e atât de încâlcit, oribil. Cu Mariana bănuitoare şi bolnavă, cu isterica de Ana-Luiza…

— N-a vrut să te omoare niciodată din cauza lui Lefescu?

— Cred că da. Era orbită de pasiune… cum fac pasiuni femeile astea credincioase, bigotele… pasiuni morbide… Urăsc tot ce e sănătos, frumos… Mă… mă dezgustă… fizic… Nu-l slăbea din ochi, mă agasa… Cred că i-a furat o bijuterie, odată, de teamă să n-o vadă dăruită altcuiva… Ar fi fost în stare de orice!

— Ar fi fost în stare să-l ucidă? întrebă asistentul, îngândurat.

— Să-l ucidă! Poate… poate că da…

— Nici nu ora prea greu – spuse asistentul. Să tragi puţin de tubul de aer… puţin… Barca să se depărteze. Ana-Luiza era aşezată atunci lângă pompă?

— Nu ştiu – spuse Anette. Eram paralizată de groază.

Numai Zane a avut puterea să sară în apă… de câteva ori… să-l caute… Era singurul bărbat… Mi s-a părut un supraom.

— De câteva ori – repetă uimit asistentul. E extraordinar ! Şi Ana-Luiza ce făcea între timp?

— Nu-mi amintesc – murmură Anette. E odios să mă aduci din nou în starea asta pentru a-mi pune aceleaşi întrebări… ca un anchetator.

— Greşeşti, Anette – spuse asistentul. N-am nicio cădere să fac anchete. Sunt un simplu executor testamentar.

— Şofer şi portărel – chicoti Anette, mișcându-și mult şi cu voluptate buzele. De ce întrebi, dacă ai caietele pe masa? Sau datele lui George sunt incomplete pentru elucidarea cazului de către dumneata?

— Anette – spuse dojenitor asistentul. E absurd că te simţi jignită şi mă împroşti cu „dumneata”. Datele lui George sunt complete, dar sunt deformat interpretate, sunt afectate de dragoste ! Credea că va putea ţine seama de ea, dar n-a reuşit. Te iubea foarte mult!

— Ştiu – spuse Anette. Am auzit-o de mai multe ori în noaptea asta decât în toată viaţa mea. Şi mi se închid ochii de oboseală.

— Să-ţi fac un nes? Sau o turcească? E totul pregătit.

— O cafea simplă. Amară.

Asistentul introduse ştekerul în priză şi reveni îngândurat în faţa ei.

— Eşti o femeie foarte frumoasă, Anette – spuse. Cred că eşti mai frumoasă decât atunci. Ai câteva fire de păr albe, dar totul e mai stilizat, mai grav, mai feminin. Eşti copleşitor de feminină.

— Sunt o moartă frumoasă – spuse Anette. Registrul ar fi trebuit să se încheie de mult cu o coroniţă neagră, nu aurie. E singura logodnă care mi se potriveşte.

— Umor negru – spuse asistentul, răsfoind dosarul. Şi

o mare slăbiciune nemărturisită. Mai ai atâţia ani înaintea ta, Anette!

Ajunse la ultima pagină a dosarului pe care curbă, însemnată cu „0,9872”, se transforma într-un cap de mort încununat de lauri.

— Ce vezi acolo? întrebă Anette. E coroana mea de flori?

— A doua coroniţă aurie – spuse asistentul – simbolizând săptămâna în care ne aflăm. A calculat-o cu paisprezece ani în urmă, iar eu am revăzut-o.

— Ar trebui să primesc azi, deci, cererea în căsătorie – spuse Anette. E duminică, ultima zi a săptămânii. Te rog… lasă-mă să-mi umplu eu ceşcuţa!

— Şi cum o să-ţi petreci duminica?

— Dormind. E foarte bună… E amară. O să adorm greu după cafeaua asta, dar cu două pastile de luminal n-o să mă mai trezească nimeni până luni dimineaţa.

— O să te trezesc eu – spuse blând asistentul. Mi-ai promis că mai vorbim diseară.

— Dar nu ca acum, domnule Cezar Sterian. Mai bine du-mă la cinema la o comedie. Întoarse ceşcuţa cu gura în jos şi i-o întinse. Nu vrei să încerci?

— Ba da – spuse asistentul, privind liniile albe ce se încrucişau în zaţul aproape negru. Un drum lung…cu mai multe capete de femei… Le vezi? Stau ca într-o lojă – unul, doi, trei, patru capete… Şi un bărbat… la mijloc un bărbat… Ca un monument… Şi un altul… parcă fuge… caraghios… gros... Femeia cu broşă eşti tu, Anette.

— Cad în apă parcă !

— Nu e apă. E patul de acasă în care te culci.

— Şi deasupra mea cine e? Un înger?

— Un înger care te caută cu înverşunare… Păzeşte-te!

— Îngerii sunt naivi – spuse Anette. N-o să primesc pe

nimeni. Şi nu uita să mă suni deseară.

— Anette – spuse asistentul. Nu deschide uşa nimănui! Nimănui! Şi dacă cineva insistă să-l primeşti, dă-mi un telefon.

— Mă îngrozeşti – spuse Annete, obosită. Dacă n-aş cunoaşte glumele astea macabre de atâţia ani n-aş îndrăzni să mă mai duc acasă!

— Trebuie doar să fii prudentă – spuse asistentul blajin. Du-te şi culcă-te. O să veghez eu asupra ta.

Anette se ridică şi dădu la o parte perdeaua de creton ce acoperea uşa balconului.

— E minunat – spuse inspirând adânc. E pustiu… niciun om… Şi parcul miroase aşa de bine… ca la munte, în zori… L-am pângărit fumând… Sunt o vicioasă, Cezar… Nu mă conduci?

— Trebuie să mai rămân – spuse asistentul şovăind. Şi nu te mai opri să fumezi în parcuri. La ora asta întâlneşti fel de fel de oameni.

— Da, da – murmură Anette, îndreptându-se spre uşă. E o oră neplăcută… crudă… care-ţi numără toate ridurile… Se întoarse spre el şi-l mângâie pe obraz. Misteriosul domn Cezar Sterian – spuse trist. Misteriosul domn Cezar Sterian, prietenul lui George.

Asistentul rămase în prag, ascultând ţăcănitul sec al tocurilor ce coborau scara. Intră apoi în camera de baie, îşi unse creştetul capului cu o alifie lipicioasă şi-şi acoperi chelia cu o perucă şaten cu părul tuns scurt. Îşi îmbrăcă o cămaşă în carouri, pantaloni de şantung şi-şi încălţă sandalele pe piciorul gol. Ieşi apoi grăbit, coborând scara în fugă.

VIII.

Anette se descălţă şi rămase cu tălpile poale pe cimentul rece al holului. Simţea că trebuie să adoarmă

numaidecât, înainte de a începe să se gândească la cele petrecute. Îşi dezbrăcă jacheta subţire, dar înainte de a o atârna pe umeraş auzi soneria. Nu răspunse, dar persoana aflată în faţa uşii începu să bată cu pumnii.

– Cine e? întrebă Anette.

— Mariana – răspunse şuierat o voce.

— Mariana?! întrebă Anette, deschizând uşa.

În prag era Ana-Luiza, fardată violent, cu cearcăne adânci, vinete.

— Ce glumă e asta, Ana-Luiza? întrebă Anette. Îţi schimbi numele ca să mă păcăleşti?

— Ştiu că altfel nu m-ai fi primit.

— Ca să fiu sinceră, nu. Mă doare groaznic capul şi vreau să dorm. Abia te aud.

— Dacă eşti aşa de obosită, Anette, de ce n-ai venit mai devreme?

— Am mai rămas cu Mariana. Ştii bine, draga mea, că-i era rău.

— Ai plecat acum două ceasuri de acolo!

— Ei şi?

Ana-Luiza tăcu, începu să zâmbească şi spuse cu o voce dulce, copilărească:

— Anette, să nu încerci să mi-l iei din nou! Eşti foarte frumoasă, eşti mai frumoasă ca atunci şi el nu poate să uite. Lasă-l în pace. Mie îmi place cum arată acum. Nu mai e ca un diavol, e ca un copil. Ai văzut ce fel de obraji are? Şi ce blajin vorbeşte? Sunt sigură că acum e credincios, l-au învăţat acolo, dincolo…

— Bine, Ana-Luiza. Nu mi-a plăcut nici atunci, nu-mi place nici acum. Ia-ţi-l înapoi.

— Mă minţi – spuse Ana-Luiza, cu obrajii supţi. Ştiu că mă minţi. Dar să nu încerci să te mai amesteci şi de data asta între noi! Sunt blondă şi lui nu-i plac blondele. Dar o să mă vopsesc. Tu n-ai Oreal? Negru sau şaten?… Dar mai

întâi dă-mi să beau… Orice…

— Eşti groaznic de beată – spuse Anette. Îţi distrugi ficatul. Ţi-ai făcut o morfină, înainte de a veni la Zane?

— Am băut… puţin. De ce nu? A revenit, e aici, merită să beau! Dar n-ar fi trebuit să te vadă! Aveai umerii aşa de albi… Eu sunt prea slabă… Anette! Mi-a spus şi Felicia că arăt mizerabil… Săraca, şi ei îi e milă de mine… Aveai umerii albi şi dantelă ia corsaj… Şi râdeai… Tu îţi mişti buzele tot timpul… E oribil, dar lor le place… Mi-a spus Felicia: „Ceea ce pe noi ne scârbește lor le place”. Râdeai cu el… Te-ai lipit cu umărul de umărul lui… Şi acum, de ce te dezbraci? De ce?

— Vreau să mă culc. Vino, dacă vrei, deseară.

— Nu! Te dezbraci ca să-mi arăţi că ai rămas aceeaşi. Că poţi să-l scoţi din minţi… Dar n-o să te las, Anette… Dădu din cap câteva secunde, cu automatismul unei pendule, apoi se schimonosi, alintându-se: O lună nu te apropia de el… O singură lună… O să mă rog pentru tine… aşa cum te blestemam atunci să-ţi iroseşti viaţa, mă voi ruga acum să te ajute… Şi va asculta rugile mele…

— Bine – spuse Anette. Te înţeleg. Voi face cum doreşti. Dar du-te acum!

— Să mă duc… acum… de ce? Spală-te, culcă-te, dar mai rămân. Nu vreau să vină la tine… L-ai chemat, spune? Vine… vine chiar acum?

— Nu. Nu vine nici acum şi nici altă dată. Du-te, Ana-Luiza. Dacă nu mă crezi, rămâi în hol, supraveghează scara. Dar dă-mi voie să mă odihnesc.

— Vrei să-ţi fac o morfină, să nu te mai doară capul? Am seringa la mine.

— Nu – spuse, cutremurându-se, Anette. O să iau două pastile de luminal şi o să adorm. Du-te şi odihneşte-te şi tu. Furiile astea te fac să arăţi rău. Şi ar trebui să te îngrijeşti, să pari odihnită, proaspătă. Uite, ai o sticlă cu

Oreal negru. Ia-o. Dacă vrei, vin mâine pe la tine şi te vopsesc chiar eu.

— De ce ai trecut pe la el înainte de a veni acasă?

— N-am trecut pe nicăieri. Am venit încet pe jos. Nu mă simţeam bine. Şi lasă-mă!

— Ai venit pe jos cu pantofii de lac? Dar e… e imposibil cu tocurile cui… Chiar dacă eşti obişnuită să-i porţi şi pe nisip… Mă duc… dar mă întorc, Anette! Şi să nu mai porţi rochia neagră când e el de faţă… rochia cu dantelă… Să nu mai porţi sutienul care îţi descoperă sânii… Şi să nu-ţi mai lingi buzele, auzi? Se apropie de Anette, clătinându-se, cu degetele răşchirate şi spuse foarte încet: O să te omor, Anette. Nu-i aşa că ar trebui să te omor? Tu n-ai dreptul să trăieşti. Mâine o să caut registrul tău… şi o să-mi dau seama dacă ai fost pe la el. Acolo e trecut totul! Şi dacă… dacă… e însemnat… ca şi atunci, că aţi fost împreună… te omor.

Îi întoarse spatele şi ieşi din cameră trântind uşă. Răsturnă un taburet aflat pe hol şi bâjbâind intră în garderobul zidit în perete, ascunzându-se printre rochiile îmbibate de parfumul Anettei. Ca să nu i se audă gâfâitul îşi apăsă palmele pe gură şi rămase nemişcată, simţind că va leşina, înăbuşită de mirosurile dulcege.

— Ana-Luiza – strigă Anette, deschizând uşa holului. Ana-Luiza!

Aprinse lumina, cutremurându-se ca de frig şi ascultă câteva clipe. Se apropie apoi de uşa apartamentului, îşi lipi urechea de ea dar nu auzi nimic altceva decât bătăile propriei sale inimi. Reveni în cameră, se aşeză pe marginea patului şi-şi scoase ciorapii, port-jartierul, combinezonul, lăsându-le să cadă pe covor. Deschise frigiderul şi luând o bucăţică de gheaţă îşi fricţionă tâmplele. Umplu un pahar cu apă, îl îndulci cu două linguriţe de zahăr şi luând prima pastilă de luminal sorbi din lichidul rece. „E greţos – gândi.

Şi mai e atât de mult… ani de zile…”

Se culcă şi înghiţi o a doua pastilă, bând paharul până la fund. „Mâine o să i-l cer… O să mă uit chiar dacă n-o să-mi dea voie. Mi-e puţin frică – îşi spuse. Ce a vrut? Şi cine e? De ce a tăcut cinci ani? Nebuna asta îşi închipuie… E într-un hal fără de hal.” Pe pipăite, fără să deschidă ochii, căută broşa, dar îşi aminti că a lăsat jacheta taiorului pe scaun. „E un caraghios…dar e interesant, îi plac poate. Şi gesturile, felul de a vorbi. Zane nu-l simpatizează. Mi-a spus-o... dar n-am înţeles de ce. Era foarte bine Zane, astă-seară… Dar azi... acum... nu mi-ar place... nu mai pot… totul a devenit oribil... Poate că s-a dus la Felicia... Are sânii prea mari…bluza aia din paiete… şi şoldurile... ce şolduri… groase, oribile! Am uitat să închid apa la baie…”

Printre jaluzelele coborâte lumina se cernea tulbure. Camera se odihnea, strivită, cu umbre puţine. Dulapul îngropat în perete pe hol se mişca lent, foarte negru, ca şi masă joasă, lungă, grea, din mijlocul camerei. Aplicile dispăreau în ceaţă şi taburetele scunde se adunau ca nişte câini adormiţi în jurul fotoliului.

„Ce puţină mobilă am – gândi. Ce gol e… dar poţi respira… Carpeta s-a rupt… Şi e linişte… Plouă… Plouă afară şi în baie… E bine… E foarte bine… O să beau… O să beau mereu… Dacă ar veni acum, totuşi… Sunt foarte obosită… Să se aşeze lângă mine… Parcă e pasul lui… Respiraţia lui…   E drăguţ că nu aprinde lumina… O să dormim… Plouă… O să dormim…”

Simţi prin somn cum cineva îi ridică foarte încet capul şi-i apropie de buze un pahar. Bău până la fund apa îndulcită, recunoscând gustul liniştitor al luminalului, apoi se prăbuşi, rotindu-se într-un vârtej lent de ape marine.

IX

— A înghiţit pe puţin treizeci de pastile – şopti

Mariana, Lividă, acoperind cu palma pâlnia receptorului. Treizeci!

Felicia o asculta cu gura căscată, alungind o muscă ce-i bâzâia în dreptul urechii.

— Şi atunci? întrebă Mariana în receptor. Când ?... Vai, e groaznic!... E groaznic! Domnul profesor a plecat pentru puţin... O să revină. Mulţumesc! Mulţumesc foarte mult! E îngrozitor, Felicia! spuse închizând telefonul. E de neînchipuit! Au salvat-o, dar s-ar putea să surzească pentru totdeauna... Şi să nu mai poată vorbi...

— Dar de ce a făcut asta? întrebă Felicia, ştergându-şi fardul cu batista.

— Nu ştiu, draga mea! Nu ştiu! O femeie aşa de frumoasă, de bună! Era foarte necăjită.

— Viaţa asta – spuse Felicia, aşezându-se pe marginea patului Marianei. Trebuie să fii tare ca să rezişti... Avea o garsonieră frumoasă... Servici... Era elegantă.

— Este încă – spuse Mariana. Trăieşte. Sărmana de ea! Când a plecat de aici, azi-dimineaţă, se simţea rău... Tremura... N-am oprit-o... N-am avut putere... Şi noaptea asta care începuse atât de bine... Începuse bine, nu-i aşa, Felicia?

— Excepţional. Lume aşa de bună. Şi evenimentul. Mariana, numirea lui Zane... Nu trebuia să începem discuţia cu domnul Sterian... A stricat dispoziţia la toată lumea.

— Mai mult Ana-Luiza, decât el... Mi-am jurat că n-o să o mai chem chiar dacă o să ne supărăm definitiv... Isteria pe care nu şi-o poate stăpâni... Tu nu crezi că e nebună de-a binelea?

— Nu – spuse Felicia, aprinzându-şi ţigara. E şi nebună, e adevărat, prea trăieşte singură, dar şi simulează... Am vorbit cu cineva care mi-a explicat ce simţi când ai vise... din astea... de manie religioasă... Doar nu crezi că ei chiar i s-a părut că domnul Sterian e

reîncarnarea lui Lefescu?!

— Nu ştiu… poate… Dar Anette… care-şi bate joc de toate astea! Ea care e atât de tare! Felicia!… De ce a încercat să se sinucidă?

— Singurătatea – spuse Felicia. Şi nervii. De ce nu s-a remăritat după moartea lui Torinopol? Ca şi Ana-Luiza? Şi eu, dac-aş trăi ca ele, cine ştie ce-aş face… Chiar dacă Baboian e mereu în deplasare, ştiu că măcar la câteva zile o dată trece pe acasă… Mai e un suflet de om lângă mine.

— Nu e asta cauza – spuse Mariana. Şi-a reamintit noaptea de atunci… Îi iubea, era marea ei dragoste… N-a mai fost niciodată fericită după moartea lui… Singură, sau cu cineva care ţi-e indiferent, e tot una… Săraca de ea! Nici n-am putere s-o plâng.

— Să mergem la spital, dacă vrei s-o vezi.

— Nu cred că ne lasă… Şi. Să nu se supere Zane… N-o să-i placă să fie amestecat în scandal… Nu ştie nimic, a plecat cu noaptea în cap să-l conducă pe doctor.

— Eu mă duc – spuse Felicia. M-am întors numai pentru că mi-am uitat poşeta. Voiam să ies la şosea, dar acum… E la Urgenţă? Unde?

— Pe „Arhitect Mincu”, lângă piaţă… Cu toţi accidentaţii, arşii…

— Linişteşte-le, Mariana. Tot nu poţi s-o ajuţi cu nimic. O să-ţi telefonez cum se simte, dacă ajung acolo, şi dacă pot să intru… Nu te mai necăji… Anette e în afară de pericol.

— Aş vrea să fiu ca tine – spuse Mariana, încercând să se ridice din pat. Nu te atinge nimic. Nu-ţi pasă de nimic.

— Eu m-am ridicat de jos – spuse Felicia. Din oameni săraci. Am îndurat multe. Nu m-a servit nimeni niciodată… M-am învăţat să duc la tăvăleală.

— Nu trebuie să te superi – spuse Mariana. Ştii doar că ţin la tine. Şi te invidiez. Spun tot ce-mi trece prin cap.

— Mititica de tine! o căină Felicia, îndreptându-şi cutele rochiei. Ce ştii tu ce e viaţa! Eşti cu cinci ani mai mare decât mine, dar mă simt ca mama ta.

— Mulţumesc, Felicia – spuse Mariana, visătoare. Du-te. Şi, dacă se poate intra discret la spital, telefonează-mi. Sărmana de ea!

Felicia se apropie de oglindă, scoţându-şi rujul din poşetă. Îşi privi cercetător obrazul rotund, nasul cârn şi-şi surâse cu dinţii mărunţi şi strălucitori. „N-am nici o vârstă – gândi. Şi nasul, buza cu puţin puf, îi plac... Îi plac şi gropiţele... Şi sânii mari... Temperamentul se simte, se vede... Oricum te-ai îmbrăca, temperamentul nu se poate înlocui...” Îşi acoperi buzele cu ruj, le tamponă cu şerveţelul de hârtie. *Era* frumoasă Anette...*Era*...dar n-avea temperament... Şi se socotea cucoană...” Se pudră, îşi desenă sprâncenele râse şi-i zâmbi Marianei pentru a-i spune la revedere, dar se opri căci bătuse cineva la uşă. Era servitoarea care aducea un buchet de crini.

— A venit domnul asistent – spuse. Domnu' Sterian. Îl caută pe domnu' profesor.

— Să aştepte puţin – spuse Mariana, îmbrăcându-şi rochia de casă din nailon semitransparent, dublat cu atlas alb. Primeşte-l tu, Felicia!

Felicia se strâmba nemulţumită şi trecu în sufragerie. Asistentul aştepta în picioare, ţinând în mână o mare pălărie de panama.

— Bună dimineaţa – spuse reverențios. Am auzit că s-a întâmplat o nenorocire.

— V-au dat şi dumneavoastră telefon de la spital?

— Nu, am sunat eu la doamna Torinopol şi am găsit acolo procuratura, miliţia.

— Procuratură? întrebă uluită Felicia. Ce căuta procuratura acolo?

— Urme – spuse asistentul. Fotografia. Lua probe.

— De câte ori se sinucide cineva vine procuratură?

— Nu, dar imediat cum au dus-o la Salvare, înainte de a şti dacă scapă, a fost anunţată miliţia şi aşa mai departe.

— Ia te uită! spuse Felicia, aprinzându-şi o ţigară. O să iasă dandana mare! Săraca de ea! Am auzit că a luat treizeci de pastile de Veronal.

— Numai două – spuse asistentul. Restul, până la treizeci, i le-a turnat altcineva pe gât, cu sila.

— Nemaipomenit! exclamă Felicia, încreţindu-şi gura Dar e un caz adevărat Şi cine?… De ce?… Cum aţi aflat? Aţi fost acolo? La anchetă?

— Ah, miliţia habar n-are – spuse asistentul. E părerea mea.

— A dumneavoastră? Păi… de unde până unde… dumneavoastră?…

— Instinctul – spuse asistentul. Meseria. Am la laborator destinul doamnei Torinopol, Şi acolo nu e trecută sinuciderea… Calculele arată cu totul altceva - dragoste… gelozie…

— Bine…dar părerea dumneavoastră… se bazează pe…

— Evident. Şi nu voi spune nimic înainte de a revedea calculele. Fiindcă se poate determina totul acum. Am completat datele lăsate de Lefescu.

Mariana intră palidă şi frumoasă, suferindă. Îi întinse mâna asistentului, care i-o sărută, înclinându-se.

— E procuratura acolo – spuse surescitată Felicia. Se face anchetă. Domnul Sterian crede că e vorba de o crimă.

— Sunteţi indiscretă, doamnă – spuse asistentul. E o supoziţie personală, neconfirmată de autorităţi… pentru că am dosarele, diagramele construite de Lefescu… Şi de acolo, din ele nu rezultă… I-am spus şi domnului profesor. Am destinele dumneavoastră, ale prietenilor intimi ai lui George… Şi până acum, se pare, totul se înscrie pe curbele

trasate de atunci… În afara unor amănunte… A unor goluri… şi a sinuciderii care nu e trecută… Nu e bănuită… De aceea, cred că altcineva a intervenit.

— Dar e înfiorător! exclamă Mariana. Iartă-mă, domnule Sterian, dar nu e permis ca acum, când totul e atât de proaspăt… Nu… nu se poate… Zane ar fi zguduit dacă ar şti!… Ar avea un şoc!

— Domnul profesor a plecat de mult?

— Ah, cu noaptea în cap… Cred că pe la şase – şapte, cu doctorul… E insuportabil, domnule Sterian, crede-mă, să vorbim cu asemenea uşurinţă… Dumneata n-ai cunoscut-o… E o femeie atât de echilibrată, de lucidă…

— Cu atât mai mult – spuse asistentul. De ce ar încerca un om echilibrat şi lucid să se sinucidă? Doar dacă trecutul său…

— Taci! Te rog, taci – spuse Mariana, astupându-şi urechile. Dumneata, domnule Sterian, care păreai omul cel mai delicat… mai străin de durerile şi răutăţile lumii… vorbeşti cu atâta cinism!

— Sunt uimit, doamnă Zane! Visul ultimilor mei ani e să devin cinic şi nimeni nu mi-o permite! Dar jur că n-am vrut să vă supăr. Pe dumneavoastră mai puţin decât pe oricine.

— E atât de îngrozitor, domnule Sterian – spuse Mariana cu ochii plini de lacrimi – încât devenim cruzi cu toţii.

— Suntem cruzi – spuse asistentul, grav. Dar uităm. Şi n-o mărturisim. Dar vieţile noastre, privite obiectiv, sunt pline de acte de egoism feroce. Îmi permit să afirm toate astea pentru că mi-am închinat cei mai mulţi ani studiului destinelor omeneşti. Însăşi profesiunea mea e crudă.

— Dar nu păreţi rău – spuse Felicia.

— Fizionomie nepotrivită – suspină asistentul. Dar dacă aţi şti, doamnă, cu ce luciditate aştept şi observ ! Sunt

momente când mă urmăresc pe mine însumi. Şi nu mă iert. Pentru că nu pot face concesii, ca discipol al lui Lefescu, studiului pe care el l-a început.

— Sunteţi amuzant – şopti Felicia. Dar nu e locul şi nici timpul să discutăm aici.

— Sunt gata oricând să vă expun teoriile mele – murmură asistentul... Şi, dacă aveţi date suficiente, să vă completez traseul destinului pe ultimii ani.

Se auziră paşi grăbiţi urcând scara de la intrare, apoi uşa se dădu de perete şi apăru profesorul, palid, cu obrajii căzuţi.

— Ana-Luiza – spuse gâfâind – Ana-Luiza... A murit!

— Ana-Luiza?! întrebă Mariana, cu gura strâmbată de un rictus. Ooooh! Ooooh!

— S-a sinucis! Cu morfină! Vin de acolo!

Asistentul luă braţul profesorului şi-l ajută să se aşeze. Felicia rămase nemişcată, cu braţele căzute de-a lungul corpului.

— Ana-Luiza – repetă Mariana, clănţănind şi prăbuşindu-se pe un scaun...Anette? Ana-Luiza... Dumnezeule!... Doamne Dumnezeule!... Cum?... De ce?... Ooh! Ooooh! De ce?... Spune: de ce?

— Nu ştiu – gâfâi profesorul. Nu ştiu nimic... Am plecat de aici cu Cristescu... Să-l conduc... La urgenţă... Eram la el, la gardă... A sunat telefonul, era Ana-Luiza... Îl căuta... era neurologul ei... Abia vorbea... Spunea că nu mai vrea să trăiască... Cristescu a vrut s-o liniştească... Dar era în criză. I-a spus că moartea e o salvare pentru ea... A vorbit de tine, de Anette... A blestemat...

— M-a blestemat? întrebă Mariana, plângând fără zgomot.

— Nu pe tine... Pe Anette... Viaţa... A trântit receptorul. Cristescu o cunoaşte bine... Ştia că e în stare de orice... Chiar dacă mai mult vorbeşte decât face... Am luat

maşina – era cu maşina la spital – am fugit la ea… Când am ajuns sus, îşi făcuse morfină… Era în comă… A încercat s-o reanimeze… Dar era prea târziu… Cum nu me-am dat seama! Sărman copil îmbătrânit… Sărman copil!

— Dar tu – şopti înecându-se Mariana – nu ştii… Nu ştii că şi Anette a luat… A încercat… Treizeci de pastile de veronal… E la urgenţă… în aceeaşi noapte, Jean, amândouă… Ooh-ooooh-oooh…

Cuum? gemu profesorul, acoperindu-şi ochii. Anette ! Şi Anette?

— Domnul Sterian nu crede că e vorba de o sinucidere – spuse Felicia. Ci că altcineva i-a dat somniferul.

— Anette, Anette – gemu profesorul. De ce?… De unde ştiţi?!

— N-a murit – spuse Felicia. Au salvat-o în ultima clipă… Dar poate că n-o să mai audă… În registrele lui Lefescu nu e trecută sinucidere la Anette, ci gelozie, răzbunare…

— N-am spus răzbunare – se apără asistentul. Poate gelozie, sau dragoste.

— Termină, Sterian! urlă profesorul, izbind cu pumnul în masă. N-am răbdare acum de prostii, de baliverne! Dacă Ana-Luiza a plecat de aici pe jumătate nebună, eşti direct vinovat! Nu putem să ne jucăm cu nervii oamenilor! Toată noaptea ai povestit, ai desenat, le-ai îngrozit cu proorocirile dumitale. Stăteai ca un cioclu, ca o piază-rea, ghicindu-le, spunându-le fel de fel de enormităţi. Ai reuşit s-o impresionezi şi pe Anette… care e atât de stăpânită. Ana-Luiza era ca o posedată, plângea, tremura, a îmbolnăvit-o şi pe Mariana. Propagi isteria de mase, Sterian… Dar eu nu permit… N-am să mai permit…

— Am greşit, recunosc – spuse serios asistentul. Am făcut o mare greşeală ce nu se mai poate îndrepta, îmi permiteţi să mă retrag, domnule profesor.

Sărută mâna Feliciei, privind-o cu un zâmbet stins, apoi mâna Marianei, strângând-o uşor, se înclină în faţa profesorului şi ieşi.

— E nebun – mormăi profesorul, respirând greu. În mintea lui suntem un fel de cobai... Şi urmăreşte să vadă cum ne comportăm în funcţie de destinele pe care ni le-a stabilit Lefescu... Ar fi în stare să se socotească executorul său testamentar... Sau chiar executorul său la propriu... Dacă nu murim la ziua indicată în calcule...

X.

Asistentul calcula, absorbit, ascultând zumzetul uriaşului calculator. În faţa lui pe planşetă erau prinse cinci diagrame trasate cu negru. Din când în când ştergea liniile negre, le mută mai sus sau le sublinia prin curbe roşii. Auzi uşa deschizându-se, dar nu se întoarse, ci desenă mai departe.

— Bună ziua – spuse morocănos profesorul, oprindu-se în spatele lui. Te deranjez?

— Deloc – spuse asistentul, ridicându-se şi rămânând în picioare.

— Te rog, aşază-te, Sterian... Alaltăieri m-ai scos din sărite... A fost penibil să mă răstesc la tine, dar...

— Înţeleg – spuse asistentul. Am greşit. Aveam o încredere oarbă în maşina destinului construită de Lefescu, şi încrederea oarbă e condamnabilă.

— Bine, bine – mormăi profesorul. Am vorbit mult, prea mult despre Lefescu fără să fi atins o problemă mai importantă. Şi nu mă simt în stare să fac altfel nici azi. Înmormântarea Anei-Luiza m-a... m-a demontat. Şi doamna Torinopol care nu aude. Nu recunoaşte încă pe nimeni... Ieri nu recunoştea...

— Sunt dezolat – spuse asistentul.

— Prietene vechi, din tinereţe...ca nişte surori de ale

mele…sau de ale Marianei… Chiar dacă uneori nu ne înţelegeam… Dar le ştiu de douăzeci de ani… Şi toată ancheta… scandalul.

— Au început să se îndoiască şi alţii de sinucidere? întrebă asistentul.

— Sterian – spuse iritat profesorul – nu vreau să începem jocul de alaltăieri. Am şi eu nervii mei… Dacă n-ai fi fost implicat cu povestirile tale în tot ce s-a întâmplat n-aş mai vorbi despre asta… La ce lucrezi acum?

— Îmi definitivez lucrarea – spuse asistentul. Mai am puţin, foarte puţin, patruzeci şi opt de ore maximum.

— Sper că o să mi-o arăţi? Nu-i aşa?

— Chiar acum, domnule profesor.

— Acum? Oh, nu! Sunt prea tulburat.

— Îmi pare rău, dar mâine va fi prea târziu.

— Eşti sumbru, Sterian… De ce „prea târziu”?

— Pentru că s-ar putea… ca şi eu… sau dumneavoastră… Unul din noi doi…

— Stop ! strigă înfuriat profesorul. Te-am rugat să nu foloseşti limbajul ăsta de fachir cu mine! Nu e nici statistică, nici stohastică, e astrologie, ghicit în cafea, orice, numai ştiinţă nu. Sau vrei să vorbim despre presimţiri?

— Dar e calculat totul, domnule profesor. Îl conduse spre planşetă, arătându-i diagramele. Vă promisesem de sâmbătă să vă arăt azi dosarele lui Lefescu. Tot ce vedeţi aici e construit pe baza lor.

— Mă interesează prea puţin – spuse profesorul. Eram convins că faci, într-adevăr, o lucrare ştiinţifică. Dar dacă cei din comisie acceptă astrologia e treaba lor.

— Îmi pare rău – spuse asistentul. Adusesem dosarul dumneavoastră, aşa cum m-aţi rugat. Numai o clipă… Poftiţi!

Scoase din sertarul planşetei un dosar nou, gros, cu coperte dungate.

— Formidabil! exclamă profesorul. E chiar dosarul lui! Îl recunosc!

— Vedeţi?! murmură asistentul. Vi-l promisesem. L-am adus special.

— Ce prostii, ce prostii – spuse nerăbdător profesorul, răsfoindu-l. Ce muncă enormă, inutilă!

— L-a început în patruzeci şi şase, chiar a doua zi după jocul de la Cazinou, când i-aţi arătat „jurământul de parvenire”.

— Tinereţe, tinereţe – murmură profesorul. Mă socoteam în pragul îmbătrânirii la treizeci şi şapte de ani, dar ce vremuri!... Câţi ani ai, Sterian?

— Împlinesc treizeci şi cinci peste două săptămâni.

— Ce groază îmi era de apropierea vârstei de patruzeci de ani. Mi se parcă pragul bătrâneții, al ramolismentului... Şi acum trăiesc... Şi-mi place. Dacă nu s-ar fi întâmplat tragediile de alaltăieri... E a doua tinereţe, nu?

Da. Vă trasase un destin care s-a adeverit în mare măsură... Şi pe care l-a întrerupt doar din lipsă de date... Dar mi-am permis eu să-l continui... Şi e mai tonic decât cel din prima tinereţe. Dacă îmi daţi voie... deschise registrul şi luând una din diagramele trasate de el o suprapuse peste pagina uşor îngălbenită. Lefescu era convins că nu poate exista o maşină absolută a destinului – spuse, absorbit, urmărind cu degetul traseul curbei desenată cu tuş negru. S-a mulţumit să construiască optimizatoare, dar şi acestea bazându-se pe statistica unor vieţi reale, afectate de coeficienţi. Ceea ce mi s-a părut genial la el era capacitatea de a simţi, de a intui personalitatea distinctă a indivizilor ce formau un anume grup social. De altfel, după cum vedeţi, curba pe care v-a trasat-o atunci, prin extrapolare, nu diferă prea mult de cea pe care v-am construit-o eu, pe baza faptelor.

— Pe baza căror fapte? întrebă profesorul bonom.

— Pe baza faptelor de viaţă… Ştiu, înţeleg nedumerirea dumneavoastră! În felul acesta maşina nu mai anticipează, ci e un simplu înregistrator al trecutului, un vulgar anchetator social.

— Nu-mi place termenul – spuse profesorul. Şi nu-mi place în general genul acesta de activitate ştiinţifică, care te transformă într-un spion…

— E adevărat – spuse asistentul, încălzindu-se. Dar trebuia să recalculez, să verific, de zeci de ori, fiindcă miza jocului era foarte mare… Şi Lefescu nu avusese timp să verifice el însuşi individualitatea celor din grup, căci asta cerea o muncă neomenească, imensă, care a devenit posibilă doar cu ajutorul calculatoarelor. Pentru că noi nu suntem ceea ce credem că suntem.

— Nu era nevoie de un creier electronic pentru a ajunge la asemenea concluzie, Sterian.

— Dar era nevoie de unul pentru a o demonstra faptic, stohastic! Iată, aici, trasat destinul omului care credeţi că sunteţi… Aici, alături. Nu, nu pe calc… dedesubt… destinul profesorului Zane aşa cum şi l-a închipuit Lefescu… şi, deasupra, pe baza faptelor… adevăratul dumneavoastră destin… de până acum… biografia amănunţită, riguroasă, *obiectivă*… Care, extrapolată, vă poate indica viitorul *real*, chiar mai real decât cel pe care-l veţi trăi… după cum şi trecutul consemnat aci e mai real decât trecutul pe care vi-l cunoaşteţi… în ciuda adevărurilor intime… pe care nu ni le mărturisim decât nouă înşine… şi împotriva nostalgiilor, iluziilor.

— Nu te mai recunosc, Sterian – spuse profesorul, posomorându-se. Credinţa dumitale fierbinte în ghicitul cu ghiocul… chiar dacă-l numeşti optimizator, pune colaborarea noastră pe mai departe sub semnul întrebării…

Dumneata, atât de riguros… de discret… Să aduni bârfelile puse pe socoteala mea şi să le cauţi numitorul comun!

— Înainte de a trage concluziile, vă rog să-mi daţi voie să vă demonstrez cele afirmate.

Profesorul ridică din umeri privind plafonul cu indiferenţă, dar asistentul continuă să vorbească surescitat, nelăsând dosarul din mână.

— Septembrie o mie nouă sute şaizeci – spuse. Poate că ziua n-o să coincidă, dar faptul…faptul de viaţă… ziua de opt septembrie…i-aţi cerut doamnei Baboian să distrugă scrisorile… şi ea a refuzat… Opt şi nouă septembrie, în vreme ce soţul ei era plecat din ţară ca însoţitor de vagon internaţional, iar dumneavoastră eraţi socotit în deplasare, la Cluj…

— Sterian! strigă profesorul, încercând să-i smulgă dosarul. Asistentul se feri trecând de cealaltă parte a mesei. Adevărul e brutal – spuse. Dar trebuie să-l privim în faţă.

— Ce doreşti, în definitiv? întrebă profesorul strângându-şi pumnii. Vrei să mă faci să cred că ceea ce spui a fost folosit ca bază pentru calcule? Care e scopul acestei înscenări?

— Sunt dezolat – spuse asistentul. Nu e nimic înscenat. Doar aţi recunoscut registrul.

Registrul, da, dar faptele?! Cum, dumneata încerci să mă convingi că Lefescu a notat aceste… aceste… murdării în o mie nouă sute patruzeci şi şapte?! Pentru că dumneata să mi le citeşti astăzi, aici?! Nu-ţi dai seama că ai depăşit orice limită? Sau… poate că nervii dumitale… simţul realităţii… ai o plivire de halucinat, domnule… Dumneata ai moştenit calomniile lui Lefescu… şi le-ai continuat pentru a face carieră. Recunosc „metoda Lefescu” de trasare a destinelor… Spune, ce vrei, domnule Sterian? Sâmbătă noaptea, la mine… ai şantajat-o la fel şi pe doamna Pop… şi

pe doamna Torinopol… cu acelcaşi metode… Eşti executorul testamentar al lui Lefescu?! Lasă registrul pe masă! Îl confisc! Îl voi preda miliţiei.

— Dacă doriţi – spuse calm asistentul. Mai am unul la fel. Dar… mă înţelegeţi greşit… Nu urmăresc nimic altceva decât stabilirea adevărului.

— Da, da – spuse profesorul, stăpânindu-se. Da, da. Să jucăm! Nu mă voi justifica în faţa dumitale. Am fost orb, vreme de doi ani. Te-am ţinut pe lângă mine… Te-am considerat ca pe un fiu al meu… Şi acum… N-am nevoie de scandal. Spune-mi ce vrei? Postul de conferenţiar, de şef de catedră?

— E penibil.

— Toate tranzacţiile sunt penibile. Şi pentru mine ca şi pentru dumneata. Ce ştii, ce mai ştii? Plătesc.

— Va fi foarte greu – spuse posomorât asistentul. Credeam că o să înţelegeţi.

— Vrei să-mi publici viaţa în extenso, ca teză de candidat în ştiinţe? Sau ai aşteptat paisprezece ani ca să vezi cum se verifică inepţiile ghicitorului? Dacă acum sunt cobaiul dumitale, poţi să-mi şi injectezi formol în inimă şi să măsori timpul de supravieţuire.

— Sunteţi crud, domnule profesor – spuse asistentul. Dar drumul ştiinţei a fost totdeauna spinos. Acum n-aş dori altceva decât să vă ajut să înţelegeţi acest lucru.

— Te rog – spuse profesorul. S-ar putea să ajungem la o convenţie.

— Sunt trei mii de fapte de viaţa aici – spuse asistentul.

— Chiar la zece lei bucata – îl întrerupse profesorul şi tot ar fi o mare lovitură.

— Dar numai două sute au fost necesare estimării iniţiale a destinului. Nu vă cunoşteam, puteam fi mai obiectiv decât Lefescu. Diagramele noastre se deosebeau

într-un punct cheie. Am discutat o zi întreagă, fiecare verificând calculele celuilalt.

— N-aveaţi încredere unul într-altul – ricană profesorul.

— Ba da – spuse asistentul. Dar voiam să reducem influenţa factorului subiectiv. Am convenit atunci, că dacă se va întâmpla ceva neplăcut unuia dintre noi, să lăsăm timpul să arate de partea cui fusese adevărul obiectiv, ştiinţific, Lefescu şi-a ascuns lucrările, interzicându-mi să le revăd vreme de cincisprezece ani, cerându-mi să le las şi pe ale mele în acelaşi stadiu. Numai el putea inventa asemenea condiţii draconice. Am acceptat. N-am mai deschis registrul dumneavoastră vreme de unsprezece ani.

— Deci l-ai înşelat cu patru ani – exclamă înveselit profesorul. Chiar pe maestrul dumitale!

— Da. N-am rezistat. Atunci, de mult, mă jucasem pariind… Eram fascinat de magia pe care Lefescu o exercită asupra tuturor… dar după aceea, după ce a murit, revăzând datele…am înţeles că jocul îmi crease o răspundere enormă… că trebuia să revin…să lămuresc totul…nu numai ştiinţific, dar uman…că trebuie să verific faptele…să cunosc oamenii, martorii…direct… Şi am pierdut ani de zile pentru a mă transfera în facultatea pe care o conduceţi…pentru a deveni asistentul dumneavoastră preferat…şi amic al casei… Şi-am făcut-o numai pentru a căpăta certitudinea asupra celor petrecute… Aşa că l-am înşelat cu mult mai mulţi ani…cu riscul de a-i compromite studiul pe care mi-l încredinţase… Fiindcă Lefescu fusese un naiv incorigibil…îngrozitor de subiectiv… Destinul său se întrepătrundea prea mult cu destinele celor din grupul social pe care îl studia… Prea mult pentru a putea alege varianta optimă din cele posibile… Dar eu *bănuiam, bănuiam*… şi nu l-am putut opri…pentru că datele mele, prea puţine, nu-mi permiteau

să fiu categoric în calcule… Iar el respingea varianta asasinatului… O infirma!

— Varianta asasinatului? repetă profesorul, închizând ochii pe jumătate.

— Da. Lefescu a fost omorât.

— Când, domnule Sterian?

— În douăzeci şi două iunie, patruzeci şi şapte. A crezut până în ultimul moment că va fi doar accidentat… Mi-a descris accidentul conform diagramelor… desprinderea tubului de aer…panica…îşi închipuia că va ieşi la suprafaţă pentru că era un înotător excelent. Dar n-a mai ieşit pentru că cineva a întrerupt alimentarea cu oxigen…şi abia după aceea tubul a fost smuls… Eram foarte tânăr pe atunci… fără experienţă… Am crezut că destinul ne jucase o festă… macabră…pentru că pariasem dacă se va mai întoarce sau nu…

— Şi cine crezi că l-a asasinat atunci? întrebă foarte încet profesorul.

— Iniţial o bănuiam, pe doamna Ana-Luiza Pop. Îl ura. Îl socotea îndrăgostit de Anette. Ar fi fost în stare să-i ucidă pe amândoi.

— Şi de ce n-a făcut-o? Sau a făcut-o?

— Era credincioasă. Se temea de pedeapsa în viaţa de dincolo.

— În barcă era şi Anette care nu credea în viaţa de dincolo.

— Da. Anette se îndrăgostise de dumneavoastră. Lefescu o stingherea cu iubirea lui. Îi era frică de el. De calculele lui…

— Atunci… Anette? Ne oprim la ea? întrebă profesorul.

— Nu, oh, nu – spuse melancolic asistentul.

— Poate Mariana? propuse profesorul, zâmbind. Stătea chiar lângă pompa de aer… Barca se clătina… O

clipă de neatenţie…

— Doamna Zane îl iubea încă – spuse asistentul. Se căsătorise cu dumneavoastră din disperare, de singurătate, dar îl iubea pe Lefescu – era un romantic sumbru, un visător, prima ei dragoste, pe când soţul ei era un om practic, lucid, ambiţios. Şi ea nu-i iubea pe ambiţioşi…

— Deci ar fi trebuit să mă înece pe mine? spuse blajin profesorul.

— N-a dorit-o niciodată.

— Atunci, nu mai rămân decât eu – spuse profesorul.

— Şi doamna Baboian.

— Crezi că şi ea îl iubea, dar fiind părăsită şi jignită l-ar fi înecat, ca în felul ăsta vina să cadă pe Anette pe care o ura şi care fiind condamnată ar fi lăsat câmpul liber Anei-Luiza să…?

— E amuzantă soluţia dumneavoastră – recunoscu asistentul. Dar nu sunt convins că doamna Felicia Baboian ar fi îndrăznit să facă ceva singură.

— Atunci, împreună cu mine, Sterian?

— Poate că da… Dar ştiaţi că veţi fi răspunzător… ca singurul ofiţer navalist de pe bord… acceptând pescuirea amforelor cu ajutorul costumului de scafandru al bazei… Şi vă temeaţi de interogatoriu.

— Atunci… altcineva… poate dumneata?!

— O vreme am crezut că asasinul l-a atacat pe Lefescu sub apă – continuă asistentul, ca şi cum n-ar fi auzit. Era o ipoteză. Noapte… niciun ajutor… Dar nemţii plecaseră…

— Nu înţeleg…

— Ştiu că în patruzeci şi trei… în larg, după o discuţie violentă cu ofiţerii unor vedete germane… erau să-l împuşte chiar în faţa dumneavoastră. I-aţi luat apărarea într-un fel care i-a întărâtat grozav pe nemţi…

— Şi crezi că unul dintre ei a revenit în patruzeci şi

şapte ca să-l tragă de picioare pe sub apă?

— Nu – spuse grav asistentul. E interesant ce spuneţi, dar n-a fost nevoie să revină cineva din Germania… Nu, a fost mai simplu… Aţi lăsat-o pe doamna Baboian lângă pompă… şi aţi sărit din şalupă, pariind că veţi scoate mai repede o amforă cu mâinile goale, decât ar face-o el cu scafandrul. Aţi rămas trei minute sub apă, atât cât poate reţine aerul un bun scufundător. Şi, ca valurile de fund să nu vă ducă în derivă, v-aţi ţinut de picioarele lui Lefescu care se zvârcolea fiindcă doamna Baboian îi tăiase oxigenul.

— Îmi place ideea – spuse profesorul. Şi mai departe?

— Aţi revenit cu o amforă pe bord şi neobservat aţi desprins tubul de oxigen. Fiindcă Lefescu nu mai semnaliza, aţi coborât atunci din nou, eroic, şi l-aţi scos afară. Le-aţi conjurat pe doamne să nu spună că aţi sărit în apă de două ori, căci prima oară n-aveaţi voie să părăsiţi acţionarea pompei. Au acceptat şi au răspuns că atare la interogatoriu. Dar eu ştiu că aţi sărit de mai multe ori în apă!

— Te contrazici – spuse profesorul. Spuneai că nici doamna Baboian n-ar fi făcut-o şi nici eu, temându-mă de urmări.

— M-am exprimat defectuos – spuse asistentul jenat. N-am experienţă în genul acesta de discuţii… Dar diagramele sunt clare!

— E puţin cam încurcată toată povestea – spuse profesorul. Oxigenul oprit, apoi smuls tubul… De ce mai era nevoie să fie smuls tubul dacă Lefescu murise deja asfixiat?

— Tubul putea fi smuls de către scafandru, printr-o mişcare greşită, violentă… aşa cum de altfel s-a şi constatat… Aveaţi prieteni în comisia de anchetă… însă a trebuit să părăsiţi marina…

— Confuz, confuz – mormăi profesorul, ridicându-se şi deschizând unul din capacele creierului electronic.

Mobilurile doamnei Baboian şi ale mele par destul de slabe… insignifiante… Iar diagramele nu constituie dovezi ferme. Nu prezintă destulă greutate pentru redeschiderea anchetei…

— Diagramele, nu – spuse asistentul. Dar mai sunt faptele… martorii…

— Martorii. E un fel de a spune – murmură profesorul, demontând un releu al maşinii şi aşezându-l pe jos.

— E siguranţa principală – spuse asistentul. Scoateți din funcţie calculatorul.

— Ştiu – spuse profesorul. E interesant felul în care ai raţionat. Din păcate silogismul dumitale nu poate sta în picioare.

— Trebuie să vedeţi calculele – spuse asistentul. Conţin mult mai multe date… Frânturi de conversaţii… Declaraţiile făcute de doamnele Pop şi Torinopol… butonii… cerceii…

— Nu înţeleg nimic – spuse profesorul care scoase încă un releu, punându-l pe jos.

— De ce apucaţi piesele cu batista? întrebă asistentul. O murdăriţi.

— Prefer, decât să-mi murdăresc degetele… Dar ce-i cu butonii şi cu cerceii?

— Sunt invenţia lui Lefescu – spuse asistentul. Compuşi metaliferi ce formează un tip special de memorie sensibilă la biocurenţi. Se poate stabili, pe intervale de timp, succesiunea de stări emoţionale sub raportul intensităţii înregistrării… Şi sensul, conţinutul stărilor…

— Şi acul meu de cravată?

— Şi cerceii doamnei Zane, brelocul fixat la legătura mea de chei. Asistentul îşi sună cheile al căror inel de prindere era împodobit de o piatră verde pătrată. Nu e o condiţie: strict necesară experienţei – adăugă. Dar uşurează mult verificarea calculelor. Şi în fond, sunt foarte

frumoase pietrele smaragdii.

— Mie îmi plac grozav – spuse profesorul, privindu-şi acul de cravată.

— Unora le provoacă la început o iritare a mucoasei nazale. Aşa inodore cum par, emană un gaz foarte volatil.

— Strănutul, da, da – îşi aminti profesorul, continuând să scoată releele din maşină. Nu înţelegeam de ce mă tratezi de guturai. Dar…spune-mi…atunci… cum se face că Lefescu n-a crezut în posibilitatea asasinatului?

— Ţinuse prea mult seama de părerea pe care o aveaţi despre dumneavoastră înşivă. A folosit această „auto-descriere” în calcule… Şi n-a crezut că veţi avea tăria să-l imobilizaţi până la ultima zvârcolire… Era nevoie de curaj pentru asemenea acţiune şi eu am fost convins că-l aveţi, spre deosebire de Lefescu care vă considera laş !

— Mulţumesc – spuse profesorul. Îţi mulţumesc mult, Sterian! Dar nu te-ai gândit niciodată că toate aceste supoziţii… calcule… oricât de riguroase ar fi ar putea da înapoi în faţa întâmplării? Ce-ai spune dacă atunci ar fi avut loc chiar un accident… Dacă Lefescu, de pildă, şi-ar fi prins piciorul într-o amforă? Şi dacă tubul de oxigen s-ar fi desprins la o clătinare a bărcii? Întâmplarea, numai întâmplarea…

— Nu vreau să infirm argumentele dumneavoastră, înainte de a audia martorii – spuse asistentul.

— Martorul sunt eu – murmură profesorul. Şi Mariana. Şi…

— Nu, nu, mai există câţiva martori – spuse asistentul. Tocmai voiam să vi-i arăt. Deschise sertarul mesei şi scoase o cutie de lemn roşu, lăcuită şi împodobită cu frunze aurii. Iată-i – spuse ridicând capacul. Cerceii doamnei Zane, butonii pe care i-aţi pierdut… Vechea broşă a doamnei Torinopol… Îmi lipsesc mărgelele doamnei Baboian…

— Astea sunt, poate, corpuri delicte, nu martori – spuse profesorul cu blândeţe. Martorii, de obicei, sunt oamenii vii.

— Sunt nişte înregistratoare de mare sensibilitate – spuse asistentul. Le-am experimentat şi au dat rezultate uluitoare.

Scormoni prin cutie şi scoase un ac la fel cu cel prins la cravata profesorului.

— Am mai multe – spuse. Le înlocuiesc pe măsură ce transcriu înregistrările… Şi în ultimele zile, din cauza tensiunii emoţionale, au fost încărcate la maximum… Dacă am avea suficient timp la dispoziţie v-aş explica şi codul folosit, dar aşa… Vă voi arăta doar transcripţiile înregistrărilor. Ridică foaia de calc de pe registru şi citi următoarele: Douăzeci şi două iunie, şaizeci şi unu…ora două noaptea. Simbol: frică, frică intensă, furie… Prin transcripţie literală, cu ajutorul codului Lefescu semnul devine: „Nu vreau…mi-e teamă…nu mai vreau…” Ora trei. Simbol: oboseală, teamă, disperare. Sens literal:” Du-te singură…n-am putere…nu mai vreau nimic” Ora trei şi treizeci. Simbol: furie, revoltă, agresivitate. Sens literal: „Să nu te atingi” sau „Să nu mă atingi”, „Vă ucid”. Ora patru. Simbol…

— Suficient – murmură profesorul, scoţându-şi acul de cravată. Dacă ştiam aş fi purtat cu mine un magnetofon. Şi vrei să mă impresionezi cu depoziţiile făcute de o mărgică? De ce nu mă demaşti prezentând judecătorilor măruntaiele unei găini? E o metodă consemnată de istorie.

— Fiindcă toate acestea sunt argumente secundare – spuse asistentul. Mobilul asasinatului e mult mai concludent.

— Gelozia, dragul meu Sterian?

— Nu. Teama. Teama că Lefescu ar fi putut vorbi despre legăturile dumneavoastră cu nemţii.

— E o calomnie murdară – strigă înăbuşit profesorul. Lefescu a inventat-o pentru că l-am pus o dată la punct în faţa ofiţerilor germani. Ţi-am ascultat aberaţiile astrologice calm…trebuie să recunoşti…înţelegător aproape…dar asta… asta… Există o limită peste care nu-ţi îngădui să treci!

— Sunt de-abia la început – murmură asistentul. Tac de paisprezece ani… Am precipitat faptele sâmbăta seară pentru că trebuia să aflu…să am certitudinea crimei… Şi o am!… Prin alte două crime pe care n-am reuşit să le împiedic! Fiindcă nu l-am oprit pe asasin!

— Ana-Luiza! strigă profesorul. N-aveai nevoie şi de calcule ! Ana-Luiza care a vrut să ne ucidă pe toţi…care a încercat s-o otrăvească pe Mariana acum un an! Ana-Luiza!

— Ana-Luiza – murmură asistentul. De ce nu doamna Zane? Scoase din cutie o pereche de cercei, jucându-i în palmă. Ştiţi unde a fost doamna Zane azi-noapte, între orele trei şi cinci? Doamna Zane căreia Anette i-a luat iubitul? Doamna Zane care voia să răzbune moartea lui Lefescu ucis de Ana-Luiza? Lovi cu pumnul în masă cu o forţă neaşteptată. Chipul blajin i se schimonosise şi profesorul văzu pentru prima oară caninii asistentului strălucind ca la o fiară de pradă. Anette – şuieră asistentul – care voia să se smulgă din legătura asta blestemată cu Zane, sperând că va începe totul de la capăt… Ana-Luiza care vă vizită pentru a căuta în casa dumneavoastră amintirea lui Lefescu…şi pentru a-l plânge împreună cu doamna Zane… Şi doamna Zane care murise de fapt atunci, când Lefescu fusese ucis sub ochii ei… Care nu se mai putea zbate să scape… Era inutil… Şi toate trei însoţindu-l pe domnul profesor Zane… aplaudându-l… alintându-l… ferindu-l de scandaluri… Şi, la urmă doamna Baboian, încheind plutonul „grupului social”… Doi ani am făcut parte din grup… şi eu… Doi ani… ca micul asistent al

domnului profesor… Şi acum pe cine vreţi să mi-o vindeţi ca ucigaşă? Pe Ana-Luiza? Îşi netezi smocurile de păr care i se zburliseră şi continuă să vorbească domol, senin, ca şi cum s-ar fi ruşinat de criza dinainte: Sunt aberaţii… poate… dar ce-mi puteţi spune, în schimb, mai raţional? Sau argumentele mele vă par derizorii?

— Sunt suficiente – spuse profesorul gânditor. Cred că dumneata trăieşti într-o lume în care noi nu putem pătrunde. Şi nici nu mi-ar place să te urmez… Dar, Sterian, registrul dumitale ce spune?

— Pentru ce an? întrebă asistentul. Pentru vara lui patruzeci şi şapte?

— Nu, pentru azi, de pildă. E trecută discuţia noastră?

— Azi… hm… Azi se cam termină totul… întoarse pagina către profesor, arătându-i un cap de mort încununat cu lauri. Era obiceiul lui – spuse. Coroniţe pentru nunţi, îndrăgostiri, şi capete de mort pentru accidente grave. Dar diagrama e întocmită de mine şi factorul subiectiv e atât de deformant!

Şi la mine? întrebă profesorul cu ochii strălucind de curiozitate. În seara asta?

— La dumneavoastră? Azi… nimic… Dar poimâine… E periculos… mortal chiar.

— He-he-he – ricană profesorul. Unul după altul, ca Romeo şi Julieta. Şi ai verificat datele noastre utilizând calculatorul?

— Evident – spuse asistentul.

— Să verificăm… Să verificăm – spuse profesorul, frecându-și mâinile. Dacă mai am de trăit doar până joi!… Să te ajut?

— Nu, vă rog – spuse asistentul. Dar o să trebuiască să bag la loc toate releele pe care le-aţi scos.

— A fost un capriciu – spuse profesorul. Voiam să blochez calculatorul ca să nu-l mai utilizezi la cercetările

dumitale astrologice. Dar acum m-ai făcut curios. Sunt gata să te asist.

— Imediat – spuse asistentul, îngenunchind şi introducându-și mâna în maşină. Numai să nu atingeţi tabloul fiindcă e scoasă siguranţa şi aţi putea distruge calculatorul.

Se aplecă şi introduse releul de alimentare. Se auzi un trosnet sec şi o flacără albă îi arse degetele, aruncându-l pe spate.

— Sterian – strigă profesorul depărtându-se de tablou. Sterian!

Îl întoarse cu faţa în sus, dar asistentul râmase nemişcat, ţeapăn, cu ochii larg deschişi.

XI.

— Ce-ai căutat ieri acolo? întrebă Felicia, închizând uşa şi lipindu-se cu spatele de ea.

— M-am dus să-l văd, pur şi simplu – spuse profesorul punând paharul pe măsuţa din fata recamierului. Ar fi fost oribil să-şi închipuie că s-a accidentat din cauza mea!

— Ce-ai căutat acolo? şuieră Felicia, apropiindu-se de el. Ce-ai palavragit de faţă cu toată lumea?

— E într-o rezervă – mormăi profesorul şi sughiţă ducându-și palmă la gură. Nu mai era nimeni în afară de noi.

— Ce-ai căutat, te întreb? repetă Felicia. Sau vrei să vorbesc altfel cu tine?

Îi trase sticla din mână, dar profesorul o smulse înapoi, înjurând printre dinţi.

— Unde-i Mariană? întrebă Felicia.

— Doarme…

— Şi el trăieşte! Trăieşte!

— Anette? întrebă distrat profesorul, golind paharul. Ce fată frumoasă!

— Sterian! scrâşni Felicia, clocotind. Ţi-ai pierdut minţile? Ce faci?

— Servește-te! spuse profesorul, fără s-o audă, întinzându-i un platou cu alune. Nu vrei? Atunci bea. E Cinzano… Ţie îţi place vermutul italienesc…

Felicia îi împinse mâna deoparte, făcându-l să verse paharul.

— Te credeam mort – spuse rânjind. Un om din lumea bună se sinucide în cazuri de astea.

— Am făcut o mare descoperire – spuse profesorul peltic. Aici! Mângâie vraful de dosare aşezate în faţa lui şi-şi sprijini mâna pe ele, ca pe un animal de al casei, supus, cunoscut. Lefescu… Lefescu ăsta… era mare… Mare de tot! Ştia mai multe lucruri despre noi toţi decât ne închipuim.

— Şi Sterian ştie – şopti Felicia. Şi e viu! Vine azi pe aici !

— Prostii – murmură profesorul. Nu mă gândesc la… la chestiile acelea… ci la viaţa noastră… *Viaţa!* Sunt trecute mai multe adevăruri aici, despre mine, decât le-am aflat eu trăindu-le… Ai fost atunci amanta lui Lefescu doi ani?

— Tâmpenii! spuse înăbuşit Felicia. Tâmpenii! Sau eşti gelos acum? Suflă cu dispreţ aer pe nări, plescăi şi-şi aprinse ţigara. O să mă descurc singură – spuse. Măcar dacă ai şti să taci. Să taci! Se apropie de el, pe la spate, şi-i înfipse unghia arătătorului în ceafă. Să taci – spuse foarte încet. Să nu-ţi aminteşti nimic! Să negi totul!

— Mariana nu m-a iubit – murmură profesorul. N-am crezut, cu adevărat, niciodată că nu mă iubeşte, dar e trecut aici, aici… Şi nu e demonică, ascunsă… Nuu! E visătoare… o fetiţă visătoare… Frumoasa doamnă Zane e altcineva… Şi teza de doctorat… N-am avut nicio pilă atunci… M-am înşelat… doar întâmplarea, auzi, întâmplarea!

„Puţin arsenic – gândi Felicia. Sau stricnină… mai am încă acasă. Nu s-ar mira nimeni… Ar fi foarte simplu, acum. L-aş găsi prima… Aş urla… Aş plânge.”

— Numai Anette – urmă profesorul. Din toţi…din toate … numai Anette. Sunt un idiot bătrân. Şi ea e surdă… Nu puteam s-o iubesc, nu credeam…

— Va fi cea mai frumoasă doamnă în doliu la înmormântarea ta – şopti Felicia. Nu e vreo farmacie prin apropiere? Nu mă simt prea bine.

— Închis la ora asta… E prea devreme… De abia la cinci… Farmacia din colţ, din Floreasca… Nu bei nimic? Sau vrei un antinevralgic? Nu? Arăţi bine azi… Dar…aici în calcule, eşti altcineva… Ca şi ceilalţi… Până şi unchiul Toma… Un mincinos, o pramatie… îşi bătea joc de mine…şi l-am iubit… Toma nu e Toma, e un străin… Habar n-am cine…

— Farmacia e chiar în Floreasca sau la blocuri?

— În Floreasca. Mai e una şi la blocuri… Dar astea sunt aparenţe, numai aparenţe… Dacă ai muri, nici n-aş şti că ai existat, pentru că şi tu, de fapt…

„O să mori tu – gândi Felicia. Idiotule. O să te las singur. O să intru la Mariana… cât o să te zvârcoleşti”.

— Nu-mi place să beau şi beau de ani de zile – spuse profesorul. Dorm la tine, dar nu sunt vicios… Mă sperii numai… Mă şantajezi şi ai sânii prea mari !

— Caută-ţi una mai tinerică, o studentă de-a ta… o balerină fără sâni.

— Dar m-am obişnuit… De pildă, Lefescu, n-a mai vrut s-o vadă pe Mariana după ce s-a căsătorit cu mine. Avea scrupule… Mă urmărea numai pentru calculele lui… Banditul! Ticălosul!… Avea scrupule… Era ca un copil… Banditul!

— Eşti beat mort – spuse Felicia. Dacă vine Sterian nu-l primi. Amână-l pe mâine! Până dispar.

— N-are decât să-şi continue lucrările. Sunt dispus să-l ajut. Îi voi furniza toate datele suplimentare. Îmi va construi destinul mai departe… Până la capăt. N-am să-i ascund nimic… Nici n-am ce, pentru că ştiu despre mine numai fleacuri… Aparenţe, Felicia!

— N-ai să-i ascunzi nimic?!

— E nebun! Înţelegi! Nu are probe! Şi acolo nu se ţine seama de presupuneri, ci de probe. Dar pe Sterian nu-l interesează asta! A tăcut paisprezece ani.

O să tacă încă paisprezece. Numai ca să-şi ducă până la capăt cercetările, să continue studiul lui Lefescu… Dar ce înţelegi tu cu mintea ta de bibilică?

— Internează-te – mârâi Felicia. Fă o criză. Urlă. Mergi în patru labe. Pe nebuni nu-i judecă.

— Nu e nevoie de nicio criză – spuse profesorul. Ţi-am explicat că nu exist. Sunt altcineva… Trăiesc biografia unui străin care a avut un unchi Toma, cumsecade, şi care a făcut o teză de doctorat grozavă. E suficient pentru orice comisie medicală… Ion Zane nu există.

— Dar acum, aici, exişti!

— Nu!

— Palavragiu bătrân! Deseară o să-mi ceri iertare în genunchi! O să mă rogi să te salvez!

— Poate că da – murmură profesorul. Cine ştie ce o să fie deseară… Dacă vrei îţi cer iertare şi acum. Ţie… Tuturor… pentru că mi-am bătut joc de voi.

— Bine – spuse Felicia cu ochii strălucitori. Fie! Acum! Nu fi laş!

Deschise primul din dosare căutând o pagină albă.

— Nu! Nu rupe nimic! strigă profesorul. Lasă-mă pe mine! Aici… suntem noi, cei adevăraţi… Şi tu! Şi Mariana! O să ajung curând şi la tine.

— Cere-ţi iertare până atunci! În scris!

— Bine… foarte bine…

Deschise registrul care avea un ac de cravată pe copertă şi scrise pe ultima pagină, tremurat: „Cer iertare…

— Tuturor – şuieră Felicia.

„...tuturor” scrise profesorul şi iscăli: „Ion Zane”.

— Idiotule – şopti Felicia, privindu-l lung.

„Era un bărbat frumos – gândi. Înfumurat… ca un curcan… Şi cam rece…”

— Mâine o să-mi aleg destinul – spuse profesorul. E în mâinile mele. O să spun: „Sterian, vreau o pensionare liniştită”. Şi Sterian o să mă urce în maşina destinului şi o să mă ducă încet, încet... Sau poate o să devin rector… Mai bine rector, un an, doi… Nimeni nu mă poate atinge cât există metoda Lefescu. Înţelegi, doamnă crescută în port?

Felicia se întoarse şi-l plesni peste gură ca pe un căţel.

— Fără luminal – spuse peltic profesorul. Eu nu iau luminal.

— Mă duc până la farmacie – spuse Felicia. Revin până în jumătate de oră.

— La revedere! murmură profesorul, fără să o conducă. Nu trânti uşa… Mersi… Felicia cu sânii mari… Brr…

Se ridică apropiindu-se de oglindă. Ridică paharul mormăind: „Închin în memoria marelui Lefescu! Şi cer iertare! Cer iertare tuturor. He-he!… Tu-tu-ror şi ţie, Zane!”

Auzi uşa camerei Marianei, dar nu se întoarse. „Mariana – gândi – Marianina. Decorul domnului profesor.”

— M-am odihnit puţin – spuse Mariana intrând. Dar sunt ameţită, prost dispusă. O visez mereu pe Ana-Luiza. Sărmana ! Sărmana de ea !

— Aşa i-a fost scris – spuse profesorul şi se gândi că făcuse un joc de cuvinte. Fiindcă destinul scris al Anei-Luiza era în faţa lui. Nu te mai necăji!… Dormi !

— Ce moarte, Jean, ce moarte!

— Termină – spuse morocănos profesorul.

— Da, termin – spuse docil Mariana, ducându-se la fereastră.

„Ce moarte – gândi. Oribil… Singură… Mai singură decât mine… Jean mă iubeşte… dar e rece… N-am avut putere să fug… Şi nu-mi place să întrebuinţez morfina… Oh, dacă aş fi crezut în viaţa de apoi ca Ana-Luiza !”

— O să trăieşti mult, foarte mult – spuse profesorul, reluându-şi locul pe recamierul auriu. Vei fi încă fericită… Vei călători…

— Şi tu, de ce aşa sumbru?

— Eu nu exist – spuse profesorul, sughiţnd. Am trăit o viaţă care nu e a mea… şi… de altfel, azi sau mâine...

— Te rog, Jean. Nu mai pot!

— E scris, draga mea! Aici! Retrag tot ce am spus vreodată despre Lefescu. Nimeni nu m-a cunoscut mai bine ca el. M-a adunat din mărunţişuri. A tăiat ce nu era esenţial… Dacă vrei să mă cunoşti trebuie să răsfoieşti dosarul meu… E trecută şi petrecerea de sâmbătă… ca o înmormântare… Pe data de douăzeci şi două iunie… E groaznic, nu? Mă întreb… nu ştiu… dacă de atunci, încă înainte de a… de a veni cu noi… n-a aranjat totul în aşa fel ca în anul acesta pe douăzeci şi două să înceapă sfârşitul tuturor… Tu-tu-ror. Nu înţelegi nimic, Mariana? Eşti obosită. În destinul tău totul e limpede… Şi dragostea pentru George… Iartă-mă că îi spun pe nume. E puţin cam intim…

— Jean?! Dar ce ai? Mi-e frică… De ce răscoleşti lucrurile astea?

— Pentru că m-am gândit la ele. Mereu. Dar fără să înţeleg nimic. Şi acum, deodată, am timp. Vreau un destin al meu, numai al meu. Fiecare avem dreptul la un destin al nostru… pe care să ni-l cunoaştem. Nu viitorul, dar măcar trecutul…

— Ce mult ai băut! Şi înainte cu cine vorbeai?

— Cu Felicia… Cu Felicia, prietena noastră… Prostituata… Doamna Felicia Baboian, care de ani de zile…

— Nu vreau să aud nimic! Nu azi! Te rog!

— Dar azi îmi cer iertare! Mi-am sărbătorit, an după an, la rând, cincizeci şi cinci de zile de naştere… Îmi amintesc de cel puţin cinci zeci şi cinci… De ce să nu-mi serbez şi agonia? În linişte… Între noi…

— Jean, cruţă-mă ! Mă mai iubeşti, spune-mi?!

— Puţin, foarte puţin… Eşti prea visătoare, prea romantică, draga mea. Nu, nu-i din cauza lui Lefescu… Dar aşa mi-e mai comod… Cred că sunt beat mort… mort… He-he… Vino aici, Mariana ! Sunt registrele cu calculele lui Lefescu… Destinul Anei-Luiza, al Anettei, al meu, al tău, al Feliciei… A amestecat-o cu noi… E şi destinul său, al lui Lefescu. Sună macabru, dar, în afară de tine vieţile noastre se isprăvesc în iunie în jurul datei de două zeci şi doi… şi…

— Nu mai pot – suspină Mariana, izbucnind în plâns. Mă duc la mine în odaie.

„E adevărat, e greu – gândi profesorul. A fost fragilă întotdeauna. Şi nu-i place să audă vorbindu-se despre moarte… Pe când eu… eu...”

Se culcă pe recamier, întinzându-şi picioarele, cu braţul sub cap.

Florile aurii ale stucăriei plafonului pulsau deasupra lui. „Am ajuns – gândi. E ceea ce îmi doream. Jurământul de parvenire a fost respectat. M-a împins până aici Lefescu. Acum, Sterian… Spre o vilă mai mare… Cu stucării mai frumoase…” Auzi paşii Feliciei apropiindu-se, dar rămase cu ochii închişi.

— Dormi? întrebă Felicia, aplecându-se deasupra lui. Am fost rea înainte, eram nervoasă. Dar am luat un antinevralgic, am ieşit la aer… Ne împăcăm, Jean?

— Da – mormăi profesorul. Eşti nostimă, madam.

— Sunt – gunguri Felicia. Sunt mai mult decât

nostimă.

— Şezi lângă mine – spuse profesorul.

— Şi Mariana? se apără Felicia. Dacă se trezeşte?

— Nu-i nimic. Ştie.

— Cum?!

— Bănuieşte, vreau să spun. Eu nu i-am povestit nimic. Vino, stai lângă mine. Îi luă braţul, strângându-l cu violenţă de beţiv, apoi se depărtă de ea, privind-o lung. Ştii – spuse – eu nu l-am ţinut de picioare pe Lefescu, atunci. Sterian credea că eu l-am ţinut de picioare, ca să nu poată ieşi… când tu ai întrerupt oxigenul… Lefescu avea dreptate… Eram prea laş… Dar Sterian nu-i de acord cu accidentul… cu întâmplarea…

— Termină, Jean – spuse alintat Felicia. Să uităm puţin toate astea. Toarnă-mi să beau.

— Ia paharul meu… Dacă nu-şi prindea piciorul într-o amforă… Şi nu trăgea frânghia de semnalizare… n-ai fi ştiut… când să-i tai oxigenul.

— Nu ciocneşti cu mine?

— După aceea… ascultă-mă… Atunci… voiam să moară. Îmi era teamă, îl uram. Dar… de picioare… Brr ! îngrozitor… N-aş fi putut!

— E groaznic! spuse Felicia, umplându-şi paharul şi ciocnindu-l cu al profesorului. Nu te mai gândi la asta! Bea şi uită !

— Dar nu… Nu despre asta e vorba… El mă bănuieşte pe mine… Mi-a spus-o… Anette n-a încercat să se sinucidă… Tu, alaltăieri, când mi-ai cerut cheia ei…nu ca să cauţi scrisorile lui Lefescu…care ne acuză…ci ca să-i umpli paharul cu luminal în vreme ce dormea… Să i-l torni pe gât… Şi Sterian crede că eu… A calculat…

— Eşti nebun ! spuse liniştită Felicia. Începi să mă iriţi.

— A calculat – hârâi profesorul. Dar a greşit, bănuind

tot timpul că eu… ca s-o fac să tacă… Pe ea, cea mai cinstită dintre noi… Şi dacă Anette ar fi bănuit că atunci Lefescu a fost omorât… Raţionamentul e complet, riguros aproape, dar porneşte de la o ipoteză falsă. De aceea m-a căutat pe mine… M-a aşteptat… şi a ajuns prea târziu ca să te împiedice… Nu i-am spus nimic… Nu m-am apărat… Fiindcă metodele… calculele… în patru zeci şi opt de ore… vor elimina eroarea… Ştie că a greşit… Te va găsi… Va demonstra, matematic, totul.

— Eşti nebun – şuieră Felicia, tremurând.

Începu să gâfâie, pielea gâtului i se roşi acoperindu-se de sudoare.

— Paisprezece ani am fost complicele tău – spuse profesorul. Oribil… Un om semnalizând… În pericol… şi ca răspuns… tăierea oxigenului… Am tăcut… Îmi era teamă că altfel va afla, calculând… va ajunge să descopere… nu prietenia mea cu ofiţerii germani, ci cum au murit marinarii pe care îi ascundea…şi femeia aceea, bănuită de prostituţie… Cum au fost denunţaţi. Tu mi-ai băgat în cap că va afla! Şi ai lansat după aceea povestea cu prostituatele care dormeau la el… Sâmbătă seara… când ai văzut-o pe Anette vorbind cu Sterian… mureai de groază că o să-i povestească.

— Taci – şuieră Felicia.

— Nu… Ascultă!… Monstru mărginit… şi viclean… Ai pândit în faţa casei… Ai văzut-o pe Ana-Luiza urcând la el… şi coborând. Tu erai-în parc, cu ţigara aprinsă, nu eu… Ai strigat-o… I-ai spus că o urmăreşti pe Anette… ca s-o ajuţi pe ea, pe Ana-Luiza… Aţi aşteptat împreună… Anette a urcat la Sterian… Aţi urmărit-o după aceea… acasă la ea.

— Minţi – hârâi Felicia. Ucigaşule!

— Te-ai făcut că pleci… Ai revenit… ai descuiat uşa… cu cheile luate de la mine… *cu amprentele mele*… I-ai dat să bea luminalul şi ai uitat cheile acolo… Ana-Luiza a ieşit

din dulapul în care se ascunsese, te-a văzut... A intrat în criză... I-ai făcut o morfină pe loc... Ai condus-o apoi acasă... I-ai mai făcut o morfină... cu stricnină... *Tu, nu eu*, ... aşa cum crede Sterian... Apoi ai dat telefon la Salvare doctorului Cristescu, imitând vocea Anei-Luiza... jurând s-o ucizi pe Anette... jurând să te sinucizi... Dacă Sterian n-ar fi ajuns la Anette... Cu un sfert de oră după tine... ar fi şi ea moartă... Monstru... monstru... N-aş fi crezut...

— Unde e Sterian? întrebă răguşit Felicia. Unde e acum?

— Vine aici – spuse profesorul.

— Nu – spuse Felicia gâfâind. Nu! Eşti beat! Eşti nebun! O să vă denunţ eu prima! Acum!

— E târziu – spuse profesorul. Prea târziu!

— Dă-mi zece mii de lei – şuieră Felicia, Repede...

— N-am bani în casă.

— Aur... bijuterii... Dă-mi cerceii Marianei... Acul tău de cravată!... Repede!.. Stai! Ce faci?!

— Vreau să beau. Dă-mi paharul!

— După aceea! Adu întâi banii, bijuteriile. Arde registrele. Îl smuci de braţ făcându-l să se ridice. Du-te!... Tot ce ai...

— Raţionamentul e fals – spuse profesorul. Pentru că intervenţia lui Sterian trebuie şi ea consemnată în calcule... Trebuie... Dă-mi paharul. Nu al tău, al meu.

— Bea din paharul meu. Du-te! urlă. Du-te!

— Dacă nu se mai respectă dată fixă a morţii atunci ce mai rămâne ferm în destin? Azi, de pildă, şi tu şi eu ar fi trebuit...

— E voie? întrebă din prag o voce scăzută.

— Sterian! exclamă profesorul. Intră!

Asistentul deschise uşa şi se înclină reverenţios.

— Bine ai venit! spuse profesorul. Tocmai îi explicam doamnei Baboian accidentul. A fost îngrozitor...

— Doamnei îi e rău – spuse asistentul alarmat – cade !

Se repezi şi o prinse pe Felicia care se prăbuşea moale.

— Hipotensivă – spuse profesorul. Aşa cum o vezi, rumenă, sănătoasă, are nouă cu cinci.

— Mă iertaţi – spuse asistentul. Sunt dezolat. Ajutaţi-mă să o duc până la recamier.

— E bizar – şopti profesorul, luând-o pe Felicia de mijloc şi târând-o după el. E bizar amestecul tău în destinele noastre. Dar nu putem schimba crimele în tentative de crime, nu? Înseamnă că păcălim moartea?

— Vă explic numaidecât – spuse asistentul, urcând picioarele Feliciei pe recamier. Lăsaţi-i capul mai jos… Mai mult… Începe să-şi revină. Pălmuiţi-o uşor pe obraz!

Profesorul pălmui cu dosul mâinii obrajii pudraţi ai Feliciei care horcăi şi se înecă, clipind din ochi.

— Îşi revine – spuse asistentul. Daţi-i puţină apă.

— Apă? De ce? E bun şi vermutul. E de la gheaţă.

Ridică grijuliu capul Feliciei şi-i turnă băutura printre buzele întredeschise. Vermutul i se scurse pe bărbie şi pe piept, strecurându-se sub corsaj.

— Iartă-mă – spuse profesorul, punând paharul pe masă şi tamponându-i bărbia şi gâtul cu batista. Şi-a revenit, Sterian… Ceea ce mă preocupă acum e cazul ei şi al meu. În registrele noastre, pentru azi, e trecută moartea şi… mă înţelegi… nu m-ar încânta… Dar aş avea o confirmare a seriozităţii metodei…

— Există un coeficient de nesiguranţă – spuse asistentul. Zero virgulă zero, zero unu doi unu…

— Dar dumneata nu bei? întrebă profesorul. Scuză-mă ! Să-ţi aduc un pahar.

— O să beau vermutul doamnei – spuse asistentul. A lăsat mai mult de jumătate… Dar, evident, coeficientul nu

spune totul, ci ecuaţiile iniţiale, cele care definesc omul… grupul social… Vă rog să mă iertaţi – îi spuse Feliciei care deschidea ochii. Era cât pe aci să vă beau paharul de Cinzano!

Felicia deschise larg pleoapele şi asistentul avu impresia că ochii o să-i ţâşnească din orbite. Răcni sălbatic, din adâncul pieptului, apoi începu să se zvârcolească făcând spume la gură, rostogolindu-se pe parchet.

Asistentul luă paharul, îl miroşi şi se repezi la telefon, tremurând din tot corpul.

— Salvarea! strigă în receptor. Salvarea…

XII.

- Încă nu înţelege nimic – spuse Mariana, culcată de-a lungul patului scund. Mi-e foarte milă de el. Îl mai iubeşti?

— Nu ştiu – spuse Anette. Cred că nu.

— E foarte singur acum – spuse Mariana. Mai singur decât a fost în toată viaţa lui.

— Dar te recunoaşte, nu-i aşa?

— Oh, sigur – spuse zâmbind Mariana. E ca un copil, se alintă, îmi cere iertare. Dar nu înţelege ce s-a întâmplat… Desenează mereu curbe, calculează… Şi-a prins de perete un zodiac… şi vin toţi la el şi medicii şi surorile…

— Da, mi-a spus… Şi le ghiceşte?

— Extraordinar, Anette! Dar mai ales trecutul. Acum ştie că e profesorul Zane… Îmi cere cărţi. Îţi aminteşti, până la Crăciun se recomanda Lefescu? Şi se scuza că e răguşit din pricina morţii sub apă?… Nuuu, e mult mai bine. Mult… S-ar putea ca la toamnă să se întoarcă acasă…

— Dar… vreodată… i s-a spus că el… atunci… i-a dat paharul Feliciei?

— Nu. Sterian nu m-a lăsat să-i spun. Nici n-ar fi înţeles. Era după şoc.

— Ştii, Anette, mai de mult, în zilele acelea… Jean spunea că Cezar se socoteşte un fel de răzbunător al lui Lefescu. Şi uneori mi se pare că a avut dreptate… Pentru că a început deodată, chiar în ziua numirii lui Zane ca director, să ne întrebe… să ne amintească… Şi jocul cu capetele de mort. Oribil! Oribil!

— Nu, nu – spuse Anette. Sunt convinsă că e vorba de altceva. Nu de calcule… dar de faptul că nu ne cunoaştem îndeajuns… Nici între noi, nici pe noi înşine… că putem apuca pe atâtea căi, care ne surprind… că există totuşi ceva implacabil… Eu nu sunt credincioasă, Mariana, mă gândesc la Lefescu, care a putut prevedea… care ştia atâtea despre noi… Cezar nu vrea să-mi explice nimic… E încă îngrozit de greşeala pe care a făcut-o bănuindu-l pe Zane… Şi refuză să calculeze viitorul nostru… ca să rămână neprevăzut… în întregime…

— Numai neprevăzutul are farmec – şopti Mariana. Dar, să nu te superi, eu nu cred în registrele acelea. Pe zi ce trece mă conving că a fost un joc pus la cale de Sterian ca să afle adevărul…

— Ce copil eşti! râse Anette. Şi ce departe rămâi de tot ce se întâmpla! Poate fiindcă te-ai obişnuit să trăieşti într-o lume a ta.

— Poate – murmură Mariana.

— Cred că de aceea Cezar nu ţi-a luat cerceii. Celelalte bijuterii lăsate de Lefescu le-a cerut înapoi. Le păstrează într-o cutie. Mie nu-mi dă voie să port broşa. Şi el şi-a scos brelocul de smaragd de la legătura de chei. Avea un breloc pătrat.

— Ştiu. Şi crezi că e un semn rău? întrebă mângâindu-şi cerceii. E un semn rău că încă îi mai port?

— Rău?! De ce? Nu, Mariana, Marianina, pe tine te mai lasă să te joci.

Ilarion şi Hirondelle.

Aproape gata să aţipească, Enache visa cai. Iubea caii mai mult decât vacile şi vacile mai mult decât oamenii şi, luptându-se cu somnul, se gândea că viaţa ar fi mai plăcută dacă la biroul lui Drobotă ar sta un roib, la planşeta Jeaninei o iapă rotată şi pe locul lui Ilarion un murg. Picotind, începu să simtă miros de şosea încinsă, stropită cu ulei şi bălegar, şi se văzu trecând alene, la volanul unui Opel Kadet decapotabil, printre două şiruri de armăsari cărora le întindea bucăţi de zahăr. Armăsarii înghiţiră zahărul, lingându-se pe bot, şi întorcându-i spatele o luară peste câmp şi dispărură într-un nor de praf. Nemulţumit, Enache porni mai departe şi opri în faţa unei gherete cu „loz în plic”. Jucă şi câştigă un Opel Rekord, dar temându-se să nu i-l ceară înapoi îl vându pe loc şi cumpără un Mercedes. Se aşeză la volan, oftând de plăcere, introduse cheia de contact şi atunci sună telefonul. Abia deschizând gura spuse ceva despre betoane şi grinzi şi după ce lăsă receptorul, mai prinse un crâmpei dintr-o cursă mixtă, de automobile şi cai gonind în devălmăşie sub conducerea unui ofiţer care se dovedi a fi chiar el însuşi. Ultimii care ajunseră la potou fură Drobotă, într-un Wartburg; şi Ilarion, călărind o iapa deșelată. „Ia veniţi la mine! îi strigă. Drobotă şi Ilarion se apropiară şi le ordonă să facă fiecare câte cincizeci de culcări. „Tu eşti un tâmpit! îi spuse lui Drobotă care-şi tot mişca nasul. Lucrezi după ureche, nu citeşti o carte tehnică. Şi tu când o să-ţi bagi minţile în cap?! îl întrebă pe Ilarion, care aştepta rezemat de iapa

deşelată. Îmbătrâneşti şi tot neserios rămâi! Unde-ai mai văzut bărbat care să citească literatură şi să meargă la cinema? Ce eşti tu, inginer sau paiaţa? Şi fiindcă Ilarion îl privea dispreţuitor, strigă: O să vă tai prima la amândoi!”

— În dreapta lui, Drobotă, care se scobea în nas cu înverşunare, se gândea că n-a făcut bine apucându-se să-şi construiască singur maşină de cusut pingele, în loc să-şi repare pingelele cu maşina împrumutată. În timpul rămas liber ar fi putut să-şi vopsească gardul şi să-şi acopere cu tablă closetul din curte, căci îl ploua tocmai când voia să stea mai liniştit. Se vedea căţărat pe acoperişul ciuruit, pe care începuse să-l repare, dar se răzgândi şi sări cu pachetul de tablă subsuoară pe micul garaj în care-şi adăpostea Wartburgul. Bătu câteva cuie, când sună telefonul pentru Enache şi imaginea se pierdu. Munci câteva minute să-şi regăsească poziţia – cu picioarele larg desfăcute, cu mâna pe sandvişul cu marmeladă – şi cum atinse pâinea se văzu în bucătărie având în faţă o legătură cu ridichi prăfuite. „De aia mă doare stomacul – gândi – fiindcă mănânc legume murdare.” Şi se apucă să taie rafturi pentru un dulap de alimente, dar scândurile se adunară singure într-o tăblie de masă negeluită pe care abureau cârnaţi, costiţă prăjită, chiftele cu usturoi. I se umplu gura de apă, dar nu se atinse de nimic fiindcă avea ulcer şi-i spuse soţiei: „Dacă n-aveam ulcer, mă îndopam acum cu carne. Şi e şi nesănătos, şi scump. Aşa, cu iaurtul, mor microbii din intestine şi plătim maşina mai repede”. „Dacă ţi-ar fi dat prime după merit ne-am fi luat un Jaguar, nu un Wartburg” – spuse soţia. „Da, ţi-ai găsit se încălzi ei. Să-mi mărească prima, mie ! Când doarme Enache nu se vede, când dorm eu sar toţi cu gura! ” Şi, dormitând, începu să-şi mişte creionul pe hârtie pentru ca ceilalţi să creadă că desenează.

Aşezată în faţa lui, Jeanina închise cartea al cărui titlu

îl uitase şi al cărei început devenea ceţos. Căscă, îşi rimelă genele, îşi făcu buzele, apoi, întinzându-şi ciorapii, îşi privi picioarele. Erau frumoase – subţiri, modelate dar pantofii se ciupiseră în vârf. Şi-i scoase plictisită şi începu să acopere petele albicioase cu tuş roşu. O enerva sforăitul întrerupt al lui nea Enache, dar mai mult o irita Drobotă care aţipise cu un deget în nas. Ca să nu-l mai vadă îşi rezemă fruntea de planşetă, dar nu închise bine ochii că-şi aminti escarpinii de ieri, de la cizmar. Îi luă să-i încerce, dar nu-i plăcură. Vârfurile erau demodate, prea ascuţite, şi ceru meşterului să le mai rotunjească, să le îngroaşe tocurile. Cizmarul schimbă forma pantofilor şi ceru Jeaninei permisiunea să i-i dăruiască. „N-ai decât – spuse Jeanina – dar să nu fii obraznic. Ştii, eu nu permit ca pentru o pereche de escarpini… ” „Vă rog” – se apără cizmarul şi o ciupi de sâni, dar atât de discret şi de surâzător că-i zâmbi şi ea, lăsându-l s-o pipăie în vreme ce continua să încerce toţi pantofii din magazin. Erau, mai ales, câteva perechi, de antilopă, foarte moi, pe care şi-i probă ridicându-şi fusta şi arătându-şi picioarele unui bărbat necunoscut, grăsuliu, chel, care aplaudă. „Îmi daţi voie să vi-i ofer” — spuse bărbatul şi-i aşeză pe braţe, una peste alta, cutiile cu pantofi ce miroseau a lichior de pere, atât de tare, încât simţi că se îmbată. Dar bărbatul o sprijini, şoptindu-i la ureche: „Am maşină, am maşină…” „Nu mă interesează – spuse Jeanina cu gura lipită de antilopă pantofilor – dar ai putea să mă conduci acasă pe ploaia asta!” Bărbatul o luă de braţ, conducând-o spre un fel de Wartburg-Fiat cu nouă locuri, dar atunci sună telefonul şi ea tresări, lovindu-se cu nasul de planşetă. „Calicilor – le spuse în gând lui Enache şi lui Drobotă, dormiţi cât încape în voi, dar n-aţi fi în stare să cumpăraţi o pereche de pantofi unei femei ! Singurul care ţi-ar mai dărui ceva e Ilarion, dar nu un lucru folositor, ci vreo prostie, o ramă de oglindă sau nişte sfeşnice vechi. Nu

sunteţi bărbaţi, asta e!”

Ilarion îşi feri calcul ameninţat de vârful sângerând al pantofului şi continuă să deseneze cu o plăcere aproape fizică. Trasă în linii groase clădirea centralei, mai sus decât făcuse pe planul precedent, apoi mută conducta forţată pe versantul estic al văii. Erau prea multe coturi, prea multe prilejuri pentru a permite forţelor de mii de tone să se smulgă din încastrări. Faţă de varianta precedentă însă, traseul era mai scurt şi încă înainte de a calcula diferenţa de greutate o estimă la şaizeci de tone. Îşi imagină oamenii căţăraţi pe steluri, dinamitând, excavând. „Ca nişte capre negre – gândi. Dar o facem pentru o sută de ani. Roca e îndoielnică.” Şi din nou *simţi* forţa uriaşă a apei silindu-se să îndrepte cotul conductei, smulgând ancorele de oţel înfipte în stâncă, betonate. Scoase desenul din pioneze, puse altă bucată de calc şi redesenă conducta. „Trebuie să văd totul la faţa locului – gândi. Să văd curbele de nivel.” Desenă o nouă variantă, lungind ultimul tronson, dar nu-i plăcu şi fixă pe planşetă o altă bucată de calc. „Pentru o sută de ani. Ca să nu poată fi zdruncinată de alunecările superficiale.” Lăsă jos creionul, încordat, privind zecile de variante care umpleau dosarul. „La faţa locului. Se va concretiza la faţa locului. Plec la noapte. Am bani de tren şi de masă.”

Lăsă creionul şi ridicându-se se apropie de biroul lui Enache.

— Plec la noapte acolo – spuse ciocănindu-i cu degetul în planşetă.

— Acolo… da? Acolo?… Unde acolo?

— La Ghereşti. Vreau să văd traseul. Mi-am luat delegaţia.

— Traseul conductei?

— Da.

— Păi e stabilit de beneficiar ! Noi trebuie să dăm

doar nodurile, prinderile.

— Nu-mi place traseul.

Se întoarse, luă vraful de variante şi le resfiră pe masa lui Enache.

— Da – spuse Enache punându-şi ochelarii. Şi tu vrei să schimbi totul pe versantul estic?

— Poate.

Enache răsfoi variantele serios, profesoral, apoi căscă şi-şi scoase ochelarii.

— Va să zică, ai de gând să începi o discuţie cu beneficiarul… Şi cu ministrul. Şi cu alte vreo două ministere… Şi să întârzii predarea… cu cel puţin o zi, ca data trecută… Şi o să-mi vină mie pe cap toţi reprezentanţii beneficiarului ca să-şi apere soluţia… Las-o încurcată mai bine!

— Nici nu mă gândesc – spuse Ilarion cuprins de o veselie subită. Mai bine îi las să aducă apa la centrală cu sacaua, sau din gură în gură decât să nu scurtez conducta şi să n-o încastrez bine. Şi mai e şi considerentul estetic.

— Nu există – spuse Enache. Nu există niciun considerent estetic. Numai considerentul „ţine, nu ţine” şi „ieftin – scump”.

— Conducta rămâne în peisaj o sută de ani.

— Să se plimbe turiştii prin valea de alături… Eu când plec afară din oraş caut brazi, nu conducte forţate.

— Are dreptate nea Enache – spuse Drobotă.

— Ceea ce e frumos, e şi bun! spuse Ilarion.

— Şi Ilarion are dreptate – murmură Drobotă, închizând ochii.

Enache ridică din umeri şi căscă.

— Sunt mort după predarea de ieri – spuse. Dacă nu te-ai apuca să zgândări soluţia beneficiarului, ai sta liniştit încă o săptămână, ciugulind câte o soluţie din „Wasserwirtschaft” şi „Prises d'eau”. În loc să torni

variante…

— Şi pe mine m-a cam întors pe dos predarea de ieri – spuse Drobotă, fără să deschidă ochii. Trei după amieze aici, la rând… Nu pot să-mi ridic pleoapele.

— Bine, o să mai gândesc – spuse Ilarion luându-şi înapoi dosarul cu variante şi apropiindu-se de fereastră mirosi florile din ghivece. Erau două muşcate şi o violetă japoneză ce reînvia din propria ei tulpină şi mai era o efemeridă a cărei floare străvezie, născută în zori, murea către seară. Ilarion privi îndelung floarea suavă, simţind cum renasc în el obişnuitele elanuri matinale – nerăbdarea de a-şi cheltui forţa fizică, plăcerea de a vedea cerul, dorinţa de a trăi din plin începutul proaspăt de zi. Se reaşeză în faţa planşetei şi trasă, aproape mecanic, un nou profil al conductei, apreciindu-i mintal greutatea şi lungimea.

Auzea creionul Didei făcând calcul să foşnească, şi senzaţia muncii calme, în comun, îl relaxă, îl umplu de un sentiment de împăcare. Desenă masivul de ancoraj, trasă forţele, dar masivul părea prea rotund şi când îl corectă găsi că a căpătat o formă neobişnuită. Radie din nou şi continuă să deseneze, până când blocul de beton se subţie, se alungi, se curbă, ajungând să semene cu o trompetă.

„Dorm prea puţin – gândi. A avut dreptate Enache. Avem nevoie de o relaxare. ” Strânse degetele pe creion, dar creionul îi scăpa din mână şi trompeta, schimonosindu-se, ajunse să semene cu cea găsită cu o zi înainte pe şantier. Crezuse la început că e un sfeşnic, dar apoi observase muştiucul şi gura răsfrânta, pătrată, şi când suflase în ea scosese un sunet foarte subţire, un ţiuit. „Dar poate că mi-a ţiuit urechea” – gândi şi reconstitui imaginea trompetei şi a buzelor lui suflând în ea. De astă dată descoperi un desen clar lângă muştiuc, un desen pe care nu-l observase cu ochiul liber şi care închipuia un cal – sau

un câine – cu urechile ciulite. „Adorm – gândi Ilarion – şi visez câini.” Dar îi era prea lene să se mai controleze şi continuă să vadă sfeşnicul-trompetă care se lungi nemăsurat, se transformă într-un tulnic de argint, foarte greu, şi care mugea. Ilarion voi să lase jos instrumentul gigant, care începuse să se răsucească în spirală, dar metalul era solid prins de mâinile lui. Şi din întunericul şantierului apăru un cal, o mârţoaga slabă, jupuită, roasă de vânturi şi de ploi. „E idiot – gândi – am început să visez visurile lui nea Enache.” Calul se opri sub trompetă, o luă în spinare, ca pe o şa spiralată, şi, gata să se prăbuşească sub povară, dispăru în bezna din care apăruse. Ilarion făcu un pas spre el şi atunci ţiuitul trompetei se auzi din nou, se transformă într-un ţârâit şi nea Enache răspunse la telefon. „Va să zică asta era – îşi spuse Ilarion. Am interpretat soneria telefonului ca pe o chemare de trompetă. Visul a apărat somnul.” Bâjbâi cu mâna după creion, dar ochii i se închiseră din nou şi calul reapăru, de astă data acoperit de platoşe, ca un cal de luptă medieval, numai că pe sub valtrapurile purpurii se mişcau nişte picioare slabe, tremurânde. Nechezatul mârţoagei semăna cu ţârâitul pe care Ilarion îl recunoscu a fi al telefonului aşezat pe poliţa din faţa lui şi se smulse din picoteală, asudat, continuând să vadă distinct chipul cabalin cu apărători de bronz şi zăbală ţesută cu fir. „Nu se poate, am văzut capul ăsta de curând” – îşi spuse şi încremeni, recunoscându-l în chipul lui Drobotă care dormita, cu gura deschisă, bărbia scoasă în afară şi nările largi palpitânde.

Trezit brusc, Enache netezi planul cu situaţia generală a şantierului şi descoperi că desenul e incomplet.

— Fii atent, Drobotă – mormăi – că ăştia ne trimit iar planuri lucrate la repezeală. Mai mult dorm decât lucrează.

Drobotă tresări şi muşcă sandvişul cu marmeladă, ca un automat pus brusc în funcţiune. Continuă apoi să

mănânce liniştit, hotărât să repare garajul înaintea closetului, pentru că Wartburgul era mai sensibil decât fundul lui şi decât oricare alt fund. Luă apoi desenul balamalei pe care o proiectase şi o dădu Jeaninei spunând:

— Uite, ai de lucru. Dă-i drumul că e urgent.

— Nu mai pot eu de urgenţa ta – spuse Jeanina, lustruind cu sugativa vârful pantofului colorat cu tuş roşu. Dormi şi, deodată, te apucă urgenţa.

— Mă apucă, e bine! răspunse Drobotă potolit. Îi plăcea Jeanina şi nu putea să se certe cu ea.

— Ssssst ! îi potoli Enache. Lăsaţi discuţia şi faceţi o pauză pentru lucru.

Izbucniră cu toţii în râs şi râseră până când apăru şeful serviciului, Borhot, grav, năuc, repezit.

— Vă rog, toată lumea atenţie – spuse el nazal. Azi la ora patru conferinţă despre igiena preşcolarilor. Prezenţa obligatorie.

— Ce s-a făcut cu planurile rezervorului? întrebă Enache. Trebuia să trimitem planurile ieri la Bucureşti.

— Nu ştiu – spuse Borhot. Ce planuri? Acum fac mobilizarea pentru după-masă. Câţi preşcolari sunteţi aici?

— Numai eu şi Enache – spuse Ilarion. Drobotă e adult.

Borhot îşi mişcă, fără să vorbească, mustaţa de muşchetar. Orice om venit dinafară ar fi putut crede că-şi caută replica, dar toţi cei de faţă ştiau că se gândeşte la cu totul altceva. Terminând să-şi plimbe mustaţa pe sub nas. Borhot spuse foarte încet, confidenţial:

— Nu ştiu unde mi-am pus creionul. Poate pe biroul meu. Se apropie apoi de fiecare, privi proiectele în lucru şi întrebă: A găsit cineva alaltăieri o ascuţitoare cu colţul spart? Vişinie?

Fără să mai aştepte răspunsul, Borhot se îndreptă spre uşă, dar se opri în prag şi spuse:

— Parcă a pomenit cineva de predare? Ce predare?! La ora patru cu toţii la conferinţă în sala mare de la parter.

— Mor de somn – spuse Drobotă după ieşirea şefului. Şi azi după-masă trebuie să lipesc nişte scaune şi să acopăr closetul cu tablă.

— Ssssst! ţistui Enache, făcându-i semn că mai sunt şi doamne de faţă.

— Cine, cine? întrebă Drobotă.

— Doamne, doamne – şuieră Enache.

— Doamne? Care? Ah, ele!… Ei şi? Ce, n-avem nevoie cu toţi de closet? Şi asta e tot de la Dumnezeu, de la natură. Eu, de pildă, am un stomac nervos…

— Uff, taci! strigă Jeanina. Auzi, nea Enache, alaltăieri s-a otrăvit baba de la etajul opt. Era singură cuc. N-avea pe nimeni. Abia aseară a descoperit-o portarul.

— Şi era bătrâna, dragă? întrebă Dida.

— Şaptezeci. Șaptezeci şi doi. Săraca.

— Morţii cu morţii, viii cu viii – mormăi Drobotă.

— Aşa e – încuviinţă Jeanina, ridicându-se să-şi îndrepte planşeta.

Dida o urmări cu admiraţie şi puţină invidie, căci era suplă şi elegantă, proaspăt coafată şi cu părul vopsit în castaniu roşcat.

— Fetele bune n-au noroc – îi şopti Drobotă Didei, şi Dida încuviinţă, mişcând uşor gura ei mare, asimetrică şi muindu-şi trăgătorul în tuş.

— Dar e frumoasă! spuse aproape cu durere. E foarte frumoasă, nu?

— Frumoasă? întrebă nemulţumit Drobotă. Eu nu găsesc.

— E *foarte* frumoasă – repetă Dida. E ca un pom de Crăciun cu jucării şi lumânărele. Nu-i aşa, Ilarion?

— Mda… Ca un pom cu câteva lumânărele. Reaprinse.

— Măăă, eşti grozav – spuse cu căldură Dida. Reaprinse… De ce „reaprinse”?

— Fiindcă nu sunt noi.

— Hai, nu fi rău!

— Nu, Dida. Dar nu sunt noi, fiindcă asta se întâmplă dinăuntru, nu dinafară.

— Iar începi cu filosofia! Hai, lasă-mă!

Dar îi plăcea filosofia lui Ilarion, fiindcă i se părea neaşteptată şi plină de haz. „Aşa trăsnit cum e – gândi – are mai mult suflet decât toţi ceilalţi la un loc. Şi dacă s-ar îngriji ar fi chiar drăguţ, foarte drăguţ. Ar trebui să se tundă şi altfel decât cu numărul trei, ca un puşcăriaş proaspăt eliberat, să se bărbierească la vreme, să nu mai poarte cămăşile astea largi, colorate, cu gulerele cât nişte cearşafuri.”

— Hai, lasă filosofia – şopti ca să-l întărâte, dar Ilarion n-o auzi căci încerca din nou să deseneze trompeta găsită pe şantier. Nu reuşi să-şi amintească decât gâtul spiralat şi figura aceea de câine sau de cal de lângă muştiuc.

— Unei gravide dacă nu-i dai găluşte poate să şi lepede – spuse Drobotă tare.

— Ce gravidă? întrebă Jeanina îndreptându-se spre uşă. Spuneţi-mi şi mie! Ce gravidă?

— Drobotă spune – explică Dida – că dacă o gravidă pofteşte la o mâncare şi n-o capătă avortează.

— Dac-ar fi vorba pe-aşa – spuse Enache – aş avorta mereu.

— De ce? întrebă Ilarion aşteptând o glumă.

— Pentru că sunt un păcătos şi am poftit mereu. Eh, dacă eram ca moş Robinet, de sus, care vindea lemn când lucra la pădure, şi, după aceea, trăgea şuturi în tăvile cu şampanie, ar fi altceva… Dar ofiţer tânăr, sărac, focos am tot poftit până mi-au ieşit ochii din cap. Dacă ici şi colo, câte o gazdă, o văduvioară se mai milostivea… he… he…

Da’ să merg şi eu ca moş Robinet în trei trăsuri, prima să-mi ducă bastonul, a doua pălăria şi în a treia mandea cu damezele, ioc! Şi tot n-am lepădat!

— Hai, termină cu damezele – îl întrerupse chicotind Dida. Îi plăceau povestioarele picante, dar ştia că trebuie să le înfiereze.

— Eu n-am nevoie de trei trăsuri – spuse cârcotaş Drobotă. Mi-ajunge o casă bună, o maşină şi gata. Nu mă bag unde nu mă priveşte. Nu mă întind dacă nu mi se cuvine. Gata.

— Păi maşină ai – spuse Enache, mucalit. Ai şi casă cu patru camere… Nu te mai văicări faţă de noi, doar nu ne iei drept proşti!

— Nu mai zic nimic – pufni Drobotă. Tot eu cad rău. Muncesc până la nouă seara de cad pe brânci şi ies ultimul la primă. Gata.

— De ce „gata”? întrebă candid Ilarion. Ştim cu toţii cât munceşti, cât munceşte fiecare. Dacă ţi-ai fi organizat bine treaba terminai de mult. Dida trage de patru ori cât tine şi nu se vaită.

— Mă vait… ai… mă vait? ţipă iritat Drobotă sărind în picioare. Mă vait? E bine! Să-mi mai spuneţi să v-ajut la predare! Asta o să v-ajut! Le arătă degetul mare cu unghia neagră, strecurat printre arătător şi mijlociu. Nu, nu vouă, le spuse, cavaler, Didei şi Jeaninei. Dar lor. E bine? Săriţi toţi cu gura, pentru că-mi văd de treabă în colţişorul meu şi nu-mi pasă de ce spun ceilalţi!

— Nu-ţi pasă în general de ceilalţi – spuse dulce Ilarion. Dar nici lui nea Enache nu-i pasă.

— Citiţi cărţi tehnice – spuse Enache ronţăind un măr. Cărţile tehnice sunt utile şi nu-ţi umplu capul de gărgăuni. Şi dacă vrei să ştii – se întoarse către Ilarion, iritat, dar zâmbitor – mie-mi pasă mai mult decât ţie de tot ce se întâmpla, însă n-am plămâni de scuipat. Tu, decât să ţii

predici – că ai şi nume călugăresc… să-l porţi sănătos… mai bine ţi-ai vedea de ale tale… Că n-o să întorci lumea pe dos împreună cu prietenul tău Niculae!

— Niculae – pufni Drobotă. Asta e zăpăcit, dom-le, p-onoarea mea. A umblat două luni pe la sindicat, la raion, pentru că au scos-o pe Lena din casă…

— Apostol, de! spuse Enache. Învaţă fizică teoretică şi-i apără pe nedreptăţiţi.

— Fiindcă nu poate altfel – spuse Ilarion. Închipuiţi-vă că există oameni pe care-i roade când cineva e nedreptăţit.

— Aiurea! strigă Drobotă. Habar n-are nimeni de tine, dacă nu-i pică ceva.

— Nu spune aşa, Drobotă – îl potoli Enache. Exista fel de fel de sufletişti, care-şi pun pielea la saramură pentru idealuri. Eu am văzut oameni murind pe front, pentru că erau prinşi de o idee. Este!… Trebuie să re cunosc… Da' până la urmă, când îmbătrânesc le vine mintea la cap…

— Nu-i adevărat, nea Enache – spuse Dida pătimaş. Socru' meu e comunist din treizeci. L-au călcat în picioare, i-au scos dinţii… Şi n-a spus nimic. Şi acu' a rămas la fel… Are ulcer… N-ascultă de doctor şi bea… Dar dacă îl cheamă la vreo treabă, fuge într-un picior. Asta e viaţa lui… Şi n-ar da-o pe nimic. Şi-apoi ce vă comparaţi voi cu cei care au idealuri?

— Dar cine suntem noi? încearcă Drobotă, prudent, s-o întrerupă.

— Ştiţi mai bine decât mine – spuse Dida, aţâţată. Nu-mi place dacă cineva vorbeşte fără să ştie… pentru că aşa-i convine lui… Când există atâţia oameni buni… pe care nu-i dau banii afară din casă… da' nu se-nchină la bani… Asta e!

— Treaba ta! mormăi Drobotă, sufocându-se şi scoţându-şi cravata. Asta e părerea ta!

— Nu! Aşa e! spuse Dida cu ciudă.

— Eh, potoliţi-vă, potoliţi-vă – mormăi Enache. Treceţi

la lucru… Destulă destindere… Treceţi la cărţi tehnice… Discuţiile în afara serviciului pe terasă… he-he… la soare.

— Şi Niculae? întrebă Ilarion agresiv.

— Ce-i cu Niculae?

— Niculae, care după ce a alergat pentru Lena, se sileşte de un an să-l facă om pe nenorocitu' ăla, beţiv… L-a adunat de pe drum, numai fiindcă acum zece ani au fost colegi… Îi cumpără mâncare… *nu-i dă bani*… asta ar fi simplu… aţi da şi voi…dar îi cumpără el pâinea, telemeaua… i le duce acasă… aduce femeie să-i facă ordine… să-i spele. Vrea să-l facă să muncească din nou… Îţi crapă capul când te gândeşti câtă răbdare are… Eu aş sări pe acoperiş de furie… Şi de ce face asta? Pentru viaţa de apoi? Sau din vreun interes?

— Ce ştii tu?! exclamă Drobotă covârşit de experienţa vieţii.

— Ce ştii *tu*?! replică Dida. Nici la cotul lui Niculae n-ajungi!

— Bine, n-ajung! spuse Drobotă bătând darabana pe planşetă.

— Mde…murmură Enache. Discuţia începea să-l plictisească. „N-aveți spirit tehnic – gândi. Altfel nu v-ar sta capul la tot soiul de fleacuri.”

— Fiecare e liber să creadă ce vrea – spuse Drobotă.

— Ai dreptate – îi şopti Dida lui Ilarion. Dar de ce discuţi lucrurile astea cu nea Enache şi cu Drobotă? Nu ştii că nu-i interesează nimic altceva decât cămaşa de pe ei? De ce nu-i iei pe oameni aşa cum sunt?

— Nu! Asta nu! şopti Ilarion. Nu pot să-i iau pe oameni aşa cum sunt!

— Eu am altă părere – spuse Dida râzând stingherită. Nu te superi dacă am altă părere?

— Nu mă supăr deloc, ştii prea bine.

— Nu pot să discut cu tine, eşti prea filosof. Îmi place

să te ascult, dar am încredere în judecata mea ţărănească.

— Nu-i mai ţărănească decât a mea – spuse Ilarion. Şi deodată încordarea îl părăsi, îl trecu o uşoară ameţeală plăcuta. Nu ştiu ce am azi, de dimineaţă – murmură. Visez cu ochii deschişi.

— Şi pe mine mă chinuie un somn groaznic – spuse Dida. Cred că am gripă. Am dormit bine azi-noapte, dar cum pun mâna pe trăgător îmi aduc aminte de telefonul-jucărie al lui Andrei şi-mi vine să-l pup… Zău! Nu râde de mine… E aşa de dulce…

— M-a pişcat ieri o muscă – spuse şugubăţ Enache. La cantină… Mi se tot băga pe sub ureche… Da’ cred că era o muscă ţeţe. Abia îmi ţin capul… Ori discuţia asta m-a obosit… De dimineaţă îmi tot miroase a viorele… şi a cal, puţin…

— Miroase a ulei – mormăi Drobotă. A ulei în care s-au prăjit gogoşi. Sau a ulei de maşina, încins…

Uşa sări de perete şi Jeanina reintra, râzând, cu ochi scăpărători.

— Aţi auzit? Contele… Contele… Ştiţi de câţi bani a luat bilete anul trecut la Festivalul Enescu? De o mie două sute de lei!

— Treaba lui – spuse Drobotă. Şi socoti repede, în gând… „Mai bine-şi lua picup şi asculta festivalul pe discuri. După aceea rămânea cu aparatul şi discurile le vindea.”

— Dacă asta e plăcerea lui – spuse iritat Enache. Şi văru-meu face la fel. „Ai auzit – zice vine Menuhin.” „Şi ce-i? întreb. Ascultă-l la radio.” „Nooo, nu pot – zice – dacă nu-l văd.” „Foarte bine – zic – dacă ai bani de-aruncat, du-te!” Şi vine şi împrumuta de la mine bani de bilet. Eu n-aş da zece Menuhini pe o fleică-n sânge!

— Eh, nea Enache… ha, ha, ha… pe-o fleică – îl întrerupse Jeanina. Da' e un mare artist!

— Eh, dac-ar fi după dumneata – spuse Dida – ar

trebui să ardem romanele, poeziile, să-nchidem opera…

— Ba să nu ardem nimic – spuse Enache, mângâindu-şi obrajii rumeni, netezi. Toate la timpul lor. Şi la locul lor. E nevoie şi de scriitori şi de cântăreţi, că altfel ce-ar face cucoanele toată ziua? Şi văru-meu… şi Ilarion? Tu Drobotă, asculţi muzică grea?

— Pe mine lăsaţi-mă-n pace.

— Eh, vezi, vezi – urmă Enache mucalit. Lui Drobotă nu-i place muzica grea!… Acum vreo zece, cin'ş'pe ani eram şi eu ca voi. Îmi pierdeam câte o noapte citind. Nu în liceu, cu Eminescu sau Odobescu. După aceea – ca tânăr ofiţer înghiţeam romane cu kilogramul. Cezar Petrescu, Rebreanu, Desila, romane franţuzeşti… traduse, he-he… nu vă uitaţi aşa… filozofie, reviste… până mi-am dat seama că, o pierdere de vreme şi la loc comanda. Acum, după ce o să mă pensionez, poate o să mă reapuc de citit. Şi tu, Drobotă, mai pune mâna pe o carte din când în când. Ia-o cu clasicii – cu Homer, cu Eneida, treci la Balzac, la Zola. N-ai decât să începi şi cu Moby Dick, mie mi-a plăcut grozav. Şi am şi două bucăţi de Moby Dick acasă. Îţi vând ţie una, cu preţ întreg şi cu câteva fotografii de ale mele, din alea pe blană de urs la preţ de lichidare. Sunt foarte expresive.

— Ohoho, şmecher mai eşti… râse Dida. Uite cum o întoarce. De la Menuhin a ajuns să-i vândă fotografii lui Drobotă!

Râdeau cu toţii şi cel mai tare, Enache, arătându-şi dinţii de aur, zburlindu-şi părul des, negru şi ştergându-şi ochelarii aburiţi. Era încântat de cum schimbase discuţia şi râdea cu poftă nu numai de gluma lui, dar şi fiindcă îi plăcea să râdă, pentru că viaţa, ale cărei tertipuri le cunoştea, devenea mai plăcută când râdea.

Muşcând dintr-un corn, Ilarion reîncepu să deseneze mecanic trompeta care-l obseda. Nu văzuse niciodată asemenea instrument muzical şi nu-l găsise nici în „Marea

istorie a instrumentelor de suflat” a lui Guodudot.

Spiralele corpului trompetei păreau bizare, nu din cauză că se răsfirau în spaţiu, în loc să fie cuprinse într-un plan, dar pentru că erau umflate, diforme. „O să i-o duc după-masă lui Paul" – gândi. Şi revăzu vastul cabinet medical înţesat cu cărţi şi pe el însuşi întinzând trompeta unui bărbat uscăţiv, adus de spate, cu ochii foarte limpezi şi cu sprâncenele încărunţite.

Mestecând, Enache continuă să peroreze împotriva literaturii şi a lui Ilarion. Socoti că ar fi bine să-l sfătuiască să se mute în altă cameră, căci de când venise în biroul lor îi ştirbea autoritatea. Dar după câteva bruftuieli îl uită şi-şi reaminti că trebuie să schimbe banii depuşi la C. E. C. cu alţi bani de mai mare vechime, plătind o filodormă de trei la sută, care nu i se părea prea mare… „Dar de-abia aţi depus banii” – îi spuse funcţionara. „Mă grăbesc să-mi iau maşină – răspunse el – nu mai sunt aşa de tânăr, să am timp să aştept.” „Sunteţi un bărbat foarte bine – spuse funcţionara. Arătaţi minunat, cu cămăşi albe, scrobite, totdeauna proaspăt bărbierit. Mi-ar place un bărbat ca dumneavoastră.” Era frumoasă, brunetă, cu dinţi albi, cu ochi şi nas de tătăroaica, semăna cu Rahure, la care dormise aproape un an la Baş-Punar. Dar el nu voia să se însoare încă. „Îmi pare rău – spuse – dar vreau să mă mai gândesc. Am nevoie de o locuinţă mai mare, de perdele elegante. Nu pot să mă însor, aşa, cât ai bate din palme. Şi peste câţiva ani mă pensionez şi mă apuc de grădinărit.” „De grădinărit” – repetă, privind calendarul atârnând pe peretele din faţă şi *văzându-se* pe el însuşi, în pantaloni cârpiţi, groşi, cu târlici de papură, plivind grădina – câteva brazde de roşii prinse de araci, vinete, ceapă şi, mai în fund, butuci de vie şi stupi. Se ridică de jos unde îngenunchease şi, ocolind umbrarul de viţă sălbatică în care zăcea un şezlong ponosit, se duse să prindă furtunul în gura

robinetului. „Eh, cam aşa o să fie, îi spuse brunetei, care-l privea de sub umbrar, completându-i carnetul C. E. C. Asta e viaţa pe care am s-o duc.” Bruneta surâse. „E ceea ce mi-am dorit şi eu. „Dar întorcându-se făcu semn cuiva şi clipi din ochii codaţi, rimelați… Boşorogul e prost – o provocă Enache. E prost. Şi-a adus năpasta în casă… Nu, fetico! Mă pricep la fete ca de-alde tine care ştiţi numai cum să jecmăniţi bărbaţii!” Îi întoarse spatele, indiferent, şi se duse să-şi scoată maşina din garaj.

Drobotă plescăia pentru a simţi mai bine gustul iaurtului. „Am ajuns ca ăla din poveste – îşi spuse – care s-a obişnuit cu nemâncarea până a dat ortul popii. E o prostie că m-am apucat o dată de toate – televizor, automobil, acoperişul closetului, mobilă de bucătărie… Parcă mobila veche nu era bună… Cu banii noştri alţii s-ar ghiftui de mâncare. La ce mi-am luat Wartburgul, dacă nu-l folosesc? Mi-ar fi ajuns foarte bine şi un Trabant… Dar chiar dacă ar fi fast Trabant, când să călătoreşti? Două după-amieze bat tablă pe acoperiş, alte două sap grădina, vopsesc gardul, îmi repar pantofii… Aş putea să-i dau în colţ, la cizmărie… Dar îmi pare rău de patru lei…" Îşi văzu picioarele încălţate în botforii grei de toval, tălpuiţi cu bucăţi de anvelopă. Alergau grăbite picioarele lui, şi el, deasupra lor, într-un balonseide maro, cu şapca trasă pe ochi ducând o sacoşă plină cu ouă. „Asta mi-ar mai trebui, să sparg ouăle, acum !" Sughiţă ducând mâna la gură, iar celălalt Drobotă pe care nu-l pierdea din ochi izbi sacoşa de un felinar şi imediat începu să curgă o zeamă lungă, galbenă. „Ce proaspete sunt! îşi spuse Drobotă. Bunătate de ouă ! Dacă s-au spart zece încă e bine, dar e păcat să se fi stricat toate cincizeci, că le-am plătit de două ori ca la stat, de unde cu aceiaşi bani aş fi putut lua încă pe-atâtea, şi chiar dacă ar fi fost câteva vechi, tot ieşeam în câştig faţă de astea!”

Aplecându-se, Ilarion ridică pachetul şi-l puse pe

masă. Se gândise să nu-l deschidă la birou, dar îl obseda figura de sub muştiuc şi dezlegând sforile scoase, cât putu de ferit, trompetă.

Acum, la lumina zilei, părea turnată din fontă şi se vedea că e asimetrică. Cele şase curbe descrise de corpul ei, pentru a trece de la muştiuc la gura pătrată, aminteau mai mult o sculptură abstracţionistă decât un instrument muzical.

— Ce-ai acolo? întrebă Drobotă, lenevos. Zări însă ceva care semăna a carburator de motocicletă şi veni lângă Ilarion. Ce drăcie mai e şi asta? O răcire cu aer?

— Ce cari acolo? întreba şi Enache. Încet, încet, îţi aduni maşină, ai ? Şi-ai început de la claxon!

Jeanina şi Dida se apropiară şi ele, chicotind, să vadă ce are Ilarion în pachet şi descoperiră chiar o năzdrăvănie, aşa cum se aşteptaseră din partea lui. Didei i se păru că e o jucărie pentru copii, iar Jeaninei că e un candelabru modern.

— Dă-mi voie – spuse ea – să văd şi eu lampa.

— E o trompetă – spuse Ilarion. Am găsit-o aseară pe şantier, în fundul unei gropi. O duse la gură, suflă în ea şi auzi sunetul, ca şi ieri, dureros de ascuţit. Îţi străpunge urechea – adăugă.

— Ia lasă-mă, dragă – spuse Jeanina, încruntându-se. Acuma sufli şi într-un picior de lampă! Uite ce drăguţă ar fi ca veieuză ? Ce mai vrei, are şi loc pentru înşurubat becul!

Întoarse grăbită obiectul către ceilalţi, arătându-le un lăcaş cu ghivent adânc, arămiu, ca la un fasung.

— Veieuză?! exclamă Drobotă. E o răcire de carburator toată ziua. Astea trei ţevi sunt cele prin care vine aerul rece şi prin celelalte pleacă aerul cald. Dar e prost turnată, mai are şi zgură pe ea. Îşi scoase briceagul, îl deschise şi încercă să cureţe spuma negricioasă, solidificată de jur împrejurul muştiucului. E extraordinar de

dură – spuse. De-abia am atins-o şi mi-am ciobit lama !

Le arătă briceagul a cărui limbă principală se zimţase. Ilarion izbucni în râs, fără să vrea, iar Enache îi luă trompeta din mână.

— Dacă te-apuci de treabă fără să te pricepi! Asta nu e zgură! Şi nu se poate înlătura decât la polizor. Dacă îmi explici cum funcţionează ţevile astea ca instalaţie de răcire, le mănânc.

Întoarse trompetă pe toate părţile, încercă s-o demonteze şi deodată *văzu* un Renault alunecând pe balconul din faţa camerei.

„Ce… ce caută maşina aici? se întrebă.

Dar imaginea pieri şi când se apropie de fereastră, după ce-i dăduse trompeta Didei, balconul era gol, prăfuit şi o rândunică îşi ciugulea penele stând pe bordura lui.

Dida luă trompetă şi o puse pe masă, mirându-se de cât era de grea. O împinse spre Drobotă şi zgomotul pe care fonta îl făcu frecând panelul se transformă într-o chemare argintie… „Mamă! Eu sunt, Andrei! " Se întoarse brusc, apoi îşi desfundă urechile care-i ţiuiau şi se aşeză pe locul ei uluită.

— Ia mai uită-te o dală – îi spuse Drobotă Jeaninei. Ţi se mai pare că seamănă a lampă?

Jeanina nu-i răspunse pentru că în faţa ei se aflau pantofii de antilopă văzuţi ieri la cizmar, pantofii gri, cu baretă de lac negru.

— Dar bine – murmură ea. Asta… asta…

„Seamănă grozav cu un strung automat – gândi Drobotă. N-are nimic de dispozitiv pentru răcire. A avut dreptate nea Enache. Cu mici retuşuri mi-aş construi un strung de fasonat lemnul. Şi l-aş lua destul de ieftin. Ce nevoie are Ilarion de el?”

— Ascultă – îi spuse lui Ilarion, întorcând spatele trompetei – n-ai vrea… n-ai vrea…

Dar nu-şi aminti ce voise să-l întrebe şi, căscând, se aşeză la locul lui. În clipa aceea intră Borhot:

— V-am anunţat de şedinţa de la ora patru? întrebă grav. Sau... Da' ce-i asta? Ah, ştiu, am mai văzut aparatul de Berlin, e un capsulator pentru sticle de bere ! Ce faci cu el, Ilarion?

— E o trompetă, nu un capsulator – mormăi Ilarion. Nu vezi că are muştiuc?

— Muştiuc, unde?

Ilarion duse trompeta la gură şi suflă în ea cu toată puterea. Însă, de astă dată, sunetul nu se auzi. Continuă să sufle, simţind că-i plesnesc plămânii, dar instrumentul rămase mut. Îl luă de la gură jenat şi ridică privirea spre Borhot.

Dar Borhot se întinsese pe jos, pipăind podeaua, Drobotă ciocănea aerul cu pumnul şi Enache, înfipt bine în scaun, smucea un volan imaginar, făcând „uuuuuuuu” ca un claxon.

— Ce-i asta? şopti Ilarion, strângând pleoapele.

Îi răspunse un nechezat gros, înfundat. Şi văzu capul de cal zugrăvit sub muştiuc, rânjindu-i şi smucindu-şi zăbala. Privi aiurit botul cu nări largi, dinţii mari galbeni, simţi răsuflarea caldă, puturoasă a animalului şi, zguduit, îşi acoperi ochii cu palmele.

Când îi redeschise, Enache sublinia cu creionul roşu, Drobotă calcula, iar el, el însuşi trăgea liniile verticale ale masivelor de ancoraj. În chenarul ferestrei floarea cu o rochie de bal vibra, agitându-și staminele. Nu se auzea decât fâșiitul creioanelor şi al trăgătorului şi bâzâitul unei viespi ce dă târcoale florii.

Peste drum, în spatele casei cenuşii cu frontoane triunghiulare, se înşiruiau acoperişuri şi antene. Erau acoperişuri coşcovite, ruginii. Şi altele smolite, cu streşinile noi. Erau acoperişuri vopsite proaspăt, în ocru, şi altele

formate numai dintr-o terasă înconjurată de uluci şi burlane, pe care zăceau aruncate cioburi de sticlă, scaune, cârpe… Ferestrele mansardelor, adăpostite sub cozoroacele de rips dungat, expirau aerul înăbuşitor dinăuntru.

Ilarion simţi că abia acum îl cuprinde somnul cu care se luptase toată dimineaţa. Atinse pachetul amintindu-și că arătase trompeta cuiva. Cuiva… Când? Căscă. Rândunica ce-şi curăţase penele pe bordura balconului îşi luă zborul şi se opri pe o cornişă umbrită. „Mi-ar fi groază, dar aş ameţi de plăcere în locul ei – gândi Ilarion. Aş căuta cornişe mai late, terase, sau poate chiar antene." Antenele se adunaseră asemeni catargelor într-un port. Sarturile subţiri scânteiau şi se topeau în lumină. Casele păreau gata să navigheze. „Am locui cu toţii în corăbii, în sampanuri, ca pe coastele Indoneziei şi Malaeziei, am naviga mereu, am dormi legănaţi de valuri.” S-ar fi putut şi acum ca soclurile caselor să se mişte, să se disloce şi una după alta, greoaie, ca nişte corăbii de piatră cu muchii să pornească, tăcute, spre zare.

Îşi ridică privirile şi observă un rotogol de fum negru, înălţându-se deasupra frontonului de peste drum. Frontonul se clătina uşor, ca o pendulă întoarsă, se auzi un muget adânc, reverberat de nenumărate ecouri, şi casa din faţa institutului se lăsă pe o parte şi porni să alunece spre dreapta. Mugetul sirenei răsună din nou şi blocul cu patru etaje, pe care nu-l văzuse niciodată în întregime fiindcă fusese acoperit de casă cu fronton, săltă de parcă ar fi fost pe valuri. Şi una după alta, ca duse de un puhoi de lavă metalică, corpurile grele ale clădirilor se izbiră între ele fără zgomot şi ieşiră în larg. Nu vedea apa, lichidul pe care pluteau, dar le vedea depărtându-se de el, ca şi cum ar fi rămas singur pe ţărm şi ele ar fi pornit către zare, o flotilă

nesfârşită, cu acoperişurile decolorate. „E marea, oceanul universal – gândi. Aşa lunecau în urmă cu milioane de ani bucăţile de scoarţă pe magma fluidă.”

Îşi îndreptă spinarea amorţită, alungând imaginile de vis. „Dorm prea puţin – gândi. Randamentul e prost.” Redesenă masivul de ancoraj, îngropându-l mai mult în stâncă şi, de astă dată, i se păru că linia conductei se înscria mai bine pe versantul vestic. Continuă să deseneze, absorbit, simţind că se apropie de soluţia căutată de aproape o săptămână, şi care închipuia o conductă având toate coturile sub acelaşi unghi, conducând spre un masiv de ancoraj unic. „E frumos – îşi spuse. Nu e doar economic. Şi e de necombătut. Mâine, acolo, voi şti exact dacă am dreptate.”

— Mai sunt zece minute – spuse Dida, tare. Sau opt.

Ilarion se întoarse spre ea, întinzându-şi degetele înţepenite.

— Lucrezi ca un robot – spuse Dida, zâmbind. Parcă te goneşte cineva din urmă.

— Trebuie să-i conving că am dreptate – spuse Ilarion.

— Îţi place să te cerţi.

— M-aş certa cu toată lumea.

— De ce?

— Ca să-mi consum energia. Proiectarea mă lasă prea odihnit. Îl înţeleg pe Drobotă care mai dă şi cu ciocanul acasă. Trebuie să ciocănim, să cărăm greutăţi.

— Eşti cam nebun.

— N-o să mai fiu la pensionare. Acum simt nevoia să fac ceva, tot timpul.

— Ca să-ţi spun drept, eu aş dormi toată după-masa dacă n-ar fi copilul. Şi puţin îmi pasă de tehnică.

— Îmi pare rău că te jignesc, dar eşti mult mai conştiincioasă decât mine.

— Ai ajuns să-mi faci complimente profesionale? chicoti Dida. Mai bine strângeţi lucrurile.

Ilarion adună variantele conductei, creioanele, rigla de calcul şi le aranja în sertarul biroului. Se duse apoi să se spele pe mâini şi, întorcându-se, reîmpachetă trompetă, privind îndelung capul de cal care-i rânjea Viclean.

De afară, dinspre balconul încins venea o briză fierbinte, sahariană. Sub streaşina casei de peste drum, rândunica dormita, fără să se teamă de golul ce se deschidea dedesubt.

— E îngrozitor de cald – gândi Ilarion – dacă aerul vibrează că deasupra coşurilor de fabrică. Să pot zbura ca rândunica aceea!... Fără efort... plutind...plutind.

Jeanina şi Drobotă ieşiră cu un „bună ziua” răsunător şi Ilarion îşi luă pachetul subsuoară, îndreptându-se spre uşă. Dar se întoarse brusc, aproape izbindu-se de Dida, încălecă pervazul ferestrei şi sări în gol.

II.

În prima frântură de secundă o teamă mortală îi paraliză picioarele, şi-şi auzi inima bătându-i în cerul gurii. Apoi se relaxă şi se prinse strâns de cablul antenei televizorului, legănându-se deasupra străzii, ca un balon captiv. Auzi că Dida îl strigă disperată şi se ascunse sub bordura terasei, lipindu-şi obrazul de un cuib părăsit. „Va să zică, aici era” – gândi. Se simţea uşor şi stăpân pe mişcări, dar se jena să nu fie văzut de salariaţii ce începuseră să iasă şi pe care-i auzea vorbind dedesubt. Dida continua să-l strige, apoi se auzi vocea lui Enache, explicându-i că Ilarion a făcut o glumă, una din glumele lui trăsnite, că, oricum, nu putea sări în stradă şi că se plimba, desigur, pe balcon îi auzi cum ies împreună din birou şi încercă să se caţere pe perete, dar trompeta se îngreunase şi-l trăgea în jos. „S-ar putea să visez, în definitiv – îşi spuse. De azi-dimineaţă am

mai aţipit de câteva ori şi, cu toate că nu-mi amintesc nimic din ce-am visat, *ştiu* că totul mi s-a părut absurd. Dacă acum aş fi treaz, fără îndoială că m-aş prăbuşi.”

Pentru că amorţise, chircit sub bordura de piatră, se răsuci pe o parte şi atunci auzi un vaier de groază şi zări două fete – i se păru că recunoaşte două din laborante – arătându-şi-l cu degetul, cu ochii holbaţi de groază. Le zâmbi şi-şi netezi părul cu un gest degajat, rămânând cu spatele la zid, cu tălpile în gol şi ţinându-se fără efort de cablul antenei. Strigătele se înteţiră, grupul celor ce-l priveau se mări şi începură să se audă urlete isterice. Întregul grup oscilă, se sparse şi se adună la loc.

Ce faci acolo? strigă Borhot, făcându-şi loc printre ceilalţi salariaţi.

— Nimic – spuse jenat Ilarion. Aşteptam tramvaiul.

Se auziră câteva chicoteli, apoi se deschise o fereastră în casa de peste drum şi apărură doi copii.

— Nene, ce faci? întrebă cel mai mare. Zugrăveşti?

— Prind peşte – răspunse Ilarion.

— Peşte? repetă băiatul şi dispăru în cameră ţipând: „Nenea prinde peşte!”

— Vine tramvaiul – le strigă Ilarion celor de jos, căci de la etajul patru, unde se afla, vedea dincolo de curbura străzilor, peste cvartalul de clădiri. Faceţi loc, n-are unde să oprească.

— Coboară! strigă Borhot. Imediat! Ce sunt exhibiţiile astea?

— N-am unde! urlă Ilarion. Doar n-o să cad în capul vostru!

Borhot sări servil în ajutorul şefului de sector şi, împreună, începură să împingă lumea, dar salariaţii, care, de obicei, la ora trei fără cinci fugeau ca din puşcă, rămaseră nemişcaţi, strivindu-se unul pe altul. Tramvaiul apăru după colţ, se opri şi, în urma lui, se formă cu

repeziciune un lanţ de autocamioane şi motociclete.

— Coborî sau nu? întrebă Borhot.

— Încă nu – răspunse politicos Ilarion. Şi vă anunţ că nici la şedinţa de la ora patru pentru igiena preşcolarilor nu mă duc.

— Nu se sprijină pe nimic – strigă cineva şi Ilarion îl recunoscu pe inginerul specialist în maşini de ridicat. Era prima dată când îl auzea dându-şi avizul într-o problemă de specialitate.

— Mă ţin de cablu – spuse Ilarion – şi nu înţeleg de ce nu plecaţi acasă!

Vuietul grupului crescu. Stradă se umpluse de oameni şi dinspre piaţeta apropiată veneau în fugă plutoane întregi de salariaţi destul de vioi după cele patru sute optzeci de minute de lucru.

— Dă-te jos imediat – porunci Borhot urcat pe maşina directorului – dacă nu, te tragem noi!

Ilarion găsi că visul durase destul. Cu o foarfecă rapidă se aruncă de pe o parte pe alta, aşa cum obişnuia să facă pentru a se smulge din coşmaruri. Dar acum nu reuşi decât să scape din mână cablul antenei şi să plutească deasupra străzii foarte lin şi aplecat pe o parte din cauza pachetului. Oamenii răcniră cu disperare şi se repeziră să se adăpostească la poalele blocurilor, lovindu-se şi călcându-se în picioare.

În chiar clipa aceea, Enache şi Jeanina apărură în balconul de care se desprinsese Ilarion, albi ca varul, şi tremurând. Jeanina îşi făcu trei cruci mari şi căzând în genunchi începu să se roage.

— Hai, termină – îi spuse Ilarion vâslind cu mâna liberă spre a se apropia de ea. Ştii că nu-mi plac bisericoșii!

Fereastră la care înainte apăruseră copiii se redeschise şi cineva împinse spre el o scară. Era o scară solidă, grea, pătată de var.

— Doar nu vă închipuiţi că puteţi să mă susţineţi la capătul ei – murmură Ilarion şi strigă: Trageţi scara înapoi că v-o arunc jos. Ignoranţilor!

Scara se retrase făcând loc unui om de vreo cincizeci de ani cu tichie de jurnale, solid şi stropit de var.

— Haide, neicuşorule, termină! îi spuse lui Ilarion. Când mai faceţi experienţe de astea daţi un anunţ şi nu se zgâiască lumea ca la urs. De ce nu cobori?

— Iau probe de aer – spuse Ilarion.

— Şi nu poţi să le iei de pe acoperiş?

— Sigur că nu. Aici am aer cu un anume conţinut în praf.

— Asta-i altceva – se îmblânzi zugravul. Când e vorba de ştiinţă înţeleg. Ia daţi-i drumul – tună către cei de jos. Tovarăşul ia probe de aer! Ce v-aţi adunat ca la urs? Daţi-i drumul! Haide, ăla grasul, care propteşti toată grămada, crezi că eşti la rugbi? Sau vrei să vin jos la tine?

— Ilarion – îi strigă Enache din cealaltă parte – nu înţeleg ce faci, dar să ştii că o să te atingă la primă! Vino mai bine înapoi, ia liftul şi ieşi prin poartă din spate!

Din depărtare se auzi un clopot ca de talanga.

— Vin pompierii – adăugă Enache. Ce nevoie ai de tot scandalul ăsta?

Alături de el, Jeanina bătea mătănii şi Ilarion o auzea hârâind cu buzele acoperite de spumă:

— Tatăl nostru Carele eşti în Ceruri, facă-se Voia Ta!

— Ce ştiinţă să mai avem dacă se bagă pompierii! spuse cu dispreţ zugravul. Cine ştie ce tembel i-a anunţat că arde şi acum dau năvală. Eu nu ştiu cum mai lucrezi dumneata în condiţiile astea!

— Destul de prost – mărturisi Ilarion.

Visul începea să-i placă. Era curios să ştie cum avea să se sfârşească. Vâslind şi cârmind cu mâna şi cu picioarele se apropie de fereastra zugravului şi-i ceru o

ţigară. O luă cu fereală ca celălalt să nu-l poată prinde şi începu să fumeze.

Strada era acum plină din cap în cap şi nu se mai puteau deosebi oamenii între ei. Ferestrele se deschiseseră toate gata să crape, ca nişte cadre de tablouri prea strâmte. Călătorii tramvaiului se urcaseră pe acoperişul remorcii, care n-avea troleu, şi în celălalt capăt al străzii se aduseseră scări pe care atârnau ciorchine privitorii. Maşina pompierilor claxona fioros, dar abia înainta, centimetru cu centimetru.

— Tovarăul Ilarion – îi strigă cineva, şi întorcându-se îl văzu pe Borhot făcându-i semn şi zâmbindu-i. Tovarăşul Ilarion, eşti bun să ne informezi şi pe noi în legătură cu… atitudinea dumitale?

— Care atitudine?! întrebă morocănos Ilarion.

— Asta… ca să zic aşa… atitudinea în care zbori…

— Sunt în timpul meu liber – spuse Ilarion. Cred că nu trebuie să vă dau cont de modul în care-mi folosesc timpul liber, nu?

— Aşa, aşa, trage-i! îl încurajă zugravul La noi, la cooperativă, nu se bagă nici dracul în timpul liber.

— Eşti în timpul dumitale liber – recunoscu Borhot, prevăzător. Dar de ce îl petreci chiar în faţa institutului?

— Dacă nu vă place, n-aveţi decât să întoarceţi institutul cu spatele la mine – spuse Ilarion.

— Ho-ho-ho! hohoti zugravul Ştii că-mi place ! O-ho-ho-ho!

— Dar, tovarăşul Ilarion – insistă Borhot – ar trebui să ai un sprijin… eşti inginer, ce Dumnezeu… Agaţă-te de ceva, de o sârmă, de o scară… sau – şopti – măcar simulează că eşti ancorat de acoperiș. Atitudinea dumitale încurajează misticismul.

— Ei, n-oi fi crezând că sunt vrăjitor – rânji Ilarion. Sau eşti şi dumneata superstiţios?

Şi, fără niciun alt motiv decât acela de a-i face într-adins lui Borhot, Ilarion se întoarse cu capul în jos, se rostogoli pe o coastă, apoi cu un salt uşor ajunse la cornişa rândunicii şi-şi sprijini cotul de ea.

— Mai tare ca moartea aparentă! strigă zugravul. Asta da ştiinţă care distrează poporul! Ai un vermut la mine, profesore!

— Tovarăşe Ilarion – strigă înăbuşit Borhot. Nu ne-ai spus niciodată că obişnuieşti aşa ceva! Din nici o referinţă nu reiese că vreunul din părinţii dumitale… să mă ierţi… a zburat în felul ăsta! Te rog, tovarăşul Ilarion, nu ne face greutăţi!

— Îmi pare foarte rău – spuse Ilarion – dar am orele mele de zbor.

— Dacă nu poţi coborî, încalecă măcar pervazul unei ferestre! Sau odihneşte-te puţin pe troleul tramvaiului ! Nu curentează!

— Odihneşte-te dumneata pe troleu – răspunse îmbufnat Ilarion. Ce-ar fi – spuse rânjind – dacă mi-aş scoate haina să se vadă aripile şi aş face vreo două ture deasupra străzii?

— Ca un înger? întrebă pierdut Borhot.

— Ca un arhanghel cu pantaloni – rânji Ilarion.

— Oh, nu! Rămâi cu haina, te rog! Nu, nu, nu-ţi arăta aripile! Chiar dacă le ai!

Borhot se trase încet înapoi, şovăind, schiţă începutul unei închinăciuni, apoi îşi îndreptă haina mototolită şi se răsti la cei din jur:

— Ajunge cu bâlciul, tovarăşi! E mult mai sănătos să ne petrecem timpul în aer liber, decât înfundaţi în cine ştie ce baruri! Sau decât să fumăm! Grăbiţi-vă spre casă. La ora patru, la conferinţa despre igiena preşcolarilor.

Liniştea care domnise asupra străzii câtă vreme Ilarion discutase cu Borhot făcu loc unui ţipăt ascuţit, apoi

unui cor de ţipete. În clipa aceea Ilarion se gândi din nou că visase destul şi se ciupi pentru a treia oară. Tresări, dar nu se trezi şi-şi spuse că metoda cu ciupitul e destul de idioată căci putea să *viseze că se ciupeşte*. Neputinţa de a evada din somn îl agasa şi se hotărî să consume restul visului calm şi indiferent.

Şterse imaginea celor de jos cu talpa, ca şi cum ar fi şters o urmă de cretă pe pavaj, dar rămaseră cu toţii la locul lor, urlând, bolborosind, şi văzu scara pompierilor urcând sub el. În capul scării, încruntat, mustăcios, cu cască lucitoare trasă până peste ochi, cu pumnul înfipt în şold, stătea un căpitan de pompieri. În spatele lui aştepta cuminte miliţianul spilcuit, subţire, cu mănuşi albe, care dirija de obicei circulaţia în piaţa din apropierea institutului.

— Hei, dumneata de acolo, coboară! porunci căpitanul de pompieri. Repede că te pescuim ca pe o caracudă!

— Nu pot - spuse Ilarion răutăcios. Nu ajung să pun piciorul pe treaptă. Mai ridicaţi puţin scara!

— Scara e ridicată la maximum – mormăi căpitanul.

— Poate ar trebui să mai umflaţi cauciucurile maşinii.

— Îţi baţi joc de noi? strigă căpitanul şi-şi dădu casca pe ceafă. Dă-te jos imediat! Aici, băieţi, aduceţi un laţ de frânghie.

— Un laţ? întrebă amuzat Ilarion. Ca pentru sticleţi?

— Situaţia dumneavoastră e destul de serioasă – interveni miliţianul cu mânuşi albe. Orice jignire adusă autorităţii cu fapta, vorba sau privirea se pedepseşte conform legii.

— Sunteţi primii pompieri şi miliţieni din visurile mele – spuse încântat Ilarion. Primii! Şi semănaţi destul de bine!

— Cu cine? întrebă căpitanul, sever.

— Cu cei din realitate – spuse Ilarion. Dar n-am văzut niciodată un pompier cu laţ. O să arătaţi ca un cow-boy, nu-

i aşa?

— Actele, vă rog! ceru miliţianul bonom, făcându-i cu ochiul. Şi foarte încet şopti: Sunt planorist amator! Bravo!

Scara telescopică se sprijini de zid, cam la patru metri sub picioarele lui, şi căpitanul învârti laţul deasupra capului, aruncându-l cu destulă îndemânare. Tăcerea cuprinse din nou strada ca înaintea executării saltului mortal într-un circ. Dar ochiul de funie, prea moale, şterse zgrunţurii de calcio-vecchio şi, căzând, se strânse chiar pe bombeul cizmei aruncătorului. Stradă se zgudui de un hohot de râs nervos, care îl făcu pe căpitanul de pompieri să-şi răsucească mustăţile şi să arunce laţul a doua oară cu mai multă precizie. Funia trecu sub nasul lui Ilarion care o apucă, smucind-o. Căpitanul se clătină, un picior îi scăpă de pe treaptă şi, ca să nu cadă, dădu drumul funiei.

„E stupid – gândi Ilarion – visul ăsta durează de-o veşnicie şi eu mă las în voia lui! Ar trebui să mai schimb puţin decorul sau să încerc să cobor.” Încolăcindu-şi funia pe umăr ca un hornar porni să înainteze de-a lungul clădirii.

— Funia, funia! strigă căpitanul în urma lui.

— Îmi pare rău – spuse Ilarion. Dar e pradă de război. O s-o las la biroul de obiecte găsite din gară.

— E trecută în inventarul plutonului! răcni căpitanul. Hei, întoarceţi maşina! Urmăriţi-l.

Dar maşina era prinsă că într-un cleşte pneumatic şi pompierii dispăreau stingheri printre civilii care se urcaseră pe aripile roţilor, pe extinctoare şi pe cabina şoferului. Clopotul, pe care călărea un puşti, abia se mai auzea.

— Urmăriţi-mă – strigă Ilarion. Dacă n-aveţi loc pentru maşină, scoateţi-vă cizmele şi zburaţi. Şi, aplecându-se, îi îndemnă, făcându-le semn cu trompeta. Zburaţi, dragii mei, zburaţi!

O explozie lentă, surdă, zgudui strada. Ca aruncaţi de erupţia unui vulcan, oamenii urcară în văzduh, ţipând de

teamă, ferindu-şi obrajii şi ochii. Fluturându-şi mâinile ca o barză, contabilul institutului trecu peste capul directorului tehnic, cântând primele măsuri ale marşului din Aida. „Ta-ram-tam-tam, ta-rararara-ram.”

— Muzica – strigă el. Muzica! Opera! Faceţi loc!

Îi tăie calea o desenatoare buzată, sulemenită, bătrâna, care, strângându-şi fustele, făcea lupinguri ciripind:

— Oh, Italia, ţara picturii... Daţi-mi o pensulă, o pensulă, vă rog!

— Înapoi ! porunci Borhot suflecându-şi mânecile hainei. Jos! Pe trotuar! E interzis! Tovarăşu' miliţian!

Dar miliţianul cel elegant părăsi scara plutind ca un planor, în largi semicercuri, dirijându-i pe cei care se învârteau în jurul său cu voce moale:

— Încet, băieţi, încet, măi băieţi... Trageţi manşa cu grijă... Tovarăşu cu vestă, nu mai da din picior... Aşa, zburaţi cu atenţie...Nu împinge, tovarăşe !... Avem loc cu toţii... Oh, tu, cer albastru, zare depărtată... Sufletu-mi se-nalţă precum o săgeată...

— Toţi! Zburaţi cu toţi? ! şuieră Borhot şi sărind pe marginea balconului se clătină o clipă deasupra străzii. Dar se aruncă pe spate şi căzu peste Drobotă, care încremenise strângând la piept plasa cu borcane de iaurt.

Îndemnându-se unii pe alţii, cei care nu se ridicaseră în aer porniră să se caţere pe faţade, ca nişte muşte, râzând şi punându-şi piedică.

— Mai sus ! Mai sus! Îi încuraja Ilarion. Mai sus! îi strigă directorului tehnic ce continua să câștige înălţime, urcând vertical, ca un elicopter.

— Ficatul! răspunse directorul, apăsându-și partea dreaptă a pântecului. Altfel n-ar trebui să mă îndemni dumneata pe mine. Lumina asta mă înnebuneşte, m-aş scălda în ea toată ziua.

Se rotea acum sub picioarele lui Ilarion, căutând să-l ajungă, vâslind aerul cu putere, chicotind şi ţintind.

— Mai sus! le strigă Ilarion, înfierbântat. Mai sus ! După mine!

Sări fără efort până în dreptul cornişei ferestrelor şi contabilul costeliv îl urmă, bubuind ca un trombon.

Desenatoarea însă coborî, foarte palidă, silindu-se să-şi potolească bătăile inimii.

— Mai sus! Mai sus! scandară cei de pe faţadă, bătând la ferestre, înfigându-şi vârful pantofilor în zgrunţurii de calcio-vecchio.

— E minunat – şopti directorul tehnic zburând cu ochii închişi. Odată, când eram tânăr, am aruncat în aer un eşalon de nemţi…

— După mine, femeile toate sunt la fel ! tună contabilul pe aria lui Verdi. Nu e niciuna care să…

— E răcoare, răcoare – exclamară în cor stagiarele, înălţându-se numai cu uşoare mişcări a coatelor Şi el e brunet… E cel mai brunet …

— Ilarion! răcni Niculae, apărând pe bordura balconului. Zburaţi, şi mie nu-mi spui nimic !

— Niculae, vino! mugi Ilarion, aruncându-se spre el în picaj. Vino ! Fără teamă.

— Să mă tem eu, care de zece ani spun că trebuie să zburăm? ! Eu care consider zborul un apanaj al omului, nu al ciorilor? O să decolez ca o rachetă !

Niculae îşi încheie haina, se împurpura la faţă şi sări în gol. Pluti cu pantalonii umflaţi de aer, cu mânecile fâlfâinde şi se prăbuşi într-un camion cu roşii, făcând să ţâşnească mari jerbe cu zeamă.

— Niculae ! urlă Ilarion. Niculae !

— Sânge – ţipă o femeie.

— S-a zdrobit. Ajutooor !

— Salvarea !

— Aţi vrut să zburaţi! Uite!

— Sângeee !

— E bulion – mormăi Niculae, ridicându-se de pe roşiile storcite. E suc de roşii. Nu e sânge. La o parte ! Loc !

Îşi aruncă în lături mâinile puternice, butucănoase, dar nu reuşi să se ridice mai sus decât capul vizitiului care-l înjură printre dinţi.

— Vino ! îl chemă Ilarion, descumpănit. Vino cu mine.

— Nu pot – spuse Niculae. Acum nu pot. Sunt prea greu. Mi-am umplut burtă cu sifon. Du-te. O să ne întâlnim cu Paul.

Îi dădu o hârtie de zece lei camionagiului care-l înjura pentru roşiile strivite şi coborî năclăit printre oamenii care zburătăceau, căzând unii în capul altora.

— Niculae – repetă Ilarion, aproape lucid. Niculae cel bun. E prea greu. A băut sifon.

Contabilul trecu pe lângă el, istovit, şi se duse să se aşeze pe treptele institutului, gâfâind, amestecându-şi suspinele cu fredonările.

— Am zbu – zbuuurat… Tarra-tam… Mai suuus… E greu la cin-cin-zeeeci de ani. E greeuuu… La donna… donna e…mobile… Până la teerasă… Cinci metri… La donna…

— Greu – gâfâi desenatoarea buzată, zbârcită, căzând lin alături de el… Roşu şi galben, mov, albastru… verde, oranj… Eram blondă atunci… roşu-sângeriu, limon, pasteque… Blondă, subţire… E greu…

— Greu, nu-i aşa? îi întrebă directorul tehnic, săltând în dreptul lor, ca un balon ce caută să se înalte. Antrenamentul. Memoria. Ficatul.

Le zâmbea strălucind de plăcere, încreţindu-şi nasul roman, zburlindu-şi frizura cârlionţată.

— Şi… zboară… aproape toţi… ha-ha-ha… Numai cei de la serviciul tehnic… o-ho-ho-ho… nu pot. Nu pot de loc! Uite, Mardare a încălecat felinarul… O ho-ho-ho-ho… Dar

acolo… Ilarion! Tocmai el ! Sunt sigur că mâine vine să răstoarne soluţia conductei… O-ho-ho-ho… E aproape dincolo de acoperiş! Hai, Ilarion!

— Hai, Ilarion ! strigă Niculae.

— Hai, Il-a-ri-on! scandară stagiarele care se opriseră într-un balcon al etajului întâi.

— Jos… Hai… jos ! strigă derutat şeful personalului. Sus… Coborâți… nu trebuie…

Obosiţi, oamenii recădeau pe trotuar, murdari, asudaţi.

— Niculae, încearcă încă o dată! spuse rugător Ilarion. Tu trebuie să zbori ! Vino spre mine!

Niculae sări, încordat, cu vinele gâtului umflate şi urcă până aproape de Ilarion

— Uraa! strigă Ilarion. Mă topesc ! Mor de plăcere!

Ultimii salariaţi care se menţinuseră în văzduh coborau lent, ca şi cum s-ar fi dezumflat, şi-şi reluau locul printre cei care nu se ridicaseră deloc în aer.

— Ajunge – strigă contabilul uscăţiv, îndreptându-şi hainele. Ajunge!

— Să nu exagerăm – spuse, înţepată, desenatoarea, cu părul curgându-i pe obraz.

— De-abia acum mi-a venit pofta ! răspunse Niculae.

Se lăsă în vrilă, execută un luping şi, cârmind cu reverele şi poalele hainei, trecu pe sub nasul contabilului. Ilarion îl văzu făcând mişcări disperate pentru a ocoli camionul cu roşii, dar Niculae pierdu înălţime şi se înfundă cu capul şi umerii în mormanul de legume pe care le strivise înainte.

— Aşa-i trebuie! strigă contabilul. A vrut zboare mai sus ca toţi!

— A făcut un luping perfect, s-o recunoaştem – spuse grav directorul tehnic. Şi e colegul nostru, ce Dumnezeu!

— Să-şi vadă lungul nasului! chiţăi desenatoarea. E

om. Nu pasăre. S-a distrat, ajunge!

— Ajunge! Jos! strigă omul de pe felinar.

— Jos ! porunciră, cu ură, cei care nu zburaseră deloc.

— Tovăraşu' Ilarion, coboară ! ţipă contabilul. Nu ne sfida!

— Daţi-i jos cu furtunul! strigă desenatoarea sulemenită.

— Cu furtunul – zbierară mai multe voci.

— Spălaţi-i de pe perete !

— Lăsaţi-i în pace !

— Furtunul!

— Zboară ! Mai sus!

— Pocneşte-l cu perna!

— Lasă-i că te cotonogesc!

Căpitanul ordonă ceva, dar nu se auzi nimic, miliţianul îşi duse fluierul la gură şi porni să fluiere, umflându-şi fălcile, pompierul clopotar trase furios de limba dogită de alamă, şoferul claxonă şi toţi ceilalţi şoferi de pe străzile din jur răspunseră claxonând şi ei.

Când vacarmul ajunse la maximum, transformându-se într-un urlet continuu, se auzi plesnetul unui geam şi prin fereastră spartă țâșni o vază de flori, un ibric şi o pernă care pocni vărsându-şi fulgii.

— L-am atins ! strigă o voce de copil. L-am atins după ureche!

— Ba nu m-ai atins de loc! urlă Ilarion. Şi nu fi obraznic!

Dar imediat simţi o lovitură în coaste şi alta în umăr şi asupra lui se revarsă o ploaie de pepeni, perne, cărţi, pantofi, flori, bucăţi de pâine uscată şi becuri arse.

Etajele cinci, şase, şapte şi opt trăgeau la ţintă în Ilarion care se ferea, cârmind cu poalele hainei şi azvârlindu-şi picioarele în lături, în vreme ce, în stradă, oamenii ţipau, înjurându-i pe cei de sus şi încercând să se

adăpostească unul în spatele celuilalt.

Bombardamentul slăbi abia după ce o femeie leşină, lovită cu o găină fiartă, şi, cei de jos, stropiţi cu salată de vinete şi cu roşii, se repeziră să se caţere pe faţade, pentru a-i învaţă minte pe cei de sus.

Profitând de scurta acalmie, Ilarion se aruncă înainte, vâslind ca la craul şi ajunse la intersecţia dintre strada Teilor şi Bulevardul Ştefan cel Mare şi făcu vânt, descriind un arc enorm, dar cineva îl apucă de turul pantalonilor şi-l trase înapoi. Încercă să se elibereze şi atunci văzu că e prins într-un cârlig de undiţă a cărei sfoară dispărea pe fereastra mansardei din colţ.

— O să-mi rupi pantalonii, idiotule ! urlă.

Dar cârligul urca şi Ilarion o dată cu el, catre fereastra ce lăsa să apară o mână osoasă, învârtind frenetic mulineta undiţei.

— Am pus mâna pe tine! strigă un cap bărbos cu pălărie de paie, apărând pe marginea ferestrei. O să te înveţi minte să-ţi mai baţi joc de lume!

— Te rup în bătaie – mârâi Ilarion.

Ajunse la băţul de bambus al undiţei şi cu o voltă disperată îl smulse din mâna bărbosului.

— Undiţa, undiţa ! zbieră capul. Mi-a furat undiţa! E din bambus indian!

— Pictor nenorocit – strigă Ilarion, zărind în penumbra camerei bărbosului un şevalet şi câteva tablouri. Abstracţionistule! Vrei undiţa? Arată-mi permisul de pescuit!

Traversă piaţa cu un salt uriaş, atingând creştetul monumentului ridicat în 1877 şi, arcuindu-se, luă înălţime, trecu peste un cvartal de clădiri vechi, găurite asemeni unui şvaiţer de orificiile curţilor interioare, şi se opri pe o terasă-acoperiş, sub o umbrelă de soare. Auzea, venind de jos, strigătele urmăritorilor, claxoanele, fluierele miliţienilor

şi o voce isterizată de femeie care strigă: „E pe terasă! Pe acoperiş! Îi văd undiţa!"

De când sărise pe fereastră era pentru prima dată că se aşeza.

„Poate aş putea să mă trezesc, încercând să adorm – se gândi. Dacă nu scap de coşmarul ăsta o să înnebunesc în somn!” Îşi privi ceasul. Era patru şi zece. „Dorm deci de cel puţin un ceas – socoti – pentru că am aţipit înainte de ora trei. Dar ora pe care o văd acum nu e reală, căci nu sunt treaz. Înseamnă că mai sunt la institut. Dar de ce car cu mine şi în somn blestemata asta de trompetă? "

Cu toate că strigătele se înteţeau şi auzea clopotul maşinii pompierilor apropiindu-se, desfăcu hârtia şi scoase instrumentul al cărui corp răsucit se aplatizase. Fără să se gândească duse muştiucul la gură şi suflă, şi, de astă dată, auzi un sunet plin, plăcut. Terasa se smulse de sub el, apoi un mănunchi de ramuri foşnitoare îl plesni peste obraz, peste mâini şi, lăsând trompetă, rămase nemişcat pe banca din grădină.

III.

Şedea picior peste picior pe bancă, ameţit de soare şi de foame. Ştia că se plimbase multă vreme, dar nu înţelegea cum ajunsese tocmai în parcul din faţa casei lui Paul. Frânturi de imagini îi mai stăruia în minte, dar piereau cu repeziciune şi îşi aminti cu greu că Jeanina şi Drobotă plecaseră înaintea lui şi că el ieşise o dată cu Enache şi Dida, ca de obicei. Dar în loc să se ducă la cantină, pornise de unul singur pe strada Teilor şi pe bulevardul Ştefan cel Mare, ducând subsuoară trompetă ce se făcea din ce în ce mai grea.

Ridicându-se de pe bancă, ieşi din parcul toropit de căldură, traversă strada şi sună la uşa casei lui Paul. Uşa se deschise brusc, gata să se fărâme, şi apăru Paul, surescitat,

numai în slip, urmat de Niculae, în cămaşă albă, scrobită.

— A venit ! exclamă Paul. A venit! Şi uite cu ce mutră! Unde-ai fost până acum?!

— M-am plimbat – murmură Ilarion.

— Şi tu?! V-aţi vorbit s-o faceţi pe nebunii?! Vă internez mâine pe amândoi! Unde-ai fost? repetă, trăgându-l înăuntru.

— Pe… pe stradă… dar cât e ceasul?

— Cinci ! Şi ai plecat la trei de la institut! Ca şi el!

— Cred că m-am plimbat pe bulevard – spuse stingherit Ilarion. Pe Ştefan cel Mare… Pe strada Teilor… Am fost şi până la râu, la pod…

— La râu, la pod – îl îngână Paul. După ce m-ai sunat dimineaţă că la trei şi un sfert eşti aici, să-mi arăţi o trompetă sau un sfeşnic! Şi l-am chemat şi pe nepricopsitul ăsta la masă, din cauza ta.

— Eu am venit de un sfert de oră – spuse Niculae. Am fost să mă schimb. Uite!

Îşi trase un bobârnac în gulerul cămăşii scrobit, care sună ca o foaie de placaj.

— Şi de ce te-ai schimbat? întrebă, blând, Paul. Explică-i, te rog, şi domnului.

— Fiindcă sunt un gentleman – murmură Niculae.

— Fiindcă de la institut spre casă ai trecut prin piaţă şi te-ai certat cu prietenii tăi, zarzavagiii – spuse Paul. Şi, cum nu eşti meşter în judo, te-au tăvălit bine pe jos şi te-au bătut cu roşii putrede !

— Absurd ! spuse serafic Niculae. Pur şi simplu m-am împiedicat şi am căzut în propriul meu beci, peste o ladă cu roşii. Sunt numai vânătăi.

— Cu scara aia e imposibil să nu-ţi frângi gâtul – spuse Ilarion. Când m-ai trimis după murături, alaltăieri, am căzut de la prima treaptă. Şi chiar ai nimerit în ladă cu roşii?!

— Mi-am distrus costumul cu care mă duc la servici. Pe-onoarea mea! Şi cred că am şi rămas lat vreo oră, că nu-mi mai amintesc nimic. Nici măcar ce i-am povestit lui Paul înainte.

Se strecurară printre dulapurile ticsite de cărţi şi intrară în sufrageria de burlac tomnatic a lui Paul. În colţul făcut de rafturile bibliotecii era aşezată o masă acoperită cu o foaie subţire de plastic dungat pe care fuseseră împrăştiate câteva cutii de conserve, o farfurie cu telemea şi alta cu măsline. O sticlă de ţuică neîncepută picotea pe jumătate cufundată într-o oală plină cu bucăţele de gheaţă.

— Şi tu pe unde-ai umblat? întreba Niculae.

— Am stat în parc – spuse Ilarion. Cred că m-a ajuns oboseala ultimelor zile şi am adormit.

— De când te cunosc nu te-am văzut niciodată doborât de oboseală – spuse Paul. Vii mâine de dimineaţă la un control general. Şi tu la fel. Căderea asta în beci…

— Ce cădere? întrebă Niculae.

— N-o fă pe nebunul!

— Ce cădere? întrebă Niculae, strângându-și pleoapele. Mă doare ceafa groaznic.

— În beci – spuse Paul, agasat. În propriul tău beci.

— Nu-nţeleg nimic – mormăi Niculae. Tu mi-ai băgat totul în cap… Ca să-ţi spun drept, de la trei la patru şi jumătate am dormit butuc.

— Vii şi tu mâine la control. Dar, spune-mi, totuşi, de ce eşti în haine de seară, groase, pe căldura asta?

— Haine de seară?! Fiindcă… Ah, costumul celălalt e la curăţat!

— Suficient – spuse Paul. N-am răbdare să vă descos acum. Să mâncam.

— Sunt leşinat de foame – mărturisi Ilarion. Îşi umplu o farfurie cu sardele şi porni să înfulece, simţind că-l doare, de poftă, în dosul urechii. Mânca cu ochii închişi pe

jumătate, ca să nu piardă nimic din savoarea sardelelor stropite din belşug cu lămâie.

— Trage peştele şi pe nas - îl sfătui Niculae. Nasul e mai sensibil la sosuri, decât gura. Trage-l pe nas, să-l mesteci cu sinusurile. Paul, uite-l cum hăpăie, ca sculat din morţi!

Ilarion nu răspunse, simţind cum foamea îi creşte pe măsură ce mormanul de sardele se micşorează. Îşi umplu gura cu peştişorii fragezi, parfumaţii adăugind jumătate din lămâia tăiată. Bău paharul de ţuică dintr-o înghiţitură, apoi se lăsă pe spate, gata să dărâme plantele aşezate în ghivece, printre cărţi.

— Şi acum să vă arăt *asta* – spuse desfăcând pachetul.

— O trompetă! exclamă Paul.

— O trompetă! strigă Niculae. Ai căpătat jumătate din normă la orchestra din parc!

— Şi cânţi pe un instrument egiptean de la începutul mileniului al doilea înainte de Cristos ! şopti admirativ Paul.

— Cânţi, evident, pe o trompetă gotică – mârâi Niculae.

— Unde ai găsit-o? întrebă Paul. La muzeul de istorie?

— Am găsit-o aseară, după ce se întunecase, pe şantier – spuse Ilarion. Credeam la început că e o bucată de fier vechi. S-a excavat până la opt metri şi a fost scoasă afară cu fel de fel de resturi – potcoave, samare, cleşti – cred că a existat odată acolo o potcovărie ţigănească.

— Pe şantier?! întrebă neîncrezător Paul. Găseşti pe şantier trompete egiptene? Îţi aduc imediat volumul unde e consemnată şi desenată.

— E o trompetă militară germanică din secolul trei-patru – spuse sentenţios Niculae, după ieşirea lui Paul. O recunosc după muştiucul ăsta gros şi noduros. Trebuie să ai plisc nu glumă, ca să poţi să-l cuprinzi. Ai încercat-o? Ce fel

de sunet scoate?

— Subţire – spuse Ilarion. Scânceşte ca un pui de pisică. Şi ţiuie.

— Poftim – spuse Paul revenind. Dinastia douăsprezece, regatul mijlociu, Senusret al treilea! Podoabe, arme, trompete!

— Eşti nebun – spuse Niculae. Trompete de fontă în Egiptul antic?!

— Dar ce, asta e fontă? Nu vezi cum străluceşte? E un bronz albicios.

— E fontă – îl potoli Ilarion. Arată exact ca fonta poroasă.

— Şi tu – îl întrebă Paul pe Niculae – crezi ca triburile germanice cunoşteau fonta poroasă?

— Nu ştiu cât de poroasă era, dar priveşte asta!

Niculae se descălţă şi, urcându-se pe masă printre cutiile de conserve, scoase din raftul cel mai de sus o carte neagră legată în piele.

— Soemigen?! Cine îl recunoaşte pe Soemigen ca istoric? râse Paul. E un fantast, un caraghios ! De aia ţi-ai băgat picioarele în măsline?

— Nu-l asculta! mârâi Niculae. Habar n-are, ţi-am mai spus. De când ta-su a fost declarat specialist în antichitatea preclasică, pentru că, între noi fie vorba, e un om cu carte, un umanist, el a uitat şi bruma de istorie pe care o mai ştia. Soemigen ăsta, dom'le, e un vizionar, un profet, nu un scormonitor de morminte. Uite aici – spuse el înghesuind cartea sub nasul lui Ilarion. Uită-te în schiţele astea, făcute după resturile de arme găsite sub zidurile Adrianopolului! Nu se inventase stabilirea vechimii obiectelor cu ajutorul carbonului radioactiv, dar Soemigen a intuit vechimea lor şi, ulterior, toţi savanţii i-au dat dreptate: sunt urmele materiale ale trecerii armatelor răsculate sub conducerea lui Frithigern. Sunt spade, lăncii, coifuri şi trompete făurite

de meşterii goţi ce locuiau în nordul Dunării şi care l-au urmat în campania lui împotriva lui Valens.

— Eşti o gorilă! spuse Paul. O gorilă mistică.

— Eu, gorilă? Cu profilul meu?

— Priveşte-i pantoful – strigă Paul. Priveşte coşciugul ăsta de toval în care-şi înmormântează laba piciorului! Spune, ce-ai crede dacă l-ai dezgropa? N-ai deduce că posesorul purta inele pe degetele piciorului? Are doi-ş-pe centimetri grosime la bombeu! Şi-l consideră pe Soemigen savant! Ajunge ca cineva să aibă vedenii, simţăminte, instincte, ca el să-l declare atoatevăzător şi să i se închine!

— Mormintele cretane ?! spuse ameninţător Niculae.

— Fleacuri. Supoziţii.

— Şi mormintele de la Sagra?

— Cea mai mare prostie!

— Du-te, domnule, şi te culcă – spuse dispreţuitor Niculae. Eşti un mic archeopterix ieşit dintr-o împerechere cu un pteranodon. Nooo, stai puţin! Nu vreau să lăsăm chestiunea nelămurită. Stai, stai. Recunosc şi în faţa lui Ilarion că eşti un om cumsecade, un doctor bunicel, şi că ai o bibliotecă unică în sudul Moldovei. Familia voastră mi-e dragă fiindcă îl cunosc pe taică-tu, de la care ai moştenit biblioteca. Ai citit aproape jumătate din cărţile astea şi ţi-ai însuşit cam o zecime. N-am văzut o memorie mai lipicioasă, mai avidă decât a ta, decât la Vasile nebunul care ştie psaltirile, constituţia şi ghidul mulgătorului pe de rost. Dar sensul, domnu' doctor, mesajul ţi-a rămas din păcate ascuns. Până şi Ilarion ştie istorie mai multă decât tine, şi e doar un biet inginer. Iar faptul că te vizitez cu încăpățânare se datoreşte numai bibliotecii ăsteia, şi nu ţie. Dacă vrei, îţi demonstrez că avem de-a face cu o trompetă germanică. Dar pentru că ignoranţa trebuie sancţionată, după ce te conving, cânţi din ea zece minute!

— Perfect! spuse Paul. Şi dacă nu mă convingi, şi-ţi

demonstrez că e un obiect de cult egiptean, te urci călare pe ea şi ocoleşti de douăzeci de ori masa.

— S-a făcut – spuse Niculae. Acum veniţi mai aproape, dragii mei prieteni. Uitaţi-vă – spuse plimbându-şi degetul mic pe unui din braţele curbe ale trompetei. Semnele astea care seamănă aşa de bine cu nişte litere latine…

— Văd nişte hieroglife – spuse Paul.

— Pentru tine toată cultură e hieroglifică. O să desenez eu caracterele astea la scară de patru ori mai mare.

Luă un carnet cu foi veline, îl deschise şi desenă cu trăsături drepte:

ᛖᚲᚺᛚᛖᚹᚨᚷᚨᛊᛏᛁᛉ⁝ᚺᛟᛚᛏᛁᛃᚨᛉ⁝ᚺᛟᚱᚾᚨ⁝ᛏᚨᚹᛁᛞᛟ⁝

— Citeşte ! îi spuse lui Paul, tremurând de emoţie.

— E runică? întrebă Paul. Eşti complet nebun!

— Aici scrie: „Eu, Hlevagast, fiul lui Holdes, am făcut cornul”

— „Eu, HeL… Hlagast… " repetă Ilarion buimăcit. Şi unde vezi tu inscripţia asta pe trompetă? Aici sunt numai nişte zgârieturi!

— Oh, Veleda, luminează-i! Ajută-i, Odin!

— Dar e absurd – spuse calm Paul. E absurd să confunzi o trompetă cu un corn, fiindcă în inscripţia desenată de tine „corn” e echivalentul grecescului „Rhyton” – corn ritual de băut. Şi n-ai făcut nimic altceva decât să ne prosteşti cu inscripţia pe care orice învăţăcel o cunoaşte din cărţile de istorie antică, după cornurile găsite în Schleswigul de nord şi atribuite de unii triburilor de suiones. Cât despre profeteasa Veleda, pe care o invoci şi care ţinea discursuri bructerilor, am o părere tot atât de

bună ca despre oricare alt profet ce n-a putut fi tratat cu largactil sau măcar cu carbaxin!

— Cum? strigă Niculae. Într-adevăr nu deosebeşti aici caracterele runice?

— Nu! spuse Paul.

— Nici eu – şopti jenat Ilarion. Nici runice, nici nerunice. Sunt nişte zgârieturi şi atât.

— "Ich sehe nichts als einen schwarzen Puddel!"[1] exclamă Niculae şi-şi sprijini falca grasă, rotundă, în pumn. Doamne, Dumnezeule, după ce m-ai blagoslovit cu doi prieteni nebuni, cunoscuţi în tot târgul unul ca strângător de cărţi rare şi altul ca amator de antichităţi – când, de fapt, primul e un doctor nevinovat şi al doilea un inginer bănuit – după ce mi-ai aruncat pe cap două monumente de ignoranţă, le-ai smuls acum şi ultima trăsătură omenească: aceea de a-şi recunoaşte prostia!

— E zadarnic, dragă mea fleică– spuse Paul, ciupindu-l pe Niculae de obraji. Şi e păcat. Oricine recunoaşte că figura ta, mâinile tale făcute din cârnăciori şi pantofii cu bombeuri sub presiune ar arăta minunat pe firma unei cârciumi de ţară. De ce să te dedici misticismului cu asemenea înfăţişare? Eu, cu un metru optzeci şi cinci şi şaptezeci de kilograme, aş fi arătat mult mai bine ca ascet halucinat. Şi cu toate astea prefer raţionalul, utilul, logica. De ce nu vorbeşti cum ţi-i portul, dragul meu? Nu mă refer la hainele tale, bicolore, tratate cu suc de roşii, nici la cravatele cu nod înţepenit, dar la fălci, la frunte, la ochi. Şi acum urmăreşte împreună cu mine transcripţia semnelor. Sunt de fapt nişte hieratice în formă incompletă, nu sunt hieroglife.

— Nu pot! Vreau aer! urlă Niculae. Hieratice! Unde? Spune! Ce vezi? Scheme de bufniţe? Ibişi? Iepuri? Scribi?

— Exact – spuse Paul. Un scrib, apoi un şir de sclavi,

---

[1] Nu văd altceva decât un pudel negru (l. germ. Din Faust)(n.a.)

toate corpurile astea aplecate, cu mâinile prinse în funii, ridicate cu forţa, nomarhul, puţin mai mare, conducând coloana…

Sărind în picioare, Niculae apucă braţul lui Paul şi i-l răsuci.

— Unde vezi un nomarh „puţin mai mare”? întrebă furios. Unde e nomarhul? Arată-mi-l şi-l mănânc!

— Nici eu nu văd niciun nomarh… Nici sclavi… Sunt doar câteva dungi – murmură Ilarion. Şi voi… chiar distingeţi aici caractere hieratice şi runice?

— Da! spuse Paul.

— Da! mugi vehement Niculae.

— Sunt totuşi doar câteva dungi – spuse Ilarion. Paul, adu o lupă!

— Nu, întâi să cânte zece minute – spuse Niculae, conform înţelegerii.

— Şi tu să galopezi călare pe trompetă!

— Când o să-mi demonstraţi că sunt hieroglife!

După ce o să-mi arăţi un singur semn runic! Paul îşi smuci braţul şi se încăierară, lovindu-se de rafturi.

— O clipă – spuse Ilarion. Mai există un argument: tonalitatea instrumentului. Ascultaţi!

Duse trompeta la gură şi suflă în ea. Împingându-l la o parte, Niculae luă o furculiţă de pe masă şi încălecând pe un scaun urlă:

— Fricorscol!

— Cnama-cnama – răspunse Paul înşfăcând cheia de conserve şi dând pinteni altui scaun.

Şontâcăind, cu picioarele atârnate peste speteze, desfiguraţi, se învârtiră unul în jurul altuia strigând: „Fricorscol” şi „Cnama”, apoi Niculae înfipse cu o lovitură furculiţa în tivul pantalonilor lui Paul ţipând:

— Eşti al meu! Supune-te!

Uluit Ilarion îşi scoase muştiucul din gură şi-i văzu pe

ceilalţi doi, cu cămăşile ieşite din pantaloni, cu părul căzut în ochi, potolindu-se brusc.

— Ei, cânţi sau nu cânţi? întrebă Niculae gâfâind. Dacă nu cânţi dă-i lui trompeta.

— Ce înseamnă „Fricorscol”? îngăimă Ilarion.

— ”În sănătatea doamnelor, a femeilor", în germană veche, nordică. Dar ce ţi-a venit? Treci de partea mea? Eşti pentru caracterele runice?

— Şi… „Cnama-cnama”?

— Ah – râse Paul. E strigătul de luptă al nubienilor, în transcripţie egipteană. Dar unde ai citit despre asta?

— N-am citit – şopti Ilarion, simţind o violentă durere de cap. V-aţi repezit. Înainte unul la altul, tu cu furculiţa şi tu cu cheia de conserve, urlând „Fricorscol” şi „Cnama-cnama”.

— Ilarion – întrebă Paul speriat – de când auzi şi vezi lupte din astea?

— Vrei să-mi arăţi palma? Spuse Ilarion, apucând cotul lui Paul.

— Cu plăcere.

Îi deschise palma înroşită de efort pe care se vedea distinct semnul lăsat de un mic corp dreptunghiular cu marginile rotunjite.

— Priveşte – spuse Ilarion, suprapunând mânerul cheii de conserve peste conturul uşor învineţit. Şi ridică piciorul dacă vrei.

Paul îşi ridică piciorul. Furculiţa străpunsese tivul pantalonului strângându-l pe gleznă ca o clemă de bicicletă.

— Chiar mi-ai înfipt furculiţa în pantaloni? întrebă stupefiat Paul.

— Furculiţa – repetă mecanic Niculae. Furculiţa…

— Furculiţa! spuse Paul, îngălbenindu-se. Trebuia lovit foarte tare ca dinţii să pătrundă prin stofa pusă în

două.

— E idiot – strigă Niculae. E stupid ! Înseamnă că noi… că eu…

— A durat câteva secunde – spuse Ilarion. Eraţi frapaţi, desfiguraţi. Totul s-a dezlănţuit de cum am suflat în trompetă.

Paul continuă să tacă, palid, luându-şi pulsul.

— Autosugestie colectivă – spuse Niculae. Mi se pare absurd pentru că nu-mi amintesc nimic. Şi beciul…

— De cum am suflat în trompetă – repetă Ilarion. La institut mi s-a întâmplat la fel, sau aproape…

Ştia că i se întâmplase ceva asemănător, dar nu-şi amintea ce. Dar şi atunci suflase în trompetă, ca să-i arate lui Borhot că nu e un capsulator pentru sticle de bere, ci un instrument muzical.

— Nu, e infernal! gemu Niculae. Mă simt ca o cârpă. Nu-mi amintesc, nimic, nimic. Nici tu?

— După cum vezi – mormăi morocănos Paul. Ştiu că am început să ne înghiontim pentru că tu nu vedeai hieraticele şi eu nu vedeam runicele.

— S-ar putea ca porcăria asta să conţină un halucinant. Un fel de stupefiant, pe bază metalică, ce s-a descompus în pământ de-a lungul anilor. Ce spui?

— Nu ştiu – spuse iritat Paul. Eu nu sunt Veleda! De aseară, de când ai găsit-o, nu ţi s-a întâmplat nimic deosebit? Nici măcar nu ţi s-a părut că ţi se întâmplă?

— Cred că… nimic… spuse Ilarion.

— Ai dormit normal?

— Foarte bine.

— Şi azi, azi pe unde ai hoinărit?

— Pe… stradă… Pe Teilor, pe bulevard… cred…

— Asta am mai auzit-o. Dar ai întârziat cu o oră şi jumătate!

— Am dormitat afară, pe bancă, în parc.

— De ce? Cum ai ajuns în parc? Şi ce înseamnă „cred”?

— Fiindcă... de fapt... nu-mi amintesc bine. Sunt foarte obosit.

— Ia să vedem ce puls ai? Paul îi luă mâna. E bun – spuse. Optzeci. Ridică-te puţin. Niculae, fă lumină mare.

Îi ridică pleoapele, îi ascultă plămânii; inima.

— Dar umbli într-un hal fără de hal! De obicei mă mir de gulerele tale scrobite şi acum pare că te-ar fi tăvălit cineva prin galantarul unui restaurant. Ca pe Niculae.

— Eşti cam stropit – spuse Niculae. E adevărat. Vinete... roşii... Ai fulgi în păr... Şi, ce-i asta? Îi ridică poalele hainei şi, apucându-l de turul pantalonilor, smulse ceva care lui Ilarion i se păru că ar fi un ac îndoit.

— Cum a ajuns cârligul ăsta de undiţă tocmai aici?

IV.

— Nu-mi amintesc nimic – spuse Ilarion după câteva minute. Şi văd că am şi o gaură în pantaloni.

— Poate că te-ai apucat de pescuit – îi sugeră Niculae. Te aşezi pe cârlig şi arunci cu coada undiţei în peşte.

— În locul tău nu mi-ar arde de glume – spuse, sumbru, Paul. Te-ai spălat cu suc de roşii şi habar n-ai. Şi înainte ai vrut să mă omori cu furculiţa. Cine ştie ce prostii a făcut Ilarion înainte de a ajunge aici!

— N-am făcut nicio prostie – spuse Ilarion. Am dormit la soare.

Văzu, în timp ce vorbea, un pescar bărbos. Un pescar bărbos cu pălărie de paie.

— Mi se pare – murmură – că am visat ceva...Un pescar... O undiţă.

— Şi mai ce?... Unde?

— Nu ştiu – spuse. Parcă... pe un vapor... Într-o barcă.

Un pescar bărbos într-o barcă… Pe fereastra unui vapor… O fereastră neagră, lungă…

— Şi tu cum ai ajuns acolo?

— L-am *visat*, nu l-am *văzut*.

— Obiectul care declanşează visul – murmură Paul. Misticism freudian.

— *Explicație* freudiană – spuse Niculae. Eu nu resping nicio ipoteză până nu găsesc alta mai bună. Ilarion a văzut cârligul, un cârlig uitat pe o bancă de cineva. A aţipit, s-a mişcat prin somn, cârligul i s-a înfipt în pantaloni…

— Şi mai departe, domnule Holmes? întrebă Paul.

— Mai departe, cu noi s-a petrecut acelaşi lucru. Eu am pus mâna pe o furculiţă şi am strigat „Fricorscol" pentru că-mi închipuiam că mânuiesc o spadă.

— De ce nu un trident? îl întrerupse Paul. Furculiţa conducea, logic, la trident. Iar „Fricorscol”, pare-se, nu e un strigăt de luptă, ci o închinare de chef foarte galantă.

— Barbarii germanici nu aveau tridente. Visul îşi adaptează formele obiectelor, caracterului celor întâmplate după legi care nu sunt identice cu logica dumitale de gânditor realist şi treaz. Şi tu, halucinând, ţi-ai închipuit că eşti un nubian cu pumnal! Ilarion a spus că ne-am repezit unul la altul *după* ce a suflat în trompetă. Ei bine, domnule doctor, eu nu cred că sunetul a declanşat starea prin care am trecut toţi trei, ci o pulbere foarte fină, toxică, antrenată de aerul care circulă prin instrument!

— O pulbere ce şi-a păstrat proprietăţile o mie şi cinci sute de ani?

— Chiar cinci mii de ani. Grânele din mormintele Ptolomeilor încolţesc şi azi şi nu văd de ce pulberea să-şi fi pierdut proprietăţile, fiind adăpostită de corpul trompetei şi îngropată adânc, ferită de acţiunea aerului. Dar nu asta mă interesează, ci faptul că preoţii, magicienii puteau să fi suflat aceste pulberi în faţa credincioşilor pentru a le crea o

stare favorabilă sugestiei, hipnozei de masă.

— La urma-urmei, e o ipoteză tentantă – spuse Paul. Cred că ai fi ajuns departe ca băutor de haşiş. E un fapt cert că stupefiantele erau folosite de preoţi în ceremoniile de iniţiere, în practicile magice. Şi egiptenii erau primii intre magii antici.

— Ipoteza mea se referă la Veleda – rânji Niculae. Nordul cunoaşte o magie mai stranie decât sudul, şi duhurile mlaștinilor au fost totdeauna mai puternice decât cele ale deşertului. Magia nordică e mai puţin armonioasă, mai crudă decât cea a dinastiei a douăsprezecea. Şi până una-alta, ipoteza e a mea. O s-o verific. Dă-mi trompetă!

— Lasă-mă pe mine! spuse Paul. Tu eşti apucat! Ai fi în stare să ne arunci în aer. Eu ştiu să-mi controlez respiraţia. O să-mi bag nasul în trompa asta vrăjitorească şi o să aspir foarte încet.

— Bine – spuse Niculae. Când te transformi în nubian te opresc eu.

Paul se aşează pe un scaun şi-şi înfundă nasul în deschiderea pătrată, aspirând adânc de câteva ori.

— Nu simt nimic – spuse. Doar un miros de cocleală şi atât.

— Dă-mi voie şi mie – spuse Niculae. Ţineţi-vă bine!

Apucă muştiucul trompetei între dinţi, gata să-l înghită, şi suflă. Trompeta îi sări din gură cu un pocnet de sticlă destupată.

— Dar porcăria asta e plină! strigă. Cum dracu' să treacă aerul prin ea?

— Scutur-o – spuse Paul. Bate-o să curgă praful magic.

— Să nu-mi spui de două ori – mormăi Niculae, izbind trompeta de podea. Mai degrabă ar curge praf din mine. E un bloc masiv de metal.

— Dac-ar fi plină – spuse Ilarion – ar cântări pe puţin

douăzeci de kilograme.

— Deci praful magic nu curge şi sunetele nu ies – murmură Paul. Să vedem, poate că instrumentul doamnei Veleda e acoperit de o crustă care se evaporă în contact cu mâna… Ştiţi, căldura animală…

Luă trompetă, privind-o de foarte aproape, în lumină.

— E proaspătă? întrebă Niculae.

— N-o miros, dragul meu. Eu nu simt nevoia să adulmec şi să mestec tot timpul. Dar s-ar putea totuşi că undeva să existe o deschizătură… o clapă…

— Poate o trapă – sugeră candid Niculae. Apăsăm, fără să ştim pe butonul trapei şi cădem în trompetă. Iar înăuntru, un simplu caleidoscop ne prezintă imagini halucinante.

— Cred că nu ştiţi să suflaţi în ea – spuse Ilarion. Vă opintiţi ca şi cum aţi umfla o cameră de autocamion. Pe când eu…

— El solfegiază – îl întrerupse Niculae, ţuguindu-şi buzele. Şi muzica ne înalţă pe aripile ei în alte sfere.

— Cine ştie ce forme necunoscute de energie declanşează – murmură Ilarion, privind spirele turtite, groase. Ce câmpuri bizare, energetice…

— Datorită ritmului - spuse triumfător Niculae.

— Samba – şopti Paul.

— Accept neprevăzutul şi după aceea îl cercetez – spuse Niculae. E idiot să luăm totul în glumă… Să refuzăm să admitem existenţa fenomenului în afara noastră… obiectiv… numai pentru că e foarte nou.

— Adică… tu îţi închipui că ai fost chiar got sau bructer?!

— Da! strigă Niculae, aprinzându-se. Orice. Chiar pisică, fluture, cactus! Nu văd de ce un organism n-ar putea relua, pentru scurt timp, experienţa biologică a altuia. Ţi-o aminteşti pe coana Margareta, văduva, care purta după

dânsa doi motani, pretutindeni. De cum apărea, totul se umplea de mirosul acela infect de urină pisicească... Şi ea însăşi mirosea... mieuna... îşi scotea ghearele de sub vorba mieroasă... Numai că nu se prea spăla... Era mult mai murdară decât motanii ei... Şi indianul, din film... Hacienda la marginea savanei de cactuşi... Omul cu trăsături anguloase... ţepos... ca un cactus...

— Şi eu – spuse Paul. Eu care am căpătat un profil de în-folio, cu cotor aurit... Simt uneori, noaptea, cum foşnesc, îmi număr paginile...

— Consideri că mimetismul nu există?

— Mimetismul funcţional, da. Dar nu vrăjitoresc.

— Eşti un farsor – strigă Niculae. Mecanismul mimetismului e încă plin de mistere, chiar pentru specialişti, şi domnul doctor l-a delimitat... l-a epuizat!

— Suficient! spuse Ilarion. Ca simpozion, ajunge. O să încerc trompeta din nou. Lăsaţi-mă singur în cameră şi supravegheaţi-mă prin geamul uşii. O să suflu, apoi o să-mi ţin respiraţia cel puţin un minut. Înainte, când v-aţi repezit unul la altul, totul n-a durat decât şapte-opt secunde...

— Șapte-opt secunde după ce-am fost intoxicaţi - spuse Paul. S-ar putea ca să nu inspiri un minut, pulberea să plutească în jurul tău şi abia după aceea...

— Bine – încuviinţă Ilarion, împingându-i spre uşă. Am reţinut toate instrucţiunile.

Reveni la masă şi se aşeză, obosit. „E îngrozitor de cald – gândi. Şi e o căldură uscată, prăfoasă... Aş sorbi apă şi prin piele... prin toţi porii...”

Paul şi Niculae îi făceau semne disperate să înceapă, strivindu-şi nasurile de geamul uşii. Îşi înfundă pumnii în buzunare, apucă muştiucul cu gura, ca pe un biberon şi suflă. Inima îi bătea cu putere, până în gât. Nu auzi niciun ţiuit, dar simţi aerul trecând prin trompetă. Capetele celorlalţi rămaseră nemişcate în spatele geamului.

„Suflu totuşi prea încet – gândi. Ar trebui să se audă ţiuitul.”

Îşi umplu plămânii cu aer, desfăcând larg braţele, lovind ficuşii din spatele lui, aloeşii şi cactuşii aşezaţi printre cărţi. Se aplecă apoi şi, cuprinzând muştiucul cu dinţii, suflă, umflându-şi vinele gâtului.

Lumina scăzu, deveni difuză, încălzindu-i uşor faţa, pântecul, picioarele, dar spatele îi rămase în umbră şi-l simţi răcindu-se. Vedea foarte prost, pete şi culori mișcându-se, şi auzea, de departe, nişte hârâituri asemeni unor voci.

— Era aici, aici! spuse prima voce care semăna cu a lui Paul.

— Aici, pe scaun! răsună ecoul vocii lui Niculae, şi Ilarion se gândi că prima e chiar vocea lui Paul, iar a doua chiar vocea lui Niculae.

— E înnebunitor – spuse vocea lui Paul.

„Dar chiar sunt aici – vru să spună Ilarion, însă nu putu scoate niciun sunet, nici măcar un oftat sau un chiţăit. Sunt aici – strigă în gând şi se întoarse către ei pentru că acum îi vedea. Erau ca două pete verzui asemănătoare. Se răsuci spre ei, rămânând nemişcat, cu picioarele legate, înfundate în pământ. Silindu-se să vadă cum i-au fost legate gleznele, descoperi că are mai multe picioare, strâmbe, albicioase, şi apoi înţelese că nu le vede, ci le simte acoperite de bătături răsucite, cu peri foarte fini, înfundate în încălţămintea moale şi umedă şi se gândi că, oricât de multe şi-ar simţi picioarele, nu puteau fi decât două.

Bănuia că senzaţiile pe care le încearcă se datoresc pulberii ce emană din trompetă, dar el nu apucase să inspire. Şi acum încă îşi mai ţinea buzele strâns lipite, congestionându-se din cauza lipsei de aer.

— Ilariooon! strigă vocea lui Paul.

— Sunt aici! răspunse fără cuvinte.

Nu-i mai vedea, căci trecuseră în spatele său şi el nu se putea întoarce. Îşi spuse că ar fi bine să bată din palme, dacă tot nu putea să vorbească, însă mâinile îi erau la fel de înţelenite ca şi gâtul.

Crezu la început că stă chircit pe vine, cu mâinile trecute pe sub genunchi, apoi că şi-a înnodat degetele la spate, sau la ceafă, sau că şi-a încrucişat mâinile la piept şi că i-au amorţit acolo, pentru că nu putea să bată din palme şi pentru că avea mai multe mâini. Ştia că senzația se datoreşte stupefiantului, dar totuşi îl îngrozea faptul că semăna cu un zeu monstruos, căruia braţele îi țâșnesc de pretutindeni, căci acum le simţea simultan pe toate, nemişcate, dar elastice, legănându-se uşor, din ce în ce mai multe, ca şi cum în fiece clipă un braţ s-ar fi redeşteptat din amorţeală, lăsându-se să atârne, pornind din şold, din stomac, de sub pântec, din omoplat. Şi când reînviară toate, îngreunându-se, simţi că şi din gât îi creşte un braţ, drept în sus, acolo unde ar fi trebuit să fie capul, şi începu să-şi vadă braţele cu braţele, difuz, dar să şi le vadă totuşi. Erau unele mai scurte, altele mai lungi, din bucăţi, „braţe articulate” gândi – acoperite de fire lungi, drepte. „S-ar putea să fi devenit gândac – socoti – dar am braţele, sau picioarele, inegale. Iar picioarele de jos, căci jos în pantofi, unde nu văd prea bine, dar unde există puţină lumină fosforescentă, am alte picioare, sau braţe, de altă formă.”

Inspiră adânc şi-i păru rău că nu poate respira tot atât de bine şi cu spinarea. Aerul îi făcu bine la piele şi la urechi, la nas şi la degete, dar îl simţea cum intra prin toată suprafaţa pielii.

— Nu e nicăieri! răsună vocea lui Paul. Dacă n-aş fi fost cu ochii ţintă la el, aş spune că a fugit când am întors capul.

— Nu fugea el fără trompetă! Să vedem dacă

trompeta…

— Las-o, las-o! N-o atinge!

Îi văzu, mai bine-zis le văzu umbrele trecând prin faţa lui, neverosimil de mobile, mişcându-şi ca într-un vârtej puţinele braţe şi oprindu-se faţă în faţă. Se opriseră, dar continuau să se mişte ca bătuţi de vânt, în loc să rămână rigizi, pentru a putea respira şi a gândi.

— Să reconstituim – spuse vocea lui Paul. Stătea aici. A suflat o dată. Apoi a doua oară.

— Nu atinge trompeta! mormăi vocea lui Niculae.

— Nici o grijă. A treia oară a îndreptat în jos gura instrumentului.

— Mai întâi s-a întins.

— S-a întins. Şi ce importanţă are?

— Nu ştiu. Trebuie să nu omitem nimic.

— Crezi că pulberea țâșnește mai tare dacă-ţi întinzi braţele lateral?

— Nu mai cred nimic.

Bine – spuse vocea lui Paul.

Şi-i văzu braţele crescând nefiresc de repede, într-o parte şi-ntr-alta, iar unul din ele, parcă dreptul, îl atinse.

— Ah – strigă vocea lui Paul. M-am înţepat în animalul ăsta!

„Animalul sunt eu – gândi Ilarion. A strigat în momentul în care m-a atins.”

— Înţeapă? întrebă vocea lui Niculae. Ţi-am spus de o mie de ori să-i dai afară în curte.

— Deci – spuse vocea lui Paul – s-a întins… apoi a dispărut.

— E puţin cam hazardat – şopti vocea lui Niculae. Dar ce-ai spune dacă ar fi aici, chiar aici lângă noi, în carne şi oase, iar efectul stupefiantului ar consta tocmai în orbirea noastră parţială, subiectivă în ceea ce-l priveşte? Ţi se pare imposibil?

— Da – spuse vocea lui Paul.

— Mie nu mi se pare nimic imposibil.

— Ba da – spuse vocea lui Paul – pentru că noi ne-am aflat în spatele uşii, deci am fost mai feriţi decât el de orice fel de influenţă.

— Nu te gândeşti numai la efectul pulberii?

— Evident că nu. N-avem numai nas şi plămâni, dar şi ochi şi urechi, senzaţii tactile şi de mişcare.

— Eu n-am auzit niciun ţiuit. Nimic.

— Nu orice sunet se aude.

— Ah, te gândeşti la ultrasunete!

— La nimic precis – se răsti vocea lui Paul. Dar aş da orice să ştiu unde e acum Ilarion. Ca să nu trebuiască să plec pe urmele lui.

— Foarte bine – spuse, iritată, vocea lui Niculae. Acum am mai puţină răbdare decât oricând pentru raţionamente. O să încerc să-l urmez eu.

— Nu, lasă trompetă! strigă vocea lui Paul. Las-o, sau te leg!

Îi auzi cum se bat, dar înăbuşit, stins, ca şi cum ar fi avut pumnii înfăşuraţi în vată. Îi auzea cu tot corpul, palpitând la fiecare lovitură pentru că aerul făcea să-i vibreze pielea întinsă şi lucioasă. Simţea urcându-i de-a lungul coloanei vertebrale un val înviorător, ca şi cum s-ar fi scăldat pe dinăuntru, şi răcoarea continua să urce prin multele subsuori, prin braţe, până în palmele întinse către lumină. Aşa cum stătea înţepenit şi palpitând sub lucirea săracă a becurilor, vedea sclipirea soarelui printre jaluzele şi jinduia după fierbinţeala de afară. „E absurd – îşi spuse – să fiu ţinut aici, când afară există platouri întinse arse de soare, platouri imense pe care bate vântul.” Simţi o gâza umblându-i pe ceafă, ciupindu-l, îngropându-şi ciocul în pielea lui, suind şi sfârtecând, dar senzaţia părea că străbate un drum lung şi flasc până la nervii săi. Gâza

coborî apoi pe şoldul său şi reveni urmată de un şir întreg de alte gâze flămânde, iuţi, care-i controlară braţele şi pântecul, străpungându-l din loc în loc, cu sălbăticie, dar fără putere. „Sunt ca o întindere virgină supusă controlului cu foreza – gândi. Bestiile astea mici mă investighează bucată cu bucată.”

— Bine, nu m-ating de ea – auzi vocea lui Paul. S-o găsească unde a lăsat-o, când va reveni.

— Să-l căutăm în oraş şi la el acasă – spuse vocea lui Niculae. Dacă-l găsesc ascuns pe undeva, îi trag o mamă de bătaie să mă pomenească.

Brusc se făcu întuneric şi Ilarion începu să respire mai greu. Continua să inspire prin toată pielea, dar parcă trăgea aerul printr-un tifon subţire care i-ar fi acoperit porii şi de care nu putea scăpa. Gâfâi o vreme din tot corpul, înecându-se, apoi se obişnui să înghită aerul în cantităţi mici, cu grijă. Raza care pătrundea prin oblon coborî, atingându-i braţul cel mai de sus, acela care ţinea locul capului, şi cu voluptate, ca şi cum ar fi găsit o pungă cu aer ozonificat, inspiră adânc, dar numai prin braţul atins de rază. Şi din nou blestemă camera întunecoasă în care se afla, în loc să stea afară pe platoul încins, aşteptând norii grei de ploaie. Simţea cum îl cuprinde picoteala, destul de asemănătoare picotelilor obişnuite, dar mai învăluitoare, ca şi cum nu numai lui i-ar fi fost somn, dar şi picioarelor, braţelor, stomacului. „E efectul stupefiantului – gândi. Şi paralizia asta generală, care mă nelinişteşte, somnul care mă cuprinde stând în picioare. Ceea ce mi se pare mai curios e că nu m-au văzut, nici atunci când s-au lovit de mine. Asta înseamnă că efectul stupefiantului s-a exercitat şi asupra lor, aşa cum spunea Niculae, dându-le un soi de orbire parţială, subiectivă în ceea ce mă priveşte. Paul m-a atins şi s-a înţepat. M-a luat drept o pisică sau un câine, căci a strigat: „M-am înţepat în animalul ăsta". Iar Niculae a

spus că trebuie să fim daţi afară în curte. Dar niciunul din ei nu şi-a dat seama că vede un câine acolo unde mă aflu de fapt eu, într-o stare cataleptică.”

Încercă din nou să se mişte, dar nu mai avu nici măcar senzaţia efortului ca şi cum nervii motori ar fi murit demult. „Starea de paralizie va dispărea de la şine – gândi. E cu totul independentă de eforturile mele. Dar cu toate că nu mă pot mişca, mă simt relaxat, odihnit, aşa că aşteptarea nu e chinuitoare.”

Auzi uşa deschizându-se, cineva făcu lumină – era o pată întunecată având deasupra o pată mică, roşie. Cel care intrase mormăia de unul singur şi recunoscu după mormăit pe Chiva – femeia care-i făcea curat lui Paul. Se apropie de el – o vedea mai bine de foarte aproape – şi-i deşertă o cană de apă peste picioare şi în pantofi. „Tâmpito !" voi să strige, dar se opri căci apa îi dă o senzaţie nemaiîntâlnită de prospeţime, apoi desluşi mirosuri de mâncare – mirosuri persistente, care-l făceau să saliveze şi începu să bea lichidul prin tălpi şi prin glezne, înăbuşindu-se de pofta. Era ca un sirop foarte parfumat, cu miros de ierburi şi de pământ, şi după aceea numai cu aromă de ceai gruzin, puternică, o aromă de plante dezgropate de sub gheţuri. Bău cu lăcomie, simţind cum se umple, cum se îneacă, dar voia încă să mai bea, umplându-şi pântecul, braţele şi spinarea de lichid, ca o cămilă cu guşi de jur împrejurul corpului. Când termină se simţi obosit, dar sătul şi începu să savureze gustul lichidului care i se îngroşă sub cerul gurii şi sub piele, iar sângele, împrospătat, îi bătea uşor, tinereşte, din tâmple până în genunchi şi vârful degetelor.

— Nu ştiu de ce v-o fi ţinând în casă, la umbră – mormăi Chiva. I-o fi frică să nu vă fure cineva.

Se opri apoi în faţa lui, se aplecă gata să-l atingă cu fruntea şi, apucându-i un fir de păr, i-l răsuci încercând să i-

l smulgă. Firul era gros, întărit, şi, răsucindu-se, trăgea după el muşchii şi nervii, făcând să mustească pielea în jurul rănii. „E complet nebună – gândi Ilarion. Ce perversiune o mai fi să jumuleşti animalele! Şi părea o femeie aşa de cumsecade.” Durerea nu era acută, ci leşioasă, dar o vedea, încordându-se să-i smulgă firul, o auzea bodogănind şi asta îi da o senzaţie de greaţă. Până la urmă, Chiva apucă firul cu dinţii şi i-l smulse, cu o smucitură a capului. „Femeie în toată firea – gândi Ilarion. Să tragă cu dinţii de mine!" O văzu petrecându-şi firul gros şi tare prin reverul rochiei, ca pe un ac, apoi lumina se stinse şi Chiva trânti uşa.

Încercă să aţipească, dar camera se umplu de foşgăieli şi chiţăituri. Un şoarece ţopăi pe lângă el, apoi apăru un gândac, mare, lucios, cât un şvab de bucătărie, care i se căţăra pe gamba piciorului. Îl amuşină, căscându-şi mandibulele, gâdilându-l cu antenele, apoi coborî grăbit şi Ilarion se gândi că jocul a durat destul, dar înţelese că de astă dată trompeta nu mai e în mâinile lui şi că noua stare nu va înceta o dată cu depărtarea muştiucului de la gură. „Cine ştie – îşi spuse – unde mi-am petrecut timpul înainte de a ajunge la Paul. S-ar putea să fi alergat prin oraş într-o piele de câine, sau să mă fi crezut eroul de la '877 şi să fi încremenit, de piatră, în plin centrul oraşului!” Simţi o uşoară gâdilitura în tălpi şi zări trecând pe lângă vrejul noduros al gleznelor lui un vierme alb, unsuros, cu un cap lucitor şi colţi roşietici. Se cutremură de scârbă şi înainte de a înţelege despre ce-i vorba, viermele îşi înfipse colţii în el, mulţi colţi curbi, secerând mecanic şi începu să-i sfâşie şi să-i mănânce laba firoasă a piciorului, fără ca el să se poată apăra. Greaţa îl înăbuşea şi urlă prelung, fără să poată scoate vreun sunet, urlă cu braţele, cu pântecul, cu ţeasta, urlă încercând să-şi smulgă piciorul pe care animalul orb continua să-l devoreze. Dar rămânea la fel de înţepenit ca

şi până atunci, simţind cum pierde sânge prin rana deschisă, un sânge apos, aromat, care picura pe nişte bulgări negri, căci acum îşi dădea seama că e desculţ, lipsit de apărare, înfundat într-un pământ negricios, înnoroiat. Simţi că leşină, şi ar fi vrut să leşine, dar durerea îl ţinea treaz, mai mult groază decât durerea, şi disperarea că trebuie să suporte totul mut şi nemişcat. „Dar n-o să poată roade aşa, mereu – îşi spuse. N-o să poată rămâne sub pământ, fără aer.” Şi privi din nou, chiar cu piciorul sfârtecat, fosforescent, capul monstrului, al cărui corp moale şi gras se înfăşură în jurul gleznelor sale.

În clipa aceea uşa se deschise, cineva reaprinse lumina şi vocea Chivei mormăi: „Ce drăcie mai e şi asta?” O văzu trecând prin faţa lui, apoi durerea din gleznă i se ostoi şi, brusc, zgomotele se năpustiră ca o grindină gata să-i spargă tâmplele.

— Domnu' Ilarion, aici eraţi? strigă înspăimântată vocea Chivei. Pe unde-aţi intrat?

Nu-i răspunse căci avea buzele lipite, amorţite, şi lumină părea orbitoare.

— Vă e rău, domnu' Ilarion?

— Nu – mormăi – nu. Şi plăcerea de a-şi auzi vocea fu atât de puternică încât adăugă: Nu, nu, nu, nu – numai pentru a se convinge că vorbeşte, că-şi atinge cerul gurii cu limba.

— Da' ce galben sunteţi! spuse Chiva. Parcă n-aţi dormit toată noaptea!

— Cât e ceasul? întrebă Ilarion.

— Şapte.

— Şapte dimineaţa?

— Păcatele mele, şapte seara! Cum aţi intrat aici, că aveam cheile la mine?! Dumnezeule şi Maica precistă, doar n-oţi fi dormit pe jos, sub masă?

— Am… intrat – şopti Ilarion – pe… uşă…

Spinarea îi era înţepenită şi rana din laba piciorului zvâcnea. Camera se învârtea şi se legăna în jurul lui. Ar fi vrut să-şi înfigă picioarele în podea, ca nişte rădăcini, prinzându-se bine.

— Şi… şi… Paul unde e?

— Păi, vă caută! Vă caută de aseară. Şi azi toată dimineaţa! Şi după-masă! Săracu' dom' Paul, tot pe la dumneavoastră pe acasă, pe străzi! De un' să ştie că aţi băut toată noaptea! V-aţi şi bătut, v-aţi rupt hainele! Haide, veniţi să vă trântiţi pe divan, până se întoarce domn' doctor.

— La-la-să – mormăi – stau bine şi-aşa.

Gura i se umplu de salivă. Ar fi vrut să verse, dar îi era teamă să-şi mişte capul ce i se îngreunase şi părea gata să se spargă.

— Fă-mi un ceai – spuse. Un ceai fierbinte. Şi adu-mi-l aici, te rog.

— Să nu vă duc întâi pe divan?

— Nu. Lasă.

O auzi ieşind, apoi îşi cuprinse capul, de sub maxilare, ca pe un obiect străin, îl ridică şi-i dădu drumul, aşteptând să-l simtă desprinzându-i-se de gât şi rostogolindu-se pe jos.

Îşi trecu palmele pe obrajii nebărbieriţi, îşi pipăi ceafa, coastele, neîndemânatic, pe jumătate paralizat. Lovi trompeta cu cotul şi tresări, ferindu-se. Îl durea tot corpul, ca şi cum ar fi fost pisălogit, călcat în picioare şi încheieturile îl furnicau. Revedea şi când închidea ochii oblonul prin care pătrundea raza de soare, dar acum nu-l înviora, ci-l irita. Gemând, se îndreptă de mijloc, se ridică în picioare, făcu un pas. Senzaţia coşmarului nu-l părăsea, obscură, strecurată în muşchi, în oase – coşmarul unei nemişcări totale – şi porni să-şi strângă degetele de la picior, să-şi încordeze muşchii pulpelor, coapselor, să-şi

bată genunchii între ei, bucurându-se de fiecare mişcare regăsită, scuturându-şi umerii şi respirând adânc.

Chiva reapăru cu ceaiul, privindu-l cu teamă.

— Vă e mai bine? întrebă. Că înainte eraţi sfârşit de tot! E rău şi cu băutura, domnu' Ilarion, când nu eşti obişnuit! Da' nu mai puneţi şi dumneavoastră la inimă toate necazurile!

— N-am băut nimic, Chivo! spuse Ilarion. Mi-a fost rău de la ficat!

— Eh, cu ficatul nu-i de joacă – spuse Chiva neîncrezătoare. Trebuie multă grijă! Şi, încet, insinuant, întrebă: Dă-n casă pe unde aţi intrat? Că era încuiată şi poartă şi uşile!

— Am intrat şi-am încuiat după mine – spuse Ilarion. Am şi eu un rând de chei de la domnu1 doctor.

— Ca băieţii… râse complice Chiva.

— Mda… Aşa… Eram pe-aproape când mi s-a făcut rău şi m-am gândit să-l găsesc acasă…

— Da' domnu' doctor cu domnu' Niculae vă caută de ieri, de la ora cinci juma'te prin oraş, de când aţi dispărut ! A trecut şi pe la mine de mi-a spus: „Chivo, dacă-l vezi pe domnu' Ilarion dă-mi un telefon la spital.” Chiar l-am şi sunat acu'.

— L-ai sunat? Şi ce-a spus?

— A pornit încoa'. Da' de ce nu vă beţi ceaiul?

— Îl beau.

— Luaţi şi din telemeaua asta. Şi puţină şuncă.

— Să iau…

— Luaţi, că e proaspătă, din frigider. Şi aproape calină, zâmbind larg şi îndepărtându-şi basmaua roşie ca focul, întrebă: Da' pe unde-aţi fost, domnu' Ilarion? Că astea abia aşteaptă să dea peste un băiat ca dumneavoastră, inginer, om de casă, cuminte. E nişte stricate, p-onoarea mea că vă spun… Şi uite-n ce hal v-a

dat drumul noaptea din casă! Mai aveţi banii, actele?

— Le am.

Ceaiul îl umplea de o căldură ciudată, atât de adânc plăcută, că ţinea paharul cu amândouă palmele, drăgăstos aproape. Căldura i se răsfira prin corp şi el o urmărea trecând din stomacul uscat către piept şi umeri, de-a lungul braţelor şi degetelor înfrigurate. Şi se pomeni gândindu-se cu duioşie la mâinile lui, atât de slăbite şi de puţine şi, într-o străfulgerare, un idol – poate Siva – îşi roti multele-i braţe ca aripile unei mori, apoi, un animal, stând într-un picior, un struţ fără cioc îşi undui braţele, moi cu ventuze, asemeni unui polip. Şi senzaţia de paralizie îi crispa bicepşii şi se topi la căldura ceaiului. Muşcă telemeaua, o înghiţi şi-şi dădu seama că greaţa dinainte se datora foamei şi se sili să îmbuce calm, urmărind cu gândul alimentele pătrunzând pe esofag şi în stomac, ca şi cum s-ar fi găsit înaintea unui ecran radiografic în spatele căruia ar fi fost expus propriul său trup.

— Şi nici mâncare nu v-a dat! spuse Chiva, trebăluind. V-a ţinut pe-un pahar de băutură toată noaptea, nu i-ar mai ajunge pâinea pân' la Sfânta Maria, c-aşa sunt toate. Nu vă supăraţi, domnu' Ilarion, da' am eu un dinte p-astea, că se gândesc numai cum să profite de pe urma omului.

— Mde – spuse Ilarion, sorbind ceaiul, gata să adoarmă.

— Uite-l! strigă Paul din uşă.

— E formidabil! exclamă Niculae năvălind în cameră şi holbându-se la el. Pe unde-ai umblat o noapte şi o zi?

— Habar n-am – spuse Ilarion, liniştit Era prea obosit acum să caute explicaţii.

— L-am găsit aici, acu când am intrat – spuse Chiva vorbind repede. Poarta încuiată – o descui. Uşa de afară încuiată – o descui. Descui şi cameră, aprind lumina, dau cu

ochii de drăcia asta de pe masă şi suflu şi eu o dată, să aud cum sună, că azi-dimineaţă n-am pus mâna pe ea să n-o stric. Şi deodată, când mă întorc, îl văd pe domnu' Ilarion dormind cu capul pe masă! Zice c-a venit noaptea, că era pe-aproape, prin vecini, cică... Da' cum să nu-l văd eu, de cum am intrat în cameră?! Doar să fi dormit pe jos, sub masă!

— Bine, Chivo – spuse Paul. Du-te acum şi fă curat în dormitor.

— I-am adus un ceai, să-şi mai vină în fire – spuse Chiva ieşind. Alcoolul e lucru dracului – adăugă de după uşă. Doamne păzeşte!

— Încă o cântare din trompetă şi dispari cu totul – spuse Niculae, trântindu-se pe un scaun. Îţi aminteşti ceva?

— Nimic.

Ne uitam la tine, de după geam, şi te-ai topit fără urmă! Am răscolit tot oraşul, am anunţat şi Salvarea şi Morga, dar eram sigur că te-ai prefăcut în firma frizerului de peste drum.

Mă doare piciorul – spuse Ilarion. Îmi trecuse puţin, dar acum mă doare. Şi braţul.

— Descalţă-te, dezbracă-te!

Îşi scoase pantofii şi ciorapii. Călcâiul piciorului drept era zgâriat adânc.

— De unde mai ai şi ticăloşia asta? întrebă Paul. Îi puse piciorul pe masă, privi rana îndeaproape. Parcă te-a tăiat cineva cu o foarfecă tocită! Şi ţi-a băgat şi pământ înăuntru! O să-ţi fac nişte antitetanos.

— Le-am făcut la institut – spuse Ilarion. Toată seria.

— O să-ţi mai fac una, cel puţin.

Îi spălă rana, i-o pansă, apoi puse seringa la fiert. Ilarion îşi scoase haina şi cămaşa. Pe antebraţul drept pielea era roşiatică, umflată.

— Ţi-ai smuls un fir de păr! spuse Paul.

— Nu mi-am smuls nimic! Doar nu crezi că m-am muşcat singur de călcâie!

— Nu cred nimic – spuse Niculae. Puteai, în definitiv, să-ţi închipui că eşti nu unul, dar mai mulţi, un grup, o haită de animale care s-au devorat între ele!

— Şi ciorapii uzi – murmură Paul. Pantofii plini de noroi… E clar că ai umblat întâi prin cadă şi apoi prin curte, că n-a mai plouat de-o săptămână!

— Şi nu-ţi aminteşti nimic, nimic? întrebă Niculae. Stăteai pe scaunul ăsta, pe acelaşi scaun ca acum, te pândeam amândoi, şi când te pregăteai să sufli a treia oară ai inspirat desfăcând braţele… aşa… îţi aminteşti ?

— Parcă… puţin…

— Inspiră din nou, desfă braţele, vezi, nu atinge trompeta! Mai mult!

Ilarion inspiră cu braţele larg desfăcute, atingând ficuşii şi cactuşii din spatele lui. Un ghimpe îi înţepă degetul mic şi lumina scăzu brusc, vocile se depărtară, auzi urletele lui Paul şi ale lui Niculae şi îl cuprinse o teamă animalică, o senzaţie de frig şi, strângându-şi mânile lângă corp, urlă ca să se audă pe el însuşi strigând. Şira spinării i se îndoi sub un spasm agonic, apoi lumină îşi reveni, crescu, muşchii i se relaxară şi hârâi, gutural: „Mmmmm”.

— De necrezut – şopti Paul, ştergându-şi sudoarea de pe frunte.

— Îngrozitor – murmură Niculae. A fost îngrozitor!

— Ce… Ce? plescăi Ilarion cu maxilarele înţepenite. Ce-ce-a fost?

— Acum, sub ochii noştri… şopti Paul.

— Te-ai făcut verde – spuse Niculae, cu ochii măriţi. Verde. Deveneai translucid şi verde, şi-ţi ieşeau aburi prin urechi ca nişte frunze. O clipă încă şi ai fi dispărut. Îţi vedeam scheletul alb, într-o gelatină verde şi cactusul din spatele tău se mişca, tremura…

— Cactusul! repetă Ilarion.

…Braţe grele atârnându-i de umeri şi de şolduri, braţe verzi cu peri tari, cu ţepi, piciorul noduros, alb, cu fire, un cap de monstru cu multe fălci…

— Cactus! strigă răguşit. Cactus! Asta am fost azi-noapte, toată noaptea, cu picioarele îngropate în pământ, nemişcat, cu gândaci fugându-mi pe ceafă, toată noaptea, sau… poate că…

Băuse mult, un lichid parfumat, îmbătător. Era idiot să-şi închipuie că fusese el însuşi o plantă, când o visase, doar.

— …Poate că am visat… Am băut ceva, dar am băut parcă prin piele…

— Spune – şuieră Paul. Acum! Nu pierde imaginea!

— S-a pierdut… O clipă mi s-a părut… Dar, am visat… Cred că am înghiţit prea mult stupefiant…

— Şi rana din călcâi?

— Şi semnul de pe braţ?

— Şi acum, transformarea de acum?!

Îşi apropiaseră figurile nebărbierite de figura lui. Erau înspăimântaţi, surescitaţi, lacomi să afle.

— Acum?! Un fel de ameţeală, mă pierdeam, nu mai auzeam bine…

— Da, ultima, ultima senzaţie limpede, ultima… Ai inspirat, te-ai întins…

— O înţepătură în degetul mic.

— A cactusului! spuse Paul.

— A fratelui tău, cactusul, care te-a chemat la el – spuse Niculae. Ascunse sunt căile Domnului!

V.

— Totul începe să devină limpede – spuse Paul. Nimic din ceea ce ni se întâmplă nu e adevărat! Puse mâna pe fruntea lui Ilarion care aţipise şi adăugă: N-are febră. De

fapt nici nu cred că i s-a întâmplat ceva… Dacă nu m-ai fi influenţat tu, aş fi reuşit să-privesc obiectiv fenomenul… Dar tu eşti un medium ideal pentru sugestii… Pentru doamna Veleda…

— Crezi deci, domnule – întrebă agresiv Niculae – că suntem pradă unei halucinări colective? Că nu s-a rănit la picior?

— Dar dacă rana a existat numai în închipuirea noastră?

— Rana?! Am văzut-o cu ochii mei!

— Şi cu am văzut-o spuse Paul. Dar asta nu înseamnă nimic!

— Deci crezi că i-ai pansat un picior sănătos? Sau poate *ni se pare* că l-ai pansat? *Ni se pare* că acum vorbim? Şi de fapt noi suntem fiecare halucinaţia celuilalt!… În cazul ăsta ai vise mai frumoase decât mine, Paulică!

— Cine ştie – spuse enigmatic Paul. S-ar putea să nu aflăm adevărul niciodată, dacă nu procedăm metodic, ştiinţific. Dar, pentru că ochii noştri depind de nervii noştri, o să fotografiez totul şi o să notez ora pe fotografii, ca să urmărim evoluţia fenomenului.

— O să *ţi se pară* că fotografiezi. Şi între timp Ilarion o să se transforme în cui şi o să se bată singur în perete. Nu, domnule! Eu am încredere în intuiţia mea de om normal, care-mi spune că acum trăiesc, discut, mă indignez şi desfid această interpretare berkleyană a realităţii!

— Deci respingi posibilitatea visurilor? A marilor halucinaţii, a profeţilor, a profetesei care-i încânta pe bructerii dumitale?

— Ah, nu, asta nu – spuse dulce Niculae. Deosebirea între noi e mult mai profundă! Dumneata eşti un domn explicator. Un domn bine, cinstit, corect, cu oarecare informaţii de cultură, care simte nevoia să explice totul şi care, în faţa faptelor fără explicaţie imediată, e gata să se

îndoiască de simţurile lui. Căci nu mai trebuie să înţelegem fenomenele din moment ce ele sunt rodul unei închipuiri. Pe când eu, domnule, cred în miracole! Cred în vizionarii care vedeau ceea ce altora le era ascuns. Pentru că mie nu mi-e teamă că nu voi putea explica totul pe loc!

— Nu e vorba doar de atât – spuse gânditor Paul. Frenezia cu care crezi, devoţiunea se amestecă, se confundă cu însuşi obiectul credinţei… Eşti un neofit, dragul meu butucănos… Şi dacă ai fi nimerit pe mâini mai rele, ai fi ajuns un sectar, un săritor… Sau un închinător la diavol… Furia cu care te arunci orbeşte înainte are ceva antipatic, medieval… Ştiu că exagerezi, că glumeşti… dar chiar şi aşa, din când în când, simt nevoia să-ţi frec tâmplele cu gheaţă… Ce-o să spui dacă pelicula nu va înregistra acum rana lui Ilarion? Că de fapt *a înregistrat-o*, dar nu o vedem noi?

— Nu, domnule explicator, ci pur şi simplu că s-a vindecat.

— Eşti absurd. Dacă pelicula nu va înregistra nici o rană, înseamnă că am pansat un picior sănătos!

Luă aparatul de fotografiat de pe raft, potrivi obiectivul şi ridică jaluzeaua, lăsând razele soarelui să lumineze divanul pe care era culcat Ilarion.

— Te mai doare piciorul? întrebă, trezindu-l.

— Piciorul?

Ilarion îşi privi pansamentul foarte mare, gros şi alb, bătu cu călcâiul în pat, întâi încet, apoi tare.

— Sunt încă anesteziat – spuse. Nu mă doare de loc.

Paul se încruntă. Niculae rânji, chicoti.

— Nu te mai doare?! întrebă Paul. Acum două ore abia te atingeam şi urlai.

— Eu?!

— Dar de ce crezi că te-am pansat?

Ilarion ridică din umeri. Nu ştia. Îi auzise discutând

despre el, dar îi fusese somn, adormise. Nu înţelegea de ce şuşotiseră atâta vreme, aşezaţi pe marginea patului, fără să-l trezească, dar le era recunoscător pentru că se odihnise. Şi nu înţelegea ce-l întrebau, nu-şi amintea să fi fost pansat, în ciuda legăturii groase de tifon care-i înfăşură laba piciorului.

— Nu ştiu – spuse. Să fiu al dracului dacă ştiu!

— Cum, nu-ţi aminteşti *nimic*?

— Eh, nimic… Mi-a fost rău… Cred că de la ficat…nu? Aşa spuneai…

Îşi apăsă ficatul cu mâna, apoi se ridică, fără să se gândească la cele ce avea să facă şi, rămânând în picioare, îşi deschise larg braţele, cu capul dat pe spate, înţepenit. Simţea nevoia de aer şi lumină, ca şi cum până în clipa aceea şi-ar fi ţinut răsuflarea. Inspira adânc, adânc, până simţi o jenă în fundul gâtului, dar senzaţia lipsei de aer nu dispăru, căci trebuia să respire prin piele, iar pielea rămânea opacă, moartă.

— Ce-i cu tine? întrebă Paul, speriat. Ai un spasm?!

— Nu… aerul – spuse, revenindu-şi. Aerul e prea puţin… prea greu aici… Deschide, dacă vrei, fereastra larg…

Niculae împinse fereastra şi uşa, făcând curent. Ilarion simţi o briză răcoroasă scăldându-l, o briză ce-l pătrundea şi urca de-a lungul şirei spinării, prin braţe, prin multe braţe, până în vârful degetelor. Şi rămase nemişcat, lipindu-şi picioarele unul de altul, pentru că se simţea desfăcut, rupt, cu două picioare distincte, când era atât de odihnitor şi de plăcut să ai un singur picior. Un picior înfipt în pământ, un picior viu, noduros. Era plăcut să respiri cu tot corpul, învăluit în lumina difuză. Dar vocile îl zguduiau cu stridenţa lor, voci grohăitoare, tunătoare.

— Sssst – făcu. Ssst!

Aerul îi ţâşni cu putere printre buze, limba i se strivi

de dinţi şi simţi cum el însuşi se smulge dintr-o carapace de ghips, cum îşi desprinde gleznele, genunchii, apoi umerii, şoldurile şi se prăbuşi pe pat fiindcă ghipsul se sfărâmase şi corpul său era prea moale pentru a se susţine singur.

— O criză – spuse Paul, aplecându-se deasupra lui. El e fără îndoială cel mai intoxicat dintre noi trei şi efectele sunt mai de durată.

— Paul, vezi asta? întrebă-Niculae cu vocea gâtuită.

— Ce anume?!

— Aici, unghiile lui! Pleoapele!

— Dă lumină deoparte – gemu Ilarion. Mă orbiţi.

— O clipă, numai o clipă! Niculae, apropie reflectorul mai mult! Nemaipomenit! Aparatul! Dă-mi aparatul! Nu te mişca !

Ilarion îşi încreţi pleoapele, strângându-le, căci lumină îl orbea, dar Paul i le întinse apăsându-i globii oculari. Auzi ţăcănitul aparatului de fotografiat, apoi reflectorul se stinse şi pete negre i se sparseră în faţa ochilor.

— Nervuri – şopti Paul uluit. Nervuri clare, adunate în jurul unui peduncul. Îi întinse din nou pleoapele cu degetul. Sunt verzi – adăugă – verzi că iarba… Se îngălbenesc la lumină… devin roze…

— Se îngălbenesc, pentru că a trecut criza – spuse Niculae. Şi unghiile redevin roşii… De la vârf spre bază… Baza e încă verde… vernil… Cafenie…

— Mi-e rău – murmură Ilarion. Mă ameţiţi cu sporovăială voastră.

După ce respirase atât de uşor înainte, acum asuda, obosit, gâfâind. Dar puterea îi reveni o dată cu un val de căldură şi, deschizând ochii, văzu figura lui Paul, înlemnită, deasupra lui… Îi zâmbi, ștergându-și fruntea de sudoare şi lingându-şi buzele uscate.

— Ce spui? îl auzi pe Niculae. Am halucinat din nou?

— E de necrezut – spuse Paul. E cel mai de necrezut

lucru din viaţa mea… Am văzut acum… O să developez imediat filmul…

— Pot să mă scol? întrebă Ilarion. Mi-e prea cald… Vreau să beau ceva.

Paul îi întinse un pahar cu apă.

— Bea-l – spuse. Dar încet, foarte încet.

Ilarion duse paharul la gură, îşi muie buzele în apă plescăind-o ca un câine. De-abia după ce se răcori apucă marginea paharului între buze şi bău, dând capul pe spate.

— Acum stai liniştit – spuse Paul. Să-ţi văd rana.

Îi desfăcu tifonul, rulându-l, apoi, săltându-i piciorul, dădu la o parte tamponul de vată. Dedesubt, călcâiul bătătorit, gălbui, era întreg, purtând abia văzută urma unei cicatrice radiale, roşiatice.

— Vindecarea s-a săvârşit – spuse cu voce tremurândă Niculae. S-a împlinit miracolul, domnule Nostradamus!

VI.

Stăteau toţi trei în jurul trompetei, fără s-o atingă, tăcuţi, aruncându-și din când în când privirile pe diapozitivele color împrăştiate pe masă.

— Totul a început alaltăieri seară – spuse Ilarion. Asta mi-o amintesc foarte bine şi clar, căci m-am uitat la ceas când am intrat pe şantier. Era ora şapte. Am dat mâna cu dirigintele care m-a dus la groapa de fundaţie, să-mi arate vechiturile. Şantierul e după Ciofleni, acolo unde trecea odinioară hotarul oraşului, şi foarte multă vreme, după ce oraşul s-a extins, au rămas nişte maidane pe care-şi ridicau corturile spoitorii. Şi mai erau şi două potcovării ţigăneşti, o moară veche de vânt şi încă nişte gropi de gunoaie. Pentru că terenul e slab, se excavează adânc, de la şapte la zece metri, şi se consolidează după aceea. Dirigintele, care ştie

că adun miniaturi şi antichităţi, îmi păstra câte un obiect – potcoave, seceri pe care le credea din neolitic, resturi din farfurii de lut cum a văzut el pe la muzeu şi alte prostii. Acum vreo şase zile mi-a dat o ţeavă groasă, scurtă, care, zicea el, e de la o canalizare romană. Dar romanii n-au trecut pe-aici niciodată. Şi nu-şi turnau conducte din fontă. Şi încă subţiri.

— Au trecut prin apropiere – spuse Niculae – când a fost adusă legiunea a patra macedonică.

— Lasă-l în pace – spuse Paul. Continuă. Şi nu uita niciun amănunt, nimic.

— Am luat ţeava acasă, era rotundă, cu capetele umflate – şi am crezut că face parte dintr-un harnaşament. După câteva zile, când treceam iar pe-acolo, cu ţeava împachetată s-o analizez la laborator, dirigintele mă cheamă şi-mi dă trompeta asta. O scoseseră de la opt metri, de sub un cazan de tablă, ruginit, din acelea în care se fierb rufele. Alături era un morman de potcoave şi de caiele, nişte şei rupte, zăbale, hamuri putrede – toate de la potcovăriile de pe vremuri, de acum douăzeci de ani.

— Şi cum au ajuns la opt metri sub pământ în douăzeci de ani? întrebă Niculae. Trebuie să fie mai vechi, mult mai vechi! Ai luat vreo potcoavă cu tine? Vreo zăbală?

— Doar nişte iavaşale. Două iavaşale foarte curioase.

— Iavaşale? întrebă Paul. Ce-i asta?

— Un dispozitiv care strânge nările calului – explică Ilarion. Te apropii de animal, îl mângâi, îi vorbeşti la ureche, liniştitor, şi când se aşteaptă mai puţin îi prinzi nările în ghearele iavaşalei şi strângi. Calul rămâne paralizat de durere, ca o stană de piatră. De obicei iavaşaua se face din lemn, foarte rar din metal. Cele pe care le-am găsit eu erau din fontă poroasă, ca şi trompeta.

— Şi la ce foloseşte tortura asta?

— Ţine loc de anestezic. Calul e împietrit de durere ca

din sticlă, şi poţi să-l împungi, să-l operezi, să-i baţi potcoave… Am luat iavaşalele împreună cu trompeta să le duc acasă şi atunci mi-am dat seama că ţeava găsită în urmă cu trei zile e de fapt un braţ al trompetei, una din cele şase bucle. Iar iavaşalele se potriveau şi ele, că nişte prelungitoare, pentru a căpăta sunete mai înalte. Am rămas încă vreo două ore pe şantier cu dirigintele. Zice „Foarte bine că le luaţi, să scap de relicve”. „De ce vrei să scapi de ele? l-am întrebat. Ţi-e frică să nu se fure şi să-ţi impute cineva că aveau valoare istorică?” „Poa' să aibă valoare şi preistorică, le arunc – zice – că oamenii au intrat la idei" Şi mi-a povestit că paznicul de noapte, un ţigan bătrân, fierar, a cerut să-l schimbe când au fost scoase grămezile de potcoave şi de şei de sub pământ. După aceea au venit şi alţi oameni, din cei de la ţară, să-i treacă pe alt şantier şi s-a creat o psihoză de masă în legătură cu potcoavele. A vrut să le arunce peste gardul şantierului, să le îngroape la loc, dar nu se grăbea nimeni să-l asculte. A înţeles că oamenii nu vor să se atingă de „relicve”.

— Şi cum sunt potcoavele?

— Ca toate potcoavele. Şi, pe deasupra, mâncate de rugină.

— Nu cred că sunt ca toate potcoavele – spuse Niculae. Superstiţie, nesuperstiţie, am încredere în presimţirile oamenilor simpli, în intuiţia lor.

— E enervant – spuse Paul. Se crede în anul o mie! Uită că oamenii lui simpli au făcut şcoli tehnice, au radio şi televizor! Povesteşte mai departe.

— Cel mai pornit era, pare-se, paznicul de noapte şi aş fi vrut să stau de vorbă cu el. Dar intră în schimb abia la zece şi n-am avut răbdare să-l aştept. Eram curios să-l aud povestind, că el se speriase mai mult de mârţoagă decât de potcoavele dezgropate, şi de la el pornisera fel de fel de istorii. Ţiganii au un folclor foarte interesant, care mie îmi

place grozav, şi dirigintele mi-a spus că moşul e bun de gură şi cu taxă mică la povestit – un sfert de ţuică de Piteşti.Cinci lei optzeci şi cinci, fără sticlă. L-am aşteptat până la ora nouă – dirigintele îmi spunea că uneori vine mai devreme. Paznicul de zi fuma lângă poartă şi eu stăteam pe marginea gropii de fundaţie şi căutam prin grămada de fierărie. Şi luna plină, şi lanterna – vedeam foarte bine. Atunci am înţeles de ce se speriaseră oamenii. Când excavatorul a scos potcoavele din groapă, şi şeile, hamurile, le-a vărsat în creştetul unei grămezi de pământ. Şi, aşa cum au fost deşertate din cupă, s-au înşirat pe un contur de om. Un om cu două mâini şi două picioare, lung de vreo patru metri. Era ciobit pe alocuri, că unii se apucaseră să aleagă caielele rămase întregi şi l-ar fi risipit cu totul, dar paznicul de noapte îl făcea la loc. Îi urmăream conturul cu lanterna, când mi s-a părut că se mişcă. Se tasa grămada de pământ afinat de gunoaie ! Cred că mi s-a întâmplat ceva atunci, dar nu-mi amintesc ce. Poate că am suflat în trompetă şi m-am intoxicat, dar am văzut şi eu o mârţoaga, o mârţoaga cu un cap imposibil – lung, ascuţit, ca un cap de ogar – ducând în spinare trompeta. Însă am impresia că am visat calul ieri dimineaţă, Ia institut, sau, poate azi dimineaţă aici, încercând...

— Să lăsăm ce s-a petrecut azi-dimineaţă şi azi noapte – spuse Paul. Ne-am hotărât să nu mai interpretăm nimic înainte de a avea toate datele. Oricum, totul e înnebunitor, şi că ai intrat la mine fără cheie, după ce-ai dispărut de sub nasul nostru, şi rana, şi fotografiile în care ai unghii şi pleoape verzi...

Stop ! strigă Niculae. Stop! Nici o vorbă mai mult ! Cuvântul cheamă duhurile! Şi vorbim... Vorbim de azi-dimineaţă! Sunt mort de osteneală. Dar aş vrea să mergem acum pe şantier.

— Da. Vreau să vorbesc cu paznicul – spuse Ilarion.

Să văd din nou groapa.

— Noaptea? Cred că ar fi mult mai nimerit s-o studiem ziua.

— Nu. De zece ori prefer s-o văd sub lună, iluministule – spuse Niculae. Pentru că noaptea s-a născut psihoza care s-a fixat în capul oamenilor. Şi pentru că îl găsim acu' şi pe bătrân!

— E ora zece – spuse Paul. Eu mă scol la şase. Mâine seară sunt şi de gardă. Vreţi să mă căraţi pe drumuri de la ora două în sus? Ori mergem acum, ori nu mergem deloc!

— Acum – spuse Ilarion. Imediat.

Sări din pat, vioi, caraghios cu nasul lui lung şi subţire, cu părul pieptănat pe o parte, lucios. Lângă el, Niculae, cu toate că se mişca repede, părea greoi, gros în umeri, cu ceafă puternică, roşcată şi capul rotund, acoperit de păr buclat. Paul se prelingea printre ei, uscat şi palid, cu ochii verzi, conturaţi de sprâncene arcuite, un conte sărăcit, silit s-o facă pe medicul.

Strânseră în graba fotografiile, le ascunseră, împachetară trompeta şi plecară aproape în fugă, trântind uşa. Lăsară bulevardul luminat de neon – prea mult neon pentru vitrinele aranjate cu gust îndoielnic – şi o luară pe o stradă largă, cam bolovănoasă, ce cobora spre gară. Ilarion mergea înainte, săltând ca o lăcustă, cu trompeta sub braţ, atent să n-o scape şi să n-o ciocnească. Paul îl urmă fără efort, îngândurat, şi Niculae încheia plutonul ca de obicei, parcă păzindu-i să nu fugă şi abia ajungându-i din urmă.

Şantierul se afla pe malul unui pârâu, secat vara şi umflat iarna, şi care acum, la sfârşitul lui august, şipotea, pierdut printre bolovani. Un pod de lemn, vopsit mai demult în alb, scorojit, plesnit ducea peste alee, dublat de o punte joasă, largă, solidă, din bulumaci, pentru autocamioane. Trecură puntea, oprindu-se în faţa gheretei paznicului. Sub lumina lunii pline paznicul bărbos, tuciuriu, cu inel în

urechea stângă, părea un pelerin venit să-şi spele păcatele în apa sfântă. Îi cercetă pe cei trei cu luare-aminte, oprindu-şi îndelung privirea pe capătul trompetei ce spărsese ziarul şi strălucea mocnit.

— La ora asta dirigintele nu-i, tovarăşi – spuse vorbind gros. Acum ce să faceţi pe şantier? Sunteţi de la trust?

— Sunt colegi de-ai mei, moş Cristache – spuse Ilarion. Ingineri proiectanţi. Vor să vadă groapa de fundaţie.

— Noaptea?

— Noaptea.

— Sau calul? întrebă moşul. Calul şi potcoavele? Vedeţi, încă nu m-a mutat, da' asta e ultima mea noapte aici! Poftiţi, vă rog, poftiţi!

O luă înaintea lor, conducându-i încet, bătrâneşte, printre mormanele de fier balot, de pietriş şi de saci de ciment, până ajunseră la o movilă prelungă, mai ridicată într-un capăt şi îngroşată, amintind o spinare de urs. Becurile prinse de stâlpi luminau gălbejit şi fără putere, ca şi cum ar fi oglindit luna, dar îndeajuns pentru a putea fi ocolite capetele de sârmă, sculele şi găurile lăsate de buldozere.

— Nu văd mârţoaga – spuse Ilarion. Doar n-o fi alungat-o cineva?

— N-a alungat-o – spuse bătrânul oftând. Paşte câte un fir de iarbă şi se învârte tot timpul, duce-s-ar unde şi-a înţărcat dracul copiii, că gloaba asta nu-i lucru curat!

— Am venit cam în fugă – spuse Ilarion – cu dumnealor şi n-am avut timp să luăm nimic de băut, da' uite, ţine dumneata de-o ţuică şi de ţigări.

— Să fiţi sănătoşi şi să trăiţi şi vă zic şi săru'mâna - mormăi moşul luând banii. Îşi aprinse apoi un chiştoc de ţigară şi adăugă : De când s-a întunecat n-am maţ văzut-o pe-aici, cred că ameţeşte de lună şi joacă în vreun colţ.

— Cum joacă? ! întrebă Paul.

— Joacă, domnule, uite-aşa, ca oamenii. Cântă ceva, acolo, pe limba ei, şi tot saltă pe loc, o dată la dreapta, o dată la stânga. Şi numai pe aici vine, după movilă. Ziua doarme mai mult sub un şopron sau se duce sub moara dărăpănată de colo.

Se apropie de gardul rar al şantierului, arătându-le cam la o sută de metri, pe mal, un soi de dărăpănătură, ca un con de zahăr din care ieşeau două aripi negre, rupte de la jumătate.

— Asta e moara lui Cilidache – spuse. A ars de mult şi-şi fac de joacă în ea copiii. De când s-a prăsit gloaba pe-aici, numai că văd că se duce la moară. Da' nu doarme, o chinuie păcatele ce le-o fi făcut în altă viaţă.

— Crezi că înainte a fost om? întrebă Niculae.

— Om nu, da' poate femeie, că prea se gudură şi-i place să joace singură.

Paul râse fără zgomot şi Ilarion chicoti neobservat. RevenGiră spre groapă enormă pe marginea căreia dormea excavatorul cu braţul întins şi cupa coborâtă.

— Uite, acum! şopti Niculae. Din unghiul ăsta! Potcoavele !

Luna făcea să sclipească un şir de bucăţi de fier ce desenau un om cu pieptul scobit, pântecele umflat, cu braţele şi picioarele nemăsurat de lungi. La fiecare cap imaginea se schimba şi omul părea că unduieşte de-a lungul movilei, ca legănat de valuri.

Strigoi – spuse indiferent moşul. Strigoi, da' nici nu-mi pasă de el. Când dispare câte o potcoavă o pun la loc să-mi ţină de urât noaptea. Că nu-i strigoi de cei răi. Noo – ferească sfântul! E strigoi de potcovar, ţigan de-al nostru, om cu frica-n Dumnezeu. Mie calu' nu-mi place! După ce-aţi plecat dumneavoastră, alaltăseară – îi spuse lm Ilarion – eram numai eu singur în gheretă şi o dată îl văd că apare,

aşa slăbănog şi sfărâmicios cum îl ştiţi şi când şi-a repezit o copită în excavator cred că s-a auzit până peste trei sate. S-a năpustit după aceea peste movilă şi a început să izbească la bietul strigoi, de l-a făcut una cu pământul. Abia l-am adunat să-l aşed la loc, să aibă odihnă, săracu, pe cea lume.

— Crezi că şi acesta... din... potcoave a fost om? întrebă serios Niculae.

— Asta, sigur. Asta a fost om, nu femeie. Îşi vede de ale lui, nu se mişcă, nu sughite. Numai aseară s-a clintit niţel să se pună cum a fost, de unde-l răscolise mârţoaga. Da' încet, liniştit, s-a adunat potcoavă cu potcoavă, că mâinile încă-i rămăseseră întregi, şi-a împlinit picioarele, după aceea pântecele, pieptul, capul şi numai după ce şi-a potrivit ochii şi urechile s-a culcat şi aşa a rămas. Este, mă Cilidache? întrebă peste umăr.

— L-ai poreclit Cilidache?

— Da, aşa-i spun, după bătrânu' care-a avut moara, când eram eu mic, acu' vreo cincizeci de ani, că seamănă grozav cu el.

— Şi... l-ai văzut cum se mişcă?

— Se poate, domnu' inginer, să vorbesc eu în dodii cu dumneavoastră? Tocmai cu dumneavoastră? M-am gândit eu să nu fi fost apa morţilor care să-mi joace înaintea ochilor. M-am ciupit, uitaţi-vă semnul ! Şi aseară m-am ciupit, că nebunu' de cal iar a apărut şi când a văzut că-i întreg Cilidache, o dată a nechezat de-i ieşeau flăcări pe nări, da' n-a apucat să-l mai strice că i-am repezit un retevei peste coaste. Atunci a sărit – ca o pasăre a sărit – şi a pornit să răscolească grămada de fierărie. Uite-aşa le apuca cu botul, le smucea în toate părţile, le arunca şi plângea. Nici omu' , nici bou' n-au atâtea lacrime câte a vărsat ducă-se pe pustii umblând prin grămadă! A mutat-o cu vreo doi metri mai încolo, şi trebuie să fie aici pe puţin

vreo şase tone de fiare ruginite şi şei sparte. Căuta ceva. Abia la miezu' nopţii am înţeles ce căuta, când i-a făcut semn Cilidache. Şi-a ridicat mâna asta, dreaptă, şi şi-a scuturat-o de parcă i-ar fi zis: „Nu mai căuta că-i dusă de aici”. După trompetă umbla! Că l-am văzut pe Cilidache punând mâna la gură de parcă ar fi suflat în ceva şi-apoi procletul s-a pus pe un plâns de seca pârâul.

— I-ai pus şi calului nume? întrebă Ilarion.

— I-am pus, că seamănă ca două picături cu o mârţoaga de-i zice bunică-meu Irondel, după un cal de curse al boierului.

— Hirondelle – murmură Paul – Cilidache şi Hirondelle. Iată legenda.

— Cilidache şi Irondel – spuse moşul. Nici că se poate nume mai de romi adevăraţi, mai vechi nume, pe coclaurile astea.

— Aştept să se deschidă porţile Orientului – spuse Niculae. Dacă nici numele astea nu sunt cele mai nimerite să dezlănţuie magia, mă duc să mă culc.

Luna se aplecase peste apă şi trimitea sclipiri scurte omului din potcoave şi caiele.

Da' dumneavoastră, dumneavoastră, domnu' inginer – întrebă moşul – ce-aţi făcut cu trompeta aceea de alaltăieri?

— O am cu mine – spuse Ilarion.

— Şi cânta, să mă iertaţi, că eu n-am apucat să suflu în ea? Că nici n-aş fi suflat de frică.

— De ce să te temi? întrebă Ilarion cu jumătate de voce.

— De mârţoagă. Cine ştie ce blestem o paşte şi n-are linişte pe cea lume de-o caută cu atâta râvnă prin grămezi.

— O fi căutat de mâncare – zise Paul.

— De mâncare?! Păi da' mănâncă vreodată, credeţi?! Ea trompeta o vrea.

Un nechezat subţire, ca de mânz, se auzi de peste apă.

— Vine! spuse moşul cu ochii măriţi. Vine!

— Ăla-i mânz – spuse Niculae. Caii bătrâni hârâie, seneacă.

— Mârţoaga e, domnul inginer. Vine dinspre valea oraşului.

Tăcură toţi ascultând clipocitul apei şi vântul foşnind hârtiile uscate.

— Poate să mi se fi părut – spuse bătrânul, Că mă mai şi înşală câteodată. Nechează de peste apă, da' vine dimpotrivă. Atunci mă uit la Cilidache şi, după cum ascultă şi el, înţeleg din ce parte răsare ducă-se pe pustii.

Ilarion se întoarse brusc spre omul din potcoave şi i se păru – câteva clipe lungi, crezu că e adevărat şi se înfioră – că ochii orbi, rotunzi, privesc în noapte, sticlind, ochii mari, goi, foarte apropiaţi. Şi văzu, o clipă, umărul drept mișcându-se în praf, opintindu-se să se ridice şi înţepenind, un umăr osos, din oase de fier mâncate de rugină, şi bătrânul şuieră lângă urechea lui;

— Din câmp vine, din câmp, e furios şi-i dă târcoale lui Cilidache.

— Eu n-o mai aud – spuse Ilarion. Nu aud decât vântul şi apa.

— Ilarion – îl chemă pe Niculae – n-ai vrea să-mi dai mie trompeta?

— Ilarion vă spune? întrebă moşul tresărind şi-şi scoase pălăria ponosită să-l vadă mai bine. Se apropie de el, curios, cu fruntea brăzdată de cute albicioase, aproape atingându-l cu barba încurcată şi zbârlita. Ilarion… Că eu nu ştiu cum îi cheamă pe domnii ingineri care vin pe aici, se uită din fugă la lucrare şi apoi pleacă repede, azi unul, mâine altul. Da' dumneavoastră sunteţi aici toată ziua, bună-ziua. Ilarion, va să zică, pe numele mic, de botez. Să

nu vă mire că tot întreb, da' eu am cunoscut şi pe Ilarion acela cu cutremurul, de acu' şai-zeci de ani…

— Era străbunicul meu – zise Ilarion. A murit când s-a surpat terenul undeva pe-aici. Tata abia îşi aminteşte de el. Cred că s-a întâmplat pe-aproape de unde suntem noi.

— Că nu pe aproape – spuse moşul clipind repede şi mărunt, cu vocea deodată dogită, guturală – ci chiar aici, unde e groapa de excavaţii.

Îşi rotea ochii cu albul foarte alb, bătrâni ochi ţigăneşti, negri şi speriaţi.

— Aici, chiar aici – şopti înfiorându-se şi făcându-şi cruce. Că eu eram atunci flăcău şi-l vedeam trecând să-şi caute lemne de ciubere şi fluiere. Era ca dumneavoastră, numai puţin mai în vârstă, domnu' inginer, cu mustaţa neagră, sprâncenat, nu mare de înălţime. Numai că el purta pălărie neagră, rotundă, clop îi ziceau mocanii, şi pantaloni nemţeşti, încă de pe-atunci. Cioplea doage de ciubere şi făcea şi fluiere. Era cel mai mare meşter fluierar peste nouă văi.

— Eşti strănepot de muzician – murmură Niculae. De aceea aduni trompete.

— Mare meşter, ehehe – repetă moşul, cu ochii deodată apoşi. Făcea fluiere mici, de ghiers subţire. Şi mai mari, mai cu sunetul gros, ca tromboanele.

— Ca Armstrong – şopti Paul.

— Ca Avstong – întări bătrânul. L-am văzut la tilivizor, la noru-mea, că până vin aici, la pază, stau cu ochii în tilivizor şi-mi plac toţi negrii şi romii ăştia din America, cu jazul lor, ca ai noştri cu scripca. Da' când trăia moşul dumneavoastră nu ştia nimeni de jaz… Oamenii jucau sârbe, hore, şarleston… Nici tangoul încă nu-ncepuse… El îşi vindea fluierele-n târg… Şi mie mi-a vândut unul cu două guri, mare drăcovenie, suna şi gros şi subţire… Pe trei parale mi l-a dat, că nu era bun de negustorie, n-aduna

banul, nu-i păsa... Umbla mereu să-şi găsească lemn bun, de ăla de viori, să-l fiarbă, să-l dea cu lac, să facă un fluier cu multe braţe, să fie ca o orchestră... Şi râdeau toţi de el că-i zboară minţile unde nu trebuie, în loc să-şi vadă de ciubere. Da' el nici nu-i auzea, nu se supăra. Dacă n-aveai bani îţi dădea fluierul de suflet, când te vedea că-ţi place să cânţi. La ciubere însă cerea plată, că nu erau de cântat, erau de ţinut laptele şi cheagul, erau altceva. Îl cunoştea lumea în şapte sate, după fluierele lui şi după ibovnice... Şi mai era şi puţintel haiduc.

— Ştiu – spuse Ilarion. Eu nu l-am mai apucat. Mi-a povestit bunicu' despre el. Avea vreo patru'ş'cinci de ani când a murit în surpătură. Era terenul prost, plin de gunoaie, de moloz şi s-a infiltrat, apa. Dar nu ştiam că s-a întâmplat chiar în locul ăsta. Dumneata, moşule, erai pe-aici când s-a surpat?

— Eram, da. Şi numai eu am ştiut că-i mârţoaga de vină!

— De care mârţoaga vorbeşti? întrebă Niculae.

— De aceea de-atunci, că tot cap de ogar avea şi era şchioapă! A apărut într-o bună zi, nu ştia nimeni de unde, şi s-a pripăşit pe-aici în preajma potcovăriilor, că veneau oameni cu caii la potcovit şi le mai scăpa ovăz şi fân pe jos. Şi mai era o poiană cu iarbă grasă, de jur împrejurul movilei. Aveam vreo patru armăsari frumoşi, graşi, şi numai ce apare mârţoaga asta beteagă şi-i sperie! Credeam că o s-o mănânce, că erau focoşi ai naibii, da' când colo fugeau de ea ca de lup şi atunci m-am gândit că e dracu' pe patru picioare. Calul simte, miroase totul şi e mai deştept decât omu' când e vorba de vreo primejdie ascunsă. Şi eu, când am văzut cum se feresc de mârţoaga, m-am ţinut deoparte, numai moşul dumneavoastră râdea, zicea că suntem proşti şi tot vorbea cu ea, îi cânta din fluierul acela cu mai multe ţevi când o întâlnea în drum. Asta a ţinut cam din opt

august o mie nouă sute şase, când a fost ploaia aia grozavă de-a trăsnit stejarii din marginea pădurii şi a împuns pământul lângă moară, şi până în zece octombre, când s-a surpat movila. Iar în ziua când cu nenorocirea, spre seară, încă nu asfinţise, eram cu caii şi l-am văzut pe moşu' dumneavoastră culcat pe coama movilei şi cântând din fluierul cu multe guri. Să mă credeţi, că asta mi-i crucea, n-am mai vorbit cu nimeni de-atunci, că nu-i bine să tot pomeneşti de lucrurile astea, da' ce vă spun e adevărul adevărat. Stătea pe-o coastă şi cânta şi mârţoaga a venit dinspre pădure şi dânsu' i-a făcut semn, cum faci la un om când îl chemi. Calu' a pornit la trap, parcă-i săreau oasele din piele când alerga, şi s-a urcat pe movilă. Şi-atunci el s-a ridicat să încalece şi nu mai ştiu ce-a fost că s-a zburătăcit un val de praf în juru' lor, s-a cutremurat pământul şi am căzut în genunchi, cu inima să mi se rupă, şi când m-am uitat din nou, nu mai era movilă – era o gaură fumegoasă de parcă spărsese iadul pe acolo să-şi sloboadă fumurile !

— Asta i-ai povestit-o dirigintelui – zise Ilarion. Şi oamenilor. Nu ne-ai povestit-o numai nouă. Aşa-i?

— Mde... Puţin, aşa am mai spus-o eu... Da' dumneavoastră v-am povestit din fir-în păr, să trăiţi.

— O scufundare de teren – murmură Ilarion. Poate puţin mai violentă. Ştiam că străbunicul meu a fost prins dedesubt, dar nu ştiam întâmplarea cu calul.

— Poate nu credeţi – spuse moşul iscodindu-l da' mă jur pe sfânta născătoare şi pe ce vreţi dumneavoastră.

— Mai sunt şi alţii pe-aici care au văzut prăbuşirea movilei? întrebă Paul.

— Nu mai e nimeni. Unii au murit, alţii au plecat care-ncotro. Că e o viaţă de om de-atunci, ce gândiţi dumneavoastră.

Un tropăit uşor acoperi clipocitul continuu al apei.

— Iat-o ! şuieră moşul, căscând ochii.

Ilarion se întoarse, înfiorat, privind calul ce se apropia şontâcăind.

— Săraca mârţoaga – şopti Paul. Ce legende a născut cu rapănul ei!

— E bezmetică – spuse, înecându-se, moşul. A văzut trompeta şi vine-ncoa'!

Scofâlcita şi jerpelită, că scăpată de la foc, mârţoaga se apropie în trap, legănându-şi capul ascuţit Moşul se trase înapoi, cu gura larg deschisă, şi-i auzeau cu toţii respiraţia gâfâitoare, astmatică.

— Stai, stai – şopti el cu bărbia cuprinsă de un spasm. Pe sfânta cruce, nu te-apropia… Domnu' inginer… Domnu'…

Ilarion simţi cum pielea i-e străpunsă de mii de ace şi mâinile i se răciră, şi-l văzu şi pe Niculae încruntându-se, strângându-şi pumnii, în vreme ce Paul zâmbea enigmatic. Calul se opri în faţa lor, sforăind aproape omenesc în adâncă lui bătrânețe chinuită. Îşi sumese buza de sus, arătându-şi dinţii galbeni, adulmecă trompetă, încercă s-o apuce şi atunci Ilarion se feri, lovindu-i botul uşurel cu muştiucul.

— …Şi ne apără pe noi de ducă-se pe pustii! gemu moşul, prăbuşindu-se în genunchi.

Ilarion îl apucă de umăr, încercă să-l salte, izbind trompeta de nările adânci, palpitânde ale animalului.

— Ilarion! gemu o voce plină, melodioasă.

Ilarion se întoarse către Paul, care-şi ţinea buzele strâns lipite.

— Ilarion – gemu vocea. Te-ai întors! Te recunosc acum!

— Ci-ci-cine? întrebă gâtuit Ilarion. Niculae?… Niculae… Tu?

— Eu – gemu calul, privindu-l drept în ochi, cu ochii lui galbeni, obosiţi şi mișcându-și buzele groase. De şaizeci

de ani te aştept.

VII.

Luna se roti, luna albă de cositor se roti, plutind deasupra pădurii. Tropot lung, depărtat se apropie, bătând o dată cu inima lui, făcându-i timpanele să vibreze, ca din tablă. Şi fără să vrea murmură: „Ah, lună, lună, lună... ţigani şi lună, veche potcovărie de ţară. Ah, lună, lună, lună...” Luna plutea, se legăna, se depărta, fugind în cer, şi deodată văzu, ca prin ceaţă, ca printr-o ceaţă luminoasă capul calului – calul din vis, calul zugrăvit pe trompetă, calul din povestirea moşului, calul tropăind. Parcă el însuşi, Ilarion, dormea stând în picioare, ţeapăn, şi apoi călărind un cal de lemn. Cal de lemn vopsit în roşu cu şa galbenă de aur, cal de lemn cu frâul negru, căi de lemn cu scări de argint. Cal de lemn cu ochii vii, cu ochi albaştri, cu ochii lui, ai lui Ilarion.

Tuşi, şi tuşea hârâi, trosni, de parcă i s-ar fi spart gâtlejul. Ceaţa luminoasă se subţie, fu absorbită de nările animalului. În stânga lui Ilarion, Niculae sforăia, cu spatele proptit de un stâlp, iar Paul, chircit pe vine, foarte palid, privea corpul bătrânului.

— E frig, s-a făcut frig – murmură Ilarion clănţănind.

— E chiar cald – spuse calul. E noapte caldă de august.

— Nu-mi plac visele astea – spuse Ilarion. De trei zile am nişte vise oribile. Cred că m-am îmbolnăvit.

— Eşti sănătos tun – spuse calul. Şi eşti neschimbat ! Unde-ai dispărut vreme de şaizeci de ani? E o viaţă de om, nu?

— N-am dispărut nicăieri – spuse Ilarion. Dar e o greşeală, nu pe mine m-ai cunoscut acum şaizeci de ani, ci pe tatăl bunicului meu, acela care făcea fluiere.

— Fluiere şi flaute. Şi o harpă mică. Aşa cum spune cel de-al o sută cincizeci şi unulea psalm al lui David: „Mai mic decât fraţii mei eram şi cel mai tânăr din neamul tatălui meu. Şi el m-a făcut păstor peste turma lui şi paznic la caprele sale. Mâinile mele au meşterit un flaut şi degetele mele-o harfă şi l-am lăudat pe Domnul".

— Eşti un cal credincios? întrebă Ilarion. Crezi în vechiul testament?

— Oh, nu – spuse cu modestie calul, clipind din genele lungi. Cu toate că vin din cer, sunt ateu.

— Dacă ai de gând să-mi reciţi psalmi, mă trezesc – spuse Ilarion.

— Încă nu se poate – spuse calul politicos. Te aştept de şaizeci de ani, dragul meu. O să înţelegi totul îndată, şi dacă groaza n-o să te ucidă ca pe bietul paznic, o să facem împreuna o lungă călătorie. Prietenii tăi dorm acum. Revelaţia a fost prea puternică pentru ei, dar tu, meştere fluierar, ai rămas la fel.

— Nu sunt meşter de fluiere – spuse Ilarion. Sunt inginer hidrotehnician. Dar, la urma urmei, eşti un musafir în visul meu şi n-o să te dau afară. Spune-mi, cum faci că vorbeşti?

— E o poveste mai lungă – spuse calul. E aproape o minune.

Părea acum că zâmbeşte, dezvelindu-şi dinţii mari şi galbeni, dar semăna cu un om cu cap de cal, un om bătrân şi trist, copleşit de propria sa urâţenie.

— "Sunt mai multe minuni între cer şi pământ, Horaţio – urmă calul grav – decât poţi să-ţi închipui ! Facă-se…”

— E ultimul citat pe care-l accept – îl întrerupse Ilarion. Mai bine spune-mi povestea. Dar cât mai concis, fiindcă, în general, n-am somnul prea bun şi aş putea să te las la mijloc.

— N-ai vrea să faci întâi o mică plimbare?

— Unde?

— Deasupra oraşului.

…Balconul cu bordură groasă… o scară de pompieri… chipul bărbos cu undiţa, teama de golul de dedesubt… acoperişul fierbinte…

— Am… mai visat asta şi ieri – spuse Ilarion descumpănit. Toţi oamenii visează că zboară.

— Dar nu ziua – spuse calul. Şi nu suflând din trompetă.

— Eşti poate calul din basme, hrănit cu jăratic? întrebă ironic Ilarion. Pentru că altfel nu văd cum ai putea să mă duci pe spinarea asta jupuită.

— Încearcă – spuse calul. Aşază trompetă pe spinarea mea, ca o şa, şi încalecă.

— Să pierim într-o surpare de teren?! întrebă sarcastic Ilarion. Aşa cum s-a întâmplat cu străbunicul meu?!

— Ah, a fost greşeală – spuse calul posomorându-se. Ai folosit atunci puterea trompetei, a nazrâmului, până la capăt. Şi dezlănţuirea de energie a ars totul. Dar eram sigur că tu n-ai pierit. Oameni ca tine nu mor niciodată. Iată dovada: Eşti aici, în faţa mea.

— Mă cam plictiseşti cu moşu' meu – spuse Ilarion. De aceea o să te încalec, da' ai grijă şi nu mă zgâlţâi.

Aşeză trompetă pe spinarea animalului şi răsuci iavaşalele până se lipiră ca două chingi de pântecele supt. Scormoni în mormanul de vechituri, găsi o curea cu care prinse capetele iavaşalelor şi le ataşă de mântuială două scări de lemn putred.

— E de ajuns – apuse calul. Apucă-te de coama mea şi stai liniştit.

Ilarion îşi potrivi piciorul în scară şi încălecă strângând între pulpe coastele metalice ale şeii-trompetă.

În aceeaşi clipă ralul se cabră, necheză lung şi sări în sus ca o lăcustă uriaşă.

— Ce spui? întrebă întorcând capul pe o parte şi făcându-i cu ochiul. Merge, nu? Dacă înălţimea te sperie, spune-mi şi mă las mai jos.

— E destul de comod – mărturisi Ilarion – numai să nu te părăsească puterile pe drum.

— Mă iei drept cal, nu? rânji calul. O să afli în curând cine sunt.

— Sper că n-ai nici o muncă de răspundere – spuse Ilarion.

— Glumeai şi atunci când s-a prăbuşit colina. Îţi aminteşti?

— Îmi amintesc că azi-noapte m-am visat copac. Sau iarbă. Ştiu că un vierme m-a muşcat de picior.

— Ah, ai trecut deci prin starea a treia! se miră calul. De ce n-ai adus fluierul cu tine, să-mi cânţi ceva?

— Ai o fixaţie – spuse Ilarion. Eşti cel mai nebun cal din viaţa mea.

Jos sclipeau luminile oraşului şi mai departe se vedea un tren străbătând câmpia.

— Coborâm? întrebă calul. Sau urcăm? Vrei să te las într-o grădină de vară?

— Mai bine la o chermeză.

— Chermeză? necheză calul. Să nu spui de două ori!

Îşi adună picioarele sub pântec şi căzu ca o piatră.

Ilarion închise ochii – ştia că visul se va termina cu o bufnitură. Dar căderea se potoli, se transformă într-o plutire lină. Zburau deasupra acoperişurilor întunecoase, peste cablurile troleibuzelor, trecură prin dreptul unor ferestre luminate, apoi se ridicară pentru a nu se izbi de perdeaua de plopi a Parcului Central şi sub ei izbucni vacarmul unei orchestre.

Ilarion mai apucă să vadă un careu de mese puse cap

la cap, figurile îngrozite ale celor de jos, care încremeniseră cu paharele în mână, cu fălcile umflate de mâncare, cu gurile căscate, cu furculiţele în aer, răcnind, şi calul se opri în mijlocul dansatorilor care se striviră între ei pentru a-i face loc.

„Nu-mi lipseşte imaginaţia în vis", îşi spuse Ilarion privind amuzat în jur şi, în clipa aceea, îşi dădu seama că a nimerit la chermeza institutului pentru care luase două bilete încă în urmă cu o săptămână.

— Ce cauţi aici? întrebă Borhot, ieşind de sub o faţă de masă. Cine v-a dat drumul la poartă?

— N-am intrat pe poartă – spuse Ilarion. Am venit de... sus.

— Ieri dimineaţă ai făcut la fel – spuse Borhot. Şi chiar mai rău. Te-ai plimbat o oră prin aer, în faţa institutului. De ce ai adus şi calul la chermeză?

— Pentru că am două bilete – spuse Ilarion. De cinci ani mi se vând bilete de chermeză pe care le arunc. Şi, în definitiv, pot să vin cu cine vreau. Sunt necăsătorit.

Îi păru rău însă pe loc de cele spuse pentru că erau foarte multe proiectante şi dansatoare urâţele, şi care sperau să se logodească la seratele institutului.

— Te rog să pleci – spuse Borhot. Dar frumos, aşa cum se obişnuieşte. Ştii la ce mă refer.

— Ştiu – murmură Ilarion. Să nu propagăm misticismul.

— Ilarion! se auzi vocea Didei. Ilarion! Numai tu erai în stare de aşa ceva!

O văzu în colţul cel mai îndepărtat al careului de mese, îmbrăcată într-o rochie de paiete argintii, alături de soţul ei cu papion şi haine bleumarin.

— Se poate întâmpla orişicui – murmură Ilarion. Dacă eram Alexandru Macedon nu se mai mira nimeni, dar pentru că sunt un mic inginer proiectant... Haide – îi şopti

calului – să ieşim de pe ring. Dar fără să zburăm, te rog!

Calul porni la pas, trecu printre două mese şi se opri în dreptul unei stive de lăzi.

— Orchestra! strigă Borhot. Acum v-aţi găsit să vă opriţi?!

Bateria răpăi timid, apoi talgerele explodară, o voce răcni: „Chichita, oh, chichita”, şi se năpustiră, galopând, toba, saxofonul, pianul cu clapele parcă împuşcate, într-un vacarm mai puternic ritmat decât cel dinainte.

Dar, ca hipnotizaţi, dansatorii se retrăgeau de pe ring, înconjurându-l pe Ilarion.

— Cam fistichii gusturi – spuse Enache, iritat. Ce ţi-a venit să aduci gloaba asta cu tine? După ce te ţii de bancuri la institut, mai vii şi aici s-o faci fiartă ! Îmi tai capul dacă trăsnaia asta n-a citit-o în vreo carte!

— Treaba lui – spuse Drobotă. Fiecare se distrează cum vrea. Dar călăritul nu e bun, ascultă-mă pe mine. Dă hemoroizi – îi şopti lui Ilarion făcând mâna pâlnie la gură – zdruncină organele interne. Mai ales noaptea pe răcoare. Am avut un unchi care s-a îmbolnăvit de prostată fiindcă a călărit câteva ore, dintr-un pariu.

— Eşti caraghios, vrei să pari mai cu moţ ca ceilalţi – spuse plictisită Jeanina. Purta o rochie roşie, cu corsajul adânc, prin care i se vedeau sânii susţinuţi de un sutien cu balene. În loc să-ţi pui şi tu nişte haine mai omeneşti, o cravată, te faci de râsul lumii.

Ridică din umeri şi se îndepărtă, purtându-şi cu atenţie coafura argintată.

— Ce ţi-a venit? întrebă Dida, râzând. Vezi ce nebun eşti ! De unde ai închiriat mârţoaga asta? Şi acum de ce taci?

— Vă ascult – spuse Ilarion. Nu v-am mai văzut demult.

— Chiar, unde-ai fost dimineaţă? întrebă Drobotă. Ţi-a

fost rău?

— Am avut astenie – spuse Ilarion. Uneori sunt bolnav de astenie. Şi nu pot să văd pe nimeni.

— Nici pe mine? întrebă Dida zâmbind. Era încântată ca de obicei când vorbea cu el, gata să râdă la glumele lui şi să-i ia apărarea împotriva tuturor, oricâţi ar fi fost. Eh, na! se răsti ţărăneşte la cei din jur. A venit omu' călare! Dacă n-are maşină, ce să facă? Vine şi el cum poate. Aţi auzit că a avut astenie azi-dimineaţă! Şi acum săriţi toţi cu gura pe el!

„Mulţumesc” – îi spuse Ilarion în gând. Ştia că nu-l înţelege şi asta îi înduioşa mai mult, că-l apăra fără să-l înţeleagă, numai pentru că era prietena lui şi simţea nevoia să-i ia totdeauna apărarea.

— Parcă n-aţi mai văzut oameni călare – continua Dida. Poate nu vă place calul?! Da' ce e el, geambaş, să se priceapă la cai? E proiectant ca şi voi! Asta e!

Ilarion se aplecă din şa şi o sărută pe frunte.

— Ne vede lumea! se apără Dida ruşinată. E cam nebun, aţi văzut?!

— Lumea… repetă Ilarion. Bătu apoi calul pe crupă, îndemnându-l să ocolească stiva de lăzi şi să se îndrepte către poarta parcului.

— Foarte bine, tovarăşul Ilarion – şopti cineva în urma lui. Se întoarse. Era Borhot, mustăcios, numai zâmbet, dând părinteşte din cap. Foarte bine – repetă. Să sperăm că întâmplarea de ieri dimineaţă a fost… incidentală. Iar cea de acum n-o să se mai repete. Te rog, dacă se poate, treci mâine pe la mine cu o explicaţie scrisă pe scurt.

— În legătură cu absenţa mea de azi? întrebă Ilarion.

— Oh, nu – spuse Borhot. În legătură cu… incidentul… de ieri… cu zburatul… cu aripile, tovarăşu' Ilarion…

— Prostii – spuse calul. Oare Icar şi Leonardo da Vinci au dat explicaţii cuiva când şi-au construit aripi? I-ha-ha…

— Tovarăşu' Ilarion – întrebă Borhot, îngălbenindu-se – de ce nechezi?! E din cauza asteniei?!

— El nu nechează – rânji calul. În schimb eu vorbesc.

— Termină! strigă Ilarion.

— Nici nu mă gândesc – spuse calul, sărind peste un molid pitic. Tac de şaizeci de ani.

— Dumneavoastră… Dumneavoastră zburaţi? întrebă de jos Borhot. Şi dumneavoastră zburaţi?! Nu, nu tovarăşu' Ilarion, ci dumneavoastră, tovarăşu' cu cap de cal… cu mască de cal… Nu vă supăraţi… nu sunteţi din institutul nostru…

— Sunt cal ! proclamă tunător calul. Nu port nici o mască! Aici e chermeză, nu bal mascat!

— Cal – repetă docil Borhot. Cal… Şi tovarăşu' Ilarion, înger… Dar de ce tocmai aici? De ce?… De ce?… Sunt atâtea întreprinderi în oraş…

— Linişteşte-te – spuse Ilarion. Am glumit. Sunt ventriloc. Cum ai crezut că un cal poate vorbi?

— Ventriloc – suspină aproape plângând Borhot. Ventriloc… Asta se poate…

— Ventriloc, pe dracu' – chicoti calul. Priveşte, te rog.

Sări şi rămase în aer, râzând cu poftă şi nechezând.

— Coboară! şuieră Ilarion.

— Coboară singur – şopti calul. Sunt numai şase metri. Salt prin rostogolire, ca paraşutiştii.

— Tovarăşu' Ilarion – strigă Borhot nazal, lipindu-şi palmele a rugăciune. Dacă te întreabă cineva, spune că n-ai văzut nimic. Am copii şi nevastă! N-am mai proiectat de ani de zile ! Fac numai muncă organizatorică! Şi tovarăşu' cu cap de cal… Dacă vreţi un loc la parcul zoologic… pe mâncare şi băutură… fără efort… Am un văr acolo, la personal… ca zebră, e un loc liber ca zebră… Vă rog… vă rog… coborâţi… N-am făcut rău la nimeni… Nu mă nenorociţi… Tovarăşu' Ilarion e subalternul meu… Eu

răspund…

— Regret – spuse Ilarion. Dar ne grăbim. Şi dacă totuşi te întreabă cineva, spune-i că am aripi interioare.

— Aripi interioare – repetă Borhot, fugind sub ei. Asta e permis? De când?

— Dintotdeauna. Orişicui – spuse Ilarion, aplecându-se din şa. Şi pentru totdeauna. La revedere!

— Noroc bun – strigă Borhot, oprindu-se într-o tufă de mărăcini şi făcându-le semn cu batista. Tovarăşe Ilarion, îţi aranjez transferul pentru orice întreprindere din oraş sau din ţară! În două zile… Într-o zi… Chiar şi pentru Bucureşti!

— Urcă – porunci Ilarion. Nu-mi place să chinuiesc oamenii nici în somn.

— Ştiu – spuse calul. Te cunosc de mai mult timp decât te cunoşti tu.

Îşi lipi urechile de cap, zvâcni într-un salt imens cu botul îndreptat spre lună. Pete verzi de întuneric, ferestre luminate fugiră în urma lor. Ilarion apucă coastele şeii, ţinându-se cu putere, fericit că zboară şi temându-se de hăul de dedesubt. Vântul îi şuieră pe la urechi, îi desfăcu haina. Mâinile i se răciră pe bara de metal, şi când privi jos, văzu oraşul ca o puzderie de puncte luminoase.

— Suntem prea mari! strigă calul. Peste câteva zile însă vei învăţa să te transformi în rază şi atunci vei veni cu mine…

— Unde? strigă Ilarion.

— Dincolo! necheză calul. În lumea cnizilor! Închide ochii! Repede!

Închise ochii şi în aceeaşi clipă simţi o greutate enormă strivindu-i umerii şi degetele, picioarele şi ţeasta. „E din cauza vitezei” – gândi ascultându-şi oasele pârâind. Intrând unele într-altele, fără durere, dar într-un efort înspăimântător. Aerul continuă să-i biciuiască obrazul şi pieptul, dar mai puţin, moale, până când încetă cu totul şi

avu senzaţia că s-a oprit. Încercă să-şi deschidă pleoapele amorţite şi abia putu zări prin crăpătura lor noaptea neagră, de gheaţă, ce-l înconjura. Dar întorcând puţin capul – şi simţi că tot corpul i se răceşte – văzu o mare întindere galbenă-strălucitoare, ca un şvaiţer, şi care părea să se încenuşeze din ce în ce. Era brăzdată de găuri cu marginile îngroşate, de spinări, de dealuri conice, roase de vânturi.

Şi dedesubtul, lui, lipită de el, se rotea o mică sferă neagră, izbindu-l peste picioare. „E mult prea absurd, ca să mă sperii – gândi. Şi ar însemna să fiu idiot reacţionând cu aceleaşi spaime la acest nesfârşit şir de coşmaruri. Însă mâine, mă voi duce la psihiatru.” Încercă să-şi zărească picioarele, dar acolo unde cu câteva minute înainte se aflau chingile de iavaşele, gleznele şi labele lui, nu se vedea decât o sfericitate mată, abia întrezărită. Îşi dădu capul pe spate, dar capul rămase pe loc şi sfera de dedesubt îl ciocni, aruncându-l în sus. Suprafaţa galbenă – mult mai stinsă acum, un deşert străpuns de prăpăstii – se repezea spre ei împietrită.

— De ajuns – spuse vocea calului. Ai rezistat bine.

— Unde suntem? întrebă cu glasul piţigăiat, care-i ieşea parcă prin urechi.

— În apropierea Lunii.

— Îmi place – spuse Ilarion. Chermeză – lună şi retur. Dacă aveam mai multe cunoştinţe astronomice, aş fi visat steaua Vega.

— Poimâine – se auzi vocea calului. Dar n-o să oprim deloc.

— Poimâine? spuse Ilarion. Poimâine, când?

— Pe seară – ricană vocea calului. Oh, meştere de fluiere, nici când eşti corpuscul nu încetezi să glumeşti!

— Corpusculi am fost, corpusculi am rămas – psalmodie Ilarion şi se văzu dinafară pe el însuşi călărind, o sferă minusculă, invizibilă în vid. *Respirând* fără să respire,

îngheţat, sferoidal, după ce membrele i se îndesaseră unul într-altul, compactizându-se (într-o atât de logică pregătire a coşmarului), galopând un cal-corpuscul şi văzând fără ochi Luna.

„E nevoie de un antrenament special, pentru vise – gândi. Urc scara lor, treaptă cu treaptă. Ar trebui să iau parte la concursuri de vise cu premii pentru enormităţi şi simboluri. Şi totuşi, oamenii, în somn, îmi apar aşa cum sunt, fără nici o deformaţie, nimeni nu e mai generos cu mine decât în realitate şi nici mai crud.”

Suprafaţa gălbuie era acoperită de un strat de nisip făinos, atât de fin, încât părea o glazură de marmură moale. „Lună. Cratere. Noaptea în cer. Zbor mereu. De câte nopţi zbor oare, uitând de la o noapte la alta ceea ce mi se întâmplă?”

— Şi acum, înapoi – auzi vocea calului.

— Mai repede – spuse Ilarion. Am obosit dormind.

— Cum vrei – spuse calul.

Ilarion strânse pleoapele. Zeci de braţe îi apucară umerii şi gleznele, trăgând din ele cu furie. Gâtul îi fu aproape smuls, coastele îi pârâiră şi cineva îl trase de limbă, făcându-l să se înece şi să sughiţă. Durerea fu mai scurtă decât înainte, dar mai puternică şi i se făcu foame, o foame dureroasă, scormonitoare. „Visez că visez – gândi. E un şir infinit de visuri, care mă pregătesc pe mine însumi pentru acceptarea absurdului şi mă rostogolesc dintr-unul într-altul, ca şi cum podeaua fiecăruia ar avea un orificiu prin care scap mai jos, mai adânc. Acum urc din al treilea vis, către al doilea şi în curând mă voi trezi." Îşi pipăi genunchiul – era la locul lui. Strânse pulpele, simţind conturul dur al şeii.

Aerul îi şuieră pe la urechi şi inspiră cu poftă, de câteva ori. Recunoscu bulevardul Ştefan cel Mare, blocurile noi, poşta şi mai departe străzile vechi, pârâul şi gardul rar

al şantierului. Calul coborî lin şi rămase nemişcat, în apropierea mormanului de fierărie. Un braţ uriaş, din potcoave şi caiele, se ridică din umbră, făcându-le semn, apoi dispăru şi se auzi, din depărtare, un cântat de cocoş şi câini lătrând. Ilarion descălecă şi porni să meargă, aplecat pe-o parte, crăcănat, cu picioarele tremurânde. Se învârti fără ţintă în jurul lui însuşi, în vreme ce calul chicotea. Paul şi Niculae continuau să doarmă, aşezaţi la poalele stâlpului, sprijinindu-se unul de altul. Oprindu-se în faţa lor, Ilarion îi strigă.

Ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, Paul sări în picioare, se întinse şi căscă, în vreme ce Niculae îşi scoase tabachera din buzunar.

— Nu-mi place beţia moşului – spuse Niculae.

Paul se aplecă şi-l întoarse pe bătrân cu faţa în sus.

Obrazul negru parcă se albise, întinerise, zbârciturile nu se mai vedeau. De sub părul cărunt, cârlionţat, lăţos, strălucea cercelul de argint. Paul îi deschise cămaşa cu pieptar albastru, scorţoasă, şi-şi lipi urechea de pieptul lui costeliv.

— A murit – şopti. E de necrezut ! E atât de rece, de parcă ar fi murit aseară! Şi nu sunt nici două minute de când s-a prăbuşit!

Îi acoperi ochii cu pălăria ponosită şi adunându-i mâinile moi i le împreună pe piept.

— A murit de spaimă – spuse Niculae. Bietul bătrân! A murit când animalul s-a apropiat de noi.

— Să anunţăm miliţia – spuse Paul. Să vină medicul legist.

Cerul se lumină peste pădure şi începu să sufle un vânt răcoros.

— Dar e ora patru – spuse uluit Niculae. Patru! Şi noi am venit aici pe la unsprezece!

— Am dormit cinci ore – spuse Paul. De data asta însă

nu mi-am uitat visul. Tu erai în dreapta mea, Ilarion, Niculae mai în urmă, sprijinit de stâlp, iar moşul se închina, îngenuncheat. Calul s-a apropiat de noi şi tu ai vrut să-l goneşti, ai ridicat trompetă şi l-ai lovit peste bot. În clipa aceea cred că am adormit, dar înainte de a adormi cu totul am auzit calul spunându-ţi: „Te-ai întors, Ilarion? Te recunosc. Te aştept de şaizeci de ani.”

— „Ilarion, te-ai întors?! Te recunosc acum! De şaizeci de ani te aştept” – spuse Niculae. Astea sunt *exact* cuvintele calului. Am visat acelaşi vis, Paul, dar eu mi-l amintesc mai precis.

— Acelaşi vis?! şopti Ilarion, cutremurat. Acelaşi vis că şi mine? Până acum aveam fiecare visul lui personal.

— Ora intuiţiei mistice a trecut – spuse Paul. Au cântat cocoşii.

— Cocoşii – repetă o voce groasă, plină. Cocoşii cântă mereu. Un poet beţiv spunea: „Şi când prind spre dimineaţă a cânta cucoşi isterici, răsăritul i-o paiaţă care joacă pe biserici”.

— Doamne! gemu Paul, acoperindu-şi faţa.

— I-ha-ha – necheză vocea guturală, cu o veselie nestăpânită. Tac de şaizeci de ani! Nazârmul era pierdut. Şi voi l-aţi găsit, prietenii mei! L-aţi găsit şi credeţi că e vis tot ceea ce nu seamănă cu viaţa voastră de fiecare zi! Haide, uitaţi-vă la mine, sunt viu, vorbesc. Sunt un cnid. O firimitură din marele cnid. Nu visaţi, Paul, Niculae, Ilarion!

Mârţoaga alerga în jurul lor, tropăind, bătându-şi coastele cu coada, rânjind, scuturându-şi pielea plină de răni.

— Primiţi-mă aşa cum sunt – chicoti. O să înţelegeţi mai târziu, poate. M-am arătat vouă, pentru că nazârmul v-a găsit pe voi, nu pentru că voi l-aţi găsit pe el. Oh, oamenii mei, prietenii mei, iertaţi-mă că tropăi şi mi se umple botul de bale, dar mă cuprinde o bucurie animalică…

— Mi-e rău – spuse Niculae cu gura încleiată. Acum… Aud… Vorbeşte!

— Vorbesc! gemu calul. Niculae, stăpâneşte-te, nu te prăbuşi ca moşul ăsta care, îmbuibat de legende, n-a putut să înţeleagă legenda pe care o trăia el însuşi!

— Paul! urlă cu sălbăticie Ilarion. Îl auzi?

— Da – şopti Paul. Îl aud. Acum îl aud. Dar e absurd! Nu cred nimic!

Se încovoie şi căzu foarte încet, cu fruntea în praf, la picioarele lui Niculae.

— Ilarion, dragul meu, spuse calul, oprindu-se. Dacă realitatea e prea nebună pentru tine, închipuie-ţi că visezi. Dacă visul te sperie, trezeşte-te, şi va dispărea.

— Nu mă tem de propriile mele vise – spuse Ilarion. Nici Niculae nu se teme. Şi Paul se va trezi.

— Spuneţi-mi Hirondelle, aşa cum m-a numit moşul – spuse calul. Dacă s-ar putea, aş reveni peste trei secole, când toate astea n-ar mai fi o taină pentru voi. Dar nu se poate. O să înţelegeţi totul înainte de a se lumina de ziuă, fiindcă o să-l trezesc şi pe Cilidache.

Calul amuşină prin iarbă şi apucă între buze muştiucul trompetei. Suflă cu furie în ea şi o umbră uriaşă se deşiră deasupra movilei de lut. Numai contur, zăngănindu-şi potcoavele şi caielele, silueta unui om cu braţele lungi şi cap rotund păşi către Ilarion. Se vedeau prin pieptul şi prin pântecele său cerul şi numai ochii din potcoavă luceau mat, că acoperiţi de mătase.

— El e Cilidache, fratele meu degenerat – spuse calul – construit după chipul şi asemănarea voastră. Salută-i pe oameni, Cilidache !

— Salut, oamenilor – spuse omul din potcoave şi-şi lipi palma ruginită şi dezghiocată în dreptul inimii.

VIII.

Stăteau toţi trei, umăr la umăr, pe o buturugă, sub lumina leşioasă a becului prins de stâlp. Paul, Niculae, Ilarion. Cilidache se chircise în faţa lor ca un vătrai îndoit, iar calul vorbea, vorbea. Ilarion asculta vorbele zâmbind, cu zâmbetul unui om care ştie că până la urmă va înţelege, şi multe stele, ca fulgi de zăpadă, scăpărau în întunericul din faţa sa, multe stele rotindu-se, adunându-se în zodiace, pe bolţi-jucării, Capricornul, Fecioară, Peştii, Săgetătorul. Şi prin ele, în hăuri, scânteiau, se aprindeau stele mari de mătase, prelungi, stele zburând că fluturi luminoşi, sori sălbatici zguduindu-şi razele de foc, munţi de gaze aprinse. Şuiere tăcute, explozii surde se stingeau sub cerul apos, în jurul unei enorme stele de pâslă şi sticlă. Şi calul vorbea, vorbea...

— Marele cnid pierdea energia, pulsaţiile sale se răreau. Rând pe rând, cnizii şi-au luat zborul către civilizaţiile de gradul al treilea, de unde veniseră, nu în nave – aşa cum călătoresc oamenii – ci ca razele a nenumărate explozii, adunându-se în fascicule pentru a putea străbate marile câmpuri ostile, moarte, de pulberi, de perdele magnetice. Ştiam că nu toţi vom putea ajunge la ţintă, dar ştiam totodată că pe marele traseu există forme de viaţă raţională, formă supremă o energiei universale, pe care le-am putea folosi pentru a pleca mai departe şi a reveni. E greu, nu există cuvinte, şi multă vreme nu vor exista cuvinte pământeşti care să poată descrie acest fenomen al zborului nostru şi al revenirii pe aceeaşi cale, purtând cu noi energiile enorme ale civilizaţiilor de pe treapta a treia. Cinci ani-lumină ne-au trebuit – nazrimului, mie, lui Cilidache – să ajungem până aici, secătuiţi, şi dacă Pământul n-ar fi existat, am fi pierit, risipindu-ne în infime urme de praf cosmic. Dar aici exista viaţa, şi noi ştiam – ceea ce oamenii abia visează – să obţinem apă cristalină în

afara celulei, cristalul de apă ce se topeşte mereu şi se formează continuu, apă vie a basmelor voastre. Ţi-am mai istorisit toate acestea, Ilarion, dar atunci erai mai puţin învăţat ca acum…

— Nu eram eu, mormăi, ca prin somn, Ilarion. Şi nu-nţeleg nici acum cine zboară, cine e marele cnid…

— O planetă gânditoare – răspunseră vorbele calului. Aruncată departe în urma unor mari cataclisme şi care încearcă să revină în lumile ei, înainte de a-şi pierde complet energia. Eu sunt un cnid – infinit de mică parte din ea.

— Cristalul – şopti Ilarion. Apă vie. Nu înţeleg.

— Nici o maşină a voastră n-ar putea lucra asemeni cristalului viu de apă, la temperatura propriului său punct de topire… Dar noi putem. Şi prin asta ajungem la mimetismul total… la comunicarea cu orice forme de organisme raţionale… preluând astfel energiile lor…

— Consumându-le – murmură Paul. Consumul absolut. Neantul.

— Nu – se apără vocea. Nu! Nu consumându-le… Dar stimulând rezervele uriaşe ascunse în ele, pe care înseşi organismele nu le cunosc… Tot ceea ce viaţa păstrează cu zgârcenie…

Ilarion asculta vorbele, vorbele care acum parcă veneau din adâncul lui însuşi, şi stelele deveniră transparente, urcară spre înălţimi într-o ploaie inversă, lăsând să apară stoguri de fin, uliţi ţărăneşti, zăvoaie, boi cu capetele întoarse mugind, ciobanii lui Grigorescu. Soare palid şi vară secetoasă, cumpeni de puţuri, câmp lenevit Şi vorbe, multe vorbe…

— …Sate mici, sate multe, cu case răzleţe, pe coaste de dealuri. Mai târziu am aflat ce sunt, că au nume, pentru că nimeni acolo, sus, nu ştia, nu ştiam noi, marele cnid. Şi nazrâmul încă nu luase fiinţă, era o rază ca şi mine. Când

nazrâmul a căpătat forma de acum, vara era în toi şi eu mă adunasem într-o movilă de nazrâm inform, cu o uriaşă energie. Primul pas trebuia să fie imitarea formelor de viaţă de pe Pământ, dar imediat după sosire, acoperit de invizibilă materie protectoare, nazrâmul a continuat să trăiască după legile lumii cnizilor. Trăia căutând o formă asemenea formelor pe care le cunoştea dinainte şi a reuşit să găsească un mucegai. Un mucegai sub o piatră, pe care l-a luat o clipă drept o frântură a marelui cnid pământesc – culme a raţiunii şi a organizării! Eu, care sunt din ce în ce mai pământean, gata să-mi pierd puterea de a redeveni cnid, simt cum memoria vieţii mele trecute se îngreunează sub povara celor şaizeci de ani de adaptare, sub povara experienţei cabaline şi omeneşti. Dar atunci nazrâmul era foarte activ şi înţelegând că mucegaiul pământesc e o formă inferioară chiar animalelor subpământene, rădaşcelor, coropişniţelor, l-a părăsit încercând să devină mobil. A fost cel mai îngrozitor efort pe care l-a făcut pe Pământ – căci imobilitatea e una cu marele cnid, care, mișcându-se, n-ar face altceva decât să stea pe loc, el fiind egal şi simetric în toate părţile sale.

O dată cu primele mişcări, nazrâmul a făcut şi prima greşeală. El a socotit că Pământul ar putea ascunde în sânul lui cele mai evoluate forme de viaţă. Săpându-şi o galerie verticală, a înaintat în josul ei sute de kilometri, şi-a creat galerii laterale, a străpuns vulcani, avene, a cercetat centrul Pământului. Planeta marelui cnid e însuşi marele cnid, şi pătrunzând în adâncul său ajungi la cele mai bogate surse de energie. Dar interiorul Pământului s-a dovedit a fi neospitalier cu viaţa şi nazrâmul, copleşit de datele adunate, s-a întors la suprafaţă. Consumase, în şase ore de la venire, aproape întreaga energie necesară creării formei prin care trebuia să facă legătură cu energiile vitale superioare ale Pământului. Trebuia să acţioneze înainte ca

energia să se fi degradat cu totul.

În clipa aceea a apărut mârţoaga. Era cea mai mare vietate pe care nazrâmul o întâlnise până atunci şi care avea rudimente de inteligenţă. În momentul următor, nazrâmul m-a creat pe mine, după chipul şi asemănarea mârțoagei.

Înainte că transformarea să se fi încheiat, un om a ieşit din moară şi s-a îndreptat spre noi. Era un potcovar care se speriase de detunătură şi care a apucat să vadă o groapă în care tremura o sferă mătăsoasă, ca adunată din păpădii. A văzut fumul, flacăra, norul de praf şi un al doilea cal împleticindu-se deasupra gropii. Eram eu, parte din masa nazrâmului, orb şi surd, aproape numai piele, un schelet şi o masă de carne ce-şi separa muşchii şi venele, în organică legătură cu mârţoaga încremenită, pe care o copiam, în afara creierului – căci devenind pământean trebuia să-mi păstrez şi caracterul de cnid. Procesul n-a durat decât zece sau douăzeci de secunde, dar înainte de a se termina, mârţoaga s-a prăbuşit nechezând sub ochii ţiganului potcovar. S-a contractat în spasme, apoi s-a transformat într-un cnid, dar într-un cnid degenerat, pământesc. Când potcovarul a ajuns lângă mârţoaga, n-a mai găsit nimic din ea, decât potcoavele şi caielele. Restul calului, sub formă de puf de păpădie albicios, se ridicase în văzduh şi plutea spre apă. Nazrâmul a crezut că potcoavele şi caielele rămase sunt o parte a mârţoagei dispărute, după cum a crezut că şi potcovarul e un soi de cal neterminat. Folosind puful purtat de vânt, încă plin de energie vitală, el a multiplicat potcoavele şi caielele, a schiţat forma unui om, după înfăţişarea potcovarului, şi i-a dat viaţă. Astfel s-a născut fratele meu Cilidache, prea lipsit de vitalitate ca să mai capete piele şi muşchi, organe interne şi creier, dar care imediat după naştere a continuat să crească, ajungând uriaş.

Ceea ce vedeţi când lumina cade pe el sub anume unghi şi scânteiază asemeni borangicului sunt resturile calului transformat în cnid. Astfel, nazrâmul crease nişte vietăţi după chipul vietăţilor pământene. Cheltuindu-şi aproape întreaga energie de transformare.

Abia către seară ne-am dat seama că nazrâmul greşise creând un cal, şi încă unul bătrân, în loc să creeze un om. Şi înainte de a se întuneca am încercat împreună cu nazrâmul, într-o groapă, să facem oameni. Am făcut atunci opt, după chipul unuia dintre ţigani, opt bărbaţi voinici şi frumoşi, dar au murit cu toţii şi nazrâmul şi-a dat seama că degenerase – nu mai putea naşte forme superioare de viaţă. Adaptându-se legilor Pământului, pe nesimţite, el îşi pierduse capacitatea de creare mimetică.

Primul său născut determinase limita deasupra căreia nu mai putea să urce. Înţelese asta în vreme ce al optulea bărbat negricios zăcea în faţa nazrâmului. Respira din ce în ce mai rar, îşi pierdea forma. Îl vedeam cum se topeşte, prefăcându-se în păpădii, ca şi cum vântul l-ar fi destrămat. Pielea îi devenea străvezie, oasele translucide, capul ca o ţeastă de sticlă umplută de creierul lăptos. Apoi degetele cădeau, scrumite în pulbere, picioarele şi urechile, pieptul, coapsele, gâtul. Ultimul dispărea creierul şi fulgii de nazrâm se adunau ca nişte mingi stelate, lipindu-se de pereţii gropii.

Dar marele cnid aştepta răspunsul nostru. Atunci împreună cu nazrâmul am hotărât să iau legătura cu oamenii cum voi putea şi, grăbindu-mă, căci legile noii lumi lucrau şi asupra mea, prefăcându-mă în cal, din ce în ce mai mult într-un cal bătrân, aproape surd. Ca procesul să se încetinească am petrecut iarna în groapă, comprimat, micşorat, întrepătruns cu nazrâmul şi primăvara am ieşit la păscut.

Era începutul lui aprilie, când l-am cunoscut pe

străbunicul tău, Ilarion. Arăta ca şi tine, nu prea înalt, cu nasul lung, cu mustaţă. Ducea pe umăr o desaga cu fluiere şi cu scule. Eu păşteam primele fire de iarbă fragedă. Şi până atunci oamenii îmi vorbiseră – erau geambaşi, potcovari, hoţi de cai. Şi parcă nimeni nu-i mai meşter în îndulcirea glasului şi în alintări decât hoţii de cai. Dar nu le răspunsesem pentru că oamenii nu pot înţelege decât ceea ce au învăţat. De abia lui Ilarion i-am descris – aşa cum se poate descrie în cuvinte pământeşti – planeta marelui cnid, ca un organism gânditor, format din miliarde de sfere dantelate, cuprinse una într-alta, pulsând încetişor. Şi Ilarion a început să înţeleagă pentru că intuia totul, voia să simtă, să se prefacă în totul.

Şi când, după câteva zile, a venit strălucind de fericire, cu fluierul său cu mai multe braţe, un fel de mică orgă, nazrâmul a hotărât să-şi schimbe forma nepământească luând înfăţişarea fluierului lui Ilarion. Trompeta de la picioarele voastre e nazrâmul.

Un cucurigu ascuţit străpunse vorbirea molcomă, de vis, şi o bucată de aur topit curse peste marginea câmpiei. Ca în apă, culoarea ei se reflectă în cer.

— Sunt şaizeci de ani de atunci – urmă calul melancolic. Şaizeci de ani în care am devenit mai pământean decât trebuia, în care Cilidache a ruginit, iar marele cnid n-a primit niciun răspuns. Luaţi mortul şi plecaţi acum. Vă aştept la cariera de sub poalele dealului, unde mai păstrez fărâme din marele cnid, din nazrâmul netransformat.

Sforăi, alungă muştele cu coada şi se depărtă păscând rarele fire de iarbă.

Ilarion se desprinse primul din amorţeală. Paul se sprijini de genunchii lui, ridicându-se, cu cearcăne vinete, cu buzele uscate. Niculae părea abia trezit după un somn bun, căscă, se întinse, râse de unul singur.

— Aţi dormit şi voi? întrebă Paul răguşit. Cred că am căpătat un guturai oribil, culcat pe pământul ud. De data asta am înghiţit o cantitate enormă de stupefiant.

— Ha-ha-ha! râse încântat Niculae. Tu încă mai crezi că ai dormit, raţionalule? Râdea, dar căpătase o privire saşie, neliniştită, pe care Ilarion nu i-o cunoştea.

— Trebuie să te culci din nou – spuse Paul. Arăţi prost. Nu-mi place cum arăţi.

— Adoarme-mă tu, suflând din nazrâm – spuse Niculae încruntându-se.

— Nazrâm – şopti Ilarion. Dar unde e nazrâmul?

— E pe spinarea calului – spuse Paul. Se duce desigur să-l ascundă în groapa de sub deal. Dar voi... voi... Sau îmi închipui că vorbesc cu voi şi continui să dorm !

— Eşti treaz – gemu Ilarion. N-am visat niciunul „Sunt mai multe minuni între cer şi pământ, Horatio..."

— La revedere – spuse calul prietenos, întorcând capul spre ei Medicul legist va constata că bătrânul a murit de inimă, ca şi bunicul său, potcovarul Cilidache.

IX.

Ilarion îşi aminti în după-amiaza aceleiaşi zile că dimineaţa fusese la institut, unde totul se petrecuse ca de obicei. Drobotă adusese un pliant cu automobile englezeşti şi discutase cu Enache despre maşini. Proiectul de staţie de pompare complexă luase calificativul excepţional şi asta însemna coeficient mare la primă. Primiseră o enciclopedie a construcţiilor şi vreme de două ore îşi copiaseră nomograme şi bibliografii, sârguincioşi. Apoi Borhot îi mobilizase la o şedinţă de pază contra incendiilor, dar cu mai puţină convingere ca de obicei, pentru că se şi anunţase schimbarea lui din conducerea serviciului şi trecerea pe postul de inginer proiectant – meserie pe care o

uitase. Pentru prima dată salariaţii îl priviră cu înţelegere, iar Ilarion chiar cu simpatie.

În afară de înlocuirea lui Borhot, totul fusese la fel ca totdeauna şi o zi putea lua locul alteia, după cum amintirea unei zile putea înlocui amintirea oricărei zile. E adevărat că ceilalţi îl priviseră intrigaţi pe Ilarion, şuşotind între ei, dar şi asta se întâmpla zilnic. El era ultimul care afla schimbările din serviciu, micile bârfe, şi chiar propriile sale avansări la salariu. Dar acum simţea că i se întâmplase ceva lui însăşi pentru că ori de câte ori fusese pomenit cuvântul *chermeză*, tresărise, îngrozindu-se.

Trecuseră câteva ore de când plecase de la institut, dar cuvântul îl obseda încă şi mergând pe drum de unul singur continua să-l repete. Mergea foarte încet, îndreptându-se către şantierul din valea oraşului, pentru a se întâlni acolo cu Paul şi Niculae. Mergea alene, prin mijlocul străzii, având senzaţia că lângă el mai e cineva – un om solid, chel, rupând lanţuri pe piept, aşa cum îl văzuse la circ şi la moşi – şi un cal în buestru, cu şa aurie pe care sălta o amazoană. Imaginile se topeau una într-alta sau se îmbinau, atletul căpăta picioare de cal ca un centaur sau calul păşea pe nişte labe omeneşti, potcovite. Pe măsură ce se depărta de vacarmul străzilor circulate, se destindea, şi institutul îi apărea difuz, ca prin ceaţă. Şi din ce în ce se contura imaginea atletului cu pectorali enormi, scurt în gât, cu ochi mici, însoţit de calul care necheza ţopăind.

Ajungând la ultimele case ale oraşului, se linişti, cu toate că cei de alături de el gâfâiau şi plescăiau. Ilarion se înveseli la gândul că realitatea se dilatase pentru dânsul, lăsând visurile să apară la lumina zilei, fără a-l mai chinui cu explicaţii. Dar pentru că *trebuia* să gătească un suport logic celor ce se petreceau, se hotărî şi le ia drept visuri. Astfel totul devenea firesc, chiar şi ideea că dormea

continuu de câteva zile sau aceea că trecea într-o clipă, asemeni lui Simbad marinarul, prin peripeţiile unei vieţi întregi. Dar şi drogarea putea conduce la aceleaşi concluzii. Renunţase, azi cel puţin, la ciupituri, palme şi împunsături cu vârful compasului.

Suferinţa fizică nu era organic inclusă realităţii şi nu-l putea trezi din eventualul vis.

— Păzea! strigă cineva din spate.

Sări deoparte, cu neîndemânare, şi pe lângă el se desfăşură, domol, un cortegiu bizar. În faţă se legăna o cămilă bărboasă şi plictisită, pe care călărea un om cu şapcă, un soi de agent veterinar. Urma un atlet ras în cap, gol până la mijloc, având pieptul încins cu un lanţ lustruit, după care tropăiau doi mânji negri, cu şei colorate şi cu canafuri prinse pe după urechi.

— Circul! Circul! strigă o voce subţire şi porţile curţilor se deschiseră, lăsând să apară figuri de copii prăfuite, asudate, mânjite cu pământ şi cu zeamă de fructe.

— Dă-ne voie, tovarăşe – spuse, supărată, o voce groasă.

Era un pitic serios, pomădat, care se grăbea să-i ajungă pe ceilalţi. Plutonul circului se încheia cu un trompetist şi un toboşar, amândoi obosiţi şi asudaţi, aşezaţi pe bancheta din spate a unei motociclete pentru invalizi. Motociclistul, îmbrăcat cu o cămaşă ţărănească ţesută cu amici, purta o cască albă, pictată cu spice de grâu şi steaguri tricolore.

Copiii săriră din porţi, luându-se pe urma motocicletei, şi Ilarion se amestecă printre ei, grăbind pasul. Pe maidanul din marginea oraşului se ridicau corturile circarilor în jurul a două vagoane de lemn, vopsite în verde şi împodobite cu ciucuri. Ilarion descoperi în spatele unui pâlc de oţetari cuşca-vagon în care picotea o leoaică, despărţită printr-un grilaj de un tigru. O zebră

dormea priponită la umbra unui paravan de pânză.

— Hai, plecaţi, plecaţi ! le strigă piticul copiilor, fugărindu-i. Atletul îşi zornăi lanţul, ca să-i sperie, şi, deschizându-şi-l ca pe un colier, şi-l înfăşură în jurul pumnului şi-i ameninţa pe cei care nu se depărtaseră şi dădeau cu tifla.

— Greu, tovarăşe, greu – îi spuse trompetistul lui Ilarion, ştergându-şi sudoarea cu o mare batistă roşie. Anul trecut făceau publicitate organele locale când veneam cu spectacole. Acum trebuie să batem noi străzile. Şi mai zice că e şuşanea. Să văd eu şuşanea la saltu' mortal şi la băgat capu' în gura leoaicei! Aşa şuşanea mai zic. Haide, Paulică – îi spuse toboşarului – du şi nazrâmu' meu în vagon.

— Cum? ! întrebă Ilarion, tresărind. Ce-i aia „nazrâm”?

— Trompeta asta, sau cum să-i zic. Are vreo cinci braţe în plus, numai de ochii lumii, nu cântă pe ele.

Ilarion privi cu luare-aminte figura trompetistului, prelungă, cu obrajii săpaţi de două şanţuri adânci. Omul avea sprâncenele blonde, decolorate, şi nasul roşu jupuit de soare. Era ars şi tăbăcit, ca şi cum ar fi fost ţinut prea multă vreme la dogoarea focului.

— Şi de ce-i spui *nazrâm*? întrebă.

— Eh, e o vorbă prin partea locului. De prin vremea turcilor, cică. Şi cred că şi trompeta asta e de pe-atunci. Când suflu în ea îi simt cocleala, parcă o beau cu paharu'. După ce-i înghit mirosul de alamă coclită sunt ca beat, am fel de fel de vedenii, ce să mai zic. Eh, şi asta-i o meserie

— Ce fel de vedenii? întrebă Ilarion, apucându-l de cot. Visezi cumva că zbori? Sau că te prefaci în vreun animal?

— De toate – spuse omul, plictisit. Acum o lună credeam c-am înnebunit. Cum puneam capu' jos pe pernă, mă ridicam cu pat cu tot şi porneam să mă învârt în jurul

casei. Da' ce să vă mai spun de toate parascoveniile astea ! E un fel de boală de nervi, o astenie, cum îi zice acum. Şi căldura, şi cocleala… Şi mai şi suflu câte trei ore fără oprire, când bat străzile… Să adun lumea…

Îşi şterse fruntea şi obrajii cu batistă şi întorcându-l spatele puse piciorul pe prima treaptă a vagonului, Ilarion îi văzu izmenele prăfuite, legate cu şiret deasupra gleznei, şi pantoful scâlciat.

— Haide, Paulică – strigă trompetistul. Adu conservele şi şunca de pe poliţă. Sunteţi cumva de la Sfat? îl întrebă pe Ilarion.

— Ah, nu… Avem un şantier peste apă, dincolo… Şi m-am luat şi eu după dumneavoastră, cu copiii…

— Credeam că sunteţi de la Sfat. Nu veniţi să vedeţi spectacolu' nostru deseară?

— Poate că vin… Cred că da…

— Să ştiţi că avem câteva numere bune. Nu astea de trapez, da' dresura. Şi ruptu' lanţului. L-aţi văzut pe Cilidache? E mai tare ca Zampano ! Aşa strigau prin oraş: E arivato Cilidache ! Intră în arenă tras de zebră, cetluit bine de speteaza trăsuricii şi se smulge numai încordându-şi muşchii.

— Cilidache… repetă Ilarion.

— O umbră se topi sub crengile oţetarilor. Umbra unui uriaş, numai contur, cu ochii orbi şi braţele îndoite. „Am mers prea mult cu capul descoperit în soare”, îşi spuse Ilarion. Şi întrebă:

— Zebrei cum îi zice?

— Hirondelle – spuse omul. Îşi dădu pălăria pe ceafă cu un bobârnac şi se corectă: Adică Albiniţa. Hirondelle era o mârţoaga care trăgea cuştile cu porumbei şi câini dresaţi. A murit acum doi ani, tot prin părţile astea. Ce aveţi, tovărăşele, vi-i rău? Staţi puţin jos. Staţi la umbră. Paulică, adu o cană cu apă!

Ilarion se aşeză pe iarbă, de partea umbrită a vagonului. O clipă crezuse că va cădea, dar ameţeala îi trecuse. Era numai foarte obosit şi repetă, fără voie, în gând: „Hirondelle, Hirondelle, Hirondelle”.

Toboşarul îi aduse o cană smălţuită şi Ilarion bău apa sălcie, călduţă.

— Mulţumesc – spuse ridicându-se. Nu puteţi să-mi arătaţi şi mie nazrâmul?

— Ce anume? întrebă trompetistul, privindu-l neliniştit.

— Nazrâmul – spuse Ilarion.

— Adică… ce? întrebă şi toboşarul, încruntându-şi figura grasă şi nebărbierită. Cine e naz… nazârul? Tigrul, adică?

— Trompeta – făcu Ilarion. Credeam că-i spuneţi *nazrâm*.

— Cum să-i spunem *nazir* dacă e trompetă – mormăi toboşarul. Ce, vorbim turceşte? Sau vă bateţi joc de noi?

— Hai termină, Paulică – spuse trompetistul. Vezi că omului i-e rău. Adu trompeta de unde ai pus-o.

Toboşarul urcă în silă cele patru trepte ale scării vagonului şi reveni pufnind şi scuipând.

— Poftim! spuse, întinzându-i lui Ilarion o goarnă militară de alamă cu corpul gros şi cu cinci spire subţiri, răsucite şi lipite la voia întâmplării.

— Am mai văzut trompeta asta undeva – spuse Ilarion.

— Adică ce vreţi să spuneţi? întrebă toboşarul. Că e de furat?

— Ia du-te şi mănâncă – îi spuse poruncitor trompetistul. Nu-l luaţi în seamă, tovărăşele. E băiat bun, da a băut puţin mai mult decât se cuvenea de dimineaţa

— De ce are toate ţevile astea? întrebă Ilarion. Cântă prin ele?

— De unde! Astea-s pentru public! E mai senzaţională aşa. Îi zic „goarna indiană”.

— Şi nu ţi-e frică să sufli în ea, dacă te ameţeşte mirosul de cocleală?

— Păi nu miroase a cocleală. Suflu cât mă ţin bojocii şi n-am nimic.

Conturul întunecat, înfăţişând un om, trecu peste vârful firelor de iarbă, se anină în crengile oţetarilor. Se legăna, abia văzut, lăsându-se în voia vântului asemeni umbrei unei rufe.

— O să mă duc – spuse Ilarion, vărsându-şi în creştet restul cănii. Cumpără dumneata două bilete pentru mine că trec eu mai pe seară să le iau.

Scoase o hârtie de douăzeci şi cinci de lei şi o băgă în mâna trompetistului.

— Şi salutări lui Cilidache – adăugă.

— Mulţumesc – spuse trompetistul. Da' pe tovarăşul meu îl cheamă Paulică, nu Cilidache.

— De atlet vorbeam – spuse Ilarion. De Zampano. Cel care rupe lanţul.

— He-he-he – râse trompetistul. Lui îi zice Iorgu. Iorgu Popescu. De unde Cilidache? Făcu un pas spre Ilarion, privindu-l compătimitor. Nu e bună băutura vara, tovărăşele. Şi eu beam până acum un an, de dimineaţa până seara. Şi mi-a distrus ficatul. Ba am şi început să-mi pierd ţinerea de minte. Ziceam ceva şi peste o minută habar n-aveam. Şi e păcat, pe cuvânt, că mai avem o viaţă de trăit, şi eu şi dumneavoastră.

— Imi pare rău – spuse Ilarion. Dar s-ar putea să ai dreptate. O să trec atunci mai pe seară după bilete.

— Treceţi. Îi duc banii casierului chiar acum, de saftea. Cred că sunteţi primul client pentru deseară. Ne-a zis şi căpitanul de pompieri, care e văr de al doilea cu Paulică, cu toboşarul. Cică : „De unde spectatori, dacă tigrul

vostru e pisică sălbatică. Aveţi vreo dovadă că e tigru?” „Păi are acte”, zic. „Lasă – zice – că ştiu cu cum se fac certificatele astea de tigru. Aţi uns pe unu', şi gata.” „Te bag în cuşcă, i-am zis, şi-ţi dovedeşte imediat dacă e tigru sau nu.” Da' căpitanu' nu se lasă. Zice : „Cu pisica asta, treacă meargă, da' ce să caute lumea la circ, dacă la noi în oraş, când nu te-aştepţi, vezi pe câte unu' zburând. Ieri umbla un cetăţean cam la cinşpe metri deasupra străzii Teilor. Şi asta numai aşa, să-şi treacă timpul, nu pentru bani...”

— Pe strada Teilor? întrebă gâtuit Ilarion.

— Da, acolo, spre bulevard. „Că şi noaptea – zice – a galopat unul pe acoperişuri. Tropăia de ne-a trezit pe toţi.”

— Căpi... căpitanul de pompieri... povestea? întrebă Ilarion.

— El. Da' i-am spus-o de la obraz: „Una e să ai aripi, aşa, de amator, şi alta e să fii profesionist, cu autorizaţie”.

— Chiar aşa i-ai spus?

— Exact. Vorbă cu vorbă.

— Un căpitan de pompieri cu mustaţă? Înalt, solid?

— Cine? întrebă trompetistul, încruntându-se. Cine să fie înalt şi cu mustaţă?

— Căpitanul de pompieri. Care e rudă cu Paulică, toboşarul.

— Ce căpitan, tovarăşele? De asta-ţi vorbesc eu acum?

— Parcă aşa am înţeles – şopti Ilarion.

— Rău ! spuse trompetistul, ducându-şi mâna la frunte. Şi pe mine m-ai ameţit, parcă am o moară în cap! Du-te în treburile dumitale şi lasă-mă.

— Şi biletele? spuse abia auzit Ilarion.

— Biletele? Ce bilete?!

Figura trompetistului se înroşi, ochii îi străluciră şi deodată şuieră arătând pâlcul de oţetari:

— Cilidache s-a atârnat în pom să-şi scuture rugina, he-he-he! Să-l vedeţi la noapte când o să-şi bată pintenii pe vale, he-he-he.

Ilarion îi întoarse spatele şi o luă la fugă peste muşuroaiele de bulgări uscaţi. Ajunse în mai puţin de un minut la podul construit din blăni de stejar şi-l trecu tropăind. Cămaşa i se lipise de spinare, picioarele îi erau ude în pantalonii de doc, dar se opri din fugă, potolindu-se tot atât de brusc pe cât se speriase. „Hirondelle devine din ce în ce mai pământean – gândi. Iar eu cnid. La început fantasticul şi obişnuitul se succedau, acum se interpătrund. Oare... puterea mimetică a lui Hirondelle a trecut şi asupra mea? ! Se aplecă smulgând un fir de pătlagină rătăcit printre buruieni. Aş putea oare să-l transform? se întrebă. Să-l văd măcar ca pe un arbore? " Privi concentrat planta din care picura o zeamă albicioasă, dar nu văzu altceva decât striaţiunile învelişului. Amintirea circului, a trompetistului începu să devină difuză... „Înţeleg – murmură – Hirondelle m-a sensibilizat după chipul şi asemănarea lui. N-am forţa mimetică a cnizilor, dar îmi proiectez obsesiile înafară... E ucenicia mea ca om-cnid... La chermeză numai Borhot şi-a amintit de zborul meu... pentru că pe el l-a zguduit cel mai mult... Ceilalţi au uitat tot ce li s-a părut absurd, aşa cum îşi uită visurile...” Îşi aminti că e prea devreme pentru întâlnirea cu Paul şi Niculae şi rămase pe malul pârâului, privind apa puţintică spălând pietrele albe. Peste celălalt mal, şi parcă afundându-se în pământ, se vedeau sub un fuior de fum corturile şi vagoanele circarilor şi câţiva oameni întinzând o prelată.

Simţi deodată gâdilituri şi înţepături şi înţelese că-1 năpădesc furnicile. Îi intraseră pe sub mâneci şi se împrăştiaseră pe spinare, pe piept, i se refugiau în urechi. Scoţându-şi cămaşa, o scutură şi se scutură el însuşi la

soare.

Porni apoi pe un drum desfundat de autocamioane, care, ocolind şantierul, străbătea pădurea şi trecea dealurile spre satul cel mai apropiat. Îi plăcea drumul ăsta, îl ştia de când începuse lucrarea şi-i cunoştea toate hopurile, pantele, cotiturile. Văzu un iepure țâșnind prin mirişte, cafeniu-cenuşiu, cu burta alburie şi fluieră în urma lui.

„Toată viaţa – gândi – am colindat prin fel de fel de oraşe, pe şantiere şi acum m-am întors, sunt acasă. Şi ce bine simt ţara, o simt parcă mai bine ca totdeauna. O simt până în adâncul meu, o recunosc la fiecare pas şi dacă n-ar fi aşa de cald aş cânta ca să-i răspund la chemările ce mi le trimite din frunze, din pământul ăsta uscat, din fugă iepurelui. Mi-ar mai trebui o viaţă să bat drumurile astea, toate drumurile. Aş umbla fără odihnă, aş construi microcentrale în satele depărtate, sute de microcentrale. Ar fi un apostolat care mi-ar place. Ar fi cântecul meu din fluier."

Auzi un autocamion ajungându-l din urmă şi-i făcu semn să oprească. Şoferul frâna. Ilarion îi dădu o ţigară prin fereastra deschisă a portierei.

— Până la dealuri – spuse, urcându-se pe aripa roţii. Sări pe stivă de scânduri din spatele cabinei, ferindu-se de crengile zarzărilor ce mărgineau şoseaua. Îşi aprinse o ţigară, trase câteva fumuri şi o aruncă.

Autocamionul încetini. Şoferul scoase capul pe fereastră, strigându-i:

— Aici coborâţi?

— Da, aici.

Sări jos, dând şoferului pachetul de ţigări abia început, şi o luă pe o potecă umbrită, care urca pe sub arbori. Merse câteva sute de metri, ascultând zumzetul gângăniilor, apoi ieşi într-un luminiş presărat cu albăstrele

decolorate de căldură. „Ce caut aici? îşi spuse, brusc trezit din visare, stingher, aproape speriat de liniştea din jur. Paul… şi Niculae… în cariera de sub deal… De ce acolo?”

Departe, un guguştiuc chema, înspre partea şantierului şi a morii părăsite. Şi o toacă bătea înfundat, toaca unui schit nevăzut, subpământean. „Cu ce îndârjire am venit de la cantină până aici – gândi – pe căldura asta înăbuşitoare! E de neînţeles fără stimularea drogului. Şi, aşa cum mi s-a mai întâmplat, în visurile fără şir ale ultimelor zile, devin brusc lucid, alung vedeniile.” Toaca se auzea mai tare, dar tot înfundat. Ilarion porni să urce spre gura fostei cariere, pe care o recunoştea, dărâmată, astupată aproape.

— E cald – spuse o voce fără timbru. Şi mie mi-e cald.

Păşind peste vârful cânepiştei, Cilidache venea spre el calcând greoi, scânteind cu toate mădularele.

— Credeai că e Hirondelle? întrebă. Hirondelle e de mult aici. Şi mie nu-mi place să mă mişc ziua. Obosesc şi fac prea mult zgomot.

X.

Era răcoare în carieră. Vine de calcar se pierdeau prin lutul galben, pe podea, pe pereţi, pe băncile săpate din cazma. Cilidache se tolănise pe jos, Niculae şi Paul, umăr la umăr, ascultau nemişcaţi. Numai Ilarion tresărea, lovindu-şi genunchiul de genunchiul omului din potcoave.

„… Am aşteptat să se facă întuneric – urmă calul – ne-am dus în dreptul vechii mori, acolo unde nazrâmul ieşise pentru prima oară din pământ. Am sfâşiat pântecele lui Cilidache şi nazrâmul a trecut la transformarea bucăţilor de cnid în raze. Dar cnidul degenerase şi nazrâmul a pierdut controlul fenomenului. Am mai avut timp să mă ascund în groapă, apoi colina pe care mă aflam s-a

spulberat ca un muşuroi, ca sub un trăsnet uriaş şi Ilarion a țâșnit sub forma unei raze invizibile. Explozia a descompus nazrâmul în trei bucăţi – una care semăna cu o şa sau cu o trompetă, altele două ce aminteau nişte iavaşale. Când nazrâmul a reuşit să-şi oprească autotransformarea, o mare parte a cnidului din care era făcut se pierduse în pământ, în aer, devenise corp comun cu iarba şi copacii. Şi nazrâmul, trimiţându-mă să mă ascund în carieră, a pornit la o muncă de neînţeles pentru voi – a început să distileze plantele, huma, aerul, pentru a recupera particulele cnidului. Săpa canale nesfârşite sub scoarţă, ca o cârtiţă, atât de încet, încât părea nemişcat. Şi găsind particulele de cnid le asimila.

— Îmi amintesc – spuse Niculae. Îmi amintesc acum. E obiectul acela blestemat, care găsit în arătură şi dus la muzeu dispărea numaidecât. I s-a spus, rând pe rând, „trompeta scită”, „şa cumană”, „dispozitiv ecvestru peceneg”.

— Dar nazrâmul nu şi-a mai putut reface energia din particulele dezgropate. Şi nu mai putea să aleagă un alt om pentru că îşi concentrase întreaga putere mimetică asupra lui Ilarion fluierarul şi acum căuta un al doilea Ilarion, asemeni celui dintâi, pentru a nu reîncepe totul, ci a continua. Te-a găsit, Ilarion, şi s-a deşteptat din lunga perioadă de amorţire în care zăcuse, asemeni animalelor terestre hibernând. Te-a găsit, ieşind de sub mormanele de şei şi de hamuri vechi, şi te-a luat cu el… Nu tu pe dânsul, aşa cum ai crezut… Şi din nou a trecut asupra ta o parte a puterii sale mimetice, pentru ca tu s-o amplifici… Aşa cum făcuse şi cu Ilarion fluierarul… Şi din prima clipă ai zburat… Nu suflând în nazrâm, nu scuturându-l de pulberi magice – ci datorită dorinţei adevărate şi intense… puterii de a vrea şi de a face… Îţi aminteşti că plecând de la institut, alaltăieri, ai zburat?

— Alaltăieri?

…Aerul tremura de căldură. Rândunica picotea sub streaşină. Şi jos, sub el… sub el fugeau oameni! Săreau să-l prindă !… O lovitură în dosul urechii… O scară urcând spre el…

— Alaltăieri?… De pe balcon…?

— Şi ieri, ieri, când n-ai mai putut mişca picioarele, când braţele te dureau, multe braţe verzi…?

…Aerul trecându-i prin piele… Adunându-se în braţul scăldat de soare… Umplându-se de sucurile parfumate ale pământului… nemişcat, tânjind după lumină…

— Am fost cactus – spuse gâtuit, temându-se de revenirea coşmarului.

— Şi încă n-ai trecut prin stările limită – spuse calul, tropăind. N-ai trecut prin universul cu două dimensiuni, sau prin cel cu patru. Dar ai putea s-o faci! Ştiu! Acum ştiu ! N-ai să mori niciodată, Ilarion! Te-ai gândit că ai să mori vreodată?

— Niciodată ! spuse Ilarion cu gura plină, tremurând de încordare. Sunt prea mult în toate ca să pot muri.

— Nimeni nu s-a ridicat mai sus decât tine chicoti calul. Zburau câte puţin, săreau, dădeau din mâini, dar oboseau repede. Iar tu zburai ca şi cum ai fi respirat.

— Fiindcă vreau foarte tare – spuse Ilarion. Aş vrea şi acum, din oase, din măduva spinării, din tot sângele, să zbor.

Cilidache ridică trompeta şi-şi înfipse muştiucul în potcoava ce-i ţinea loc de gură. Sărind de pe banca de lut, ca smulşi de un uragan, Paul, Niculae, Ilarion se repeziră în văzduh, ţinându-se de mână. Ţâşniră pe gura carierei şi porniră să se rotească deasupra pomilor piperniciţi, dându-se peste cap, chiuind, bătând din picioare.

— A zbura, a zbura! şuieră Niculae, cu ochii scoşi din orbite. Simt că sunt prea greu, am oase de plumb, Dar

cred, cred că zbor! Vreau! Cred ! Nu-mi daţi drumul jos!

— Eşti greu – murmură Paul, jucându-şi pantofii de lac printre frunzele prăfuite ale copacului. Esti greu şi în vis. Mă tragi după tine, Niculae. Hai urcă-te în spinarea mea!

Se încovoie şi Niculae îl încălecă, greoi, ca şi cum ar fi cărat poveri uriaşe.

— Eşti din ce în ce mai greu – gemu Paul. Dragul meu Niculae. O să mă prăbuşesc, aşa cum mi se întâmplă mereu în ultimele visuri.

— Sprijiniţi-vă de mine – spuse Ilarion, luând braţul lui Paul. Şi acum vâsliţi prin aer, respiraţi adânc! Zburaţi ! Zburaţi!

— E obositor să ne înghesuim în acelaşi vis – spuse Paul. Un vis pe care-l uit totdeauna când mă trezesc.

— Nu pot să respir – gemu Niculae. Aici, sus, n-am aer. Lăsaţi-mă să cobor!

— Pulsul i s-a accelerat îngrozitor – murmuri Paul, ajutându-l să se prindă de o ramură a copacului. E palid, are buzele albe.

— Bine… gâfâi Niculae. Acum… e…bine. Simt creanga asta solidă! O ţin… Mă înviorează…

— Să urcăm noi, dragul meu – spuse Paul, făcându-i semn lui Ilarion.

Drepţi, în picioare, cu palmele lipite de vipuşca pantalonilor, străbătură văzduhul ca aruncaţi dintr-un vulcan. Miresmele câmpului piereau sub tălpile lor, rândunelele şi ciocârliile zburau îngrozite.

— Niciodată n-am trăit ca în clipa asta – murmură Ilarion.

— Niciodată n-am visat mai intens – şopti Paul. Pentru că zborul nu-i va fi dat omului niciodată !

— Acum zburăm! spuse Ilarion, abia stăpânindu-şi lacrimile.

— Acum visăm – spuse trist, rece, Paul. A zbura e

absurd.

— Aş zbura astfel mii de ani!

— De mii de ani doresc să zbor. Şi ştiu că e cu neputinţă.

— Dar zburăm, Paul! strigă Ilarion. Zburam cu tot sângele nostru, cu toată memoria noastră!

— Visăm – spuse Paul. Visăm împreună. Sunt vechile visuri ale omenirii. Şi obosesc visând. Îşi întoarse către Ilarion figura uscăţivă, blândă, îndurerată. Şi în vis îţi poţi pierde respiraţia – spuse. Mi-e dor de colina de lut de jos.

— Să mai urcăm puţin. Vreau să simt frigul cosmic.

— Frigul? zâmbi Paul. Îl port cu mine. Eu mă întorc, Ilarion. Mă întorc pentru că am obosit şi nu mai pot glumi. Şi nu pot respira fără să glumesc.

Îşi desfăcu braţele cu graţie şi porni să coboare, plutind în mari cercuri negre.

„E neplăcut singur – gândi Ilarion. Niculae crede însă că nu poate zbura. Şi Paul nu crede, dar zboară. Iar Hirondelle e cal."

Se roti deasupra câmpiei galbene, făcând semne celor de jos, apoi se îndreptă spre dânşii ca o săgeată, bucurându-se de aerul ce-i ardea obrajii.

— Acum îţi aminteşti oraşul văzut de sus? întrebă calul. Drumul spre Lună?

— Da – spuse Ilarion.

— Sunt un cnid – spuse calul. O părticică a marelui cnid. Vei amplifica energia mea. Vei zbura cu mine. Şi vei reveni, aducând din lumile civilizaţiilor de gradul al treilea enorme energii biologice. Mă voi întoarce pe planeta marelui cnid, iar tu pe Pământ… Veţi putea face să înflorească deşertul, veţi învăţa să construiţi locuinţe vii, care apoi vor creşte singure… Veţi crea, în afara celulei vii, forma cristalină a apei…

— Înţeleg – spuse Ilarion. Îmi place simbolul. Să ne

grăbim.

— Nu ţi-e teamă? întrebă calul. Toate astea li s-ar părea absurde oamenilor.

— Nu tuturor oamenilor – spuse Ilarion.

— Nu tuturor – îngână, ca un ecou, Niculae.

— Dar am o înfăţişare caraghioasă – urmă Ilarion. Un metru şi şaptezeci, capul rotund, fruntea prea înaltă. Îmi place simbolul, dar am simţul proporţiilor. Ce sunt eu? Cine sunt eu? Există oameni condamnaţi pentru credinţa lor! Există mame care se jertfesc copiilor! Există trei miliarde de oameni!

— E prea târziu – murmură calul. E prea târziu pentru a căuta un alt om care să treacă prin transformări, la fel de uşor ca tine, şi care să poată zbura atât de mult. Sunteţi singurii pământeni cărora li s-au arătat trimişii marelui cnid. Şi printre voi se găseşte un om câre se poate transforma în rază.

— Mă îngrozesc – spuse Ilarion. Răspundeam pentru prietenii mei, pentru mine, dar pentru întregul Pământ!... Nu. E prea mult!

— Mâine, pe malul apei, lângă pădure. Mai jos de moară e o colină. De acolo vom pleca. Dacă ţi se pare greu, dacă ţi-e teamă, rămâi. Voi încerca, fără nici o speranţă, să găsesc pe altcineva. Acum eşti sigur că visezi, ca şi ei, de altfel. De aceea glumiţi, vă contraziceţi, spuneţi lucruri de bun simţ. Dacă aţi şti că sunteţi treji, aţi refuza să judecaţi... E micul meu anestezic, visul vostru închipuit. Cilidache, fă-le o favoare în seara asta. E poate ultima lor seară împreună. Un fir din părul tău invizibil, pentru a-i trimite acasă, în paturile lor. Nu merită să folosim nazrâmul la asta.

— Dar nu mi-e somn – spuse Niculae. Sunt tulburat, vreau să văd, să vorbesc. Nu-mi luaţi neliniştea!

— Vreau să ştiu – spuse Paul. Totul. Chiar dacă aş

dormi mereu. Dar aici, nu în patul meu acasă.

— Mult mai târziu – spuse calul. Nu veţi înţelege decât mult mai târziu. Ilarion, zburaţi împreună!

XI.

— Dacă-mi dau mie două mii şi trei sute, de ce iei tu două mii şase sute? îl întrebă Drobotă pe Calcinoiu.

Calcinoiu ricană, săltându-se pe picioarele groase şi crăcănate:

— Pentru că sunt de două ori mai deştept decât tine, mă ! Ar fi trebuit să-mi dea trei mii şase sute! Dar încă nu se ţine seama de valoarea omului pe cât ar trebui. Nu te supăra, dar tu ştii că eşti mai greu de minte!

Râse gros, cu poftă, plesnindu-și palmele grăsuţe, sprâncenat, îmbujorat, strălucind de mulţumire. Îi plăcea să se asculte şi, de aceea, vorbea tare, râdea în hohote, grohăia, îşi suflă nasul cu zgomot.

Dacă eşti deştept, fă-te director – replică jignit Drobotă, încreţindu-şi fruntea. Da' nu le mai băga pile altora! Una, doua, şuşoteşti, bârfeşti, numai lucrările tale sunt bune, ceilalţi habar n-au.

— Dacă dau lucrări bune ! răspunse Calcinoiu, râzând forţat, iscodindu-i cu viclenie pe ceilalţi. Sunt mai deştept ca tine, n-am încotro ! Continuă să râdă, punându-şi pe umărul lui Drobotă mâna grăsulie, păroasă, şi netezindu-şi părul buclat cu cealaltă mână. Râdea făcând „hi-hi-hi”, parcă din rărunchi, nebărbierit, vesel, nepăsător. Şi maşină o să am mai bună ca voi – spuse dispreţuitor, cu falsă bonomie. Şi garaj. Orice. Chiar decât nea Enache.

Enache îi zâmbi.

— Ia du-te, vezi-ţi de treabă! spuse. Ţi-a mărit salariul, treci şi lucrează pentru diferenţă. Noi avem predare.

Calcinoiu ieşi legănându-se, cu haina plesnind pe şoldurile pline, cu capul dat pe spate – un chiaburaş sănătos şi vesel venit la oraş.

— Şi tu – îl întrebă Jeanina pe Ilarion – ce spui de mărirea salariilor? Îţi strângi acum bani de maşină sau nu?

— Eu îmi cumpăr maşină dintr-o lovitură – spuse Ilarion. Când îmi publică lucrarea de conducte forţate.

— Eşti gata cu ea?

— Azi încep s-o scriu. Astă-seară.

— Eşti neserios – spuse Jeanina. Ca totdeauna. Şi era timpul să fii mai serios. Toţi îşi fac socoteli. Nea Enache nu mai vrea Renault, trece la Opel Rekord. Drobotă îşi ia aspirator şi frigider. Eu îmi comand palton pentru la iarnă. Dar tu?

— Mă gândesc – spuse Ilarion. Am avut un vis…

— Un vis? Ce fel de vis?

— Mă gândesc la voi – spuse Ilarion.

— Iar începi cu fleacurile – spuse Jeanina, întorcându-i spatele şi ducându-se către biroul lui Drobotă.

Ilarion se apropie de fereastra deschisă. Casele ancoraseră în faţa institutului, ca într-un port. Nenumărate case – corăbii de larg, greoaie, solide, fregate zvelte, bătrâne galere coşcovite, cu acoperişuri noi, transatlantice impersonale cu pasarele verzi, şalupe plutind în mijlocul unor golfuri de pământ.

Dida se ridică de la planşetă şi se apropie de el.

— Ştii la ce m-am gândit ieri? îl întrebă. La discuţia noastră de acum câteva zile.

— Nu-mi amintesc – spuse Ilarion.

— Spuneai că nu poţi să-i iei pe oameni aşa cum sunt. Cred că ai dreptate.

— Crezi? !…

— Dar tu nu mai crezi?

— Nu ştiu. Nu mai ştiu nimic. Dar azi îmi plac toţi.

Până şi Calcinoiu. E atât de multă vitalitate în el!

— E vulgar, apucător.

— Da. Dar parcă se pregăteşte să trăiască o mie de ani. Şi Enache şi Drobotă. Drobotă e, la urma urmei, un băiat bun. Gata să-ţi ia apărarea când i se pare că eşti nedreptăţit...

— Eşti cam obosit, Ilarion. Şi zgâriat pe obraz. Pe unde-ţi pierzi nopţile?

— Dac-aş şti! Cred că în patul meu. Mă simt mai tânăr de când am hotărât să-i iau pe oameni aşa cum sunt...

— Nu eşti în apele tale azi. Blândeţea asta nu ţi se potriveşte.

— Sunt momente când simţi nevoia să înţelegi totul, ca să aperi totul. Şi abia după aceea să te răfuieşti cu cine trebuie. Închipuie-ţi că te-ar întreba cineva dacă Enache merită să trăiască. Ce-ai spune?

— Că da, bineînţeles, păcatele mele!

— Şi Drobotă?

— Toţi. Toată lumea. Dar tu eşti supărat azi!

— Sunt vesel.

— Eşti foarte supărat.

— Sunt mai vesel ca totdeauna. Şi dacă aş înţelege... Dacă aş înţelege bine! Dacă aş înţelege tot atât de bine, pe cât simt. Sunt un optimist de nevindecat! Dar asta înseamnă că n-o să mor niciodată!

Se auziră din camera de alături uşile trântite de cei care plecau. Ilarion îşi încuie sertarele biroului, îi făcu cu ochiul Didei, o mângâie pe umăr abia simţit, şi, ieşind, cobori scările, cufundându-se în vacarmul celorlalţi.

„E bizar – îşi spuse – să mă simt mai bine dispus atunci când sunt mai obosit. Nu mă mai duc la cantină, o să-l iau pe Paul să mâncăm ceva în oraş.”

Urcă în autobuz, împingându-i pe ceilalţi călători fără furie, ca într-un joc. Schimbă câteva cuvinte cu taxatorul şi

se dădu jos asudat, cu hainele boţite, dar uşor ca după o baie de aburi.

Nu-l găsi acasă pe Paul şi-i dădu telefon lui Niculae, dar nu-i răspunse nimeni, pentru că la ora aceea Niculae trebuia să fi fost la cantină. Nu-i era atât de foame că să mănânce singur şi porni spre şantier, unde uitase trompeta cu o zi înainte. Calcinoiu îl ajunse din urmă şi-l luă de braţ.

— Eşti un filosof – îi spuse. Din filosofi nu ies ingineri buni. Hi-hi-hi. Poate cel mult invers, dar tu ai apucat-o greşit. Hi-hi-hi. Iei o ţuică?

— Nu – spuse Ilarion. Şi-mi pare rău.

— Taci, mă, că nu poţi să mă înghiţi ! Dar tu îmi eşti simpatic, zău, păcat că umbli cu capul în nori! Îl luă pe după umeri, degajat, ducându-l astfel câţiva pași, apoi îi dădu mâna şi intră într-o curte mică, înverzită, adunată în jurul unui dud bătrân. Peste o lună, la bloc! îi strigă peste gard. Trei camere, baie, bucătărie!

— Da, da – spuse Ilarion. La bloc. Poftă bună!

Trecu de capătul bulevardului, o luă spre câmp.

Circul se prăjea la soare, sub prelata scorţoasă. Doi oameni – unul uscăţiv, cu sprâncene blonde şi altul gros, buzat – făceau plajă în chiloţi de sport.

— Bună ziua! strigă cel uscăţiv, ridicându-se pe jumătate. N-aţi mai venit să vă luaţi biletele! Şi nici banii ! Poftiţi deseară, avem spectacol.

— Mulţumesc! strigă Ilarion. Vin eu deseară pentru bilete!

— Să trăiţi! strigă omul, culcându-se la loc.

Trecu podul spre şantier, dar se gândi că e prea devreme şi prea cald. Cobori în albia pârâului, îşi scoase sandalele şi porni în josul apei, desculţ. Apa nu era prea rece şi-i odihnea picioarele înfierbântate.

Se caţără apoi pe mal, în soare, privindu-şi amuzat labele picioarelor, puternice, ţărăneşti, pulpele musculoase.

„Plugar trebuia să fiu, nu proiectant.” Se îmbrăcă pe corpul încă ud şi se tolăni la poalele colinei. Era o colină ce amintea secera lunii, cu două vârfuri alungite, rotunjite. Îşi puse batista pe ochi şi aţipi, dar foarte puţină vreme, căci îl strigă cineva şi răspunse în silă: „Lasă-mă”. Dar cel care strigase se apropie, îl trase de picior şi-i spuse; „E timpul”.

— Timpul? Care? întrebă, luându-şi batistă de pe ochi.

— Timpul de plecare – spuse calul.

— Ah, da – spuse. Voiam să mă mai odihnesc puţin. Să ştii însă că n-aş vrea să lipsesc prea mult de la institut. Nu pot să le cer un concediu neplătit pentru douăzeci de ani.

— Înţeleg – spuse calul. Te crezi de neînlocuit.

— Eşti penibil – mormăi Ilarion. Ce trebuie să fac?

— Să te ridici de jos. Prietenii tăi te aşteaptă.

Se ridică şi-i văzu pe Paul şi pe Niculae fumând, alături de el.

— Ah, eraţi aici – le spuse. Noi o să plecăm puţin, încep să am încredere în Hirondelle. Dacă, totuşi, întârzii mai mult de douăzeci de ani, anunţaţi organele în drept. Dar cu multă discreţie. S-ar putea declanşa altfel un scandal de proporţii mondiale.

— Cosmice – spuse calul. Eşti gata de drum?

— Mda – răspunse Ilarion, privindu-şi picioarele desculţe. Cei de acolo ţin la etichetă? Să-mi pun ciorapii?

— Fă totul pentru a nu avea personalitatea ştirbită – spuse calul. Mă gândesc la întoarcerea ta pe Pământ.

— Fie – spuse Ilarion, încălţându-se. Niculae, îţi las cărţile. Paul, ia miniaturile la tine. Dar nu anunţa încă spaţiul locativ că garsoniera, e liberă. Cine ştie…

— Cilidache, braţul tău – porunci calul.

Omul de potcoave întinse braţul drept.

— Depărtaţi-vă până la liziera pădurii – le spuse calul celorlalţi. Daţi-i mâna şi duceți-vă.

Se îmbrăţişară, zâmbindu-şi prosteşte. Ochii lui Niculae străluceau şi nasul i se roşise. Paul înghiţea în sec.

— Acum – spuse calul, în vreme ce ceilalţi doi se depărtau – ia nazrâmul şi suflă în el, aşa cum ai făcut de atâtea ori.

Cu o uşoară strângere de inimă, Ilarion luă trompetă şi suflă în ea. Calul continuă să-l privească ţintă. Cilidache rămase nemişcat, ciung de un braţ.

— Mai tare – necheza calul. Mai tare!

Ilarion suflă din nou. Colina se muie încetişor şi se risipi într-o spumă de pământ negru, amestecat cu rădăcini. Trompeta îi scăpă din mână, încercă s-o apuce, dar degetele i se scurtaseră, îi înţepeniseră. Făcu un efort să le mişte, dar se lipiseră unul de altul, degete ca din piatră albicioasă.

— Suflă – nechează calul. Nazrâmul e în faţa ta, pe jos!

Căută să apuce trompeta cu gura şi-şi văzu botul cafeniu, lucios, cu buze groase. Muştiucul i se lovi de dinţi şi îl muşcă expirând în el. Picioarele lui Cilidache se topiră într-un nor alb, apoi umerii, capul. Rămase numai un lanţ de potcoave calcinate.

— Fenomenul s-a oprit – urlă prelung calul. Energia a fost insuficientă! Ilarion, ai rămas într-o formă intermediară, de cal!

— Să încercăm – spuse Ilarion calm. Cal n-am fost niciodată. Încercă să-şi mişte coada şi o simţi plesnindu-i şoldurile. E chiar foarte plăcut – spuse. Vai de bietele muşte!

— Nu visezi ! nechează calul. Eşti o mârţoaga ca şi mine. Suntem acum două Hirondelle.

— Asta e într-adevăr neplăcut – recunoscu Ilarion. Am acceptat pentru a salva Pământul, să mă transform în rază. Dar în mârțoagă…

— N-ai fost niciodată vanitos – spuse cu reproşuri

calul.

— Aici nu e vorba de vanitate, ci de altceva. Să mă întorc pe Pământ aducând o copită în locul focului sacru?

Îngenunche, frângându-şi aproape picioarele zdrobite de propria lui greutate, şi apucă din nou cu dinţii lui mari, lemnoşi, nazrâmul, gata să-l sfărâme. Iarba se culca sub răsuflarea lui ca sub furtună şi Ilarion simţi că o furtună îi răscolea adâncurile, o furtună de dorinţi neîncătuşate.

— Ilarion – se auzi vocea pierită a calului. Movila se cutremură, ca atunci… ca atunci… Începe să ardă…

Flăcări jucăuşe îi atinseră picioarele, se învârtejiră sub pântecul său, fierbinţi, apoi răcindu-se ca nişte flăcări de ape. Simţi cum se desprinde de sub o groasă coajă de lut, încă moale, umedă, grea.

— Fenomenul continuă – urlă calul. Nazrâmul îşi revine… Ilarion! Energiile se multiplică.,. Zbori!

Bătu aerul, de astă dată cu aripi uşoare, se înălţă, scăldându-se în razele soarelui. Zbura jucându-se, fermecat de penetul său moale.

— Vino – îi strigă calului. Urmează-mă. Iau înălţime!

— Te ajung!

Hirondelle sări după el, se micşoră, îl ajunse. Era asemeni unei păpădii străbătută de scânteieri albastre.

— Ca ciocârlie n-o să mă pot ridica prea sus – murmură Ilarion. Ce trebuie să fac mai departe ? Mi-ai promis alaltăieri steaua Vega.

— Vom trece de ea – spuse calul. Dar mai rămâi pasăre până străbatem văzduhul Pământului, înainte de a deveni rază.

Jos, Niculae şi Paul fugeau fluturându-şi batistele, ţipând.

— La revedere – ciripi Ilarion. Mi se pare absurd să-ţi iei rămas bun cu batista, când ai aripi. La revedere, dragii, dragii mei.

Şi le făcu semn cu aripa.

SFÂRŞIT

CUPRINS :